KIVONAT

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés
2014. július 3-án megtartott ülésének jegyzőkönyvéből

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE KÖZGYŰLÉSÉNEK
49/2014. (VII. 3.)
önkormányzati határozata

a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program
(Stratégiai és Operatív Programrész)
társadalmasított változatának jóváhagyásáról

A Megyei Közgyűlés

1. az előterjesztésben foglaltakat megtárgyalta és az abban foglaltakkal egyetért;

2. a határozat 1. számú mellékletét képező Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program Stratégiai Programrészét jóváhagyja;

3. a határozat 2. számú mellékletét képező Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program Operatív Programrészét jóváhagyja;

4. a határozat 3. számú mellékletét képező Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program Területi Hatásvizsgálatát jóváhagyja;

5. felhatalmazza a közgyűlés elnökét, hogy a határozat 2-4. pontjaiban jóváhagyott dokumentumokat megküldje a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszternek.

A határozatot kapják:
1. Nemzetgazdasági Minisztérium, 1051 Budapest József Nádor tér 2-4.
2. Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata
   4400 Nyíregyháza, Kossuth tér 1.
3. MEGAKOM Stratégiai Tanácsadó Iroda Kft., 4400 Nyíregyháza, Kölcsey u. 28.
4. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezet-gazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft., 4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 7.
5. Megyei Önkormányzati Hivatal, Helyben

Nyíregyháza, 2014. július 3.

SESZTÁK OSZKÁR
a közgyűlés elnöke

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat

DR. PAPP CSABA
megyei jegyző

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE STRATÉGIAI PROGRAMJA

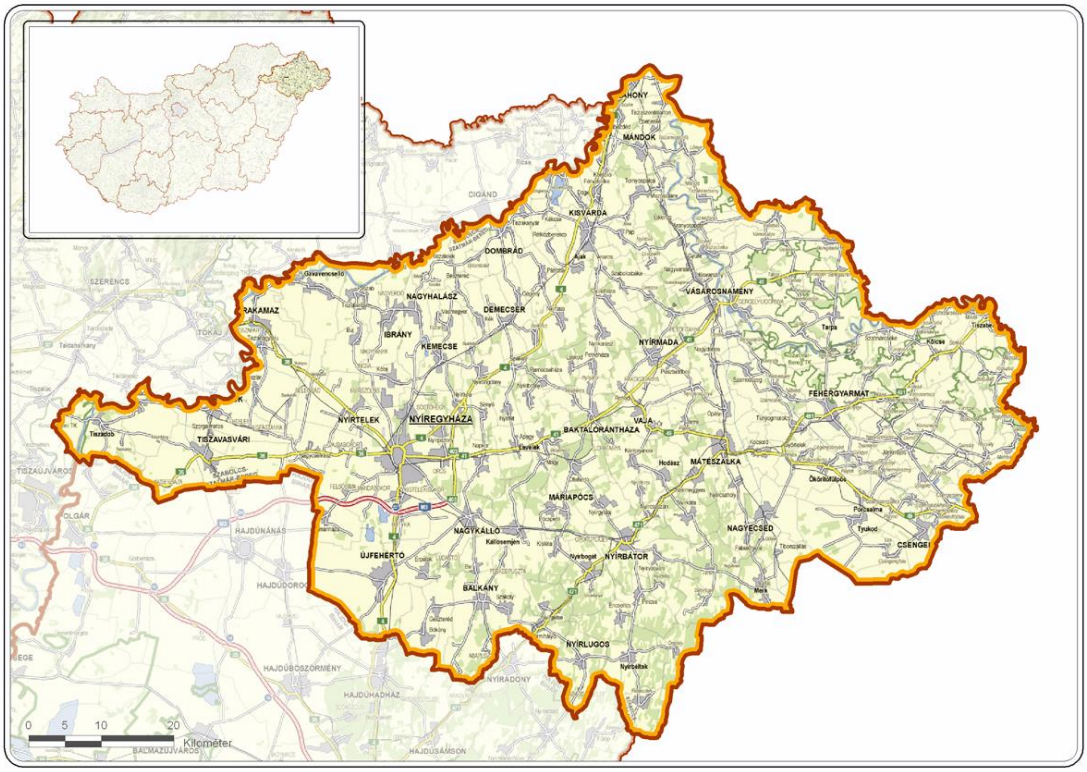

2014. JÚNIUS 13.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE STRATÉGIAI PROGRAMJA

Készült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat megbízásából

A területfejlesztési program stratégiai munkarészét készítette:

MEGAKOM Tanácsadó Iroda

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft.

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS 4

1. A TERVEZÉSI FOLYAMAT ELJÁRÁSAI, A TERVEZÉS TÁRGYKÖRE ÉS KÖRÜLMÉNYEI 5

2. CÉLRENDSZER 10

2.1 CÉLRENDSZER BEMUTATÁSA 10
2.1.1 Átfogó célok 10
2.1.2 Stratégiai célok 12
2.1.3 Horizontális célok 15
2.2 CÉLRENDSZER KOHERENCIÁJA 16
2.2.1 A célrendszer belső koherenciája 16
2.2.2 A célrendszer külső koherenciája 18

3. A PRIORITÁSOK AZONOSÍTÁSA 23

3.1. 1. PRIORITÁS: A MEGYEI ÉLELMISZERGAZDASÁG PIACORIENTÁLT MEGERŐSÍTÉSE 23
3.2. 2. PRIORITÁS: HATÉKONY KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS ÉS KLÍMAVÁLTOZÁSHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁS MEGTEREMTÉSE 28
3.3. 3. PRIORITÁS: KOMPLEX MEGYEI MENEDZSMENT ÉS MARKETING TEVÉKENYSÉG MEGVALÓSÍTÁSA 34
3.4. 4. PRIORITÁS: A MEGYE GAZDASÁGI FEJLŐDÉSÉT ELŐSEGÍTŐ OKTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS RENDSZER KIALAKÍTÁSA 42
3.5. 5. PRIORITÁS: A MEGYESZÉKHELY KOMPLEX, INTEGRÁLT FEJLESZTÉSE 48
3.6. 6. PRIORITÁS: A MEGYE VERSENYKÉPES DECENTRUMAINAK FEJLESZTÉSE 54
3.7. 7. PRIORITÁS: A MEGYE JÁRÁSKÖZPONTJAINAK ÉS KISVÁROSAINAK FUNKCIÓBŐVÍTŐ FEJLESZTÉSE 59
3.8. 8. PRIORITÁS: ÉLHETŐ VIDÉKI TÉRSÉGEK MEGTEREMTÉSE 64
3.9. 9. PRIORITÁS: A KÜLSŐ PERIFÉRIÁK FELZÁRKÓZTATÁSA 70
3.10. 10. PRIORITÁS: A LESZAKADÓ RÉTEGEK – EZEN BELÜL A ROMÁK – FELZÁRKÓZTATÁSA 74

4. CÉLOK ÉS PRIORITÁSOK KÖZÖTTI KAPCSOLATOK BEAZONOSÍTÁSA 79

5. A TERVEZÉSKÍSÉRŐ ELJÁRÁSOK 79

6. VÉGREHAJTÁSBAN KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK 81

7. A VÉGREHAJTÁS ÉS A FINANSZÍROZÁS INTÉZMÉNYI ÉS ELJÁRÁSRENDI RENDSZERÉNEK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA 82

8. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉSI TERV 85

8.1. BEVEZETÉS – A MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZER MEGHATÁROZOTTSÁGA 85
8.2. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉS - ALAPKÉRDÉSEK 85
8.3. INDIKÁTOROK MEGHATÁROZÁSA 86
8.4. A PROGRAM JAVASOLT INDIKÁTORKÉSZLETE 87
8.5. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉSI TEVÉKENYSÉG 88

BEVEZETÉS

Az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről tizenöt éven keresztül volt a magyarországi területfejlesztési politika szinte kizárólagos alappillére. A 218/2009. (X. 6.) Korm. Rendelet keretében született meg az a jogi háttér, amely az elmúlt években szabályozza a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeit, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályait. A 2011. évben jelentős változások történtek a területfejlesztés törvényi szabályozásában, amelyet két törvény rögzít, a 2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól és a 2011. évi CXCVIII. törvény a területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggő egyes törvények módosításáról.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 27. § (1) bekezdése szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés.” A törvény alapján a **területfejlesztés vált a megyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb feladatává**. A törvény értelmében a megyei önkormányzatok feladata és felelőssége lett a megyei területfejlesztési koncepciók elkészítése.

Jelen dokumentum **Szabolcs-Szatmár-Bereg megye stratégiai programja**, amelynek kidolgozására a megyei szintű területfejlesztési tervezés keretében került sor.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye stratégiai programja a **218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet** (a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól) **alapján került kidolgozásra**, amely meghatározza a program tartalmi követelményeit, struktúráját.

A stratégiai program az „Iránymutatás a megyei szintű tervezési folyamat keretében elkészítendő tervdokumentumok kidolgozásához” (Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal, 2013. szeptember 2.) című útmutató előírásainak, ajánlásainak figyelembevételével készült el.

1. A TERVEZÉSI FOLYAMAT ELJÁRÁSAI, A TERVEZÉS TÁRGYKÖRE ÉS KÖRÜLMÉNYEI

A tervezési folyamat

A megyék területfejlesztési funkciója az önkormányzati rendszer átalakítása, illetve a területfejlesztés rendszerének megreformálása révén jelentősen megerősödött.

A megyei önkormányzatok feladatait alapvetően a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló **2011. évi CLXXXIX. törvény** szabályozza. A 27. § (1) bekezdése alapján *a megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el*.

A megyei önkormányzatok területfejlesztésben betöltendő szerepét tovább erősítette a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló **1996. évi XXI. törvény** (Tftv.) 2011. decemberi módosítása és 2013. január 1-ei hatályba lépése, amelynek eredményeképpen a területfejlesztési feladatok területi szinten a megyei önkormányzatok hatáskörébe kerültek.

A megyei önkormányzatok feladatait a Tftv. 11-13. § szabályozza, ahol szerepel többek között, hogy *a megye területén összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit*. Ennek keretében a megyei területfejlesztési Stratégiai Program szempontjából meghatározóak a következő feladatok:

- a megyei jogú város önkormányzata bevonásával kidolgozza és elfogadja – az országos területfejlesztési koncepcióval összhangban – a megye hosszú távú területfejlesztési koncepcióját (a továbbiakban: megyei területfejlesztési koncepció), illetve – a megyei területfejlesztési koncepció és területrendezési terv figyelembevételével – a megye fejlesztési programját és az egyes alprogramokat;
- előzetesen véleményezi a térségi területfejlesztési koncepciókat, területfejlesztési programokat, részt vesz az országos területfejlesztési koncepció és a nemzeti fejlesztési stratégia kidolgozásában;
- szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét;
- előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat, továbbá a területét érintő területrendezési terveket;
- közreműködik a megyében kialakult társadalmi és gazdasági válsághelyzetek kezelésében;
- figyelemmel kíséri az operatív programok megyében jelentkező feladatainak megvalósítását, külön döntés alapján közreműködik azok végrehajtásában;
- előzetesen véleményezi és koordinálja az illetékes területi államigazgatási szervek megyét érintő fejlesztéseit és pályázatait;
- megállapodásokat köthet külföldi régiókkal, részt vehet nemzetközi együttműködésekben;
- közreműködik a területfejlesztési programok végrehajtásának nyomon követésében és értékelésében;
- a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről;
- a megyei önkormányzat dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról.

A megyei és a megyében lévő megyei jogú város területfejlesztési elképzeléseinek egyeztetési és információáramlási eszköze a ***Megyei területfejlesztési konzultációs fórum***. A Konzultációs fórumnak előzetesen állást kell foglalnia a megyei közgyűlés területfejlesztést érintő ügyeiben, a fórum véleményét a megyei közgyűlés ülésén a vonatkozó napirendi pont előtt ismertetni szükséges.

A megye fejlesztési stratégiáját a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv dokumentumok határozzák meg, amelyeket a megyei önkormányzat közgyűlése rendelettel hagy jóvá. A területfejlesztési dokumentumok kidolgozásakor a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló **218/2009. (X.6.) Korm. rendeletet** szükséges figyelembe venni.

A fentiekkel összhangban a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról szóló

1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozat a megyei önkormányzatok szerepét illetően a következőket határozza meg:

- a 2014–2020 között elérhető források felhasználásának tervezését a területiség elvét figyelembe véve kell elvégezni, különös tekintettel a területi operatív programok tervezésére, amely során biztosítani kell a megyék hatékony közreműködését;
- A Kormány felkéri a nemzetgazdasági minisztert és a Miniszterelnökséget vezető államtitkárt, hogy az érintett miniszterek bevonásával tegyenek javaslatot a 2014–2020 közötti források területi koordinációjának kereteire, oly módon, hogy a megyék meghatározó szerepet kapjanak a területfejlesztési források felhasználásának tervezésében, biztosítva az ágazati és a területi operatív programok megfelelő összhangját és egymástól való egyértelmű elhatárolását.

Az európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának módjáról szóló **1545/2013. (VIII.15.) Korm. határozat** szerint

- a 2014-2020-as európai uniós programok végrehajtásában kijelölésre kerülő közreműködő szervezetek 2014. január 1-től az érintett miniszterek irányítása alá kerülnek;
- a regionális fejlesztési ügynökségek 2014. január 1-től a területileg érintett megyei önkormányzatok irányítása alá kerülnek.

1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat a 2014-2020 közötti időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról. A tervezés három szinten folyik (megyei gazdaságfejlesztés, megyei jogú városok településfejlesztése, várostérségek – járások) a megyei önkormányzatok koordinációjával.

- A megyei szintű gazdaságfejlesztési programmal összefüggő tervezési feladatokat a megyei önkormányzatok végzik el. A megyei gazdaságfejlesztési programok indikatív forráskerete összesen 450 milliárd forint, amiből Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kerete 45, 846 milliárd Ft.
- A várostérség és a megyei jogú város térsége szintjének területi meghatározása a járások alapján történik. A megyei jogú város térségében tervezett fejlesztéseknek illeszkedniük kell a megyei jogú város integrált településfejlesztési stratégiájában megfogalmazott fejlesztési irányokhoz, a TOP által meghatározott keretek között. A megyei jogú városokkal összefüggő programok indikatív forráskerete összesen 364,61 milliárd forint, amelyből Nyíregyháza Megyei Jogú Város kerete 23, 204 milliárd FT.
- A várostérségeket érintő fejlesztések indikatív forráskerete országos szinten 298,08 milliárd forint, amelyből a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei önkormányzat a járási fejlesztési igényeket felmérve összesen 23, 949 milliárd Ft-ra tervezhet.

A területfejlesztési program stratégiai munkarészében megjelenő becsült költségigények a megyében végzett igények felmérése alapján történt. A megyei fejlesztési elképzelések pontos forrásigényeit csak a 2014-2020-as területi és ágazati Operatív Programok végleges elfogadása után lehet meghatározni.

Tervezési előzmények, elvégzett feladatok:

A tervezési feladatok részeként – a stratégiai programot megelőzően – az alábbi két dokumentum került kidolgozásra:

- A 2014-2020-as programozási periódusra vonatkozó területfejlesztési dokumentumok közül elkészült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció feltáró munkarésze (helyzetelemzés, helyzetértékelés), melyet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés a 76/2012. (XI.29.) önkormányzati határozatával a további tervezési munkák alapjaként jóváhagyólag elfogadta. A Helyzetfeltárás bemutatja a megye társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetét, illetve a tervezési-fejlesztési környezetet. Mindezek alapján megfogalmazza a megye számára lehetséges fejlesztési irányokat és cselekvési területeket.
- A Helyzetelemző-helyzetértékelő dokumentumra alapozva kidolgozásra került a koncepció javaslattevő fázisa. A Megyei Közgyűlés 27/2013. (IV.24.) számú határozatával elfogadta a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció javaslattevő fázis munkaanyagának előzetes megállapításait a további tervezési munkák alapjaként. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció társadalmasításra bocsátott

egyeztetési változatát Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Közgyűlése a 61/2013. (IX.26.) önkormányzati határozatával hagyta jóvá.

A végleges koncepció Közgyűlés általi jóváhagyására még nem került sor, mert feltétele, hogy az Országgyűlés törvényi szinten fogadja el az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepciót. Ezt figyelembe véve a koncepciót (a feldolgozott véleményekkel együtt) várhatóan év végén tárgyalhatja a Közgyűlés.

A koncepció fő elemei:

- a jövőkép és az átfogó célok, melyek 2030. évi célállapot meghatározására irányulnak,
- a stratégiai célrendszer, mely a 2014-2020 közötti európai uniós költségvetési ciklusban megvalósítandó területi, specifikus és horizontális célokat, valamint az időszak területfejlesztési folyamatában érvényesítendő elveket foglalja magában,
- eszköz- és intézményrendszer, mely a célok elérését támogató prioritásokat, a koncepció kidolgozás időszakában már ismert és tervezhető eszköz- és intézményrendszert, valamint a koncepció fő üzeneteit foglalja magában.

A koncepció megfelelő szintjein a vonatkozó területszerkezeti összefüggésekre is kitér.

A fenti két dokumentum (helyzetelemzés és koncepció) kidolgozása mellett a tervezési folyamat előzményeként 2013 nyarán **projektgyűjtés** zajlott a helyi igények felmérése és a további kidolgozandó tervek megalapozása érdekében.

A Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal felhívására előzetesen kidolgozásra került Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Terület- és Településfejlesztési Operatív Programhoz (TOP) kapcsolódó **gazdaságfejlesztési programcsomagja**, valamint a járások fejlesztési programjai, illetve az egyes ágazati operatív programokban megvalósítani kívánt programcsomagok.

A tervezés szereplőinek bemutatása, ezek felelősségi körének felvázolása:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Területfejlesztési Programjának tervezője a Szabolcs Tervezés 2014-2020 Konzorcium. A konzorcium tagjai a Megakom Stratégiai Tanácsadó Iroda Kft. és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft.

A tervezési folyamat társadalmasítása:

A bevont szakmai szereplőket a **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat**, mint a tervezési feladatok gazdája és végrehajtásának felelőse, nagy körültekintéssel és a szakmai jártasság figyelembe vételével határozta meg. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzati Hivatalon belül a **Területfejlesztési, koordinációs és önkormányzati csoport** látja el a feladat elvégzéséhez szükséges szervezési tevékenységeket. A tervezési folyamat támogatása és segítése érdekében **munkacsoportok** (vállalkozói, civil és önkormányzati) kerültek kialakításra. Az egyes dokumentumok magas színvonalon történő kidolgozása érdekében a megyében jártas szakértők kerültek bevonásra.

A legitimáció megteremtése érdekében széleskörű **társadalmasítási folyamat** zajlott le.

A partnerségnek két közvetlen célcsoportja volt:

- **Megyei szereplők:**
  - a megye lakossága,
  - megyében működő vállalkozások (nagyvállalkozások, KKV-k és mikrovállalkozások egyaránt),
  - megyében működő civil / társadalmi szervezetek,
  - megyében lévő települések (ezen belül külön célcsoportként a megyei városok),
  - Nyíregyháza Megyei Jogú Város,
  - megyében lévő kistérségek (2013. január 1-től járások is).
- **Megyén kívüli szereplők:**
  - szomszédos megyék (Hajdú-Bihar megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye),
  - az országhatár túloldalán elhelyezkedő szomszédos megyék (Romániában Szatmár megye, Ukrajnában Kárpátalja megye),

- A 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében nevesített, a területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésére jogosult szervek (Országos Területfejlesztési Tanács; miniszterek; kormányhivatalok; Országos Környezetvédelmi Tanács; Magyar Tudományos Akadémia; országos önkormányzati érdekszövetségek),
- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium, Nemzetgazdasági Minisztérium, Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal,
- releváns ágazati minisztériumok és azok szakmai szervezetei – specifikus szakmai területekhez kapcsolódóan.

Az **előkészítő fázisban**, azaz a koncepciót megalapozó helyzetfeltáró, helyzetértékelő részhez kapcsolódó partnerségi egyeztetés keretében az alábbi tevékenységek zajlottak:

- Kistérségi fórumok a megye valamennyi kistérségében;
- Területfejlesztési vitafórum a megyei civil, önkormányzati, intézményi és vállalkozói szereplők részvételével;
- Megyei Közgyűlés Terület- és Vidékfejlesztési Bizottságának ülései;
- Az előzetes koncepció és a helyzetfeltárás munkaanyagának megtárgyalása a Megyei Közgyűlés ülésein;
- A partnerségi munkacsoportok megalakítása;
- Online felület kialakítása és folyamatos frissítése;
- Partnerségi fórumok (civil, vállalkozói és önkormányzati) a helyzetfeltárás következtetéseinek megvitatására;
- Kérdőíves felmérések indítása a fejlesztési elképzelések összegyűjtésére;
- A helyzetfeltárás következtetéseinek egyeztetése Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal;
- A helyzetfeltárás következtetéseinek egyeztetése a szomszédos megyékkel;
- Sajtóanyagok készítése, sajtótájékoztatók szervezése;

A **javaslattevő fázisban**, azaz a koncepció és program javaslattevő fázisának egyeztetése során az alábbi tevékenységekre került sor:

- Online felület folyamatos frissítése, visszacsatolások gyűjtése és feldolgozása;
- Kérdőívezés eredményeinek feldolgozása;
- Partnerségi fórumok (civil, vállalkozói és önkormányzati) a koncepció fő irányainak, fejlesztési javaslatainak megvitatására;
- Előzetes egyeztetés az érintett hatóságokkal és szakminisztériumokkal;
- Fejlesztési irányok és javaslatok egyeztetése Nyíregyháza Megyei Jogú Várossal;
- Fejlesztési irányok és javaslatok egyeztetése a szomszédos megyékkel;
- A javaslattevő rész megtárgyalása a Megyei Közgyűlés Területfejlesztési Bizottságának ülésén;
- A javaslattevő rész munkaanyagának megtárgyalása a Megyei Közgyűlésén;
- Sajtóanyagok készítése, sajtótájékoztatók szervezése rendezvényekhez kapcsolódóan, stúdióbeszélgetés a megye fejlesztési elképzeléseiről;

A teljes megyei területfejlesztési koncepció és program egyeztetésekor a következő partnerségi tevékenységek folytak:

- Online felület folyamatos frissítése, visszacsatolások gyűjtése és feldolgozása;
- Egyeztetés a Nemzetgazdasági Minisztériummal és Nemzeti Fejlesztési Minisztériummal a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet 16-19.§-ában előírtaknak megfelelően;
- Civil, vállalkozói és önkormányzati fórum a program egyeztetésére;
- A területi szinten – alulról jövő kezdeményezésként – megrendezésre kerülő egyeztetési fórumokon tájékoztatás nyújtása a tervezési folyamat fontos mérföldköveiről, vélemények és javaslatok meghallgatása, a felmerülő kérdések megválaszolása;
- A megyei területfejlesztési koncepció és program tárgyalása a Területfejlesztési Bizottság ülésén;
- A megyei területfejlesztési koncepció és program megyei közgyűlés elé történő benyújtása és elfogadása;
- Sajtóanyagok készítése, sajtótájékoztatók szervezése rendezvényekhez kapcsolódóan, stúdióbeszélgetés a megye fejlesztési elképzeléseiről;
- Kiadvány előkészítése a megyei területfejlesztési koncepcióról és programról.

A megyei stratégiai program kidolgozása során a fent bemutatott **társadalmasítás**i eszközök kerülnek alkalmazásra. A program munkaváltozatának elkészültét követően

- kerül sor a munkacsoport ülésekre,
- kiküldésre kerül a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet szerint illetékes szervezeteknek,
- a lakosság tájékoztatása érdekében feltöltésre kerül a megyei önkormányzat honlapjára.

Határidők:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye Stratégiai Programjának kidolgozása és elfogadása a következő **mérföldkövek** szerint történik:

- Stratégiai Program munkaváltozatának NTH felé történő megküldése: 2013. november 30.
- Stratégiai Program végleges változatának elkészítése, miniszteri véleményezésre történő megküldése: 2014. június 30.

2. CÉLRENDSZER

2.1 Célrendszer bemutatása

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye jövőképe, 2030:

"2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni."

A helyzetértékelés fő következtetései és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározható a megye fejlesztésének **célrendszere**, a 2020-ig terjedő időszakra vonatkozó átfogó, stratégiai és horizontális célok.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztési koncepciója három átfogó célt fogalmaz meg, amelyek tükrözik a megye értékválasztását, a fejlesztési célkitűzések fő irányát. A három átfogó cél elérése érdekében hét stratégiai cél került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés (mint horizontális célokra) jegyében történik.

2.1.1 Átfogó célok

1. Az aktív megye - Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése

A megye jövője és fejlődése szempontjából kritikus, hogy minél többen végezzenek értékteremtő, hasznos munkát és jussanak tisztességes munkajövedelemhez – ennek érdekében már középtávon is új munkahelyekre van szükség. A foglalkoztatás előremozdításának másik fontos eleme az aktivitási ráta növelése. Magyarország aktivitási rátája az egyik legalacsonyabb az egész Európai Unióban, Magyarországon belül pedig itt Szabolcs-Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a legalacsonyabb a munkaerőpiaci aktivitás. Az elkövetkező évek egyik kiemelt fejlesztéspolitikai célja a munkaerőpiacról kiszakadt emberek visszavezetése a munka világába. Fontos, hogy azok közül is minél többen juthassanak munkához, akik a nyílt munkaerőpiacon nem versenyképesek – ennek érdekében meg kell erősíteni az értékteremtő szociális gazdaságot. A szociális gazdaságon belül azonban a közmunka helyett, olyan közfoglalkoztatást kell elősegíti, amely tartós munkahelyeket hoz létre, és hasznos munkát ad az embereknek.

Új munkahelyek létrehozásához versenyképes gazdaságra és nemzetközi szinten is versenyképes vállalkozásokra van szükség. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében erősebb, magabiztosabb kis- és

középvállalkozói szektorra van szükség, ehhez erősíteni szükséges megyei szinten a vállalkozási hajlandóságot és a vállalkozói kultúrát. Az új munkahelyek mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a meglévő munkahelyek megtartására.

A gazdaság fejlesztését és a munkaerőpiac bővítését elsősorban a megyei gazdaság jövedelmező ágazatainak fejlesztésével szükséges segíteni (élelmiszergazdaság, optomechatronika, gumiipar, műanyagipar, logisztika, csomagolóipar, zöldgazdaság, turizmus), ebben kiemelt szerepet játszhatnak a Nyíregyházi agglomeráció és a megye gazdasági decentrumai. A szociális gazdaságban is elsősorban a jövedelmező területekre kell fókuszálni, ezzel stabil munkahelyek jönnek létre. A megye rurális térségeiben a foglalkoztatáspolitika és gazdaságfejlesztés legfontosabb területe az élelmiszergazdaság, amely kiemelt fókusza a megye vidékfejlesztési politikájának.

2. A szolidáris megye - *A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása*

A megyében komoly, és folyamatosan növekvő problémát jelent a mélyszegénységben élők helyzete, akik körében jelentős arányt képviselnek a roma emberek. Ezek a súlyos társadalmi, szociális problémák a megye bizonyos részeinek szegregálódását indították el, jelentős területekre kiterjedve. A társadalom bizonyos rétegeinek leszakadása területi válsággócokat hozott létre, ebből eredően ezeknek a területeknek a felzárkóztatása szorosan összekapcsolódik a helyi társadalom felzárkóztatásával. Ez egy komplex, foglalkoztatási, lakhatási, oktatási, szociális és integrációs kérdés, melyre ennek megfelelően integrált választ kell adni. Noha a leszakadó rétegek helyzetének kezelése nem csak megyei kompetencia (állami támogatás nélkül ezeket a szociális problémákat nem lehet megoldani), Szabolcs-Szatmár-Bereg megyének egyrészt egyértelmű érdeke, hogy megfelelő megoldás szülessen, másrészt számos olyan kapcsolódó beavatkozás van, amely megyei szinten végezhető el leghatékonyabban. A mélyszegénység felszámolása csak jövedelemmel lehetséges, vagyis munkahelyek teremtésére van szükség ezekben a térségekben. A társadalom alulképzettsége és alacsony munkaerőpiaci aktivitása miatt ezeken a területeken az emberek jelentős része nem tud elhelyezkedni a nyílt munkaerőpiacon. Elsősorban aktív állami szerepvállalással megvalósuló értékteremtő szociális közfoglalkoztatásra van szükség, amíg nincs piacképes jövedelem. Ezzel a szociális háló építése a szociális gazdaság fejlesztésével történik. Ebben az értelmezésben a szociális gazdaság az a szektor, amely a kirekesztettség által veszélyeztetettek számára biztosít munkalehetőséget, a szociális szektorban pedig segítséget nyújt új, független üzleti tevékenységek létrehozásához.

A társadalmi felzárkóztatást társadalmi partnerség elve szerint, konzorcionális együttműködések, társadalmi paktumok keretében szükséges végezni, amelyben fontos szerepet játszik a civil szféra és az önkéntesség. A társadalmi felzárkóztatás érdekében szemléletváltás szükséges a települések, különösen a falvak fejlesztésében, amelyben hangsúlyos szerepet kap a szegregált lakóterületek fokozatos felszámolása.

3. A vonzó megye - *Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése*

A megye jövőképének középpontjában az életminőség javítása áll – melynek a jövedelem mellett számos egyéb fontos összetevője van. Ahhoz, hogy a megyében élők jól érezzék magukat, alapvető feltétel a vonzó, tiszta természeti környezet. Kiemelt feladatunk a térség ökológiai értékének, természeti környezetének megőrzése és javítása, valamint a megye környezetkímélő energiaellátásának biztosítása.

Meghatározó jelentőséggel bír továbbá egy olyan társadalmi közeg megteremtése, amely fontos összetevője mind a vonzó vidéki, mind pedig az élhető városi környezetnek. Ennek a közegnek kiemelt eleme a közjavakhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása mindenki számára, valamint a külső és belső mobilitás feltételeinek megteremtés.

A megye kulturális élettereinek tudatos fejlesztése szintén fontos elemét képezi az elkövetkező évek fejlesztéspolitikájának – a pezsgő megyei kulturális élet megteremtése érdekében. Erre építve szükséges fókuszálni a térség kulturális imázsának tudatos javítására, amelynek egyik preferált eszköze a megye turizmusának fejlesztése.

A vonzó gazdasági környezet megteremtése mellett szükséges egy koncentrált és szervezett befektetés-ösztönzési tevékenység, amely elsősorban a centrumtérségre és a decentrumokra összpontosít. Kiemelt feladat a meglévő helyi, értékteremtő és foglalkoztató kis- és középvállalkozások valamint a jelentős foglalkoztató vállalatok megtartása.

A vonzó megye környezeti elemeinek fejlesztési eredményeire alapozható a megyei imázs tudatos kiépítése, amely a helyi lakosságban identitáserősítő mechanizmusokat indít el. A vonzó megyei imázs hozzájárul ahhoz is, hogy a meglévő és a potenciális befektetőkben, illetve a turistákban is pozitív attitűdök alakuljanak ki.

2.1.2 Stratégiai célok

1. Versenyképes élelmiszergazdaság *- az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon*

A megyei agrárgazdaság erős hagyományokkal és bizonyos termékek tekintetében kedvező adottságokkal rendelkezik. A néhány meglévő, kedvező mezőgazdasági adottságra építve az agrárgazdaság komplex fejlesztése a cél: ide tartozik az élelmiszerfeldolgozó kapacitások fejlesztésének ösztönzése, a helyi feldolgozás erősítése, de ide sorolható a specializált mezőgazdasági gépgyártás fejlesztése is. Az élelmiszerfeldolgozás erősítésének két fontos eleme van: (i) egyrészt a kisebb térségek, településcsoportok ellátását szolgáló helyi feldolgozó kapacitások megerősítése, (ii) másrészt a nagyobb, exportképes feldolgozó kapacitások erősítése, amelyek:

- a megyében megtermelt mezőgazdasági termékekre támaszkodnak;
- jelentős hozzáadott értéket generálnak, új értéket, új termékeket állítanak elő;
- innováción, innovatív megoldásokon alapulnak.

Az exportképes élelmiszeripari termékek alapját, olyan magas minőségű, helyi mezőgazdasági termékek jelentik, melyeket termelési integrációk keretében lehet előállítani. Az élelmiszer feldolgozás komplex fejlesztésével jelentősen javítható a megyei gazdaság jövedelmezősége és foglalkoztatási szerepe.

2. Zöld megye *- Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás*

A megye hosszú távú fejlődése, a vonzó megyei környezet megteremtése érdekében fontos a megye energiaellátásának fokozatos átállítása megújuló, illetve alternatív forrásokra. Ez egyrészt csökkentheti a megye külső energiafüggőségét és az önfenntartás megerősödését energetikai szempontból, a megye közvetett és közvetlen széndioxid-kibocsátását, másrészt ösztönözheti a zöldgazdaság megerősödését is. Ez utóbbi kiemelten fontos Szabolcs-Szatmár-Bereg megye számára, ugyanis a zöldgazdaság a szociális gazdaságban fontos szerepet játszhat, mivel alacsonyabb képzettségű embereket foglalkoztat (a zöldgazdaság és a szociális gazdaság integrálása).

A klímaváltozás olyan negatív hatásokkal, kockázatokkal jár, amelyek fokozottan érinthetik a megyét. Fel kell készülni a negatív hatások enyhítésére, a kockázatok kivédésére. A megye sajátos helyzetéből fakadóan kiemelten kell kezelni a vízgazdálkodást (ár- és belvízvédelem, aszály) és alkalmazni kell egy tudatos klímastratégiát. A fizikai környezet energetikai megújítása mellett, az elkövetkező években, kiemelt feladat lesz a környezettudatosság erősítése a lakosság, vállalkozások és települések körében.

3. ***Proaktív megye*** *- A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása*

A megye ambíciózus célokat határozott meg, ezek megvalósítása csak akkor lehetséges, ha “saját kezébe veszi sorsát” és biztosítja a különböző megyei szereplők fejlesztési tevékenységének proaktív összehangolását, koordinációját. Számos olyan terület van, ahol nem lehet megfelelő megyei szintű koordináció és az érintettek összefogása nélkül eredményeket elérni: ilyenek többek között a turisztikai termékek fejlesztése és értékesítése, a befektetés-ösztönzés, a megyei image építés, a kisvállalkozások segítése, az agrármarketing tevékenység vagy a szociális gazdaság megerősítése. Megfelelő szervezeti háttér, eszközrendszer, humán erőforrás háttér nélkül ezek a megyei menedzsment tevékenységek nem tudnak eredményt elérni.

A proaktivitás része továbbá a megye nemzetközi integrációjának mélyítése, amely egyrészt a keleti piacok közelségének kihasználásával, másrészt a határmenti kapcsolatok erősítésével történik. A

határmentiségből származó komparatív előnyök kihasználása kiemelt fejlesztéspolitikai fókuszpontja a megyei stratégiának.

Kiemelt feladat professzionális humánerőforrással rendelkező, ügynökség-jellegű intézmények létrehozása a megye gazdaság- és területfejlesztése érdekében. A gazdasági önszerveződést elsősorban a megyei szintű turizmuskoordináció/turizmusfejlesztés, a területfejlesztés, a vidékfejlesztés, a megyei marketingpolitika, az innováció ösztönzés, a vállalkozásfejlesztés a szociális gazdaság és a mezőgazdasági termelés és értékesítés területén szükséges segíteni. A társadalmi önszerveződés legfontosabb iránya a közösségfejlesztés, az identitáserősítés, értékmegőrzés és a társadalmi felzárkóztatás.

Egységes közösségi marketing eszközökre épülő komplex, integrált régiómarketing politika kialakítása és fejlesztése, amely magában foglalja a megye turizmusmarketing, befektetési-ösztönzésének promóciós feladatainak elvégzését, a közösségi agrármarketing politika tudatos alakítását. A megye régiómarketing szemlélet markáns eleme a marketing orientált közösségfejlesztés.

Kiemelt feladat a megyei exportképes termékek piacra jutásának segítése közösségi marketing eszközökkel.

4. *Képzett megye* - *rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása*

Egy versenyképes gazdaság megteremtésének előfeltétele egy versenyképes társadalom jelenléte, amely képezettségével emelkedik ki. A foglalkoztatás bővítése, a gazdaság megerősítése nem elképzelhető megfelelően képzett szakemberállomány, kutatási és innovációs háttér nélkül. Ennek az alapjai rendelkezésre állnak, de fontos a gazdaság igényeit jobban tükröző, annak változásaihoz gyorsan és rugalmasan alkalmazkodó szakképzési, felsőoktatási és kutatási kapacitás kiépítése és folyamatos fejlesztése. A megye gazdaság és területfejlesztésével harmonizáló, piaci igényeket kielégítő K+F tevékenység kialakítása szükséges, amelyet egy egyedi kínálaton alapuló élet és piacképes felnőttoktatás támogat. Fontos továbbá az élethosszig tartó képzés feltételeinek kialakítása és fontosságának tudatosítása az emberekben.

Különösen sajátos az a paradox helyzet a megyében, hogy egyszerre van jelen munkanélküliség és munkaerőhiány, megfelelő, szakképzett munkaerőre van szükséges a helyi gazdaságnak. Kiemelt feladat a leszakadó térségekben az oktatáshoz, képzéshez és a szakképzéshez valós hozzáférés biztosítása és hátrányos helyzetű társadalmi csoportok oktatási integrációja.

5. *Fejlett centrum* - *a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése*

A megye fejlesztésének – különösen a versenyképes gazdaság fejlesztésének – motorja egy erős centrumtelepülés. Nyíregyháza – az agglomerációs településeivel szorosan együttműködve - alkalmas ennek a funkciónak a betöltésére, és jelentős szerepet játszhat a megye dinamizálásában. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztésben a Nyíregyházi agglomeráció fejlesztése tekinthető területi jellegű stratégiai célok egyik pólusának. Az elkövetkező időszakban a tágan vett agglomeráció fejlesztését sokkal komplexebben kell kezelni, az agglomerációs hatások kihasználása érdekében. Ennek érdekében fontos (i) a befektetés-ösztönzés, további nagy foglalkoztatók letelepítése, (ii) az egész megyére kisugárzó nemzetközi turisztikai vonzerő feltételeinek erősítése, (iii) a korszerű, klímabarát (közösségi és kerékpáros) közlekedés feltételeinek megteremtése mind a városon belül, mind pedig az agglomerációs településekkel, mind pedig más hazai és európai centrumtelepülésekkel a kapcsolatokat megteremtve, valamint (iv) vonzó városi életterek kialakítása és (v) az aktív nemzetközi kapcsolatrendszer további erősítése.

A megyeszékhely gazdasági és társadalmi előnyeinek terjedését az agglomerációs folyamatok dinamizálhatják az elkövetkező években, ebből adódóan cél, hogy az agglomerációs hatások minél szélesebb spektrumban és minél szélesebb területen érvényesüljenek (a fejlesztéspolitikának mindenképpen ezt kell támogatnia).

A Nyíregyházi agglomeráció fejlesztésében egy másik területi aspektusát is figyelembe kell venni. Az elmúlt évtizedekben Nyíregyháza és Debrecen között kialakuló urbanizációs tengelyben rejlő lehetőségeket sokkal intenzívebben ki kell használni. A két nagyváros közötti kapcsolatok erősítése érdekében fókuszált beavatkozásokra van szükség, amelyek elsősorban az urbanizációs tengely

gazdasági (ebben kiemelt helyen szerepel a K+F tevékenység és az innováció), foglalkoztatási és közlekedési funkcióit erősítik.

6. ***Dinamizálódó decentrumok*** és szolgáltató járásközpontok- *a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése*

A nyíregyházi agglomeráció mint centrum mellett a megye egészének fejlesztésében fontos szerepet játszanak a megyei gazdasági decentrumok. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye decentrumai Mátészalka, Nyírbátor, Kisvárda-Záhony (ez utóbbi tervezési szempontból együttesen kezelendő). Szabolcs-Szatmár-Bereg megye gazdasági decentrumai elsősorban ipari központok:

- a Kisvárda-Záhony decentrum egy nemzetközi logisztikai központ, amely felértékeli a megyében és az országban betöltött stratégiai szerepkörét. Kisvárda kulturális és turisztikai funkciói is meghatározóak.
- Mátészalka kiemelten az optomechatronika, bútorgyártás és az élelmiszeripar területén tölt be gazdasági centrum szerepkört.
- Nyírbátor a műanyag ipar, élelmiszer feldolgozás és turizmus tekintetében rendelkezik centrális funkciókkal.

Excentrikus elhelyezkedésük révén fontos szerepet töltenek be a megye keleti felének gazdaságában. Mivel Nyíregyháza földrajzi elhelyezkedéséből eredően nem képes teljesen kiterjeszteni gazdaságfejlesztő hatását a megye keleti felére, a decentrumok stratégiai jelentőségű sejtjei a városhálózatnak. A decentrumok dinamizálása, integrált fejlesztése pozitív hatást gyakorolhat a környező térségek fejlődésére. A decentrumok Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztéspolitikájának másik jelentős fókuszpontjai, fejlesztésük jelentőségükből eredően területi jellegű stratégiai cél. A decentrumokban a meglévő infrastruktúrára támaszkodva ösztönözni kell a meglévő vállalkozások fejlődését és újak letelepülését (elsősorban ipari jellegű vállalatok letelepítését), fejleszteni kell a városi és központ funkciókat, bővíteni a közszolgáltatások rendszerét. A decentrumok nem csak gazdasági, hanem kulturális decentrumok is a megyében, ebből eredően erősíteni szükséges a kulturális és turisztikai vonzerejüket. A pozitív hatások kiterjesztése érdekében javítani kell továbbá a decentrumok (klímabarát) elérhetőségét a környező településekről a lakosság kiszolgálása érdekében. A decentrumok az üzleti infrastruktúra fejlesztés kiemelt területei.

A decentrumok mellett kiemelt jelentőségűek Szabolcs-Szatmár-Bereg megye járási központjai, amelyek fontos szerepet játszanak a városi javak és szolgáltatások koncentrációjában, illetve a vidéki térségek városi funkciókkal történő ellátásában. A megye fejlesztési stratégiájában a járásközpontok fejlesztésének orientációja elsősorban a minőségi szolgáltatások fejlesztése és ezzel cél egy minőségi szolgáltatásokat nyújtó járáshálózat alapjainak megteremtése. Külön figyelmet kell koncentrálni azokra a térségekre, ahol gyengék decentrumok (pl. Nyíri Mezőség, Szatmár-Beregi térség), ezeken a területeken a városoknak a gazdaságfejlesztő szerepét szintén erősíteni kell (Tiszavasvári, Fehérgyarmat, Vásárosnamény).

Összességében egy kétszintű városfejlesztési stratégia alapjait fogalmazza meg ez a területi stratégiai cél, amelyben a gazdasági decentrumok és a járásközpontok élveznek preferenciát.

7. ***Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák*** - *a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése*

A stratégiai cél szintén egy kétpólusú területi célt fogalmaz meg, amelyben egyben Szabolcs-Szatmár-Bereg megye legfontosabb vidékfejlesztési orientációja is a 2014-2020 közötti periódusban. Egyrészt a határmenti térségek komplex fejlesztését, másrészt a rurális térségek fejlesztését, amelyek a legkritikusabb pontjai a megyei fejlesztéspolitikának. Éppen ebből eredően indokolt speciális kezelésük és egy komplex felzárkóztató stratégia generálása az itteni fejlesztéspolitika orientálására.

A megye határmenti területei – kiemelten a Szatmár-Beregi térség – hátrányos helyzetű, fokozatosan leszakadó térségek. Egyértelműen ezek a térségek tekinthetőek a megye és az ország külső perifériáinak. A külső perifériák, sajátos történelmi fejlődésükből eredően olyan problémákkal, nehézségekkel küzdenek, amelyek speciális beavatkozásokat tesznek szükségessé. A Szatmár-Beregi térség egy jól körülhatárolható válságterület, amelynek a fejlesztésére elsősorban egy komplex, integrált felzárkóztatási programra, célzott, komplex beavatkozásokra van szükség annak érdekében, hogy a megye megakadályozza a külső perifériák végleges leszakadását. Továbbra is

kiemelt feladat a régi, történelmi vonzásközpontokkal a kapcsolatok reintegrálódásának segítése, amely segítheti ezen térség gazdasági kapcsolatainak erősödését egykori vonzásközpontjaikkal.

A megye nem külső perifériás vidéki térségeinek többsége szintén nehéz helyzetben van – fejlődésüket a centrumok és decentrumok kisugárzó hatása önmagában nem képes biztosítani. A vidéki térségekben is integrált, fenntartható beavatkozások szükségesek a problémák kezelésére. Külön figyelmet kell koncentrálni a megyén belüli belső perifériákra, ahol szintén megmutatkoznak a halmozottan hátrányos jellegzetességei (Nyíri Mezőség nyugati falvai, Dél-Nyírség keleti szeglete).

Közös jellemzőjük ezeknek a térségeknek, hogy kiemelten fontos a fizikai és virtuális elérhetőség biztosítása, illetve a súlyos foglalkoztatási gondok miatt a szociális gazdaság erősítése. A közösségi kohézió (közösségfejlesztési politikák gyakorlati alkalmazása) és a társadalmi versenyképesség javítása szintén lényeges eleme a megyei vidékfejlesztési politikának, amely magában foglalja a rurális térségek értékőrző megújítását.

2.1.3 Horizontális célok

Az EU 2020 stratégia célkitűzése az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés biztosítása az Európai Unió teljes területén. Míg Szabolcs-Szatmár-Bereg megye koncepciója keretében megfogalmazott célkitűzések – átfogó és stratégiai célok – közvetlenül kapcsolódnak a strukturális alapok felhasználását megalapozó tematikus célokhoz és beruházási prioritásokhoz, a koncepció egésze hozzájárul az EU2020 átfogó céljaihoz. Ennek megfelelően a koncepció egészén áthúzódó, valamennyi prioritást és beavatkozást orientáló horizontális célokat az EU 2020 stratégia ezen célkitűzései jelölik ki.

1. Intelligens növekedés

Az intelligens növekedés mint horizontális cél fókuszában a tudás- és innováció alapú fejlesztés áll. Ennek értelmében a megye egészének fejlesztésében – elsősorban a gazdaságfejlesztésben – kiemelt szerepet kell kapnia a tudásnak, a kutatásnak és az innovációnak. Innováció alatt nem csak a gazdaságban megjelenő innovációt tekintjük, hanem szélesebb értelemben, a fejlesztés minden területén megjelenítendő szociális innovációt is. Az intelligens fejlesztés jellemzője az is, hogy a beruházások mellett kiemelt szerepet kapnak a szoft beavatkozások, amelyek a létrejövő infrastruktúrák hatékony hasznosítását működését képesek biztosítani, és javítják a megye versenyképességét.

Indikátorok:

- K+F kiadások a GDP arányában
- A felsőfokú végzettségűek aránya a 40 év alatti korosztályban

2. Fenntartható növekedés

A környezetileg fenntartható növekedés a meglévő erőforrásokat hatékonyabban hasznosító, zöldebb, klímabarátabb növekedést irányoz elő. Fontos, hogy bármilyen fejlesztés is valósul meg, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse, de semmiképpen ne növelje a környezeti terhelést. Ennek fontos összetevője a helyi erőforrások, termékek minél jobb, szélesebb körű hasznosítása is a megyén belül.

Indikátorok:

- Az energiafogyasztás csökkentése
- Az energiafogyasztáson belül a megújuló energia arányának növelése
- Széndioxid kibocsátás csökkentése

3. Befogadó növekedés

A befogadó növekedés területileg kiegyensúlyozott, pozitív hatásai kiterjednek valamennyi társadalmi rétegre. Ez különösen hangsúlyos Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ahol a hátrányos helyzetű térségek és társadalmi csoportok aránya kiemelkedően magas. Innovatív megoldásokkal, a szociális gazdaság erősítésével, sőt akár pozitív diszkriminációval kell helyzetbe hozni a leszakadó térségeket (megyei szinten, de kistérségeken, sőt városokon belül is), és olyan fejlesztéseket kell megvalósítani,

amely a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, a szegénységi küszöb alatt élők számára is kiutat jelenthetnek.

Indikátorok:

- Korai iskolaelhagyók aránya
- A szegénységi küszöb alatt élők aránya

2.2 Célrendszer koherenciája

2.2.1 A célrendszer belső koherenciája

Átfogó célok

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó fejlesztési stratégiája három átfogó célt jelölt ki, amelyek alapját képezik a jövőképben megfogalmazott víziók realizálódásának. A három átfogó cél ötvözi a megye legfontosabb gazdaságpolitikai, társadalompolitikai, ökológiai kihívásokra adott válaszait.

A három átfogó cél egyes elemei szinergikus hatást kifejtve segítik elő a másik két átfogó cél elérését is.

Az átfogó célok közül az aktív megye, mely a foglalkoztatás és az aktivitás növelését tűzte ki célul, koherenciája a legerősebb a stratégiai célokkal, azaz valamennyi stratégiai cél közvetlenül, vagy közvetve hozzájárul az átfogó cél eléréséhez.

A mélyszegénység felszámolására és a leszakadó térségek felzárkóztatására irányuló szolidáris megye átfogó cél a proaktív és képezett megyével, illetve az Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák stratégiai célokkal mutat szoros kapcsolatot, de a zöld megyével is kimutatható a szinergia.

A vonzó megye átfogó cél, mely a vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtésére hivatott, leginkább a zöld és proaktív megyével, valamint a fejlett centrum és dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok stratégiai célokkal mutat szoros kapcsolatot.

Az átfogó célok mindegyike szoros koherenciát mutat a horizontális célokkal.

Stratégiai célok

A legmagasabb hierarchikus szinten lévő három átfogó cél alá hét stratégiai cél került kijelölésre. A hét stratégiai cél közül 4 ágazati, 3 területi cél.

A *Versenyképes élelmiszergazdaság* stratégiai cél a térség gazdaságfejlesztésének legfontosabb húzóágazatát azonosítja, amely egyben a megyei munkahelyteremtés kulcságazata. Ez az ágazati cél az Aktív megye átfogó célhoz járul hozzá. Az agrárgazdaság erősítésére fókuszáló versenyképes élelmiszergazdaság ágazati célt szoros koherencia jellemzi a Proaktív megye és Képezett megye tematikus stratégiai célokkal, valamint a Fejlett centrum és Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok területi stratégiai célokkal. Az élhető vidék és felzárkózó külső perifériák céllal gyenge kapcsolat mutatható ki.

A *Zöld megye* stratégiai irány két átfogó célkitűzéshez kapcsolódik, egyrészt összhangban áll a környezetiparon keresztül az Aktív megye munkahelyteremtési és foglalkoztatási célkitűzéseivel, másrészt érdemben járul hozzá egy vonzó természeti környezet megteremtéséhez (Vonzó megye átfogó cél). A zöld megye stratégiai cél összhangban áll valamennyi területi stratégiai céllal.

A *Proaktív megye* stratégiai cél mindhárom átfogó célhoz kapcsolódva katalizál társadalmi és gazdasági együttműködési rendszereket, amelyek hozzájárulnak a térség versenyképességének javulásához és a társadalmi kohézió erősítéséhez. A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítását célzó proaktív megye stratégiai cél a Versenyképes élelmiszergazdaság tematikus stratégia céllal mutatott szoros kapcsolata mellett koherenciát mutat a megfogalmazott területi célokkal.

A *Képzett megye* stratégiai cél egy versenyképes társadalom és egy gazdasági igényeket kiszolgáló oktatási és innovációs környezet létrehozását célozza meg, továbbá a leszakadó társadalmi rétegek

munkaerő piaci esélyeinek javulását is, ebből adódóan mindhárom átfogó cél teljesülését segíti. A képzett megye, mely a rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítására fókuszál, elsősorban a Versenyképes élelmiszergazdaság ágazati, illetve az Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák területi stratégiai célhoz járul hozzá, emellett koherens a másik két területi céllal is.

A *Fejlett centrum* és a *Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok területi stratégiai célok* a Versenyképes élelmiszergazdaság ágazati céllal mutatnak szoros kapcsolatot, de koherencia jellemzi a többi ágazati céllal is. Az *Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák* területi célt erős koherencia jellemzi a Képzett megy ágazati céllal, emellett kapcsolódik a többi ágazati stratégiai célhoz is.

Horizontális célok

A koncepció egészén áthúzódó, valamennyi prioritást és beavatkozást orientáló horizontális célok az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés jegyében Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes fejlesztési koncepcióját meghatározzák, ezáltal ezeknek a céloknak a legjelentősebb a koherenciája a stratégiai célokkal.

A célrendszer belső koherenciáját a következő táblázat mutatja be összefoglalóan.

A célrendszer belső összefüggései

Célok		Átfogó célok			Stratégiai célok						
		1. Az aktív megye	2. A szolidáris megye	3. A vonzó megye	1. Versenyképes élelmiszergazdaság	2. Zöld megye	3. Proaktív megye	4. Képzett megye	5. Fejlett centrum	6. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járás-központok	7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák
Stratégiai célok	1. Versenyképes élelmiszergazdaság										
	2. Zöld megye										
	3. Proaktív megye										
	4. Képzett megye										
	5. Fejlett centrum										
	6. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok										
	7. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák										
Horizontális célok	1. Intelligens növekedés										
	2. Fenntartható növekedés										
	3. Befogadó növekedés										

erős koherencia
gyenge koherencia

2.2.2 A célrendszer külső koherenciája

Ahogy az előzőekben bemutatásra került Szabolcs-Szatmár-Bereg megye három átfogó, illetve négy ágazati és három területi stratégiai cél mentén tervezi a következő 7 éves időszak területfejlesztési tevékenységeit rendszerbe szervezni. A következőkben bemutatásra kerül a megyei stratégiai programban bemutatott célrendszer külső koherenciája, kiemelten a határos megyék fejlesztési dokumentumaival való összhangja, valamint a területi és ágazati OP-khoz kapcsolódó tematikus- és specifikus célokhoz való illeszkedése.

Az **átfogó célok** koherenciáját a következő táblázat mutatja be.

Átfogó célok
A1. Az aktív megye - Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése
A cél illeszkedés Hajdú-Bihar megye koncepcionális célrendszeréhez
Jelen átfogó cél a Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Koncepció átfogó, területi és horizontális céljainak szintjén is mutat kapcsolódást. „Hajdú-Bihar megye természeti adottságaira, hagyományaira és kutatási potenciáljára alapozott gazdaságfejlesztés, mely növeli a foglalkoztatást és erősíti a megye kelet-magyarországi innovációs központ funkcióját” átfogó cél többek között a foglalkoztatás növelésére koncentrál, mely Szabolcs-Szatmár-Bereg megye számára is kiemelt fontosságú. A stratégiai célok közül elsősorban a „Versenyképes gazdaság és egészséges élelmiszer” cél mutat kapcsolatot Szabolcs-Szatmár-Bereg megye A1 céljával, hiszen a foglalkoztatás növeléséhez elengedhetetlen a helyi vállalkozások fejlesztése vállalkozások betelepülése. Ehhez kapcsolódóan „A megye gazdasági szerkezetének megfelelő oktatás, szakképzés” stratégiai cél biztosítja a foglalkoztatás növeléséhez szükséges megfelelő képzettségű humánerőforrás rendelkezésre állását. A Hajdú-Bihar Megye Területfejlesztési Koncepció különállóan fogalmazta meg „A foglalkoztatás növelése a megye munkaképes korú lakossága számára” horizontális célt, mely szoros kapcsolatot mutat az A1 céllal.
A cél illeszkedése Borsod-Abaúj-Zemplén megye koncepcionális célrendszeréhez
Az A1 cél a Borsod-Abaúj-Zemplén megye célrendszeréhez mind az átfogó, mind a stratégiai célok mentén kapcsolódik. A „Foglalkoztatás bővítése” átfogó cél egyértelműen szorosan kapcsolódik jelen átfogó célhoz. A stratégiai célok közül közvetlenül a „Gazdasági versenyképesség javítása, munkahelyteremtés és innovációs tevékenységek ösztönzése” céllal mutat szinergiát, de közvetetten kapcsolódik „A helyi társadalom munkaerő-piaci igényekhez történő alkalmazkodóképességének javítása”, illetve „A munkaerő-piaci központok elérhetőségének javítása” célokhoz is.
A2. A szolidáris megye - A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása
A cél illeszkedés Hajdú-Bihar megye koncepcionális célrendszeréhez
Az A2 cél a Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Koncepció „A szegénység és társadalmi kirekesztés csökkentéséhez, valamint a munkaképes korú lakosság piacképes képzettségi szintjének növeléséhez szükséges szolgáltatási és közigazgatási funkciók erősítő” átfogó céllal, illetve a „Közösségi, szociális és társadalmi fejlesztések a leszakadó társadalmi csoportok esélyegyenlőségének és életminőségének javítása” stratégiai ágazati céllal mutat kapcsolatot. Az A2 célhoz hasonlóan a fent megnevezett átfogó és stratégiai cél a szegénység elleni küzdelemre helyezi a hangsúlyt.
A cél illeszkedése Borsod-Abaúj-Zemplén megye koncepcionális célrendszeréhez
Az átfogó célok közül elsősorban a „Társadalom alkalmazkodó képességének javításával” mutat szoros kapcsolatot, mely Szabolcs megyéhez hasonlóan a szegénység és a szociális kizáródás

újratermelődésének megakadályozását, illetve a területi hátrányok és a szegregációs jelenségek mérséklését hangsúlyozza.

Emellett a stratégiai célok szintjén „A helyi társadalom munkaerő-piaci igényekhez történő alkalmazkodóképességének javítása" cél mutat szinergiát, mely magába foglalja a leszakadó csoportok felzárkóztatását.

A3. A vonzó megye - Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése

A cél illeszkedés Hajdú-Bihar megye koncepcionális célrendszeréhez

Az A3 átfogó cél Hajdú-Bihar megye célrendszeréből elsősorban Az Alföld értékeire épülő fenntartható környezet" stratégiai ágazati céllal mutat kapcsolatot, mely a fenntartható energiahasználat mellett a természeti értékek megőrzését is célul tűzi ki.

Emellett mindhárom stratégiai területi cél – Debrecen, az Életerős város, mint a Kárpát-medence egészség fővárosa, Járásközpontok és járási szintű kisvárosok, mint a helyi közösségek együttműködésének centrumai, Kistelepülések, mint az élhető vidéki közösségek színterei - közvetlen kapcsolatban áll jelen átfogó céllal, hiszen hozzájárulnak a vonzó városok és vidék megteremtéséhez (társadalmi közeg, kulturális élettér, gazdasági környezet).

A cél illeszkedése Borsod-Abaúj-Zemplén megye koncepcionális célrendszeréhez

Az átfogó célok szintjén a „Természeti és kulturális erőforrások hatékonyabb fenntartható hasznosítása" céllal, míg a stratégiai célok mentén „Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása", „Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának ösztönzése", illetve a „Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása" célokkal mutat koherenciát.

Átfogó célok illeszkedése a területi és ágazati OP-khoz kapcsolódó tematikus- és specifikus célokhoz

A **TOP** 1., 5., 6. prioritási tengelyéhez kapcsolódó „(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása" tematikus célkitűzés az A1 átfogó céllal mutat illeszkedést. A 2. prioritáshoz kapcsolódó „(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása", valamint a 3. prioritáshoz kapcsolódó „(4) Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban" tematikus célok az A3 átfogó céllal mutat illeszkedést. Míg az A2 átfogó céllal a 4., 5. és 6. prioritásokhoz is tartozó „(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem" tematikus cél mutat koherenciát.

Specifikus célok szintjén a 4. prioritáshoz köthető „A leromlott városi területeken mélyszegényben élő családok, romák, valamint szegregált élethelyzetben élő marginalizált csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja, a biztonság és a társadalmi befogadás erősítése" cél az A2 átfogó célhoz illeszkedik, míg a 6. prioritáshoz tartozó „A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztattak számának növelése" specifikus cél a A1 átfogó céllal mutat illeszkedést.

A **GINOP** esetében a 4., 5. és 6. prioritásokhoz kapcsolódó „(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása" tematikus célkitűzés az A1 átfogó céllal mutat illeszkedést. Az 1., 4. és 6. prioritáshoz kapcsolódó „(3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EMVA esetében), a halászati és akvakultúra-ágazat (az ETHA esetében) versenyképességének javítása"tematikus cél illeszkedik az A1 átfogó célhoz.

A specifikus célok közül a „Vállalatok versenyképességének javítása (ipar- és innováció politikai fókusszal)", a „Vállalatok működéséhez szükséges infrastrukturális háttér fejlesztése", a „Vállalkozások hálózatosodásának elősegítése", a „Vállalkozások versenyképességének javítása a kiemelt növekedési zónákban és térségekben", és a Vállalkozások megújuló energia felhasználásának és energiahatékonyságának növelése" célok kapcsolódnak az A1 átfogó célhoz.

Az **IKOP** esetében szignifikáns kapcsolódás nem mutatható ki az átfogó célokkal.

Az EFOP 1. és 2. prioritásához kapcsolódó „(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a

szegénység elleni küzdelem” illeszkedik az A2 átfogó célhoz. Specifikus célok mentén „A szegénység és hátrányos helyzetek átöröklődésének megakadályozása”, illetve „Területi leszakadási folyamatok megállítása” kapcsolódik az A2 átfogó célhoz.
A **KEHOP** 2., 3. és 4. prioritásaihoz kapcsolódó „(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása” illeszkedik az A3 célhoz.
A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei koncepció átfogó céljai közvetlenül nem kapcsolódnak a **Vidékfejlesztési Program** főbb fejlesztési irányaihoz, közvetett módon azonban – figyelembe véve, hogy mindnek van vidékfejlesztési tartalma is – valamennyi. A tényleges kapcsolódás ennek megfelelően a területi és specifikus célok kapcsolatának elemzésekor kerül bemutatásra.

A **stratégiai célok** koherenciáját a következő táblázatok mutatják be.

Tematikus stratégiai célok
TEM1. Versenyképes élelmiszergazdaság - az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon
TEM2. Zöld megye - Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás
TEM3. Proaktív megye - A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása
TEM4. Képzett megye - rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása
A tematikus célok illeszkedése Hajdú-Bihar megye koncepcionális célrendszeréhez
A Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Koncepcióban megfogalmazott négy ágazati stratégiai cél közül három feleltethető meg Szabolcs-Szatmár-Bereg megye tematikus céljaival. A TEM1 cél a „Versenyképes gazdaság és egészséges élelmiszer” ágazati céllal, a TEM2 „Az Alföld értékeire épülő fenntartható környezet” ágazati céllal, míg a TEM4 „A megye gazdasági szerkezetének megfelelő oktatás, szakképzés” ágazati céllal mutat szoros kapcsolatot.
A tematikus célok illeszkedése Borsod-Abaúj-Zemplén megye koncepcionális célrendszeréhez
„A helyi társadalom munkaerő-piaci igényekhez történő alkalmazkodóképességének javítása” stratégiai cél egyértelmű illeszkedést mutat a TEM4 céllal, hiszen mindkettő esetében a kiemelt szerepet játszik a gazdaság igényeire, piaci kihívásokra rugalmasan reagáló képzési, szakképzési rendszer működtetése, ezáltal piacképes szakmák elsajátítása. Emellett „Az egyedi természeti és kulturális erőforrások fenntartható hasznosítása”, „Az energia megújuló forrásokból történő előállításának és helyi felhasználásának ösztönzése”, illetve a „Környezeti állapot és környezetbiztonság javítása” stratégiai céllal mutat kapcsolatot.

A tematikus célok illeszkedése a területi és ágazati OP-khoz kapcsolódó tematikus- és specifikus célokhoz
A **TOP** kapcsán az 1., 5., 6. prioritási tengelyhez kapcsolódó „(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása” tematikus célkitűzés a TEM1 céllal, míg a 2. prioritás „(6) Környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása” és a 3. prioritáshoz kapcsolódó „(4) Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban” a TEM2 céllal mutat szinergiát. A specifikus célok közül elsősorban a „Települési energiahatékonyság növelése” mutat kapcsolatot a TEM2 céllal. A többi specifikus cél közvetve kapcsolódik a megfogalmazott tematikus célokhoz.
A **GINOP**-hoz rendelt tematikus célok közül a 4., 5. és 6. prioritáshoz tartozó „(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása” tematikus célkitűzés mutat kapcsolatot a TEM1 céllal, míg a 1. és 4. prioritáshoz kapcsolódó „(4) Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban” a TEM2-höz illeszkedik. A specifikus célok közül a „Vállalkozások megújuló energia felhasználásának és

energiahatékonyságának növelése" a TEM2-höz, míg "A hatékonyan működő gazdaság alulról építkező intézményrendszerének megerősítése" specifikus cél a TEM3-hoz illeszkedik. A TEM4 céllal „Az egész életen át tartó tanulás ösztönzése és támogatása", és „A munkaerő versenyképességének javítása" specifikus célok mutatnak kapcsolatot.
Az **IKOP** esetében szignifikáns kapcsolódás nem mutatható ki a specifikus célokkal.
Az **EFOP** közvetlenül a TEM4 specifikus céllal megfogalmazottakkal áll kapcsolatban. Az EFOP tematikus és specifikus céljai egyaránt erős szinergiát mutatnak a TEM4-el.
A **KEHOP** elsősorban a TEM2 tematikus céllal mutat kapcsolódást.
A **Vidékfejlesztési Programhoz** kapcsolódóan ki kell emelni a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei koncepció TEM1 specifikus célt, amely jellegében, tartalmában és prioritásaiban szoros kapcsolódást mutat.

Területi stratégiai célok
T1. Fejlett centrum - a nyíregyházi agglomerációnak, mint gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése
T2. Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok - a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése
T3. Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése
A területi célok illeszkedése Hajdú-Bihar megye koncepcionális célrendszeréhez
A Hajdú-Bihar Megyei Területfejlesztési Koncepció is három területi cél mentén külön-külön foglalkozik a megye központtal, a járásközpontokkal és járási szintű kisvárosokkal, illetve a vidéki kistelepülésekkel.
A területi célok illeszkedése Borsod-Abaúj-Zemplén megye koncepcionális célrendszeréhez
A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Koncepcióban területi célok nem kerültek megfogalmazásra. A stratégiai célok közül „A munkaerő-piaci központok elérhetőségének javítása" a T1 céllal mutat kapcsolatot, melynek részét képezi a korszerű, klímabarát (közösségi és kerékpáros) közlekedés feltételeinek megteremtése mind a városon belül, mind pedig az agglomerációs településekkel, mind pedig más hazai és európai centrumtelepülésekkel a kapcsolatokat megteremtve.

A területi célok illeszkedése a területi és ágazati OP-khoz kapcsolódó tematikus- és specifikus célokhoz
A **TOP** 1. és 6. prioritásához kapcsolódó „(8) A foglalkoztatás bővítése és a munkaerő mobilitásának támogatása" tematikus cél elsősorban a T1 és T2 területi célokkal mutat kapcsolatot, míg a T3-hoz a TOP 4., 5. és 6. prioritásához tartozó „(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem" tematikus cél illeszkedik. A TOP-ban megfogalmazott specifikus célok közül a T1 és T2 célokkal elsősorban a „Térségi szintű integrált, foglalkoztatás-orientált gazdaságfejlesztés", illetve a „Helyi érdekű kis- és középvállalkozások fejlesztési aktivitásának javítása" specifikus célok mutatnak erős szinergiát. Míg a T3 leginkább „A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése" specifikus céllal mutat kapcsolatot.
A **GINOP** 2. és 6. prioritásához kapcsolódó „(1) A kutatás, technológiai fejlesztés és innováció erősítése" tematikus cél a T1-el, míg az 5. és 6. prioritáshoz tartozó „(8) a foglalkoztatás előmozdítása és a munkaerő mobilitásának támogatása" tematikus cél elsősorban a T1 és T2 területi céllal mutat szinergiát. A T3-hoz elsősorban az 1. és 6. prioritáshoz kapcsolódó „(3) A kis- és középvállalkozások, a mezőgazdasági (az EVMA esetében) és a halászati és az akvakultúra-ágazat

(az ETHA esetében) versenyképességének javítása", valamint az 5. prioritáshoz tartozó „(9) A társadalmi befogadás elő-mozdítása és a szegénység elleni küzdelem" tematikus cél korrelál. A „Vállalkozói környezet és kultúra fejlesztése", illetve a „Kiemelt ágazatokba, térségekbe és célcsoportokba tartozó vállalkozások növekedési potenciáljának javítása" specifikus célok a T1 és T2 területi célokkal mutat szignifikáns kapcsolatot, míg a T3 területi célhoz elsősorban a „Hátrányos helyzetűek foglalkoztathatóságának javítása és a szociális gazdaság fejlesztése" specifikus cél kapcsolódik.
A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei területfejlesztési koncepcióban megfogalmazásra került valamennyi területi cél közvetett kapcsolatot mutat az **IKOP** prioritásaihoz kapcsolódó tematikus célokkal, azaz „(7) Fenntartható közlekedés és a fő infrastruktúra hálózatokon a szűkkereszt-metszetek eltávolítása" és a „(4) Alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban" tematikus célokkal. A specifikus célok közül a „Regionális közúti elérhetőség és közösségi közlekedési kapcsolatok javítása" szintén mindhárom területi céllal mutat kapcsolatot.
Az **EFOP** 5. prioritáshoz kapcsolódó „(11) Az intézményi kapacitások és a közigazgatás hatékonyságának fokozása" tematikus cél a T1 és T2 területi céllal, míg az 1. és 2. prioritáshoz kapcsolódó „(9) A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem" tematikus cél a T3 területi céllal mutat kapcsolatot. Az EFOP-ban megfogalmazott specifikus célok közvetve mindhárom területi célhoz illeszkednek.
A **KEHOP** esetében szignifikáns kapcsolódás nem mutatható ki a specifikus célokkal.
A **Vidékfejlesztési Program** szoros kapcsolatot mutat a T3 területi céllal.

3. A PRIORITÁSOK AZONOSÍTÁSA

3.1. 1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése

Kapcsolódó stratégiai cél

Versenyképes élelmiszergazdaság – az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon

Indoklás

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye talajtani viszonyai a legváltozatosabbak, de egyben a leggyengébbek is (a legkisebb termékenységű az országban). Az átlag aranykorona érték itt a legkisebb, itt van a legtöbb kis termékenységű savanyú homoktalaj, az aszálykárok is itt a legerőteljesebbek, Itt van a legnagyobb belvízkárral sújtott veszélyes terület (az országos belvízkár 20%-a), de a legtöbb árvízi kiöntés is ezt a térséget érinti. Az EU támogatáspolitika ezt nem veszi figyelembe, ezért több olyan területen folyik gazdálkodás, ahol veszteséget termel. A kedvezőtlen természeti adottságokból eredő veszteséges tevékenységeket fel kell számolni és helyette az agárgazdaságnak azon szegmenseit szükséges fejleszteni, amelyek versenyképesek vagy versenyképessé válhatnak már középtávon.

Az agrárgazdaság alapanyaggyártásának volumene több területen az elmúlt húsz év során drámaian csökkent, ennek hatására a megyei élelmiszeriparban nyersanyag hiány alakult ki. Az agrárgazdaságban jelentős technológiai beruházások zajlottak az elmúlt években, azonban a térség élelmiszeriparának technológiai színvonal továbbra is elmarad az országos átlagtól. A legnagyobb problémát az jelenti, hogy a megyében megtermelt termékek nem végtermékként hagyják el a térséget, elsősorban az alapanyaggyártás jellemzi a megyei élelmiszergazdaságot, amely sérülékeny az erős nemzetközi konkurenciával szemben és jóval alacsonyabb profitot termel.

A versenyképes élelmiszergazdaság megteremtése érdekében elsősorban azoknak az agrárágazatoknak a fejlesztése szükséges Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, amelyek növekedést produkálnak és sikereket érnek el a piacon. Ilyen ágazat a gyümölcstermesztés vagy a baromfitenyésztés és feldolgozás. A megye komparatív előnyei a gyümölcstermelő ágazatokban jelentkeznek, a térség gyümölcstermesztésének volumene országos összehasonlításban is kiemelkedő (bizonyos ágazatokban ármeghatározók is lehetünk). Magyarország és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye állatállománya a rendszerváltás óta folyamatos csökkenést mutat, az ágazati egyensúly felborult, ebből eredően országos vidékfejlesztési stratégiai programmá vált az állattenyésztés fejlesztése. Az állattenyésztés tekintetében az országos adatokkal szemben a megye legkiemelkedőbb teljesítménye a baromfiágazat területén figyelhető meg. A baromfiágazat biztosítja világszinten leginkább fogyasztott és legolcsóbban előállítható, ugyanakkor táplálkozás-egészségügyi szempontból is előtérbe helyezhető húsfélét. Ráadásul a baromfi ágazat az egyetlen olyan ágazat, amely teljesen magyar kézben van.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye élelmiszeripari egészen a rendszerváltásig jelentős exportrészesedést könyvelhetett el. A rendszerváltás után a keleti kereskedelmi kapcsolatok elvesztésével megindult az ország keleti területeinek leértékelődése. Ennek hatására a megyei élelmiszerexport jelentős piacvesztésen esett át, amely a mai napig jellemzi az ágazatot. A legtöbb élelmiszeripari vállalkozás számára továbbra is a piac (kereslet) bővítése és megtartása jelenti legnagyobb kihívást, ráadásul az agrárgazdaság vállalkozásainak a belföldi piacaikon is nemzetközi nagyvállalatokkal kell versenyezniük. Az élelmiszeripari vállalkozásoknak gyorsan kell bekapcsolódni a világpiacba, ahol nagyon erős a konkurencia, túl rövid idő állt rendelkezésükre, hogy felnőjenek a nemzetközi versenytársakhoz. A jelenlegi piaci folyamatok és a méretgazdaságosság tükrében elmondható, hogy csak azok az élelmiszeripari vállalkozások tudnak tartósan fennmaradni, amelyek exportképesek. A külföldi márkaépítés azonban nagyon drága és hosszú folyamat.

A globalizált világ tudásgazdaságában egy gazdasági ágazat tartós versenyelőnyei az innováción és invención alapulnak. Az élelmiszeripar versenyképessé tételének előfeltétele az innováció terjedése a szektorban. Jelenleg a térség kutatásfejlesztési bázisa nem vagy csak részlegesen szolgálja ki a piaci igényeket és szükségleteket az agrárgazdaságban, amelyet tovább nehezít, hogy hiányoznak a tudástranszfer mechanizmusai a kutatóintézetek és az élelmiszergazdaság piaci szereplői között.

Az agrárgazdaságban jelentkező fajsúlyos problémák köré tartozik, hogy nincs meg megfelelő

összefogás. Mivel ugyanarra a piacra termel az agrárgazdasági vállalatok jelentős része sokszor egymást is semlegesítik a megyei vállalkozások. A nemzetközi piacszerzés és a belföldi piacok megtartása is csak összefogással lehetséges.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése

b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az ökoinnovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése;

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása

c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;

d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni;

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A megyei élelmiszergazdaság versenyképességének javítása egy integrált beavatkozás sorozatot igényel, amely magában foglalja a termelési és feldolgozási kapacitások fejlesztését, a technológiafejlesztést, a szervezetfejlesztést, az innovációsképesség javítását és az exportképesség fejlesztését. A megyei élelmiszergazdaságnak a sérülékeny alapanyaggyártástól el kell mozdulni a késztermék előállítás irányába, olyan minőségi feldolgozott termékek gyártását szükséges segíteni, amelyek piacképesek.

Ennek érdekében hat intézkedést fogalmaz meg Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Stratégiai Programja:

- A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése
- Erős helyi termékpolitika kialakítása
- Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében
- Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban
- Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése
- Technológia és telephelyfejlesztés

A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése: Az intézkedés célja a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei élelmiszeripari termékek piacra jutásának segítése a nemzetközi piacokon, az élelmiszergazdaságban érintett versenyképes vállaltok nemzetköziesedésének támogatása. Hosszabb távra kell a megyei fejlesztéspolitikában pozícionálni az élelmiszergazdaságot, ennek érdekében meg kell alapozni a világpiacra való kilépést. Segíteni szükséges a megyei élelmiszeripari termékek piacra jutásának támogatását a nemzetközi piacokon. Szükséges egy célzott külpiaci marketingstratégia kialakítása, amely keresletnövekedést generál a megyei élelmiszergazdaság számára. A hazai vállalkozásokat, főleg az önálló növekedési potenciállal rendelkező hazai kkv-kat kell támogatni ezen a területen. Meghatározó a versenyképes ágazatok nemzetközi brand építésének támogatása, mivel óriási forrásokat igényel és ez biztosíthatja a külföldi piaci jelenlétet.

Erős helyi termékpolitika kialakítása: A tevékenység célja a minőségi kínálatfejlesztés ösztönzése az élelmiszeriparban, elsősorban olyan helyi termékek létrehozása, amelyek helyi mezőgazdasági termékeken alapuló késztermékek. Az intézkedés másik célkitűzése ezeknek a helyi termékeknek a piacra jutásának segítése, illetve hozzá kapcsolódó keresletélénkítő folyamatok generálása.

Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében: A versenyképes élelmiszergazdaság megteremtése érdekében elsősorban

azoknak az agrárágazatoknak a fejlesztése szükséges, amelyek növekedést produkálnak és sikereket érnek el a piacon. Az intézkedés beavatkozási területe a termelés és feldolgozás professzionális megszervezése, amely lehetővé teszi a teljes agrárvertikum hálózatosodását az alapanyag termeléstől a késztermék piacra jutásáig.

Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban: Az intézkedés elsősorban olyan térségi kísérleti fejlesztések előkészítését, kidolgozását, megvalósítását támogatja az agárgazdaságban, amely tudástranszferek mechanizmusain keresztül adaptálódik megyei élelmiszergazdaságban a magas hozzáadott értéket képviselő termékek előállítása érdekében. Ennek érdekében párhuzamosan kell beavatkozni a tudás előállításába és annak gyakorlati transzferálásába. A tudásgazdaságban kulcskérdés az élelmiszergazdaság innovációs képességének javítása. Ennek érdekében szükséges támogatni a versenyképes, önálló növekedési potenciállal rendelkező megyei agrárágazatokban a piaci igényekhez illeszkedő az alap és alkalmazott kutatásokat az élelmiszertermelés, az élelmiszer feldolgozás és az élelmiszerbiztonság területén, segíteni kell a technológiai know-how hasznosulását, a kockázati tőke bevonásának erősítését az agárgazdaságban. Különösen fontos a funkcionális élelmiszerek kifejlesztése és piacra vezetésének segítése.

Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése: Az intézkedés célja a meglévő öntözési rendszerek, vízi létesítmények víztakarékosabb, hatékonyabb vízfelhasználást célzó korszerűsítése, valamint az öntözőberendezések hatékonyságának a javítása, hozzájárulva ezzel a komplex vízgazdálkodás rendszeréhez. A vízhiány, szárazság és az aszály hosszú távú, kiszámítható, és lehetséges mértékű megelőzését, a károk enyhítését a mezőgazdaságot szolgáló vízgazdálkodási infrastruktúrán keresztül kell és lehet megvalósítani.

*Technológia és telephelyfejlesztés: E*lsősorban azoknak az agrárágazatoknak a fejlesztése szükséges, amelyek növekedést produkálnak és sikereket érnek el a piacon. (elsősorban zöldség és különösen a gyümölcstermelő ágazatok fejlesztése, baromfi ágazat fejlesztése). Az intézkedés magában foglalja az agrárgazdaság teljes vertikumán belül a termelői, tároló és feldolgozó kapacitások infrastrukturális fejlesztéseit. Ennek során szükséges megteremteni az élelmiszeripar versenyképes területeinek stabil nyersanyagellátását, melynek szükséges a tároló kapacitásokat, másrészt fókuszálni kell a feldolgozó kapacitások bővítésére és minőségi fejlesztésére.

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.1 Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, CLLD szervezetek
	1.2 Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1 Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.2 Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, CLLD szervezetek
	2.3.Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek,
3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.1 Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	non-profit vállalkozások, konzorciumok, klaszter szervezetek.
	3.2 Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások
4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1 Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók
	4.2 Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók
5. Versenyképes	5.1 Öntözési rendszerek fejlesztése	mezőgazdasági termelők

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése		Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	5.2 Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás
6. Technológia és telephely fejlesztés	6.1 Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.2 Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.3 Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.4 Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.5 Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.1 Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	Létrehozott piacra jutást segítő szolgáltatások, infrastruktúrák száma (db)	Az élelmiszeripari export növekedése (%)
	1.2 Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	Külföldi marketing akciók száma (db)	
2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1 Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	A tanácsadási programba bevont szervezetek száma (db)	Helyi termékek arányának növekedése az élelmiszerkereskedelmen (%)
	2.2 Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	A támogatás hatására piacra vezetett helyi termékek száma (db)	
	2.3 Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	A marketing tevékenységgel elért lakosság nagysága (db)	
3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.1 Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	Létrehozott klaszterek száma az élelmiszergazdaságban (db) Fejlesztéssel érintett termelési integrációk száma (db)	A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)
	3.2 Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	Létrehozott beszállítói programokba bevont vállalkozások száma (db)	
4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1 Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	Támogatott kísérleti fejlesztések száma (db)	Támogatások eredményeként megvalósított beruházások az innovációs és K+F projektekben (db)
	4.2 Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	Támogatott kísérleti fejlesztéseket megvalósító vállalkozások száma (db)	
5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1 Öntözési rendszerek fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Vízfelhasználás hatékonyságának javítása (%)
	5.2 Természeti károk elleni	Támogatásban részesülő	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	védekezés korszerűsítés	vállalkozások száma (db)	
6. Technológia és telephely fejlesztés	6.1 Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Állattenyésztés és kertészet részesedésének növekedése a mezőgazdasági termelési értékéből (%)
	6.2 Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	6.3 Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	6.4 Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	6.5 Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	Minőségbiztosítási rendszerekbe bevont vállalkozások száma (db)	

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.1 Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	2 000
	1.2 Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	3 000
2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1 Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	500
	2.2 Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	2 000
	2.3 Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	500
3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.1 Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	6 500
	3.2 Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	7 000
4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1 Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	5 000
	4.2 Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	5 000
5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1 Öntözési rendszerek fejlesztése	10 000
	5.2 Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	7 500
6. Technológia és telephely fejlesztés	6.1 Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	10 000
	6.2 Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	2 500
	6.3 Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	2 000
	6.4 Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	4 000
	6.5 Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	800

Javasolt területi fókusz

A prioritás Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségeket.

3.2. 2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése

Kapcsolódó stratégiai cél

Zöld megye – Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás

Indoklás

A klímaváltozás egyre hátrányosabban sújtja Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét és ennek egyértelműen prognosztizált erősödése várható. A helyileg ismert meteorológiai adatok szerint az utóbbi 140 év alatt az éves csapadék mennyiség több mint 70 mm-el csökkent, növekszik az átlaghőmérséklet, nőtt a kánikulai napok száma, egyre nagyobbak a szél- és viharkárok, megjelent a tornádó is hazánkban, gyakoribbak a tavaszi fagykárok, emelkedtek árvízszintek. Az egyre gyakoribb aszályos évek milliárdokban kifejezhető károkat okoznak minden második, harmadik évben, míg ötévente jelentős belvíz károk keletkeznek. A Kárpátokban több csapadék hullik, az Alföldön pedig kevesebb. Az időjárás szélsőségesebbé, kiegyenlítetlenné vált. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye árvízi és belvízi veszélyeztetettsége mind országos, mind nemzetközi összehasonlításban kiemelkedően magas, emellett jelentős gazdasági, szociális és környezeti károkat okoznak az aszályok is.

A klímaváltozás mögötti folyamatokban az emberi tevékenység a meghatározó. Az emberi tevékenység okozta üvegházhatású gázok kibocsátása jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatváltozáshoz. Az éghajlatváltozás elkerülése, az abból fakadó hatások minimalizálása érdekében a széndioxid kibocsátást globálisan csökkenteni kell, amelyet az Európa 2020 stratégia is határozottan megfogalmaz, illetve a magyar fejlesztéspolitikában is határozottan megjelenik. Ennek egyik fókusza egy alacsony szén-dioxid gazdaság megteremtése. Az alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság megvalósításában számos tényező, köztük a villamosenergia-termelés, a kibocsátás visszafogása és a közlekedés is központi szerepet játszik, vagyis ezeken a területeken be kell avatkozni. A klímaváltozás hatásainak mérséklésében a legnagyobb kihívás a széndioxid kibocsátás csökkentése, amelyben az épületek energiahatékonyságának növelése kiemelt szerepet kap. A közlekedés egyre nagyobb mértékben járul hozzá a CO2 kibocsátáshoz, ebből adódóan a közlekedési rendszerek környezetbarátabbá válásának segítése kiemelt fejlesztéspolitikai feladat.

Az éghajlatváltozás által okozta környezeti katasztrófák száma és mértéke fokozatosan erősödik szerte a világban és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében is. A klímaváltozás szoros összefüggésben van vízkészletekkel és vízgazdálkodással is (a felmelegedés legfontosabb kiváltó oka a Föld „vízgazdálkodási programjának, hűtőrendszerének" felborulása). Az Európai Unió új vízpolitikája, a „Víz Keretirányelv" (2000/60/EK irányelve, továbbiakban VKI) 2000. december 22-én lépett hatályba az EU tagországaiban, végrehajtása Magyarországra nézve is kötelező. A Víz Keretirányelv célja, hogy 2015-re, illetve derogáció esetén 2021-re, vagy 2027-re a felszíni és felszín alatti víztestek „jó állapotba" kerüljenek. Magyarországon 2013-ban készült el a Nemzeti Vízstratégia, amely a jövő vízügyi, öntözésfejlesztési és aszály kezelési politikáját megalapozó dokumentum. A stratégia a Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervekkel összhangban készült. Az európai és magyarországi vízgazdálkodás tudatos és komplex kezelése is szükségessé teszi, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy komplex vízgazdálkodási programot készítsen elő és valósítson meg.

A fentiekből eredően alapvetően meg kell változtatnunk a vízgazdálkodást, a természet által adott, lehullott csapadékot hasznosítani kell, mielőtt kimegy az országból. A rendszerváltást követő birtokszerkezet átalakulás következtében sok helyen működésképtelenné váltak a kiépített nagyüzemi öntözőrendszerek, megszűnt az egységes üzemeltetői, fenntartói érdekeltség. A gazdaságosan folytatható öntözéses gazdálkodáshoz megfelelő adottságú földterületek szükségesek. Alapvető célkitűzése, hogy a fölös vizek kártételeinek csökkentését vízvisszatartással (tározással) és ne elvezetéssel oldjuk meg, Magyarországon eddig a nagy vízgazdálkodási rendszerek megépítésekor a területhasználati igények a gyors vízelvezetésen alapuló vízgazdálkodási módszereket helyeztek előtérbe. A vizek visszatartása rendkívüli jelentőségű feladat, a vizek elvezetés, vagyis az eddigi gyakorlat a klímaváltozás tükrében nem fenntartható.

A biztonságos mezőgazdasági termelésnek elengedhetetlen része a vízutánpótlás, vízelvezetés biztosítása. A legrosszabb vízgazdálkodású homoktalajokon viszont kevés a felszíni víz, amely biztosítja az öntözést, a fúrt kutak használata pedig szinte teljesen ellehetetlenül a szabályozások

miatt, mivel a réteg víz nem használható ötözésre. Ezekben a körzetben biztosítani kell az egyszerűbb, olcsóbb öntözővíz használatot.

A meglévő árvízvédelmi művek nem mindenhol felelnek meg az érvényes árvízvédelmi előírásoknak, ezért szükséges a védvonalakon a meghatározott biztonság Szabolcs-Szatmár-Bereg megye az árvízvédelmi veszélyhelyzetekre a szomszédos Kárpátalja és Szatmár megyékkel közösen kell, hogy felkészüljön.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Magyarországon szinte egyedülálló módon egységes struktúrában, önkormányzati társulási tulajdonban álló és által üzemeltetett szilárdhulladék gazdálkodás folyik. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás 241 önkormányzatot képvisel, 100%-ban saját tulajdonú cége végzi 2010. évtől a szilárdhulladék ártalmatlanítását, ill. 2012. évtől annak gyűjtés-szállítását is. Jelenleg az éves szinten 120.000 tonna keletkezett települési / lakossági szilárdhulladék ártalmatlanítása 3 regionális hulladékkezelő központban (Nyíregyháza, Kisvárda, Nagyecsed) döntő mértékben deponálással, kisebb részben újrahasznosítással történik.

Az ökológiai szempontból jelentős területek védelme, barnamezős területek felhasználásának ösztönzése fontos feladat és a táji, természeti, ökológiai és kulturális örökség és kulturális értékek, valamint a tájkép védelmét és az erőforrások megőrzése a megyei térhasználati elvek közül ez az egyik legfontosabb.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

a) a megújuló forrásokból nyert energia előállításának és elosztásának támogatása;
b) az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a vállalkozásokban;
c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is;
d) intelligens alacsony és közepes feszültségen működő elosztórendszerek fejlesztése és kialakítása;
e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását;
f) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák kutatásának, innovációjának és bevezetésének az előmozdítása;
g) a hasznos hőigény alapján a hő és a villamos energia nagy hatásfokú kapcsolt előállításának előmozdítása;

5. tematikus cél: az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése a következők révén:

a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, többek között az ökoszisztémán alapuló megközelítéseket célzó beruházások támogatása;
b) egyedi kockázatok kezelésére, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítására és katasztrófavédelmi rendszerek kifejlesztésére irányuló beruházások elősegítése;

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

a) a hulladékágazatba történő beruházás az uniós környezeti vívmányok követelményeinek való megfelelés és a tagállamok által megállapított, e követelményeken túlmutató beruházási igények kielégítése érdekében;
b) a vízgazdálkodási ágazatba történő beruházás az uniós környezeti vívmányok követelményeinek való megfelelés, és a tagállamok által megállapított, e követelményeken túlmutató beruházási igények kielégítése érdekében;
d) a biológiai sokféleség és a talaj megóvása és helyreállítása és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, többek között a Natura 2000 és a zöld infrastruktúrák révén;
e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása;

f) a hulladékgazdálkodási ágazatban, a vízgazdálkodási ágazatban, a talaj tekintetében vagy a légszennyezettség csökkentése területén a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság javítását szolgáló innovatív technológiák előmozdítása;
g) az erőforrás-hatékony gazdaságra való ipari átállás támogatása, a zöld növekedés, az ökoinnováció és a környezeti teljesítményirányítás a köz- és a magánszektorban történő előmozdítása;

7. tematikus cél: a fenntartható közlekedés támogatása és a szűk keresztmetszetek eltávolítása az alapvető fontosságú hálózati infrastruktúrákból

c) környezetbarát (többek között alacsony zajkibocsátású) és alacsony szén-dioxid kibocsátású közlekedési rendszerek, többek között belvízi és tengeri hajózási útvonalak, kikötők, multimodális összeköttetések és repülőtéri infrastruktúrák kifejlesztése és korszerűsítése, a fenntartható regionális és helyi mobilitás előmozdítása érdekében

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése prioritás 6 intézkedésből épül fel.

- Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása
- Komplex vízgazdálkodási program kialakítása
- Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése
- Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése
- Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése
- Természetvédelem és élővilág védelem

Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása: Az intézkedés célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén kisléptékű vízgazdálkodási beruházások megvalósítása, a települések környezeti infrastruktúráinak fejlesztése, valamint a települések energiahatékonyságának javítása. Az energetikai fejlesztések az önkormányzati ingatlanállomány korszerűsítésére irányulnak és a megújuló energiatermelés fejlesztésére.

Komplex vízgazdálkodási program: A felszíni vizek egyenlőtlen területi és időbeni eloszlása miatt kiemelten fontos kiemeli a vízkészletekkel való tervszerű gazdálkodás biztosítása. A komplex megyei vízgazdálkodási program céljai között szerepel:

Ár és belvízvédelem, a védművek előírás szerinti kiépítése, a medrek vízáteresztő képességének rehabilitációja, rekonstrukciója, belvízvédelmi fejlesztések támogatása.

Mezőgazdasági vízfelhasználás javítása, a térségi vízszétosztó rendszerek fejlesztése során kiemelt hangsúlyt kapjon az ésszerű, költséghatékony vízvisszatartás és csapadékvíz-gazdálkodás feltételeinek megteremtése és a felszíni vizek tekintetében a mezőgazdasági vízfelhasználás lehetőségeinek növelése. Cél nagyságrenddel növelni az öntözött területek arányát, ennek érdekében a helyi /települési/ víztározás általánossá tételét szükséges ösztönözni minden, arra alkalmas helyen.

Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása, vagyis Szabolcs-Szatmár-Bereg megye településeinek ivóvíz és szennyvízkezelésének korszerűsítése.

Megújuló energia politika: Az intézkedés három kiemelt területre fókuszál, egyrészt a települési energiahatékonyság növelése, közszféra által működtetett közszolgáltatások energetikai fejlesztésével (a klímavédelmi és energiahatékonysági szempontokat előtérbe helyező közszolgáltatás fejlesztés terjedésének ösztönzése). Az intézkedés másik célja a lakossági és a nonprofit szektor használatban lévő épületek, rendszerek energetikai korszerűsítése és a vállalkozások telephelyeinek energiahatékonyságának javítása. Az intézkedés kiemelt célja továbbá a helyi energiapotenciálok kiaknázása érdekében, a megújuló energiatermelés és felhasználás megvalósításának támogatása foglalkoztatás orientált fókusszal (vagyis energiatermelésre alapozott munkahelyteremtés ösztönzése Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén). Az energiatermelés biomassza, biogáz, geotermikus, nap, hulladék alapú zöld-áram termelő egységek, erőművek létesítésével, másrészt kisléptékű települési, településközi és kistérségi szintű energiatermelő rendszerek, közösségi fűtőművek, integrált kisléptékű energiatermelő rendszerek létesítésével történik, amelyek a megújuló energiaforrások endogén kiaknázására irányulnak.

Környezetbarát mobilitás: A közlekedés egyre nagyobb mértékben járul hozzá a CO2 kibocsátáshoz. A közlekedési rendszerek környezetbarátabbá válásának támogatása kiemelt feladat. Az intézkedés

célja a környezetbarát közlekedési rendszerek és környezetbarát közlekedési módok fejlesztése, elterjesztése a fenntartható mobilitás térnyerése érdekében, a munkaerő mobilitásának biztosítása érdekében a munkaerőpiaci központok környezetbarát megközelítésének fejlesztése, valamint az utazási körülmények minőségi fejlesztése. A támogatandó tevékenységek az alábbi területekre fókuszálnak. Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése, melynek része a járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése. A másik támogatási tevékenység a közlekedési láncok összekapcsolása, módváltó rendszerek fejlesztése és az intermodalitás biztosítása (személyszállítási intermodális csomópontok fejlesztése).

Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése: A technológiai fejlesztési célunk kettős, egyrészt a maradék hulladék mechanikai előkezelésével a magas energiatartalmú hulladék kiválasztása, a biohulladék leválasztása és szárítása, a különböző fémek és az üveg szelektálása, valamint az inert hulladék – korlátozott célú – felhasználásra történő tisztítása. Másrészt a magas energiatartalmú és az előkezelt biohulladékból – a megvalósítás időpontjában elérhető legjobb technikával – üzemanyag ellátása, a fémek és üveg újrahasznosítása, és a szennyezőanyagoktól megtisztított inert anyag építési célú felhasználása. Az intézkedés további célja a megyei rekultivációs program folytatása.

Természetvédelem és élővilág védelem: Az intézkedés célja a védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természet-védelmi helyzetének és állapotának javítása, a természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása.

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Kedvezményezetti kör
1.Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1.Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit szervezetek
	1.2.Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	
	1.3.Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	
2.Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.1.Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	vízügyi igazgatási szervek, önkormányzatok, központi közigazgatási szervek, vízi közmű tulajdonosok, vízi közmű szolgáltatók
	2.2.Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	
	2.3.Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	
3.Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1.Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	önkormányzatok, civil szervezetek, magánszemélyek, gazdasági társaságok, közjogi vagy magánjogi szervezet
	3.2.Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	
	3.3.Zöld-áram termelés fejlesztése	
	3.4.Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	
4.Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4.1.Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek
	4.2.Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	
5.Megyei hulladék-gazdálkodás fejlesztése	5.1.Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	önkormányzatok és társulásaik, többségi állami vagy önkormányzati tulajdonú gazdasági szervezetek; kizárólag a szemléletformálás esetén: civil szervezetek is, állami vagyonkezelésért felelős szervezetek
	5.2.Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	
	5.3.Hulladéklerakók rekultivációja	
6.Természetvédelem és	6.1.Megyei természetvédelmi területek és közösségi	jogszabály szerint az országos

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Kedvezményezetti kör
élővilág védelem	jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	jelentőségű védett természeti területek természetvédelmi kezelésért felelős szervek, védett természeti területek természetvédelmi kezelésében érintett központi költségvetési, 100%-ban állami tulajdonú gazdasági társaságok, civil szervezetek, önkormányzatok stb.

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1 Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (m)	Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték (0-10)) A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)
	1.2 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)	
	1.3 Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	További kapacitás megújuló energia előállítására (MW)	
2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.1 Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	Az emelt minőségű katasztrófavédelem előnyeit élvező lakosság (fő)	Árvíz ellen az előírásoknak megfelelően védett lakosok száma (fő) A fejlesztés eredményeként megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott agglomerációk aránya (%)
	2.2 Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	Vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett területek nagysága (ha)	
	2.3 Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	Jobb vízellátásban részesülő további népesség (fő)	
3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	Az üvegház-hatást okozó gázok éves csökkenése (tonna CO2 egyenérték)	A megújuló energiaforrásból előállított energia-mennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)
	3.2 Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	Az intelligens hálózatokhoz csatlakozott további energiafo-gyasztók (felhasználó)	
	3.3 Zöld-áram termelés fejlesztése	További kapacitás megújuló energia előállítására (MW)	
	3.4 Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4.1 Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	Új kötöttpályás közösségi közlekedési járművek kapacitása (férőhely)	Utasok száma a fejlesztett elővárosi közösségi közlekedési szakaszokon (ezer utas / év)
	4.2 Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	Új intermodális személyforgalmi kapcsolatok száma (összekapcsolt	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
		utasok száma, ezer fő)	
5. Megyei hulladék-gazdálkodás fejlesztése	5.1 Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	Hulladék újrafeldolgozására további kapacitás	Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya a teljes települési hulladék mennyiségéhez képest (%)
	5.2 Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	Az elkülönített gyűjtési rendszerrel elért lakosság száma (fő)	
	5.3 Hulladéklerakók rekultivációja	Összes potenciálisan szennyezett terület (ha)	
6. Természet-védelem és élővilág védelem	6.1 Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	A természet-védelmi helyzet javítása érdekében tett intézkedések által érintett élőhelyek kiterjedése	Javuló természet-védelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya (%)

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1 Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	1 000
	1.2 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	3 000
	1.3 Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	1 500
2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.1 Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	50 000
	2.2 Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	25 000
	2.3 Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	50 000
3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	25 000
	3.2 Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	10 000
	3.3 Zöld-áram termelés fejlesztése	15 000
	3.4 Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	15 000
4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4.1 Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	2 500
	4.2 Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	2 500
5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.1 Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	10 000
	5.2 Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	7 000
	5.3 Hulladéklerakók rekultivációja	3 000
6. Természetvédelem és élővilág védelem	6.1 Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	5 000

Javasolt területi fókusz

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe.

3.3. 3. prioritás: Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása

Kapcsolódó stratégiai cél

Proaktív megye – A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása

Indoklás

A megye által kitűzött célok megvalósítása csak akkor lehetséges, ha a különböző megyei szereplők fejlesztési tevékenységének összehangolása biztosítottá válik. Számos olyan terület van, ahol nem lehet eredményeket elérni megfelelő megyei szintű koordináció és az érintettek összefogása nélkül (pl. turizmusfejlesztés, befektetés-ösztönzés, megyei image építés, vállalkozásfejlesztés, agrármarketing, szociális gazdaság megerősítése). Jelenleg hiányzik ez az összefogás.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ipari parkokban gazdag, azonban az ipari parkok többségének kihasználtsága kifejezetten alacsony. Az egyik legnagyobb problémát a megyében működő ipari parkok esetében egy hatékonyan működő szervezeti háttér hiánya adja, a legtöbb esetben az önkormányzathoz tartozik az ipari park menedzselése, nincs különálló szervezeti struktúra alá rendelve. A megyei ipari parkokra fókuszáló szervezeti kapacitások hiánya, nem teszi lehetővé az aktív befektetés-ösztönzést. Szintén problémát jelent, hogy nem valósult meg eddig a megyei piacképes ingatlanállományának szakszerű felmérése, az infrastrukturális és termelői kapacitások feltérképezése, valamint a humánerőforrással és munkakultúrával kapcsolatos információk összegyűjtése, az ipari parkok többsége esetében nem érhetőek el szabadon információk, hiányoznak az információs felületek. A másik azonosított probléma, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ipari parkjai nem folytatott aktív és célzott marketing tevékenységet. Ezt a feladatot a HITA megyei szervezete végzi, vagyis kizárólag állami kompetenciaként van jelen.

A megye turizmusfejlesztés a másik részterülete a prioritásnak. A desztináció vonzerejének és versenyképességének növelése nagymértékben múlik a térségben működő attrakciókon. A térség turizmusának alacsony versenyképességét egyrészt az okozza, hogy hiányoznak azok a vonzerők, amelyek nemzetközi jelentőségűek lennének, a térség egyetlen attrakciója sem alkalmas arra, hogy önmagában megfelelő létszámú keresletet generáljon és hosszú tartózkodási időt biztosítson. Ebből eredően kiemelt fontosságú a turisztikai kínálat hálózatosodásának megteremtése. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye adottságai kifejezetten jók a kulturális turizmus területén, de nem megfelelően hasznosítjuk vagy nem megfelelően aknázzuk ki a benne rejlő potenciálokat. A megyei turizmus általános problémái között többek között szerepel a komplex, élményt kínáló turisztikai termékek hiánya. A megváltozott turistaigények jelentős kihívásokat támasztanak a vonzerők számára, amelyhez csak nehezen tudnak alkalmazkodni az attrakciók. A valódi kihívást az élménygazdaságba történő átmenet jelenti a térségnek, vagyis a kínálati oldal jellegének megváltoztatása, élményközpontúvá tétele. Nincsenek minőségi szálláshelyek a megyeszékhelyen kívül, az elsődleges szuprastruktúrák minőségi problémákkal küszködnek, komoly gondot jelentenek a szálláshely kapacitás hiányai is. A másodlagos szuprastruktúrák hiányosak a megye területén. Szintén komoly problémát jelent a térség turisztikai kínálatának ismertségének viszonylag alacsony szintje, a turizmus marketingje elaprózódottnak, esetlegesnek és változó intenzitásúnak mondható Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén, inkább fejlesztési projektekhez köthetőek. További kedvezőtlen jelenség a turizmusban dolgozók szakmai képzettségének nem megfelelő szintje, valamint a kulturális és a turisztikai szféra szereplői közötti együttműködés elégtelensége. Nincsenek olyan marketing és turisztikai információs rendszerek, amelyek javítanának a turisztikai szereplők információellátottságán, nem rendelkezünk a versenytárs desztinációkról információkkal, ritkák a piacelemzések. Hiányzik egy olyan katalizátor szervezet, amely a megyei idegenforgalom „gazdája” lenne.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egyik versenyképes gazdasági ágazatává már középtávon kétségkívül az élelmiszergazdaság válhat. A megye komparatív előnyeinek egy része ezen a területen koncentrálódik. Az élelmiszeripar országos is felértékelődni látszik a nemzeti fejlesztéspolitikában. Az élelmiszergazság fejlesztésének egyik kulcseleme a hozzá kapcsolódó agrármarketing feladatok ellátása, amely azonban rendkívül költséges.

Az elmúlt két évtized koncentrált állami támogatási politika és hatalmas állami befektetések ellenére sem sikerült megállítani a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye leszakadását. A megyén belüli területi különbségek folyamatosan növekedtek az elmúlt 15 évben. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye a

divergencia jeleit mutatja és tartósan perifériális térségnek bizonyul, amely akut válságjegyekkel küzd. Ebből adódóan szükséges az alulról építkező, helyi alternatív gazdaságfejlesztés támogatása.

A nagyobb vállalkozások mellett foglalkoztatási szempontból is meghatározóak a helyi KKV-k és mikrovállalkozások. A KKV szektor jelenleg gyenge a megyében, versenyképességük korlátozott, jelentős részük kényszervállalkozás. Hiányzik, vagy csak korlátozottan van jelen a működésükhöz és fejlődésükhöz szükséges segítő-támogató környezet.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye periférikus elhelyezkedésű térség, azonban rendkívül kiterjedtek a kapcsolatai a szomszédos régiókkal és központjaival, melyeknek egy része természetes vonzásközpontjai is voltak évszázadokon keresztül a jelenlegi megye keleti felének. A megye Kárpát-medencei integrációjának mélyítése a történelem okozta gazdasági és területi válságra adott válaszreakciója lehet a térségnek.

Korunk társadalmi kihívásaira reagálva, fontos kulturális, emocionális gyökereinek erősítése, erre lehetséges speciális eszközökkel és bizonyos területeken hatását gyakorolni. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye esetében ez különösen fontos, hiszen a magas és folyamatosan nő az elvándorlás a megyéből, alacsony a társadalom versenyképessége. Az identitás formálás és erősítés a társadalmi versenyképesség javulásának eszköze, amely egy rendkívül komplex emocionális és szociológiai kérdés az individuum szintjén, amelyet a családi, oktatási, kulturális, vallási tényezők egyszerre alakítanak.

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

2. tematikus cél: az ikt-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a következők révén

a) a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása;

b) az ikt-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az ikt iránti kereslet fokozása;

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;

b) a kkv-k számára új vállalati modell – elsősorban a nemzetközivé válás céljával történő – kidolgozása és megvalósítása;

c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;

d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni;

8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése a következők révén (ERFA, ESZA)

a) üzleti inkubátorházak létrehozásának támogatása, valamint az önfoglalkoztatás, a mikrovállalkozások és a cégalapítás beruházásokkal való támogatása;

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

d) a foglalkoztatási szolgálatok infrastruktúrájába történő beruházás;

iii) önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozások, közöttük innovatív mikro-, kis- és középvállalkozások létrehozása;

v) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez;

vi) aktív és egészséges idősödés;

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;

d) a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása prioritás 8 intézkedés keretében épül fel:

- Aktív megyei befektetés-ösztönzés
- Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció
- Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása
- Vállalkozásfejlesztés
- Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése
- Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése
- Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás
- Vállalkozói kultúra fejlesztése

Aktív megyei befektetés-ösztönzés: Az intézkedés célja a megyei gazdaságfejlesztési és befeketedés-ösztönzési háttérkapacitások megteremtése, ennek érdekében szükséges létrehozni egy megyei gazdaságfejlesztési szervezetet és meg kell teremteni ennek működési feltételeit (infrastrukturális feltételek és a működéshez szükséges immateriális javak biztosításának támogatása, szervezeti működési költségek biztosításának), amelynek kompetenciakörébe tartozik egy aktív befektetés-ösztönzési tevékenység gyakorlása, illetve a térség gazdaságfejlesztésének segítése. Ennek érdekében a másik támogatandó tevékenység a befektetés-ösztönzést és gazdaságfejlesztést segítő koncentrált marketing tevékenység biztosítása, amely megfelelő piac szegmentáció alapján feltárja a kínálati lehetőségeit a potenciális befektetőknek.

Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció: Az intézkedés célja olyan tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok kialakítása, fejlesztése, összehangolt megyei és határon átnyúló komplex turisztikai termékek, termékcsomagok létrehozása és a hozzá kacsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése, amely képes a látogatók vonzása mellett a látogatók megtartására is. Ennek érdekében a meglévő idegenforgalmi potenciálokra alapozva, a meglévő turisztikai termékek kombinálásával, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések és hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások támogatása történik meg az intézkedés keretében, illetve a már meglévő versenyképes tematikus utak fejlesztése. Az intézkedés része a fenti turisztikai szolgáltatások fejlesztését kiegészítő beavatkozások támogatása, elsősorban keresletélénkítő kulturális és turisztikai marketing tevékenység támogatása, kulturális programok szervezése és egyéb a kulturális gazdaság fejlesztését előmozdító beavatkozások támogatása.

Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása: Az intézkedés célja a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítése, amelyet marketing akciók, kulturális és környezeti örökség megőrzésére irányuló programok, fenntarthatóságot szolgáló szemléletformáló programok, akciók támogatásával lehetséges előmozdítani. Az intézkedés másik célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a civil szféra társadalmi súlyának növelése, a helyi civil önszerveződés segítése, gerjesztése, ennek érdekében kiemelt beavatkozási területek a civil szervezetek támogató szerepének erősítése és az önkéntesség előmozdítása. Az intézkedés támogatja továbbá a térségi szintű esélyteremtő programok generálását (ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok: helyismeret stb.).

Vállalkozásfejlesztés: Az intézkedés célja a munkanélküli és inaktív helyi lakosság – kiemelt prioritást élveznek a fiatalok és a hátrányos helyzetűek – munkaerőpiacra belépését, foglakoztathatóságuk növelését és vállakozóvá válásukat segítő megyei és helyi programok megvalósítása. Másrészt a foglalkoztathatóság javítása érdekében foglalkoztatási paktumok létrehozásának ösztönzése a térségi szereplők között. A helyi foglalkoztatási paktumok a térségi foglalkoztatáspolitika fontos eszközei, segítségükkel keretek teremthetők a munkapiaci szereplők hatékony együttműködéséhez, a foglalkoztatási paktumok fontos szerepet vállalnak a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolásában.

Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése: Az intézkedés célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a turisztikai szervezetrendszer fejlesztése. Ennek két lehetősége van, egyrészt turisztikai desztináció

menedzsment (TDM) szervezetek létrehozása, a meglévők fejlesztése, másrészt turisztikai klaszterek fejlesztése. A TDM területi alapon fogja össze a helyi turisztikai szolgáltatókat és a turizmusban érintett egyéb szervezeteket, a turisztikai klaszterek pedig ágazati alapon. Lényeges a TDM szervezeti szintek további kiépítésének ösztönzése, valamint a meglévő, regisztrált TDM szervezetek által kidolgozott stratégián alapuló, ütemezett, részletes szakmai program megvalósítása.

Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határmenti kapcsolatainak fejlesztése katalizálhatják a nagytérségi kapcsolatrendszerek fejlődését és a határtérség integrációjának erősödését, ebből eredően kiemelt fejlesztési terület. Az intézkedés két szinten javasol beavatkozásokat, egyrészt a határmenti kapcsolatok fejlesztését, vagyis a közvetlen határtérségek esetében (elsősorban magyar-ukrán és magyar-román), másrészt pedig más, távolabbi régiókkal történő együttműködést.

Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás: Az intézkedés három kiemelt területen végez közösségi szemléletformálást. Egyrészt ösztönzi az aktív közösségi szerepvállalást, az önkéntesség fejlesztését, másrészt a lakosság egészségügyi helyzetének javítása érdekében az egészségmegőrzést. Továbbá az intézkedés olyan szemléletformálási programokat, kezdeményezéseket támogat, amelyek a környezet, energia- és klímatudatos attitűd kialakítását segítik a lakosság, a versenyszféra, a közszféra és a civil szféra körében (kerékpáros és más környezetbarát közlekedési módok népszerűsítése és ehhez kapcsolódó szemléletformálás, az energiatudatosság ösztönzését és a természetvédelmi célú szemléletformálási programok).

Vállalkozói kultúra fejlesztése: A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében működő kis és középvállalkozások versenyképességének javítása érdekében (és ezáltal a foglalkoztatásban betöltött szerepük növelése érdekében) szükséges a vállalkozások menedzsment képességének, vállalkozói, üzleti készségek fejlesztése, a vállalkozói tapasztalatszerzés elősegítése és a vállalkozásokat segítő szolgáltatások fejlesztése. Az intézkedés másik célja a vállalkozások versenyképességének növelése IKT eszközökkel, szükséges az IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál, javítva ezzel a megyei vállalatok informatizáltságát. Kiemelt terület továbbá a vállalkozóvá válás támogatása az inaktívak és a munkanélküliek körében, a vállalkozóvá válás támogatása mellett fontos szempont, hogy élet és piacképes vállalkozások jöjjenek létre a térségbe. Kiemelt fejlesztési terület a nemzetközi termelési láncokba történő bekapcsolódás érdekében az országosan és megyei szinten is kiemelt gazdasági ágazatokban működő vállalkozások között együttműködés erősítése, a hálózatosodás támogatása. Az intézkedés a térségi vállalkozói együttműködések (klaszterek, beszállítói hálózatok és egyéb vállalati együttműködések) és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzését, illetve stratégiai megállapodások előkészítését célozza, amelyek hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez és versenyképesség javulásához.

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1 Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.2 Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.1 Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	2.2 Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, vállalkozások, önkormányzati intézmények, egyházak
3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1 Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
	3.2.Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek
	3.3.Esélyteremtő programok	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek
4. Vállalkozásfejlesztés	4.1.Vállalkozóvá válás támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
	4.2.Foglalkoztatási paktumok létrehozása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
5.Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1.TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése	6.1.Határmenti kapcsolatok fejlesztése	nonprofit szervezet, nonprofit gazdasági társaság, települési önkormányzatok
	6.2.Interregionális kapcsolatok fejlesztése	nonprofit szervezet, nonprofit gazdasági társaság, települési önkormányzatok
7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1.Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	állami költségvetési szervek, önkormányzatok és társulásaik, nemzetiségi önkormányzatok; önkormányzati intézmények, közfeladatot ellátó intézmények, központi költségvetési szervek, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, igazságszolgáltatási szervek,
	7.2.Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	egészségügyi szolgáltatók, állami szervek, önkormányzatok és azok intézményei, civil szervezetek, sportegyesületek, egyházi jogi személyek, köznevelési és kulturális intézmények, KKV-k, felsőoktatási egészségügyi intézmények
	7.3.Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	civil szervezetek, egyházak, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek.
8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1.Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok.
	8.2.Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	inkubátorházak, vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok, ipari telephelyek, ipari vagy tudományos park infrastruktúrával rendelkező vállalkozások
	8.3.IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	hazai mikro-, kis- és középvállalkozások (agrár kivételével minden ágazatban), hazai gazdasági érdekvédelmi szervezetek, kereskedelmi és iparkamarák
	8.4.Vállalkozóvá válás támogatása	magánszemélyek
	8.5.Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok, gazdasági társaságok

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1 Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	Létrejött gazdaságfejlesztési szervezetek száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (ezer fő)
	1.2 Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
2. Összehangolt megyei turizmusfejleszt és és koordináció	2.1 Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
	2.2 Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	A programokban résztvevők száma (fő)	
3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1 Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	A programokba bevont személyek száma (fő)	Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db)
	3.2.Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	Támogatott civil szervezetek száma (db)	
	3.3.Esélyteremtő programok	A programokba bevont személyek száma (fő)	
4. Vállalkozásfejlesztés	4.1.Vállalkozóvá válás támogatása	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő)	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (fő)
	4.2.Foglalkoztatási paktumok létrehozása	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő)	
5.Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1.TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	Létrejött turisztikai szervezetek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése	6.1.Határmenti kapcsolatok fejlesztése		
	6.2.Interregionális kapcsolatok fejlesztése		
7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1.Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	A társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma (fő)	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást - levő megváltozott munkaképességű résztvevők száma (fő)
	7.2.Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	A társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma (fő)	
	7.3.Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	Energia- és klímatudatossági kampányokban aktívan résztvevő lakosság száma (fő)	Primer energia felhasználás (PJ)
8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1.Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)
	8.2.Vállalkozási szolgáltatások	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	fejlesztése		
	8.3.IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	A támogatott vállalkozásoknál újonnan bevezetett IKT alkalmazások száma (db)	
	8.4.Vállalkozóvá válás támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (fő)	
	8.5.Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (fő)	

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1 Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	400
	1.2 Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	400
2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.1 Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	8 000
		400
	2.2 Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	250
		100
3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1 Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	300
	3.2.Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	200
	3.3.Esélyteremtő programok	100
4. Vállalkozásfejlesztés	4.1.Vállalkozóvá válás támogatása	500
	4.2.Foglalkoztatási paktumok létrehozása	500
5.Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1.TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	1500
6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése	6.1.Határmenti kapcsolatok fejlesztése	10000
	6.2.Interregionális kapcsolatok fejlesztése	2000
7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1.Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	500
	7.2.Szemléletformáló programok rendezése az	500

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
	egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	
	7.3.Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	1500
8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1.Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	3000
	8.2.Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	5000
	8.3.IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	5000
	8.4.Vállalkozóvá válás támogatása	3000
	8.5.Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	2000

Javasolt területi fókusz

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe

3.4. 4. prioritás: A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása

Kapcsolódó stratégiai cél

Képzett megye – rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet

Indoklás

A megye innovációs képessége, innovációs infrastruktúrája, s ennek megfelelően innovációs tevékenysége jelenleg szerény. A megyében az elmúlt években csökkent a kutató-fejlesztő helyek száma, a kutató-fejlesztő dolgozók száma, valamint a K+F ráfordítások nagysága. A kutatás-fejlesztés alapvetően a felsőoktatási intézményekhez és néhány kutatóintézethez kötődik, és bár működnek vállalkozási kutatóhelyek, a gazdaság és a kutatási rendszer kapcsolódása, együttműködése nem kielégítő. Igen meghatározó szempont a tudásalapú gazdaság korában egy adott térség innovációs készsége, kapacitása, amely elsősorban a K+F kapacitások meglétével van összefüggésben. Az innovációkat koncentráló régiókat centrumnak, még a többit perifériának tekintik bizonyos teóriák. Egy erőteljes alárendeltségi viszony alakul ki a perifériákon, amely során a potenciálok átszivárognak a centrumokba. A fent vázolt folyamatok alapvetően jellemzik Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét, amely megmutatkozik a képzett munkaerő elvándorlásában. A megyében működő multinacionális cégek közül egyik sem telepítette ide a kutatás, fejlesztési, innovációs részlegét. A megye felsőoktatási intézménye nem játszik szerepet kellő mélységben a tudás transzfer biztosításában a gazdasági szektor irányában. Mindez azt vetíti előre, hogy a versenyhátrányok tartóssá válnak. A globalizált gazdaságban a vállalatok rákényszerülnek, hogy folyamatos innovációkat vezessenek be. A tartós versenyelőny az invención és az abból kinövő innováción múlik, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye vállalkozásainak versenyelőnyei is részben ezen a tényezőn múlik. A megyében fejleszteni szükséges az innovációs alapinfrastruktúrát, amely az innovációs kultúrát hosszabb távon erősíti, viszont nem nyújt vállalati versenyelőnyöket, csak a versenyhátrányokat mérsékeli. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a domináns iparágainak versenyéhez szükséges speciális innovációs háttér fejlesztése javíthatja az iparágak versenyelőnyeit.

Egy versenyképes társadalom és gazdaság megteremtése érdekében nélkülözhetetlen a megye számára a felsőoktatási intézményei. A képzési irányok jelenleg igen sokrétűek, azonban a képzési kínálat kevésbé illeszkedik a megyei gazdasági és gazdaságfejlesztési igényekhez. A képzési kínálat és a gazdasági igények összehangolására három szinten van szükség: szakképzési, felnőttoktatási és felsőoktatási szint vonatkozásában. A Nyíregyházi Főiskola infrastruktúrája mintegy 10 ezer fős korszerű campusból áll, amely kiegészül több mint 200 ha mezőgazdasági ingatlannal és egyéb járulékos egységekkel. Jelenleg (2013) 5-7 ezer fő tanul a főiskolán. Az alkalmazotti létszám folyamatosan csökken. Összességében a létszám folyamatos csökkenése várható, így sem az oktatási, sem az infrastruktúra kihasználása nem megfelelő. A megyei felsőoktatás környezeti, gazdasági és a társadalom igénye folyamatosan változik, így ezekhez a feladatokhoz a főiskolának folyamatosan alkalmazkodnia kell. Ez nem csak a szakok, oktatott tananyag fejlesztésében, hanem a gazdasággal, társadalommal való együttműködésben, és a versenytársakkal való együttműködés formájában, és új versenyképes szervezeti struktúrában kell, hogy megnyilvánuljon. A gazdaság elvárása egy integrált korszerű, gyakorlatban azonnal hasznosítható tudás. A kormányzat egy lehetőleg önfinanszírozó integrált képzést, kutatást és szolgáltatást vár. A megye és a potenciális beiskolázási körzet Észak-Alföld, Észak-Erdély, Kárpátalja és Kelet-Szlovákia, szintén egy gyakorlatorientált, a gazdasághoz folyamatosan illeszkedő képzést és kutatást vár (ez a fiatal generáció garanciája az itthon maradáshoz).

Másrészről a munkaerőpiac kínálati oldala is jelentős fejlesztésre szorul. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye humánerőforrása az egyik legalacsonyabb versenyképességű Magyarországon. A térségben elsősorban a romák körében kifejezetten gyengék a munkaerő piaci kompetenciák. Az önálló gazdálkodástól, foglalkoztatásától sokszor évtizedek óta távol maradó lakosság esetében a helyi gazdaság működőképességének biztosítása érdekében szükség van a munkaerő megfelelő felkésztésére illetve bizonyos mentorálási folyamatok megvalósítására. Magyarországon a felnőtt lakosság közel fele nem rendelkezik az alapvető IKT ismeretekkel, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében ez az arány még alacsonyabb.

A KKV szektor jelenleg gyenge a megyében, versenyképességük korlátozott, jelentős részük kényszervállalkozás. A vállalkozói kompetenciák és a vállalkozói ismeretek alacsony fokúak, a vállalkozói kultúra gyenge színvonalú.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése a következők révén:

a) a kutatási és innovációs (K+I) kiválóság fejlesztése, és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása érdekében a K+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése;

b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az ökoinnovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése;

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása a következők révén:

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;

10. tematikus cél: az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével;

ii. a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára;

iv. az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése;

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A képzett megye prioritás intézkedései:

- Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása
- Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése
- Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése
- Innovációs környezet fejlesztése
- Oktatáshoz való hozzáférés javítása
- Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése
- Foglalkoztathatóság javítása

Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása: Az intézkedés célja a tudásbázisok megerősítése, összevonása és versenyképessé tétele Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Ennek érdekében támogatandó tevékenység a kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése, melynek része egy tudományos és technológiai park, egy Technológiai Transzfer Központ létrehozása. A Tudományos Transzfer Központ nagyrészt a Nyíregyházi Főiskola humánerőforrására, kutatási infrastruktúrájára épül rá, másrészt a megyében található többi kutatóállomás erőforrásaira. A Technológiai Transzferközpont célja elsősorban kísérleti fejlesztések és K+F programok indítása a megye húzóágazataiban, illetve

olyan vállalkozások befogadása, amelyek kiemelt szerepet játszanak a hozzáadott értékek létrehozásában.

Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése: A megyei munkaerő piacképessé tételében fontos feladat hárul a felnőttoktatásra és a szakoktatásra. Elsődleges cél a munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek összehangolása, egy a piaci és helyi gazdasági igényekre alapozott szak és felnőttoktatási rendszer megteremtésével. Ennek érdekében a szak és felnőttképzési rendszer korszerűsítése, a szakképezési rendszer képzési kínálatának piaci igényekhez történő igazítása, a gyakorlatorientált minőségi képzés megteremtése, a szakképző intézmények és a vállalkozások közötti kapcsolatok erősítése gyakornoki, ösztöndíj programok keretében tekinthetőek a legfőbb beavatkozási területeknek. *Az* intézkedés keretében munkavállalói képzések támogatása, a munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztése (pl. idegen nyelvi, informatikai, vállalkozói ismeretek stb.), átképzési, felnőttképzési és szakképzési programok indítására kerül sor, amely háttere a társadalmi versenyképesség javításának.

Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése: A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.) valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítását és a szolgáltatások minőségének, a rendelkezésre álló infrastruktúra fejlesztése. A beavatkozások a szociális területen a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokat (mint pl. az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) is érintik.

Innovációs környezet fejlesztése: Az intézkedés célja olyan nagyléptékű beruházások támogatása, amelyek a kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztését segítik. Továbbá az intézkedés során vállalkozások önálló K+I tevékenységének támogatása valósul meg, melynek eredményeként növekszik a hosszú távú együttműködésben végzett, életképes K+I projektek száma.

Oktatáshoz való hozzáférés javítása: *Az* intézkedés célja a köznevelési és felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra (oktatási, felsőoktatási intézmények infokommunikációs eszközállományának modernizálása), szolgáltatások (e-szolgáltatások) és tartalmak (köznevelési digitális tartalmak), infrastrukturális feltételek fejlesztése révén, az oktatáshoz való hozzáférés javítása.

Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye versenyképességének javítása érdekében kiemelt feladat a felsőoktatás fejlesztése, amely két irányvonal mentén történik. Egyrészt cél a piacorientáció biztosításának megteremtése, vagyis egy piaci igényeket kiszolgáló felsőoktatás megteremtése. Ennek érdekében duális képzési forma bevezetésére kerül sor a felső és szakoktatásba. A duális képzés a fejlődő gazdasággal legintenzívebb kapcsolatot tartó képzési forma. A másik beavatkozási terület a felsőoktatás minőségi fejlesztése, a felsőoktatás szerkezetalakításának segítése és minőségi színvonalának emelése révén.

Foglalkoztathatóság javítása: Az intézkedések a munkanélküliek, valamint a rövidtávon a munkaerőpiacra integrálható inaktívak foglalkoztathatóságának javítását célozzák. Ezeket indokolja az alacsony hazai foglalkoztatási szint, különösen egyes munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok esetében, továbbá a munkanélküliek alacsony foglalkoztathatósága. Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása.

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1 Technológiai Transzfer Központ létrehozása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.2 Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1 Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
	2.2 Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások,

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
	óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak, nappali ellátást nyújtó intézmények
4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1 Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek
	4.2 Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek
5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1 Köznevelési intézmények fejlesztése	bölcsődék és köznevelési intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, költségvetési intézmények, pedagógusképzésben és továbbképzésben résztvevő szereplők, szociális és gyermekjóléti szolgáltatók
	5.2 Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények
6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1 Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
	6.2 Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
	6.3 Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
	6.4 Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1 Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók
	7.2 Munkavállalói képzések támogatása	szak- és felnőttképzési intézmények
	7.3 Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	szak- és felnőttképzési intézmények

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1 Technológiai Transzfer Központ létrehozása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül
	1.2 Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál (teljesmunkaidő-egyenérték)	
2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1 Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (közös indikátor) (fő)	A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)
	2.2 Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	A munkahelyi képzésekben résztvevők száma (fő)	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása (személy)	Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek száma (bölcsőde, családi napközi)
4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1 Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	A jobb kutatási infrastruktúrával ellátott létesítményekben dolgozó kutatók száma (fő)	A vállalati K+F kiadások aránya a GDP-hez képest (BERD/GDP)
	4.2 Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	Az innovációs és K+F projekteknek közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (forint)	
5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1 Köznevelési intézmények fejlesztése	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db)	A fejlesztés által érintett intézményekben elért gyermekek száma
	5.2 Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Támogatott közösségi hozzáférési pontok száma (db)	
6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1 Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	Gyakornoki, illetve vállalkozóvá válást segítő programban 25 éven aluli résztvevők (fő)	A fejlesztés és modernizálás által érintett felsőoktatási és informális, nem formális tanulást szolgáló infrastruktúra kiszolgáló kapacitása
	6.2 Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Támogatott közösségi hozzáférési pontok száma (db)	
	6.3 Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db)	
	6.4 Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db)	
7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1 Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő)	A képzést sikeresen befejező résztvevők száma
	7.2 Munkavállalói képzések támogatása	Az intézkedések keretében kidolgozott új tananyagok, módszertan száma (db)	
	7.3 Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	Az intézkedések keretében kidolgozott új tananyagok, módszertan száma (db)	

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1 Technológiai Transzfer Központ létrehozása	1500
	1.2 Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	1000
		300

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1 Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	500
	2.2 Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	500
3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	3500
4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1 Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	2000
	4.2 Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	750
5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1 Köznevelési intézmények fejlesztése	8500
		1000
	5.2 Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	2200
6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1 Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	1200
		800
	6.2 Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	1000
	6.3 Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	2000
	6.4 Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	2000
		4000
7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1 Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	1200
		2000
	7.2 Munkavállalói képzések támogatása	1000
	7.3 Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	1500

Javasolt területi fókusz

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe.

3.5. 5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése

Kapcsolódó stratégiai cél

Fejlett centrum – a nyíregyházi agglomerációnak, mint gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése.

Indoklás

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye városhálózata meglehetősen kiegyensúlyozatlan: egyetlen nagyvárosa (100.000 főt meghaladó lakosságszámmal) a megyeszékhely, Nyíregyháza – a funkciógazdag középvárosok pedig teljes egészében hiányoznak.

A megye fejlesztésének – különösen a versenyképes gazdaság fejlesztésének – a motorja ugyanakkor csak egy – meghatározó centrumtelepülés köré szerveződő – funkciógazdag és erős városhálózat lehet. Nyíregyháza az elmúlt évtizedekben dinamikus fejlődésen ment keresztül, így a térségébe tartozó településekkel együttműködve alkalmassá válhat ennek a funkciónak a betöltésére, és jelentős szerepet játszhat a megye dinamizálásában.

Nyíregyháza – részben a lakónépesség és az ingázók nagy száma, részben a gazdaság koncentrációja miatt – domináns szerepet tölt be a megye gazdasági és társadalmi folyamataiban.

- Gazdasági-szolgáltatási szerep: itt található a megyében regisztrált társas vállalkozások közel fele és az egyéni vállalkozások több mint 1/3-a. A város területén a megye gazdaságát is meghatározó jelentős foglalkoztatók működnek, ipari parkja teljes kihasználtsággal működik, új ipari területek kialakítása indokolt.
- Turisztikai dominancia: a város területén jelentős turisztikai vonzerőt jelentő attrakciók találhatóak, a megyében összesen eltöltött mintegy 290 ezer vendégéjszaka 42 %-a Nyíregyházára jut, de még szembetűnőbb a város elsődleges szerepe a külföldi turisták esetében. Nyíregyházán az egy férőhelyre jutó vendégéjszakák száma közel kétszerese a megyei értéknek.
- A város oktatási funkciója megyei szinten elsősorban a felső- és középfokú oktatás terén mutatkozik meg. Kiemelkedő a város megyei szintű hatásköre az egészségügyi és szociális területen, valamint a kultúra és a közművelődés területén is.

A megyeszékhely fejlesztését számos szükséglet, probléma támasztja alá.

Nyíregyháza fejlődésének kulcskérdése a város gazdaságának fejlesztése. A munkanélküliek aránya más megyei jogú városokhoz és az országos átlaghoz viszonyítva is magas. Jelenleg a vállalkozások letelepítéséhez szükséges infrastrukturális feltételek nem elégségesek. További problémát jelent a fiatal, magas képzettségű szakemberek elvándorlása, illetve, hogy a fiatalok felsőfokú tanulmányaikat követően nem térnek vissza Nyíregyházára.

A gazdasági-társadalmi fejlődés alapfeltétele a közlekedési hálózat fejlesztése, jelenleg a városban a közúti és kerékpáros közlekedési kapcsolatok hiányosak.

A megye és megyeszékhely gazdaságának fontos szegmense a turizmus. Az elmúlt évek eredményei és fejlesztései ellenére továbbra is hiányok tapasztalhatóak mind az infrastrukturális (minőségi szálláshelykapacitás, attrakciók), mind a soft (komplex turisztikai termékek, marketing) feltételek megteremtése területén.

A megyeszékhely – és így a megye – területén élők megtartása érdekében elengedhetetlen az életminőség alapvető feltételeinek további javítása (hiányzó kommunális infrastrukturális feltételek megteremtése, lakhatási körülmények javítása, közterületek fejlesztése, közszolgáltatások fejlesztése).

Sajátos településkategória Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a bokortanya, amely nyíregyházi településfejlődési sajátosság és kifejezetten a megyeszékhelyet öleli körül. A bokortanyákban élők alacsony jövedelműek, nagy a veszélye ezen térségek folyamatos gazdasági és társadalmi leszakadásának.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

Az Európa 2020 stratégia intelligens, fenntartható és befogadó Európa megteremtését tűzi ki célul. A megyei jogú város és térsége fejlesztése a 11 tematikus célkitűzés közül a következőkre fókuszál:

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése

b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is

e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását

5. tematikus cél: az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése

a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, többek között az ökoszisztémán alapuló megközelítéseket célzó beruházások támogatása

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése

e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása

8. tematikus cél: a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése

a) üzleti inkubátorházak létrehozásának támogatása, valamint az önfoglalkoztatás, a mikrovállalkozások és a cégalapítás beruházásokkal való támogatása

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

i. az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja

iii. a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem és az esélyegyenlőség előmozdítása

10. tematikus cél: az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével

iv. az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló

mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése;

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A megyeszékhely fejlesztése kiemelt szerepet játszik Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztésében. Nyíregyházán az alapadottságok rendelkezésre állnak, a prioritás keretében olyan beavatkozások megvalósítására van szükség, amelyek ezekre építenek, és elősegítik a város kisugárzó hatásának kiterjesztését, miközben választ adnak a 21. századi urbanizációs kihívásokra is.

A szükséges beavatkozások az alábbi egymást erősítő intézkedésekre bonthatóak (ezek közül az 1-6. intézkedések a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból finanszírozhatóak):

- A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése
- A közlekedési hálózat fejlesztése
- A megyeszékhely turisztikai fejlesztése
- Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése
- Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése
- Bokortanyák fejlesztése
- Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés
- Integrált városi közlekedés fejlesztése
- Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása
- Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések
- Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése

Az egyes intézkedések integrált módon való megvalósítása hozzájárulhat a megyeszékhely – és ezáltal a teljes megye – fejlesztéséhez, kitűzött célkitűzéseinek eléréséhez.

Az egyes intézkedések keretében tervezett tevékenységeket a következő táblázat foglalja össze.

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.1 Új ipari fejlesztési terület kialakítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.2 Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.3 Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.4 Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.5.Óvodák és bölcsődék fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak
	1.6 A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, képző intézmények
	1.7 Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek
	1.8 Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, magánszemélyek, érdekképviseletek
2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.1 Intermodális csomópont fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.2 Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt
	2.3 Parkolási lehetőségek fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.4 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
	2.5 Közösségi közlekedés fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.1 Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	3.2 Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
	3.3 Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
4. Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	4.1 Középületek épületenergetikai fejlesztései	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek
	4.2 Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek
	4.3 Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	4.4 Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak
5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	5.1 Funkcióbővítő városrehabilitáció	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	5.2 Szociális célú városrehabilitáció	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati közintézmények, önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok, egyházak, civil szervezetek, társasházak, magánszemélyek
	5.3 Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok	NYMJV Önkormányzat, civil szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, magánszemélyek, társasházak, érdekképviseletek
	5.4 Barnamezős területek hasznosítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	5.5 Közterületek megújítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	5.6 Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	5.7. Helyi identitásnövelő programok	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, érdekképviseletek
6. Bokortanyák fejlesztése	6.1 Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	6.2 Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek
7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.1 Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	Vállalkozások
	7.2 Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása	Vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek
	7.3 Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	Vállalkozások, intézmények
	7.4 Foglalkoztatás ösztönző programok	Vállalkozások, civil szervezetek, államigazgatási szervek, közintézmények
8. Integrált városi közlekedés fejlesztése	8.1 Regionális közúti elérhetőség javítása	NIF Zrt, MÁV Zrt, helyi közösségi közlekedést ellátó cégek
	8.2 MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása	NIF Zrt, MÁV Zrt, helyi közösségi közlekedést ellátó cégek
9. Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	9.1 Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése	Költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások
	9.2 Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése	Költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.1 Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	Vízügyi igazgatási szervek
	10.2 Szennyvíz elvezetés fejlesztése	Vízi közmű tulajdonosok, víziközmű-szolgáltatók
	10.3 Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	Lakosság, központi költségvetési szervek, nonprofit szektor, egyházak, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok
11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.1 Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások
	11.2 Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások, civil szervezetek

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.1 Új ipari fejlesztési terület kialakítása	Fejlesztéssel érintett új iparterületek nagysága (m^2)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	1.2 Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	Fejlesztéssel érintett meglévő iparterületek nagysága (m^2)	
	1.3 Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	Technológia transzfer központokban foglalkoztatottak száma (fő)	
	1.4 Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	Megvalósított programok száma (db)	
	1.5.Óvodák és bölcsődék fejlesztése	Fejlesztéssel érintett intézmények száma (db)	Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek aránya (%)
	1.6 A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	Támogatott foglalkoztatási programok száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	1.7 Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	Megvalósított programok száma (db)	
	1.8 Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	Megvalósított programok száma (db)	
2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.1 Intermodális csomópont fejlesztése	Közösségi közlekedési formák kapacitása (fő)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)
	2.2 Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	Kiépített új útszakaszok hossza (km)	Elérési idő csökkenése (perc)
	2.3 Parkolási lehetőségek fejlesztése	Kiépített új parkolóhelyek száma (db)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)
	2.4 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	Fejlesztéssel érintett kerékpárutak hossza (km)	
	2.5 Közösségi közlekedés fejlesztése	Közösségi közlekedést igénybe vevő utasok utazásainak száma (db)	
3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.1 Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	Fejlesztéssel érintett férőhelyek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)
	3.2 Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	Fejlesztéssel érintett attrakciók száma (db)	
	3.3 Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	Kialakított komplex turisztikai termékek száma (db)	
4. Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	4.1 Középületek épületenergetikai fejlesztései	Energiahatékonysági fejlesztésekkel érintett középületek száma (db)	Megtakarított energia mennyisége (TJ)
	4.2 Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése	Felújított épületek száma (db)	
	4.3 Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	Fejlesztéssel érintett épületek száma (db)	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)
	4.4 Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése	Fejlesztéssel érintett épületek száma (db)	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	5.1 Funkcióbővítő városrehabilitáció	Városrehabilitációs beavatkozások által érintett terület nagysága (ha)	Városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)
	5.2 Szociális célú városrehabilitáció	Városrehabilitációs beavatkozások által érintett terület nagysága (ha)	
	5.3 Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok	Megvalósított programok száma (db)	Végrehajtott projektekben résztvevők száma (fő)
	5.4 Barnamezős területek hasznosítása	Rehabilitált terület nagysága (m^2)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	5.5 Közterületek megújítása	Megújított közterületek nagysága (m^2)	
	5.6 Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	Kiépített bel- és csapadékvízhálózat hossza (km)	
	5.7. Helyi identitásnövelő programok	Megvalósított programok száma (db)	Végrehajtott projektekben résztvevők száma (fő)
6. Bokortanyák fejlesztése	6.1 Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába	Fejlesztéssel érintett infrastruktúrák száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	6.2 Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	Támogatott együttműködésekben résztvevő termelők száma (db)	
7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.1 Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	7.2 Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása	Támogatott vállalati K+F+I tevékenységek száma (db)	
	7.3 Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	Duális képzésben résztvevő hallgatók száma (főiskolai képzés / szakképzés) (fő)	
	7.4 Foglalkoztatás ösztönző programok	Megvalósított programok száma (db)	
8. Integrált városi közlekedés fejlesztése	8.1 Regionális közúti elérhetőség javítása	Kiépített új útszakaszok hossza (km)	Elérési idő csökkenése (perc)
	8.2 MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása	Közösségi közlekedési formák kapacitása (fő)	Fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)
9. Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	9.1 Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése	Fejlesztéssel érintett férőhelyek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)
	9.2 Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése	Fejlesztéssel érintett attrakciók száma (db)	
10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.1 Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	Kiépített bel- és csapadékvízhálózat hossza (km) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	Lakossági elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	10.2 Szennyvíz elvezetés fejlesztése	Kiépített szennyvízhálózat hossza (km)	
	10.3 Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	Energiahatékonysági fejlesztésekkel érintett lakások száma (db)	
11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.1 Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	Fejlesztéssel érintett infrastruktúrák száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	11.2 Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	Támogatott együttműködésekben résztvevő termelők száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	

Javasolt területi fókusz

Nyíregyháza Megyei Jogú Város közigazgatási területe.

3.6. 6. prioritás: A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése

Kapcsolódó stratégiai cél

Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok- a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése

Indoklás

A megye gazdasági fejlődésének, verseny- és eltartó képességének javulása érdekében a decentrumok egyedi adottságaihoz igazodó, komplex gazdaságfejlesztési programokat kell megvalósítani. A megye gazdaságában Nyíregyháza szerepe igen jelentős, ami abból is adódik, hogy Szabolcs-Szatmár-Bereg megye városhálózata kiegyensúlyozatlan. A megyeszékhely, Nyíregyháza mellett a megyében hiányoznak a középváros szintű települések. Nyíregyházán kívül egyetlen város lakossága sem éri el a 20 ezer főt. Kisvárda-Záhony, Mátészalka és Nyírbátor funkcióhiányos térségközpontok. Szerepük ugyanakkor igen jelentős, mivel a megye nyugati részén elhelyezkedő megyeszékhely gazdasági kisugárzása nem elég erős ahhoz, hogy a megye teljes területére hatással legyen.

A megyei gazdaság fejlesztésével szorosan egybefügg a térség foglalkoztatottságának javítása új munkahelyek létrehozása által. Az érintett városok és a környező térségek egyik legnagyobb társadalmi problémája az inaktív népesség magas aránya. Ennek csökkentése érdekében a decentrumok gazdaságfejlesztése során támogatni szükséges a munkahelyeket megőrző, valamint az új munkahelyeket létrehozó beruházásokat.

További problémaként jelenik meg a megyében a K+F tevékenység alulreprezentáltsága. Az ország K+F helyeinek (Budapest nélkül) csupán 3,5% található a megyében, amihez az országos K+F ráfordítások 1,9% párosul. Az alacsony adatok részben azzal magyarázhatók, hogy a megyében nincs nagyobb egyetemi központ. A jövőben törekedni kell a K+F tevékenység, valamint az innovatív fejlesztések támogatásra. A tevékenység keretében új, innovatív, exportképes termékek létrehozására.

A gazdasági fejlődés akadályaként jelenik meg a decentrumok nehéz elérhetősége is. Az M3 autópálya kiépülésével a megyei közlekedés egyik fő ütőere kiépül, ugyanakkor az erre történő rákötések nélkül, a decentrum városok megközelíthetősége még mindig nehéz lesz. Az M49-es autóút megvalósulásával Mátészalka, a tervezett M300-as autóút megépülésével pedig Kisvárda-Záhony települések gyorsforgalmi autóúton történő elérhetősége valósulna meg. A megyei közlekedésfejlesztés során előtérbe kell helyezni a környezetbarát közlekedési módok támogatását. A megyében a vasúti közlekedés színvonalának javítása, kiszámíthatóságának biztosítása szükséges. A vasútfejlesztések mellett pedig a távolsági autóbusz közlekedés összehangolása, járműállományának korszerűsítése elengedhetetlen. A tömegközlekedés mellett a decentrumokban és vonzáskörzetükben a kerékpáros közlekedés fejlesztése jelenik meg lényeges elemként.

A megye idegenforgalmi adottsága igen sokszínű, területén jelentős számú kulturális örökség, természeti érték található. A megye idegenforgalomi potenciáljához képest az ágazat gazdaságban betöltött szerepe azonban csekély. Ehhez járul hozzá, hogy a megye idegenforgalmának jelentős hányada a megyeszékhelyhez köthető, a megye többi térségében az ágazat gazdaságélénkítő hatása nem érvényesül. Ennek okai a területileg koncentrált turizmus, a meglévő turisztikai adottságok alacsony színvonalú kihasználása, a turisztikai termékek fejlesztésének elmaradása, a megyei és térségi szintű turisztikai menedzsment hiányosságai, valamint a turizmust kiszolgáló létesítmények nem megfelelő színvonala. A megyei turizmusfejlesztés legnagyobb kihívásai tehát a területileg koncentrált turizmus decentralizálása, a térségbe látogató turisták itt tartózkodásának meghosszabbítása.

A decentrumokban szükségletként jelenik meg az életminőség javítása. A szükséglet kielégítése komplex beavatkozásokat igényel, amelyek érintik a lakhatás, a városi közlekedés, az energia felhasználás, valamint a város rehabilitáció területeit.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

Az Európa 2020 stratégia intelligens, fenntartható és befogadó Európa megteremtését tűzi ki célul. Az

adott prioritás az érintett városi térségek versenyképességére gyakorol jelentős hatást, komplexitása miatt azonban az Európa 2020 stratégia mindhárom célkitűzésében foglaltakat magában hordozza. A megyei fejlesztések során átfogó irányelvként jelenik meg, hogy a versenyképesség növelése nem lehet öncélú, hanem azokat környezetileg fenntartható és társadalmilag befogadó módon szükséges megvalósítani.
A prioritás komplexitásából adódóan több tematikus cél, több beruházási prioritásához is kapcsolódik:

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése
   b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása

3. tematikus cél: a kis és közép vállalkozások versenyképességének fokozása
   a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban
   e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása
   c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése

   e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása

8. tematikus cél: a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése (ESZA)
   vii) a munkaerő-piaci intézmények, például az állami és magán foglalkoztatási szolgáltatások modernizálása, és a munkaerő-piaci igényekhez való igazodás javítása, többek között a munkavállalók transznacionális mobilitását ösztönző intézkedések, valamint a mobilitási programok és az intézmények és az érdekeltek közötti együttműködés javítása révén

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:
   b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A decentrumok gazdaságfejlesztése a megye verseny- és eltartóképessége szempontjából is kiemelkedő prioritás. A decentrum városokban olyan hazai és nemzetközi vállalkozások találhatók, amelyek a megye gazdaságát és foglalkoztatottsági helyzetét jelentősen befolyásolják. A gazdaságfejlesztési beavatkozás során tehát olyan infrastrukturális, üzleti, valamint vállalkozási környezet megteremtése szükséges, amely a meglévő vállalkozásokat a térségben tartja, valamint ösztönzi az új vállalkozások letelepedését.

A sikeres gazdaságfejlesztés megvalósulása érdekében ugyanakkor egyéb, kiegészítő beavatkozások megvalósítása szükséges, nem elég csak a gazdaságfejlesztési közvetlenül érintő beavatkozások megvalósítása. A térségekben a mobilitás biztosítása érdekében javítani kell a decentrumok elérhetőségét, meg kell teremteni a városokban a vonzó lakó és üzleti környezetet, valamint egyedi arculatot kell kialakítani a városoknak, hogy csökkentsék a megye Nyíregyháza központú idegenforgalmát.

A prioritás beavatkozásai hat egymást erősítő és kiegészítő intézkedésekre bonthatóak, amelyek közül az első négy intézkedés a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból finanszírozható:

- Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével
- A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása
- Térségi szintű turizmusfejlesztés
- Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása

- A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva
- A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése

Az egyes intézkedések tevékenységi szintjeit a következő táblázat szemlélteti:

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek
2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt
	2.2 Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	2.3 Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai szolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozások
	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	magánvállalkozások
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	magánvállalkozások
	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	magánvállalkozások
	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	magánvállalkozások
6. A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	6.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban	magánvállalkozások

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	Beruházások által érintett önkormányzati területek nagysága (m^2)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése
	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	A helyi, térségi együttműködésekbe bevont vállalkozások száma (db)	
2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza (km)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)
	2.2 Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	Újonnan beszerzett környezetbarát tömegközlekedési járművek száma (db)	
	2.3 Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén	Újonnan épített kerékpárutak hossza (km)	
3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	A támogatott természeti és kulturális örökségi helyszínek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m^2)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (km)	
	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	Lakhatási támogatásban részesülők száma (fő)	
5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	Együttműködésben résztvevő vállalkozások száma (db)	
	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	A kkv-k exportárbevétele (millió Ft)	
6. A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	6.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban	A támogatott attrakciók száma (db)	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése (Ft)

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	4000
	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	4000
	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	2000
	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése,	1000

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
	szolgáltatók együttműködésének támogatása	
2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	3000
	2.2 Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	500
	2.3 Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén	500
3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	1500
	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	3000
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	1500
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	600
	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	1300
5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	5000
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	1000
	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	3000
	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	2000
6. A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	6.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban	2000

Javasolt területi fókusz

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye decentrumai: Mátészalka, Nyírbátor, Kisvárda-Záhony (Kisvárda-Záhony decentrum tervezési szempontból együttesen kezelendő).

3.7. 7. prioritás: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése

Kapcsolódó stratégiai cél

Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok- a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése

Indoklás

Magyarország közigazgatása 2013. január 1-től átszerveződött. Az új közigazgatási rendszerben a járásközpontok a meglévő városi funkcióik mellett többlet feladatokat kaptak. A megyei járásközpontokban a közszolgálati funkciók jelenleg még nem teljes körűek. A kormányablakok kialakításával (előreláthatóan 2013 végére) ez a probléma várhatóan megoldódik. Nagyobb problémát jelent a területen a közszolgáltatások (közigazgatás, egészségügy, oktatás, kulturális intézmények) elérhetőségének a biztosítása, valamint a szolgáltatások színvonalának emelése. A

Az érintett térségek eltartó képessége szempontjából a településeken a közszolgáltatások funkciómegerősítő és funkcióbővítő fejlesztésének megvalósulása mellett a helyi gazdaságfejlesztés támogatása szükséges. A foglalkoztatási helyzet javítása helyi léptékű, alternatív gazdaságfejlesztési programokkal valósulhat meg. A gazdaságfejlesztés lényeges eleme kell, hogy legyen a térségeken belüli önellátás minél szélesebb körű biztosítása.

A megye járásközpontjaiban és a kisvárosaiban a lakhatási feltételek javítása, a szegregált településrészek rehabilitációja szükséges. További lényeges elemként jelenik meg az energiafelhasználás korszerűsítése mind a közintézmények, mind a magán épületek esetében. A térségekben a migráció csökkentése érdekében szükséges a kisvárosok minél gyorsabb és színvonalasabb elérhetőségének biztosítása, a mobilitás feltételeinek megteremtése.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

Az Európa 2020 stratégia egy intelligens, fenntartható és befogadó Európa megteremtését tűzi ki célul. Az adott prioritás az EU által megfogalmazott 11 tematikus cél és az azokhoz köthető ERFA és az ESZA rendelettervezetben megfogalmazott beavatkozási prioritások közül a következőkhöz kapcsolódik:

2. tematikus cél: az ikt-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása

c) az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e- kultúra és az e-egészségügy ikt-alkalmazásainak megerősítése

3. tematikus cél: a kis és közép vállalkozások versenyképességének fokozása

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése

e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása

8. tematikus cél: a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése (ESZA)

vii) a munkaerő-piaci intézmények, például az állami és magán foglalkoztatási szolgáltatások modernizálása, és a munkaerő-piaci igényekhez való igazodás javítása, többek között a munkavállalók transznacionális mobilitását ösztönző intézkedések, valamint a mobilitási

programok és az intézmények és az érdekeltek közötti együttműködés javítása révén

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

11. tematikus cél: a hatóságok és az érintettek intézményi kapacitásának növelése és eredményes közigazgatás kialakítása az ERFA feladatainak végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási rendszerek és közszolgáltatások eredményességének és intézményi kapacitásának megerősítése által (ESZA)

i) azon közigazgatási szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások nemzeti, regionális és helyi szinten, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a jó kormányzás megvalósítása.

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A járásközpontok és a kisvárosok fejlesztésének egyik legfontosabb célja, hogy megállítsa, csökkentse azokat a kedvezőtlen migrációs folyamatokat, amelyek a megye periférikus térségeinek elnéptelenedéséhez, marginalizációjához vezetnek. A kisvárosok fejlesztése során a térségben lakók élet- és munkakörülményeinek javításával kívánjuk elérni, hogy a lakosok helyben maradjanak.

A kisvárosok funkcióbővítő fejlesztésének egyik lényeges eleme a közszolgáltatások fejlesztése. A közigazgatási feladatokat ellátó intézményfejlesztés mellett hangsúlyt kell fektetni a térségközpontokban a szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális szolgáltatások ellátásának biztosítására is. A közszolgáltatások könnyű elérhetősége mellett a lakosoknak megfelelő számú és minőségű, értéket teremtő munkahelyeket kell biztosítani. A mobilitás feltételeinek javításával pedig fejleszteni kell a térségek és a központi kisvárosaik közötti közlekedési kapcsolatokat. A kisvárosok élhetőségének javításának további elemei a lakhatási feltételeinek, valamint a települési környezet minőségi fejlesztése.

A prioritás keretében megfogalmazott beavatkozási területek hat operatív intézkedésben jelennek meg, amelyek együttes megvalósulása szolgálja a megye járásközpontjainak és kisvárosainak fejlődését. A prioritás keretében megvalósuló intézkedések a következők:

- Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése
- Helyi gazdaság fejlesztése
- A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által
- Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása
- A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva
- Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése

Az egyes intézkedések tevékenységi szintjeit a következő táblázat szemlélteti:

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	3.2 Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások,

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
		magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	3.3 Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	magánvállalkozások
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	magánvállalkozások, mezőgazdasági vállalkozások
	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek
6. Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	6.1 E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése	költségvetési szervek
	6.2 Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése	költségvetési szervek

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	Jobb egészségügyi, szociális szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)
	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	Felújított, akadálymentesített épületek száma (db)	
2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	A helyi, térségi együttműködésekbe bevont vállalkozások száma (db)	
3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza (km)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)
	3.2 Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	Újonnan beszerzett környezetbarát tömegközlekedési járművek száma (db)	
	3.3 Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	Újonnan épített kerékpárutak hossza (km)	
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások	4.1 Városrehabilitációs programok	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m^2)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
megvalósítása	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (km)	
5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	A támogatott helyi érdekű vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	Létrejövő ellátási láncok száma (db)	
	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	Támogatott társadalmi vállalkozások száma (db)	
6. Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	6.1 E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése	Informatikai infrastruktúra fejlesztéssel érintett intézmények száma (db)	A jobb minőségű közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság száma (fő)
	6.2 Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése	Felújított intézmények száma (db)	

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	700
	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	1000
2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	2000
	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	1500
3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	2000
	3.2 Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	700
	3.3 Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	500
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	1500
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1000
5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	3000
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	2000
	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	3000

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
6. Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	6.1 E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése	500
	6.2 Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése	1500

Javasolt területi fókusz

A megyében lévő járásközpontok, kivéve Nyíregyháza és a decentrumok (Baktalórántháza, Csenger, Fehérgyarmat, Ibrány, Kemecse, Nagykálló, Tiszavasvári, Vásárosnamény), illetve a kisvárosok.

3.8. 8. prioritás: Élhető vidéki térségek megteremtése

Kapcsolódó stratégiai cél

Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

Indoklás

Az Európai Unió által meghatározott legkedvezőtlenebb helyzetű régiótípusok közül Magyarországon a vidéki térségek, az ipari átalakulás által érintett térségek és a határon átnyúló régiók találhatóak meg. Többségük periférikus elhelyezkedésű, amely a társadalmi és gazdasági leszakadásának eredője. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rurális térségei kifejezetten nehéz helyzetben vannak.
A vidéki térségekben megtermelt mezőgazdasági termékek jelentős része feldolgozatlanul hagyja el ezeket a térségeket, miközben egyre növekszik a térségen kívülről érkező élelmiszertermékek fogyasztása. Ez azzal is jár, hogy a vidéki térségekben megtermelt minimális jövedelem is elhagyja ezeket a térségeket.

Az elvándorlás kiemelten veszélyezteti a gazdaságilag erőtlen vidéki térségeket, a munkalehetőségek beszűkülésével visszaesik a népesség vonzó és megtartó ereje ezeknek a térségeknek. Az elvándorlás elsősorban a magasan kvalifikált lakosságot érinti, ezáltal kritikus helyzetbe kerülnek a helyi közösségek, ahol az értelmiség elvesztésével a közösségfejlesztés esélyei leredukálódnak. A kedvezőtlen társadalmi és gazdasági folyamatok a helyi közösségek működését negatívan befolyásolja.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

2. tematikus cél: Az Infokommunikációs technológiához való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a következők révén:

b) az ikt-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az ikt iránti kereslet fokozása;

3. tematikus cél: A kkv-k versenyképességének fokozása a következők révén:

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;

c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;

d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni;

6. tematikus cél: A környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása a következők révén:

c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése;

8. tematikus cél: A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése a következők révén:

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

9. tematikus cél: A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

a) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociálisinfrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra;

b) a rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének

támogatása;

c) közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja;

v. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása

vi. közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése prioritás intézkedései:

- Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása
- Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése
- Vidéki közösségek fejlesztése
- Térségi szintű turizmusfejlesztés
- A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben
- A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése
- Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben
- Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése

Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása: A rurális térségekben még mindig gondot jelent, hogy nem épültek ki a megfelelő közlekedési kapcsolatokkal a vidéki centrumokkal, nagyobb városokkal, illetve sok esetben a már meglévő közlekedési kapcsolatok minősége nem kielégítő. A közlekedési kapcsolatok hiánya, rossz minősége elsősorban az aprófalvas térségeket sújtja, amely tovább fokozza ezeknek a településeknek az elzártságát, izolációját. A rurális térségekben a mobilitás feltételek javítása két beavatkozási területen történik, egyrészt a közúti kapcsolatok fejlesztésén keresztül, másrészt a közösségi közlekedés fejlesztésével.

Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése: A közszolgáltatások szervezése és fejlesztése jelenti az egyik legnagyobb nehézséget a rurális térségekben. A kistelepülések többsége elvesztette a közszolgáltatásainak jelentős részét. A települési közszolgáltatások biztosítása számos esetben több település együttműködésében történik. A következő fejlesztési periódusban tovább kell folytatni a közszolgáltatások szervezésének racionalizálását, infrastrukturális korszerűsítését. A közösségi szolgáltatások fejlesztésének leghatékonyabb módja az Integrált Közösségi és Szolgáltató Terek kialakítása, egyházi és civil fenntartású közösségi létesítmények létrehozása.

Vidéki közösségek fejlesztése: A rurális térségekben a legnagyobb társadalmi és demográfiai problémákat a fiatalok elvándorlása, az elöregedés, a romló egészségi állapot, az újratermelődő mélyszegénység, a növekvő helyi szolgáltatáshiány, a kulturális örökség eróziója és a szétesett helyi közösségek jelentik. Elsősorban ezeknek a folyamatoknak a megfordítása, megállítása érdekében szükségesek a közösségvezérelt közösségfejlesztések támogatása a vidéki településeken, melynek célja vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása, az öngondoskodó, élhető és életképes vidék megteremtése.

Térségi szintű turizmusfejlesztés: A gazdaságilag deprimált térségekben a turizmus által teremtett munkahelyek, vállalkozási lehetőségek csökkenthetik a megélhetésért máshová vándorló fiatalokat, helyben tarthatja az értelmiséget. Ez különösen lényeges Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rurális térségeiben, amelyek turisztikai szempontból jelentős potenciálokkal bírnak,. Ezeken a területeken nem szabad a turizmust, mint erős, önálló gazdasági ágazatként kezelni (iparszerű turizmus), ugyanis ennek ezekben a térségekben nincs realitása. Azonban az idegenforgalmi fontos katalizátor lehet a vidéki térségek versenyképességének javulásában.

A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben: Az intézkedés célja nagyobb volumenű vonzerőfejlesztések támogatása, országos és nemzetközi jelentőségű ***természeti és kulturális***

örökség megóvása és védelme a vidéki területeken, fenntartható turisztikai termékek, hálózatos fejlesztések, tematikus utakat fejlesztése, melyek a kulturális és természeti örökség megőrzésének és bemutatásának elveit veszik figyelembe. Másrészt a falusi turizmus fejlesztése, integrált, térségi szintű turisztikai termék-csomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása, kis léptékű turisztikai szolgáltatás fejlesztés, turisztikai szereplők közötti együttműködések támogatása, kis léptékű hálózatos turisztikai infrastruktúra fejlesztés.

A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése: Az intézkedés célja azoknak a kulcsterületeknek a fejlesztése, ahol középtávon realizálható a belső erőforrások mobilizálása és az önellátás kibontakozása és a helyi gazdaság fejlesztése a rurális térségekben. Három kulcsterületet lehetséges azonosítani: Az élelmiszerellátás vonatkozásában elsősorban a nyersanyag ellátás biztosítása, és a térségi feldolgozó kapacitások kialakítás a cél, ehhez kapcsolódva pedig helyi termelési láncok létrehozása. A szolgáltatásszervezés vonatkozásában elsősorban a hiányterületeken a helyi mikrovállalkozások alapításának, beruházásaik támogatásának ösztönzése az intézkedés egyik célterülete. Az intézkedés kiemelt célja az erdő és fagazdálkodás fejlesztése a rurális térségekben. Az erdő és fagazdálkodáshoz Szabolcs-Szatmár-Bereg megye adottságai kifejezetten jók. Az ágazat megerősítése és fejlesztése több szempontból is indokolt, egyrészt az egyik legolcsóbb munkahely teremtési lehetősége, alkalmas a szakképzetlen munkaerő foglalkoztatására. Másrészt a veszteséget okozó földeken az erdőtelepítés hasznot hoz. Az intézkedés keretében a nyereséges szántóföldi növénytermesztésre alkalmatlan területeken a már elkezdett erdősítést folytatni szükséges, amelyre alapozva fejleszthető a megyei fagazdálkodás és javíthatóak a megye fafeldolgozó kapacitásai. Az intézkedés kiemelt területei a fenntartható erdőgazdálkodási módokra való áttérés ösztönzése és az erdők feltártságának javítása.

Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben: A rurális térségekben rendkívül felgyorsult a foglalkoztatók számának visszaesése és a munkanélküliség tartóssá válása. Szükséges olyan alternatív és innovatív foglalkoztatási formák keresése, amely a helyi munkaerőre, a helyi adottságokra és a helyi tudásra épít. Ezen a területen különösen fontos a közszféra munkaerő piaci szerepvállalása, mivel a nyílt munkaerő piac itt nem nyújt megfelelő kínálatot. A rurális térségek felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha a helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrások felhasználásával egy értékteremtő, innovatív működőképes szociális gazdaság erősödik meg.

Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése: A vidéki településeken az életminőség javításának kulcsfeltétele a vonzó, megtartó falusi környezet megteremtése. Ennek érdekében három területen javasolt beavatkozásokat indítani. Egyrészt a települési közszolgáltatások minőségi fejlesztése révén, másrészt a vidéki települések digitális hozzáférhetőségének javításával, továbbá a vidéki örökség revitalizálásával és kulturális, természeti értékeinek megőrzésén keresztül. Kiemelt cél a rurális térségek értékalapú megújítása.

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt. város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében CLLD szervezetek
	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt.
	1.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,
2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
3. Vidéki	3.1 Lakosság identitástudatának	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
közösségek fejlesztése	erősítése	szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, érdekképviseletek
	3.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	városi önkormányzatok, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, érdekképviseletek
4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai szolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozások NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,
5. A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	5.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások. A kedvezményezettek között szerepel az EuroVelo fejlesztések kapcsán pedig a NIF Zrt. és a Magyar Közút Non-profit Zrt. is.
6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	bejegyzett mezőgazdasági földhasználók és ezek társulásai, közjogi és magánjogi erdő és földhasználók, települési önkormányzatok és társulásaik, magánjogi és közjogi szervezetekés társulásai, vidéki térségben székhellyel rendelkező egyéb mikro vagy kisvállakozás
	6.2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	mezőgazdasági termelő, mezőgazdasági termelők egy csoportja, induló mezőgazdasági vállalkozás, a VM által elismerésben részesített termelői csoportok
	6.3 Helyi termelési láncok létrehozása	mezőgazdasági termeléssel és termékértékesítéssel foglalkozó termelői csoportok és szervezetek
	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	Induló egyéni és társas vállalkozások. Induló szövetkezetek, nonprofit vállalkozások
7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatás	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői
8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények, közvetetten pedig a hátrányos helyzetű állampolgárok
	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás
	8.3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	
	8.4 Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy, fentiek konzorciumai, az adott területre vonatkozóan megfelelő erőforrásokkal és ismeretekkel rendelkező intézmények

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza (km)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza (OP kondíciós lista alapján) (km)	
	1.3 Közúti közösségi	Közlekedésbiztonsági fejlesztést	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	megvalósított települések száma (db)	
2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db)	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma (db)
	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	Akadálymentesített épületek száma (db)	
3. Vidéki közösségek fejlesztése	3.1 Lakosság identitástudatának erősítése	A programokba bevont személyek száma (fő)	A támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma (db)
	3.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	A programokba bevont személyek száma (fő)	
4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál (teljesmunkaidőegyenérték)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (fő)
5. A turizmus complex fejlesztése a vidéki térségekben	5.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (db)	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése (%)
6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	Támogatott vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (fő)
	6.2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	Teremtett munkahelyek száma (db)	
	6.3 Helyi termelési láncok létrehozása	Együttműködések száma (db)	
	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	Támogatott vállalkozások száma (db)	
7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatás	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	A vállalkozások 3 éves túlélési rátája (%)
8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	Támogatott IKT mikro- és kkv-k száma (db)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése	Korszerű intézmények száma (db)	
	8.3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	Közösségbe bevont személyek száma (fő)	
	8.4 Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	a természet-védelmi helyzet javítása érdekében tett intézkedések által érintett élőhelyek kiterjedése (ha)	

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	1 500
		2 000
	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	2 000
		1 000

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
	1.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	1 000
2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	900
		900
	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	400
		500
3. Vidéki közösségek fejlesztése	3.1 Lakosság identitástudatának erősítése	350
	3.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	350
		350
4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	11 000
		2 500
5. A turizmus complex fejlesztése a vidéki térségekben	5.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	10000
6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	20000
	6.2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	15000
	6.3 Helyi termelési láncok létrehozása	5000
	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	2000
7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatása	3000
8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	1500
	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése	5000
	8.3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	600
	8.4 Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	1000
		1000
		1000

Javasolt területi fókusz

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rurális területei.

3.9. 9. prioritás: A külső perifériák felzárkóztatása

Kapcsolódó stratégiai cél

Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

Indoklás

A megye határmenti területei – kiemelten a Szatmár-Beregi térség – hátrányos helyzetű, fokozatosan leszakadó térségek, mely részben a vonzásközpontok határon túlra kerülésével magyarázható. Egyértelműen ezek a térségek tekinthetőek a megye és az ország külső perifériáinak. A külső perifériák sajátos, történelmi fejlődésükből eredően olyan problémákkal, nehézségekkel küzdenek, amelyek speciális beavatkozásokat tesznek szükségessé. A Szatmár-Beregi térség, mint külső periféria felzárkóztatása csak komplex, integrált – szociális foglalkoztatási – programmal, célzott beavatkozásokkal lehetséges, így akadályozható meg ezen térség végleges leszakadása.

Az Európai Unió által meghatározott legkedvezőtlenebb helyzetű régiótípusok közül Magyarországon a vidéki térségek, az ipari átalakulás által érintett térségek és a határon átnyúló régiók találhatóak meg. Többségük periférikus elhelyezkedésű, amely a társadalmi és gazdasági leszakadásának eredője. Az érintett földrajzi terület-típusok közötti gyakori az átfedés, a határmenti térségek szinte mindegyike periférikus elhelyezkedésű, jelentős részük pedig aprófalvas térség. Ebből adódóan a problémák halmozódása a jellemző, amely ezeknek a térségeknek a tartós leszakadását eredményezi. További súlyos probléma a perifériális területeken, hogy rendkívül erőteljes a szegregálódás. a diszkriminációval veszélyeztetett roma lakosság koncentráltsága. A periférikus térségek tekintetében külső és belső perifériákat különítünk el Magyarországon. Külső periféria alatt az ország határmenti térségei értendőek.

A külső perifériák elmaradottsága országos szinten is rendkívül erőteljes visszahúzó erő, további leszakadásuk egyre súlyosabb társadalmi feszültségeket gerjeszt. Szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkeznek, amelyet a fokozódó elvándorlás, elöregedés, társadalmi erodálódás, a természetes és épített környezet erőteljes igénybevétele jellemzi. A külső perifériákon csökken a legdrasztikusabban az életminőség, elsősorban ezeknek a térségét jellemzi a legnagyobb volumenű elvándorlás, az elöregedés. A munkalehetőségek beszűkülése a lakosság mindennapi megélhetését fenyegetik.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

8. tematikus cél: A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése a következők révén:

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

9. tematikus cél: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

c) a szociális vállalkozások támogatása

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja;

v. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása

vi. közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A külső perifériák felzárkóztatása prioritás intézkedései:

- Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben
- A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése
- Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása
- Külső perifériák közösségeinek fejlesztése
- Szociális gazdaság fejlesztése
- Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása

Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben: A helyi adottságokra, erőforrásokra és a helyi kezdeményezésekre épülő gazdaságfejlesztési kezdeményezések támogatása, közösségi alternatív gazdaságfejlesztés.

A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye komparatív előnyeinek jelentős része az idegenforgalmi potenciálok terén koncentrálódik, vagyis a turizmus fejlesztésével kiaknázhatóak bizonyos versenyelőnyök. Lényeges azonban látnunk, hogy a megye vonatkozásában a turizmus gazdaságfejlesztő ereje igen alacsony, azonban a megye perifériális, válságövezeteiben kifejezetten alkalmazható területfejlesztési eszközzé válhat a turizmus középtávon. A Szatmár-Beregi terület ugyanis rendelkezik olyan adottságokkal, amelyek unikális turisztikai termékké alakíthatóak. Mivel ebben a térségben kevés gazdaság ágazat képes megerősödni, a térség nem vonz befektetőket, alacsony a kkv-k aránya, a turizmus fejlesztése itt inkább erre a kényszerhelyzetre való reagálás. A turizmusfejlesztés a Szatmár-beregi térségben tehát területfejlesztési kérdés.

Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása: A külső perifériális térségekben még mindig gondot jelent, hogy nem épültek ki a megfelelő közlekedési kapcsolatokkal a centrumokkal, a térség nagy részét elkerülik a jelentősebb közlekedési folyosók, illetve sok esetben a már meglévő közlekedési kapcsolatok minősége nem kielégítő. A közlekedési kapcsolatok hiánya, rossz minősége elsősorban az aprófalvas térségeket sújtja, amelyek a külső perifériákon koncentráltan vannak jelen. A külső perifériák elzártságát, izolációját tovább fokozza a közlekedési kapcsolatok rossz minősége. A külső perifériákon a mobilitás feltételek javítása két beavatkozási területen történik, egyrészt a közúti kapcsolatok fejlesztésén keresztül, másrészt a közösségi közlekedés fejlesztésével.

Külső perifériák közösségeinek fejlesztése: Szükségessé válnak az egyének szintjén megvalósuló felzárkóztató programok, amelyek hozzájárulnak az inaktív lakosság gazdasági és társadalmi aktivitásának erősödéséhez. Ezeken a területeken a helyi közösségek, a helyi gazdaság társadalmi feltételei megerősítésre szorulnak. A közösségek megújításának feltétele a közösségi kohézió erősítése. Az intézkedés keretében támogatandó tevékenysége térségi szintű esélyteremtő programok indítása.

Szociális gazdaság fejlesztése: A külső perifériákon a legerősebb a foglalkoztatók számának visszaesése és a munkanélküliség tartóssá válása. Szükséges olyan alternatív és innovatív foglalkoztatási formák keresése, amely a helyi munkaerőre és a helyi tudásra épít. Ezen a területen különösen fontos a közszféra munkaerő piaci szerepvállalása. A perifériák felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha a helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrások felhasználásával, gazdasági fejlődés indítható el. A külső perifériák felzárkóztatásának célja, hogy helyi stratégiák mentén, külső erőforrások bevonásával és a belső erőforrások feltárásával lehetőleg közösségi részvétellel zárkózzanak fel és újuljanak meg.

Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása: a hátrányokkal küzdő településeken a komplex humán beavatkozások szükségesek a felzárkóztatáshoz, illetve a leszakadási folyamatok megelőzése érdekében. Ezeknek a programoknak a célja a kihasználatlan társadalmi erőforrások bevonása a területi hátrányok csökkentése, a társadalmi összetartás erősítése, valamint a társadalomból való kiszorulás és a hátrányok továbböröklésének elkerülése.

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Kedvezményezetti kör
1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	1.1.Foglalkoztatás segítő, támogató programok indítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények

Intézkedés megnevezése	Intézkedés tartalma	Kedvezményezetti kör
2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1.Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1.Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	3.2.Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	3.3.Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
4.Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.1.Lakosság identitástudatának erősítése	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek
	4.2.Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, egyházak, non-profit és civil szervezetek, egyházak
5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1.Innovatív szociális foglalkoztatási programok	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői
6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	6.1.Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	önkormányzatok (társulásaik és szövetségeik is), nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati és állami intézmények, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, szociális szövetkezetek, gazdasági szereplők

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	1.1.Foglalkoztatást segítő, támogató programok indítása	A támogatott foglalkoztatási programok száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1.Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés	A támogatott attrakciók száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1.Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Új vagy felújított közutak hossza (km)	Tömegközlekedéssel, kerékpárral közlekedők arányának növekedése (%)
	3.2.Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	Újonnan épített kerékpárutak hossza (km)	
	3.3.Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	Új közösségi közlekedési kiegészítő létesítmények száma (db)	
4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.1.Lakosság identitástudatának erősítése	A támogatott közösségi célú programok száma (db)	Közösségfejlesztés programokban résztvevők száma (fő)
	4.2.Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	A támogatott civil szervezetek száma (db)	
5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1.Innovatív szociális foglalkoztatási programok	Támogatott szociális vállalatok száma (db)	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (fő)
6.Érintett térségek társadalmi izolációjának	6.1.Területi hátrányok felszámolását segítő	Megvalósított integrált	A programba bevontak száma

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
oldása	közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	programok száma (db)	(fő)

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	1.1. Foglalkoztatást segítő, támogató programok indítása	2 000
2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1.Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés	5 500
3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1.Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	1 000
	3.2.Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	300
	3.3.Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	300
4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.1.Lakosság identitástudatának erősítése	100
	4.2.Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	100
5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1.Innovatív szociális foglalkoztatási programok	20 000
6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	6.1.Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	10 000

Javasolt területi fókusz

Vásárosnaményi kistérség, Fehérgyarmati kistérség, Csengeri kistérség, Mátészalkai kistérség.

3.10. 10. prioritás: A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása

Kapcsolódó stratégiai cél

Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák – a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése.

Indoklás

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében országosan a legmagasabb a leghátrányosabb helyzetű térségek száma, ahol az emberek jelentős része küzd napi megélhetési problémákkal, drámai mértékű a mélyszegénységben élő családok száma. A hátrányos helyzetű társadalmi csoportok elsősorban a megye perifériás térségeiben – pl. Szatmár-Beregi térség - koncentrálódnak. Magas közöttük a cigányság aránya, jelentősen meghaladja a magyarországi megyék átlagát: Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben együttesen a magyarországi cigánysággnak több mint egyharmada él.

A mélyszegénységben élő családok körében igen magas a gyermekkorúak aránya, csekély az időseké, így komoly gondot jelent, hogy az alacsony foglalkoztatottság mellett magas az eltartotti arány, ami alacsony háztartási jövedelmeket produkál.

A munkanélküliségi ráta 18,50 %, ezen belül magas a tartós munkanélküliek aránya. Az érintett térségekben rendkívül kevés a munkahely, és ezen térségekben nem is várható, hogy – akár középtávon – elegendő számú munkahely jön létre a nyílt munkaerőpiacon a kedvezőtlen gazdasági feltételek következtében. Ugyanakkor a mobilitás is rendkívül alacsony, távolabbi munkahelyekre nem járnak be még azok sem, akik esetleg alkalmasak lennének a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. A munkahelyek hiánya mellett gondot okoz az is, hogy a tartós munkanélküliek többsége nem képes megfelelni a nyílt munkaerő-piaci elvárásoknak – sem képzettségben, sem pedig a sikeres munkavégzéshez elengedhetetlen puha készségek tekintetében.

Az alacsony jövedelem rossz – és fokozatosan tovább romló – lakhatási körülményekkel párosul, a leszakadó rurális térségekben és városrészekben egyaránt, ami ezen területek fokozatos szegregációjához vezet. A szegregálódó városrészekben és vidéki területeken az ingatlanok elértéktelenednek, így az ilyen térségekben élő családoknak esélye sincsen arra, hogy máshova költözzenek. Az ingatlanok többségének rossz az energiahatékonysága, így az alacsony ingatlanérték mellé magas “működési költségek” is társulnak: a rendszeres jövedelemmel rendelkező családoknak növekvő része sem képes fizetni az energiaszámlákat.

A leszakadó városi és vidéki térségekben alacsony az átlagos képzettségi szint, gyenge az iskolai teljesítmény és magas a korai iskolaelhagyók aránya. Vannak olyan térségek, ahol az oktatás infrastrukturális feltételei sem megfelelőek, illetve gyakran nem állnak rendelkezésre a megfelelő erőforrások arra, hogy az iskola kezelje a sajátos, speciális oktatási és nevelési igényeket a családok aktív bevonásával.

Végül, de nem utolsósorban a leszakadó térségekben az egészségi állapot is lényegesen rosszabb az átlagostól: alacsonyabb a születéskor várható átlagéletkor, az életmódból, életkörülményekből fakadóan magas a halált okozó betegségek kialakulásának kockázata. Kevesen vesznek részt szűrőprogramokban, a megelőzés szerepe korlátozott.

Kapcsolódás releváns Európai Uniós tematikus célkitűzéshez és beruházási prioritáshoz

Az Európa 2020 stratégia intelligens, fenntartható és befogadó Európa megteremtését tűzi ki célul, a versenyképesség és a környezeti fenntarthatóság mellett tehát a társadalmi befogadás, az esélyegyenlőség biztosítása kiemelt prioritás az Európai Unió számára.

A prioritás komplexitásából adódóan több tematikus cél, több beruházási prioritásához is kapcsolódik:

8. tematikus cél: a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése

8(d) a foglalkoztatási szolgálatok infrastruktúrájába történő beruházás

i. az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is

ii. a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén

9(b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

9(c) a szociális vállalkozások támogatása

9(d) a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;

i. az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében;

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja;

iii. a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem és az esélyegyenlőség előmozdítása;

10. tematikus cél: az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével

i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkori nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is

ii. a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára

iii. az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén

A prioritás keretében tervezett intézkedések

A mélyszegénységben élők – kiemelten a cigányság – problémáinak kezelése, a leszakadó városi és vidéki térségek további végleges leszakadásának megállítása a kormányzati intézkedések, szabályozási lépések mellett helyi szinten integrált beavatkozásokat követel meg, idő- és forrásigényes és csak fokozatosan hajtható végre.

A konkrét megoldásokat, beavatkozásokat minden leszakadó térségben és városrészben a helyi közösség aktív bevonásával kell meghatározni és megvalósítani is – az ilyen térségek és közösségek problémáinak kezelésére mindenképpen megfontolandó “Közösségvezérelt helyi fejlesztés” (CLLD) módszertanának alkalmazása.

A szükséges beavatkozások nyolc egymással szorosan összefüggő, egymást erősítő intézkedésekre bonthatóak:

- Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése;
- Vidéki közösségek fejlesztése;
- A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében;
- A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása;
- A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása;
- Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára;

- A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása;
- Közösségfejlesztés

Az egyes intézkedések csak integrált módon – az egyes családok szintjén integráltan – valósíthatóak meg, külön-külön nem érik el céljukat, ezért nagyon fontos a helyi szinten integrált – a helyi specifikumok figyelembevételével kialakított - program keretében történő megvalósításuk.

Nagyon fontos továbbá, hogy az intézkedések eredményességéhez elengedhetetlen a professzionális mentori támogatás megteremtése, melynek keretében helyben jelenlévő, felkészült mentorok az egyes családok szintjén biztosítanak napi szintű segítséget.

Intézkedés	Tevékenység	Kedvezményezettek
1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak
	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak
	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények
3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek
	3.2. Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek
4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak
	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, oktatási/képzési intézmények
	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	önkormányzatok
5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	önkormányzatok
	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	
6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	kulturális és egyéb intézmények és azok fenntartói, önkormányzatok, civil szervezetek, sportegyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek, köznevelési intézmények és azok fenntartói
	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	köznevelési intézmények és fenntartóik, civil szervezetek, alapítványok, egyházak
7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények
	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények
	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, egészségügyi szolgáltatók
8. Közösségfejlesztés	8.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak

Indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	Támogatott helyi termékek száma (db)	Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)
	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	A szak- és átképzési programokban résztvevők száma (fő)	
2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	A helyi identitástudatot formáló akciók, programok száma (db)	Közösségfejlesztő programokban résztvevők száma (fő)
	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	A közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő programok száma (db)	
3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	Támogatott városrészek száma (db)	Jobb életkörülmények között élő háztartások száma (db)
	3.2. Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	A korszerűsített/hozzáférhető tett intézmények száma (db)	
4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	Támogatott szociális vállalatok száma (db)	Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)
	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	A szak- és átképzési programokban résztvevők száma (fő)	
	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	A mentori támogatással érintett családok száma (db)	
5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	Új szociális bérlakások (m^2)	Jobb lakhatási körülmények között élő háztartások száma (db)
	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	Felújított lakások száma (db)	
6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	Programokba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma (roma tanulók) (db)	A korai iskolaelhagyók száma az érintett településeken (fő)
	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	Felújított vagy új oktatási infrastruktúra (m^2)	
7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	Támogatott egészségügyi infrastruktúra kapacitás (fő)	A programokkal, szolgáltatásokkal elért hátrányos helyzetű emberek száma (fő)
	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	Támogatott helyi kapacitás (fő)	
	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	Támogatott programok száma (db)	
8. Közösségfejlesztés	8.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	Közösségfejlesztő, esélyteremtő programok száma (db)	Közösségfejlesztő, esélyteremtő programokban résztvevők száma (fő)

Indikatív forrásallokáció

Intézkedés	Tevékenység	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	1500
	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	600
2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	200
	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	500
3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	700
	3.2. Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	700
4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	1000
	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	500
	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	300
5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	1000
	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	1000
6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	400
	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	500
7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	2000
	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	500
	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	300
8. Közösségfejlesztés	8.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	300

Javasolt területi fókusz

A megye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek (Baktalórántháza, Csenger, Fehérgyarmat, Mátészalka, Nyírbátor és Vásárosnamény térsége).

4. CÉLOK ÉS PRIORITÁSOK KÖZÖTTI KAPCSOLATOK BEAZONOSÍTÁSA

A megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató prioritások kerültek meghatározásra. A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a megye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú. A megfogalmazásra került prioritások egy adott stratégiai cél elérését szolgálják, ennek köszönhetően a célok és prioritások közötti kapcsolat egyértelműen és világosan ábrázolható. A stratégiai célok és a prioritások kapcsolatát a következő ábra mutatja be:

	Stratégiai célok	Prioritások
TEMATIKUS	**Versenyképes élelmiszergazdaság** – az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	1. *A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése*
	Zöld megye – Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	2. *Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése*
	Proaktív megye – A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	3. *Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása*
	Képzett megye – rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása	4. *A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása*
TERÜLETI	**Fejlett centrum** – a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	5. *A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése*
	Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok – a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	6. *A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése* 7. *A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése*
	Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák – a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	8. *Élhető vidéki térségek megteremtése* 9. *A külső perifériák felzárkóztatása* 10. *A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása**

** horizontális jellegű prioritás*

5. A TERVEZÉSKÍSÉRŐ ELJÁRÁSOK

A tervezés során ex-ante vizsgálat nem készült, ugyanakkor a koncepció területi hatásvizsgálatának megállapításaira támaszkodhatunk a stratégiai program kidolgozása során.

Területi hatásvizsgálat

A megyei területfejlesztési program kidolgozása során területi hatásvizsgálat készül, amelynek készítése a program kidolgozásával párhuzamosan folyik. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program Területi hatásvizsgálata a 2/2005 (I.11.) és a 218/2009 (X.6.)

Kormányrendeletek tartalmi és eljárásrendi követelményeit figyelembe véve készül el. A hatásvizsgálat megállapításai a területfejlesztési program környezeti és társadalmi szempontú fenntarthatóságának biztosítását szolgálja az életminőség javítását célul kitűző megyei gazdasági fejlődés elérése mellett.

A területfejlesztési koncepció területi hatásvizsgálata során a környezeti, társadalmi és gazdasági tényezőkre gyakorolt hatásokat tártuk fel a jövőkép-átfogó célok, stratégiai és horizontális célok megvalósulása, valamint elmaradása esetén. A területfejlesztési program hatásvizsgálata a tervben megfogalmazott és kidolgozott prioritások mentén történik.

A következőkben a beavatkozások által generált jelentős környezeti, társadalmi és gazdasági hatásokat ismertetjük.

A beavatkozások által generált környezeti hatásokat érintő irányelvek beépülése a prioritásokba

Az épületekhez kapcsolódó felújítások, új épület típusú beruházások alapvető követelménye, hogy az új épületek esetében a legjobb energiahatékonyságú besorolásba kerüljön az épület, felújítás esetében pedig javuljon az épület energia hatékonyága. A fejlesztések kiválasztásánál előnyt élveznek, amelyek részben, vagy teljes egészében megújuló energiával kívánják energetikai szükségletüket biztosítani. A technológiai fejlesztések közül azokat lehet támogatni, amelyek nem növelik a környezeti terhelést és a legjobb az energia hatékonyságuk. Országos szinten támogatási forrásokat kell biztosítani a társasházak, magánlakások, egyedi építésű lakóházak energia hatékonyságát támogató fejlesztésekhez.

Az egész program integrált része a környezeti tudatosítás a magán és a vállalkozói szektor számára egyaránt. A környezeti tudatosítás több szinten jelenjen meg a lakosok életében: média felületeken (televízió, újságok, rádió, internet), programok, előadások, képzések formájában, alap- és középszintű oktatás keretében.

A környezeti szempontból nagyobb terheléseket okozó közlekedési formák kiváltása környezetbarát megoldásokkal a környezeti terhelés csökkentése miatt.

A leginkább környezetterhelő közlekedési terület a városi közlekedés, amely a megyeközpontban és a decentrumokban jelentős. Olyan beavatkozások valósuljanak meg a városokban, amelyek az egyéni közlekedés rovására növelik a tömegközlekedés, valamint a kerékpáros közlekedés arányát.

A távolsági közlekedés fejlesztésén belül a vasúti közlekedés támogatása kell, hogy meghatározó legyen. A vasútfejlesztés országos hatáskörű tevékenységei közé tartozik a 100-as és a 80-as számú vasúti fővonalak 160 km/h-ra fejlesztése, valamint a minőségi, megbízható vasúti szolgáltatások országos szintű megvalósítása. A vasútfejlesztések egyik másik fontos pillére a közúti teherforgalom átterelése a vasútra.

A környezet védelme szempontjából megfogalmazott irányelvek közül a program több prioritásában is megjelenő irányelv a helyi termelés ösztönzése, a helyi alapanyagok hasznosítása, a helyi termékek fogyasztásának támogatása. Az irányelv érvényesülésével csökken a termékek szállításából adódó környezeti terhelés mértéke. E tekintetben jelentős lépések érhetőek el például a megye nagyobb városainak városkörnyékről történő mezőgazdasági és kézműves élelmiszeripari termékekkel való ellátásával.

Turisztikai jellegű fejlesztésnél fontos, hogy a tervezés, valamint a kivitelezés során jelenjenek meg a környezet védelme érdekében megfogalmazott beavatkozások, intézkedések.

Minden mezőgazdasági tevékenységnél fontos, hogy minél kevésbé környezetterhelő módon valósuljon meg a termény előállítása, minél kevesebb mesterséges, vegyi anyagot használjanak a mezőgazdasági termelés során. A helyi termelés megvalósítása esetén is kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a helyi piacok ellátása során olyan kistermelők bevonása a cél, akik minél inkább kevésbé környezetet terhelő termékeket állítanak elő.

A kulturális örökség védelme érdekében fontos alapelv, hogy ahol valamilyen funkció megvalósítható új infrastrukturális fejlesztés nélkül, akkor a meglévő kulturális értékek védelme kiemelt szempont legyen a beruházások tervezése, kivitelezése során.

A beavatkozások által generált gazdasági és társadalmi hatásokat érintő irányelvek beépülése a prioritásokba

A gazdaságfejlesztést a megyébe kívülről áramló bevételek növelése által megvalósítani, amelynek egyik legfőbb eleme az exportorientált vállalkozások fejlesztése. További cél, hogy a támogatott vállalkozások helyi alapanyagokat, valamint helyi humánerőforrást használjanak fel a versenyképes exporttermékek előállításához.

Több prioritásban megjelenik a helyi fogyasztás ösztönzése, a helyi piacok létrehozásának támogatása, a helyi termékek előállítása, amelyek a megyébe kívülről érkező termékek és szolgáltatások kiszorításával járnak, ezáltal a megyei jövedelmek a megyében maradnak.

A program egészét átívelően kell érvényesülnie a befogadó növekedés horizontális cél megvalósulásának.

Társadalmi szempontból a legjelentősebb problémákkal a megye perifériáin találkozunk, ezért a perifériák helyzetével a program prioritási szinten foglalkozik. A leghátrányosabb helyzetű térségek problémáinak megoldása komplex és integrált fejlesztéseket követel.

A stratégiai program egyik prioritásaként jelenik meg a mélyszegénységben élők és azon belül a roma lakosság helyzete. E társadalmi rétegek életszínvonalának javítása csak országos szintű, célzott, komplex beavatkozások keretében valósulhat meg. Életminőségüket komplex módon, az oktatási, lakhatási és foglalkoztatási helyzetük fejlesztésével kívánja javítani.

Az oktatás minden szintjén – különös tekintettel az alapfokú oktatás és a szakképzés területén - fontos intézkedés a hátrányos helyzetű tanulók segítése, a korai iskolaelhagyók számának csökkentése érdekében.

A megvalósuló infrastrukturális fejlesztéseknél alapvető követelmény a hozzáférhetőség biztosítása a fogyatékkal élők számára

A társadalom biztonságérzetének alapja a megélhetés biztosítása. A program ezért a megélhetés biztosítását minél szélesebb rétegeknek kívánja megteremteni, így kiemelt elemként jelenik meg a szociális gazdaságfejlesztés.

6. VÉGREHAJTÁSBAN KÖZREMŰKÖDŐ SZERVEZETEK

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területfejlesztési programja keretében megvalósításra kerülő **prioritások végrehajtásának szervezeti hátterét** egyrészt a 2014-2020-as európai uniós források felhasználásáért felelős **hazai** intézményrendszer, másrészt ennek **megyei** intézményi háttere képezi.

Valamennyi, a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználását biztosító **operatív program** (OP) esetében az **irányító hatóság (IH)** adott szakminisztériumban kerül elhelyezésre (*1600/2012. (XII. 17.) Korm. Határozat a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról).*

Operatív program		Irányító hatóság elhelyezése
Terület- és Településfejlesztési Operatív Program	TOP	NGM
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program	GINOP	NGM
Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program	KEHOP	NFM
Integrált Közlekedésfejlesztés Operatív Program	IKOP	NFM
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program	EFOP	EMMI
Vidékfejlesztési OP	VP	VM

A végrehajtás bizonyos adminisztratív, pénzügyi és technikai feladatainak elvégzésére minden irányító hatóság ki fog jelölni egy **közreműködő szervezetet (KSZ)**. (Ezen szervezetek köre jelenleg még nem ismert.) A **Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat** a TOP végrehajtásának koordinációját végzi, valamint szakmailag segíti a megye potenciális kedvezményezettjeit (projektgazdáit) abban, hogy az ágazati OP-khoz megfelelő projektjavaslatokat, pályázatokat készítsenek – elősegítve ezáltal a megyei célkitűzések teljesítését.

A megyei intézményrendszeren belül a **döntéshozói** szintet a Megyei Közgyűlés jelenti. A **döntéselőkészítési** feladatokat (előterjesztésekkel kapcsolatos feladatok) a Megyei Önkormányzat Koordinációs Osztálya végzi, a jegyző felügyeletével. A TOP végrehajtása során a megyei programmal kapcsolatos **KSZ típusú feladatokat** az Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökségből kiváló megyei szervezet végzi.

A teljes megyei TOP 7 éves végrehajtásának menedzselését, szakmai segítését – mint projekt- és programmenedzsment szervezet – az erre a célra 2014-ben létrehozandó **megyei gazdaságfejlesztési és befektetés-ösztönzési szervezet** végzi, egészen 2022-ig. A TOP-on kívüli (ágazati OP-k valamint egyéb hazai, és EU-s források) programok esetén a megyei céloknak megfelelő programokban való részvétel segítését (projektgenerálás, projektfejlesztés) – együttműködve a jövőben erre kijelölésre kerülő országos szervezetekkel – szintén ez a megyei projektmenedzsment szervezet látja el, az erre a célra a TOP-ból elkülönített **projektfejlesztési alapból**.

7. A VÉGREHAJTÁS ÉS A FINANSZÍROZÁS INTÉZMÉNYI ÉS ELJÁRÁSRENDI RENDSZERÉNEK ÁTFOGÓ BEMUTATÁSA

Bevezetés

A megye programjának végrehajtásának finanszírozása elsősorban – sőt, a biztosan tervezhető forrásokat figyelembe véve szinte teljes egészében európai uniós forrásokból valósulhat meg a 2014-2020 közötti időszakban, ezért az intézményrendszeri és eljárásrendi keretek felvázolásakor az EU-s programok lebonyolítását biztosító hazai rendszerek elemeit vettük elsődlegesen figyelembe.

Az erre vonatkozó átfogó keretrendelkezések már definiálják az intézmény- és végrehajtási rendeszer legfontosabb elemeit, de a részletek még jelenleg vannak kialakítás alatt. (Különösen igaz ez a TOP keretében megvalósuló megyei programok végrehajtási rendszerének vonatkozásában). Ennek megfelelően jelen fejezet továbbfejlesztése szükséges a jövőben, ahogy a végrehajtással kapcsolatos részletes rendelkezések ismertté válnak.

Az EU-s programok végrehajtásának hazai intézményrendszere

Az Európai Unió által társfinanszírozott programok végrehajtásának rendszere jelentősen átalakul az előző (2007 – 2013 közötti) időszakhoz képest. Az inztézményi átalakítás kereteit több egymást követő kormányhatározat fektette le, egyre pontosabban kijelölve a konkrét feladatokat.

Az 1600/2012. és 1217/2013. Kormányhatározatok megfogalmazták, hogy az új intézményrendszer alapja a minden alapra kiterjedő erős központi koordináció kell legyen. Egyúttal előirányozták a programok irányító hatóságainak gyökeres átalakítását: 2014. januárjától az Irányító Hatóságok a szaktárcák irányítása alá kerültek, a korábbi IH-k szakmai bázisán.

Következő lépésként az **1545/2013. Kormányhatározat** kimondta, hogy a közreműködő szervezetek a korábbiaktól eltérően közvetlenül a miniszterek irányítása alá kerülnek. Ez a kormányhatározat azt a - megyei fejlesztési programok szempontjából kiemelten fontos változást is kimondta, hogy a regionális fejlesztési ügynökségek a megyei önkormányzatok fennhatósága és irányítása alá keruülnek (noha ennek a részleteit ez a jogszabály még nem tisztázta).

Az 1731/2013. Kormányhatározat tovább pontosította az új fejlesztéspolitikai intézményrendszer alapelveit. Kimondta a kiszervezések megszüntetésének szükségességét, rendelkezett arról, hogy a pályázatok értékelésének intézményrendszeren belül kell történniük, előrevetítette a közbeszerzési rendszer átalakítását, kimondta, hogy minél szélesebb körben szükséges egyszerűsített pénzügyi eljárásokat alkalmazni, illetve hogy egyfokú jogorvoslatra van szükség. Rendelkezett továbbá a projektek végrehajtásához szükséges engedélyezési eljárások központosításáról, valamint egy egységes eljárásrend kidolgozásáról és alkalmazásáról.

Az 1814/2013. Kormányhatározat az intézményrendszerrel összefüggő további részletkérdésekről döntött. Kimondta, hogy az egyes OP-k irányító hatóságai a tevékenység fókuszátcadó területért felelős szaktárcához kerülnek áthelyezésre, helyettes államtitkári irányítás mellett. Az IH vezetői funkciót betöltő helyettes államtitkárok feladataikat – függetlenségük biztosítása érdekében – az adott miniszternek közvetlenül alárendelve látják el.

Az uniós forrásokkal összefüggő döntések meghozatala, tehát a döntési szinten megnyilvánuló koordináció a **Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság feladata**. Az NFK elnöke a miniszterelnök, tagjai a Miniszterelnökséget vezető államtitkár, a fejlesztési és a nemzetgazdasági miniszter.

Az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos központi koordináció 2014. január 1-től a Miniszterelnökség keretein belül működik, melynek keretében az alábbi fő feladatokat látja el[1]:

- Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság titkársági feladatainak ellátása,
- a normatív jellegű agrártámogatások kivételével az európai uniós források felhasználása tekintetében a fejlesztéspolitikaiintézményrendszerre – beleértve valamennyi irányító hatóság munkáját – vonatkozóan az egységes eljárásrendi keretek kialakítása (jogalkotás és szabályozás) az érintett minisztériumok bevonásával, valamint az egységes végrehajtási gyakorlat (értelmezési kérdések) és szabályosság kialakítása,
- a támogatási konstrukciók megjelentetés előtti jóváhagyása, az irányító hatóságok döntéseivel szemben biztosított egységes jogorvoslati rendszer működtetése,
- egységes informatikai és monitoring rendszer kialakítása ésműködtetése,
- egységes költségvetési fejezet menedzsment biztosítása,
- projekt és program értékelési rendszer központi kialakítása és működtetése,
- az európai uniós források felhasználásához kötődő partnerségi egyeztetési folyamatok és kommunikációs tevékenységek egységes koordinálása,
- egységes humánerőforrás menedzsment kialakítása és működtetése,
- az európai uniós forrásokból megvalósuló közbeszerzési eljárások ellenőrzése,
- a Koordinációs Operatív Program működtetése,
- az egyes operatív programok végrehajtására vonatkozó ellenőrzések, auditok koordinációja,
- európai uniós és nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartás.

Átalakul a **Közreműködő Szervezetek** rendszere is. A 2014-2020-as európai uniós időszak közreműködő szervezetei a korábbi időszak KSZ-einek szakmai bázisán kerülnek kialakításra, de új szervezeti struktúrában. A közreműködő szervezetek státusza nem változik: továbbra is állami tulajdonban álló gazdasági szervezetek lesznek, amelyek kijelöléssel látják el feladataikat. Tulajdonosi jogaikat a a tevékenység fókuszát adó operatív programért felelős miniszter gyakorolja – főszabályként érvényesítve azt az elvet, hogy egy OP végrehajtására egy KSZ kerül kijelölésre.

A források lehívása és közvetítése szempontjából meghatározó intézményi szereplő a kifizetési kérelmek összeállítására és benyújtására, a kifizetések fogadására kijelölt szervezet és igazoló hatóság; ezeket a funkciókat a Magyar Államkincstár (MÁK) látja el. Fontos továbbá a program végrehajtás eredményessége ás hatékonysága, melynek biztosítása az audit hatóság felelőssége. Az audit hatósági feladatokat, az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) látja el. Mind a kifizető és audit hatóság, mind pedig az audit hatóság független az irányító hatóságoktól, a közreműködő szervezetektől, a kedvezményezettektől, és tevékenységüket természetesen egymástól is függetlenül végzik.

A megyei intézményi szint:

A megyei szint pontos feladatai, a megyei szervezetek illeszkedése a kialakulóban lévő intézményrendszerhez még nem tisztázott részleteiben. Nem ismert még, hogy a megyei önkormányzatnak milyen szerepe, funkciója – és ezekhez kapcsolódóan milyen kapacitása – lesz a kompetenciájába tartozó fejlesztési forrásokkal kapcsolatos döntések meghozatalában a megyei területfejlesztési programban nevesített projektcsomagokról született döntéseken túlmenően.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény értelmében a területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatban a megyei önkormányzat dönt a hatáskörébe utalt (jelenleg TOP) fejlesztési források felhasználásáról, illetve ezen túlmenően figyelemmel kíséri az operatív programok megyében jelentkező feladatainak megvalósítását a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételei figyelembevételével. Mindezek mellett pedig a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív program irányításában, megvalósításában. A megyei önkormányzatnak talán az előbbinél is fontosabb

[1] A Kormány 1814/2013. (XI.14.) Korm. Határozata a 2014-2020-as európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának szervezetei kereteiről és az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó egyes feladat- és hatáskörökről, és az e-közigazgatás fejlesztésének jövőbeni irányairól.

feladata, hogy nyomon követi és értékeli saját megyei területfejlesztési koncepciójának és területfejlesztési programjának végrehajtását.

Ehhez kapcsolódóan a program lebonyolításának a felelőse a megye közgyűlése, amely ehhez kapcsolódó feladatainak ellátásához jelenleg önálló munkaszervezettel nem rendelkezik. Az elképzelések között szerepel (és jelen programnak is részét képezi) egy olyan fejlesztési munkaszervezet létrehozása és működtetése, amely a megyei szintű fejlesztéspolitikai feladatok szakmai, operatív koordinációját látná el. A részletes intézményi keretek és működési mechanizmusok kialakításához szükséges döntések és jogszabályi háttér azonban jelenleg még nem áll rendelkezésre.

8. MONITORING ÉS ÉRTÉKELÉSI TERV

8.1. Bevezetés – a monitoring és értékelési rendszer meghatározottsága

Ez a fejezet a stratégiai program monitoring és értékelési rendszerét, az alkalmazni tervezett folyamatokat és a kapcsolódó indikátorrendszert tekinti át.

A fejezetben szereplő javaslatok a jelenlegi információk birtokában kerültek kialakításra - tekintettel arra, hogy az EU társfinanszírozású programok (és ezen belül a megyei szintű integrált területi beruházások) végrehajtásának intézményrendszere, végrehajtási folyamata jelenleg még formálódik, így jelen fejezet számos megállapítása, konkrét javaslata változhat.

A fentiek kapcsán a Megyei Önkormányzati Hivatal mint szervezet pontos helye és funkciója a végrehajtási rendszerben még szintén nem tisztázott, ennek megfelelően tehát a monitoring és értékelési tevékenység kapcsán kialakítandó szerepköre is előzetes javaslatnak tekintendő.

A fejezet szakmai tartalmának kialakításában a következőkre építettünk:

- A 2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól;
- A Kormány 1600/2012. (XII. 17.) Korm. határozata a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggõ aktuális feladatokról;
- 218/2009. (X. 6.) Korm. Rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól;
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a Közös Stratégiai Kerethez tartozó Európai Regionális Fejlesztési Alapra, Európai Szociális Alapra, Kohéziós Alapra, Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről; (tervezet, 2014.04.22);
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és „a növekedést és munkahelyteremtést szolgáló beruházás” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről; (tervezet, 2011. 10. 06.);
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az Európai Szociális Alapról és az 1081/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről; (tervezet, 2012. 03. 14.);
- The Programming Period 2014-2020 – Guidance Document on Monitoring and Evaluation – European Regional Development Fund and Cohesion Fund - Concepts and Recommendations.

8.2. Monitoring és értékelés - alapkérdések

Minden közpénzből finanszírozott beavatkozás kiindulópontja egy kezelést igénylő probléma. A stratégiai tervezés fő célja annak meghatározása, hogy a számos probléma közül melyek kerüljenek kezelésre, milyen eszközökkel, és melyek az elvárt eredmények.

Minden közpénzből finanszírozott program végrehajtásához kapcsolódóan érvényesülnek a következő elvárások:

- a program hatékony végrejhajtása,
- annak értékelése, hogy a program elérte-e a kívánt eredményeket.

A monitoring tevékenység a program menedzsment integráns része. A monitoring szó jelentése megfigyelés - a monitoring tevékenység lényege a fejlesztési programok végrehajtása során annak figyelemmel kísérése, hogy a beavatkozások nyomán létrejönnek-e a tervezett outputok, illetve hogy a

program végrehajtása valóban az elvárt eredményekhez vezet-e. Amennyiben az indikátorok folyamatos figyelemmel kísérése eltéréseket azonosít a kitűzött célokhoz viszonyítva, a programmenedzsment feladata, hogy szükség esetén beavatkozzon, és biztosítsa az meghatározott programcélok teljesülését.

A program értékelés célja annak vizsgálata, hogy a program valóban elérte-e az elvárt eredményeket. Az eredmények alakulására természetesen nem csak a program van hatással:

Változás az eredményindikátorokban = a beavatkozás hatása + egyéb tényezők hatása.

A program értékelése szempontjából az egyenlet első eleme hordoz fontos információt: ezt nevezzük hatásnak. A hatás az a változás, amely bizonyíthatóan a beavatkozásnak tulajdonítható - az értékelés egyik fontos feladata ezeknek a hatásoknak az egyértelmű beazonosítása.

Noha a monitoring és értékelési tevékenység közvetlenül a program végrehajtásához kapcsolódik, megalapozása elengedhetetlen a programozási tevékenység részeként. Ennek legfontosabb elemei az alábbiak:

- Világos beavatkozási logikára épülő program kidolgozása;
- A program outputjainak és eredményeinek reális mérésére alkalmas indikátorok meghatározása.
- A program végrehajtását támogató monitoring és értékelési tevékenység feltételeinek megtervezése;

Az alábbi ábra áttekinti azt a beavatkozási logikát, amelyre támaszkodva a program logikája és az indikátorok is kialakításra kerültek.

8.3. Indikátorok meghatározása

Az indikátorok megfelelő, szakmailag megalapozott meghatározása kulcsfontosságú a monitoring és értékelési tevékenység sikere érdekében.

Az indikátorokkal szemben az alábbi követelményeket kell támasztani:

- SPECIFIKUS - megfelelően konkrét legyen és kapcsolódjon ahhoz a célhoz, aminek a mérésére szolgál.

- MÉRHETŐ - lehetőleg számszerű formában kifejezhető legyen, hiszen pontos mérése így biztosítható.
- ELÉRHETŐ, REÁLIS - ennek a kritériumnak két fontos vonatkozása van: egyrészt az indikátoroknak reális célértéket kell meghatározni, mely összhangban áll a beavatkozás mértékével, másrészt az indikátor olyannak kell lennie, melynek aktuális értéke viszonylag könnyen (pl. hivatalos statisztikából) megállapítható.
- RELEVÁNS - az indikátornak relevánsnak kell lennie a program szempontjából.
- AKTUÁLIS - az indikátornak olyannak kell lennie, mely aktuálisan mutatja az adott eredmény vagy output állapotát

Az indikátorok teljeskörű meghatározásának az alábbi összetevői vannak:

- Definíció - az indikátor pontos, egyértelmű meghatározása (pl. a beavatkozás által létrehozott új munkahelyek száma)
- Az indikátor bázisértéke - csak abban az esetben tudjuk mérni az adott indikátorral a leírni kívánt változást, ha ismerjük a viszonyítási alapot jelentő kiindulási értéket (bizonyos indikátorok esetében a kiinduló érték lehet 0).
- Az indikátor célértéke - meg kell határozni az elvárt értéket, hiszen ehhez mérten lehet kijelenteni, hogy teljesült-e az elvárt eredmény.
- Az indikátor forrása / mérésének módja - az indikátor teljeskörű meghatározásának része az is, hogy definiáljuk, milyen forrásból áll rendelkezésre az aktuális érték, illetve speciális indikátor esetén mi a mérés módja.

A stratégiai program részeként minden egyes prioritás és intézkedés esetében a fenti szempontok figyelembevételével határoztuk meg az indikátorok körét. Ennek során figyelembe vettük a rendelettervezetek mellékletében szereplő közös indikátorokat is.

8.4. A program javasolt indikátorkészlete

Az alábbi táblázat keretében áttekintjük a javasolt programszintű indikátorokat.

Cél	Javasolt indikátorok
Átfogó célok	
Értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növelése	Megyei foglalkoztatási ráta alakulása Megyei aktivitási ráta alakulása Átlagos jövedelem alakulása megyei szinten
A mélyszegénység felszámolása és a leszakadó térségek felzárkóztatása	A szegénységi küszöb alatt élők száma megyei szinten Foglalkoztatási ráta a leszakadó térségekben Korai iskolaelhagyók aránya a leszakadó térségekben Átlagos jövdelem alakulása a leszakadó térségekben
Vonzó természeti, társadalmi, kulturális és gazdasági környezet megteremtése	Életminőség alakulása megyei szinten Beruházások alakulása
Stratégiai célok	
Versenyképes élelmiszergazdaság – az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	Megyei élelmiszeripari cégek exportjának alakulása
Zöld megye – zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	Megyei energiafelhasználás alakulása Megújuló energia aránya a megyei energiafelhasználáson belül Széndioxid kibocsátás nagysága megyei szinten
Proaktív megye – a megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	Közvetlen külső tőkebefektetés alakulása Civil aktivitás alakulása a megyében Gazdasági együttműködésekben résztvevő vállalkozások száma

Cél	Javasolt indikátorok
Képzett megye – rugalmas szakképzési, felsőoktatási és innovációs környezet kialakítása	K+F kiadások a GDP arányában A felsőfokú végzettségűek aránya a 40 év alatti korosztályban Sikeres elhelyezkedettek aránya a szakképzésben résztvevőkön belül
Fejlett centrum – a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági, foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	Közvetlen külső tőkebefektetés alakulása a nyíregyházi agglomerációban; Vendégéjszakák száma az agglomerációban; Közösségi és kerékpáros közlekedést használók aránya a megyeszékhelyen
Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok – a megye gazdasági decentrumainak és járásközpontjainak funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	Foglalkoztatási ráta alakulása a decentrumokban és a járásközpontokban; Vándorlási különbözet alakulása az egyes járások szintjén
Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák – a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	Térségi szintű foglalkoztatási ráta alakulása a céltérségekben; Jövdelmi szint alakulása a céltérségekben; Népességcsökkenés alakulása a céltérségekben.

8.5. Monitoring és értékelési tevékenység

Az indikátorok meghatározása mellett nagyon fontos a monitoring és értékelési tevékenység szervezeti kereteinek és folyamatainak beazonosítása is. Ez jelenleg csak részben és előzetesen lehetséges, hiszen noha a megyei önkormányzatok megyei szintű területfejlesztési koordinációs funkciója jogsazbályilag definiált, ennek pontos keretei, egyéb intézményi szereplői és az egyes szereplők közötti feladatmegosztás – különösen a fejlesztési források legnagyobb részét jelentő Európai Uniós alapok esetében nem került nemzeti szinten kialakításra. Mindaddig, amíg ez a funkciólehatárolás nem áll rendelkezésre, a monitoring és értékelési tevékenység javasolt összetevői határozhatóak meg, ám részletes monitoring és értékelési terv nem készíthető.

Az alábbiakban javaslatot fogalmazunk meg a monitoring és értékelési tevékenység legfontosabb elemeire vonatkozóan.

- Egyértelmű célokat kijelölő, világos beavatkozási logikával rendelkező koncepció és stratégiai program kialakítása – folyamatban van; a koncepció elkészült és jóváhagyásra került, jelen dokumentum pedig a stratégiai program munkaváltozata.
- Konkrét beavatkozásokat és kapcsolódó finanszírozási forrásokat meghatározó operatív program kidolgozása – folyamatban van, jelen stratégiai program verzióval egyetemben az operatív program munkaváltozata is elkészült.
- A monitoring és értékelési tevékenység alapját jelentő indikátorkészlet kialakítása – jelen fejezetben javaslatot teszünk a programszintű indikátorokra, míg az egyes prioritások leírásánál pedig a prioritásszintű indikátorok is beazonosításra kerülnek. A stratégiai program és az operatív program végső változata már minden olyan – indikátorokkal összefüggő – információt tartalmazni fog (indikátor definíciója, célérték, bázisérték, indikátor forrása / mérés módja, gyakorisága), mely szükséges a monitoring és értékelési tevékenység megalapozásához.
- Szervezeti felelősség: javaslatunk szerint a monitoring és értékelési tevékenység koordinációjáért a Megyei Önkormányzat mellett működő programmenedzsment szervezet monitoring és értékelési munkatárs felel, aki végzi a programszintű monitoring és értékelési tevékenységet.
- A monitoringhoz kapcsolódó legfontosabb feladatok:
    - A stratégiai programban szereplő monitoring és értékelési terv alapján részletes munkaterv és éves feladattervek kialakítása;
    - A monitoringrendszer kereteinek kialakítása;

  - Az indikátorok aktuális értékének (a terv szerinti gyakorisággal történő) összegyűjtése, rögzítése a monitoring rendszerben;
  - Rendszeres, tervezett monitoring látogatások – a nagy megyei programok nyomon követése érdekében;
  - Éves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a programszintű és prioritásszintű indikátorok értékének alakulását, az ennek alapján megfogalmazható következtetéseket és az esetlegesen szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába. Az éves monitoring jelentést a programmenedzsmentért felelős döntéshozó testületnek kell jóváhagynia.

- A program végrehajtásához kapcsolódóan egy időközi és egy utólagos értékelés megvalósítását javasoljuk. (Időközi: 2017-18-ban, utólagos: 2021-22-ben). Az értékeléseket egy külső, független értékelő szervezet hajtja végre, kiemelt hangsúlyt fektetve a program hatásainak értékelésére. A monitoring és értékelési munkatárs feladata az értékelési tevékenység szakmai koordinációja, inputok biztosítása és egyeztetés az értékelést végző szakemberekkel, valamint annak biztosítása, hogy az értékelések javaslatai beépüljenek az aktuális program végrehajtásába (időközi értékelés), valamint a jövőbeli megyei fejlesztési programok tervezési folyamatába és végrehajtásába (időközi és utólagos értékelés).

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program Területi Hatásvizsgálata

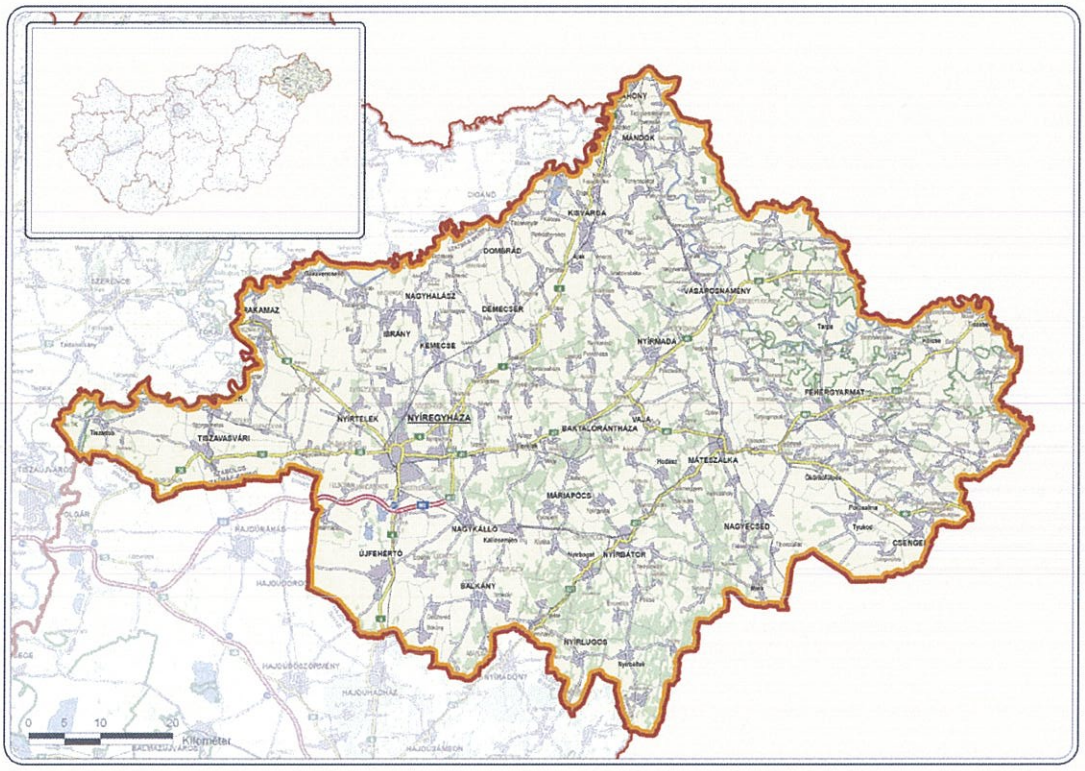

Nyíregyháza, 2014.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE OPERATÍV PROGRAMJA

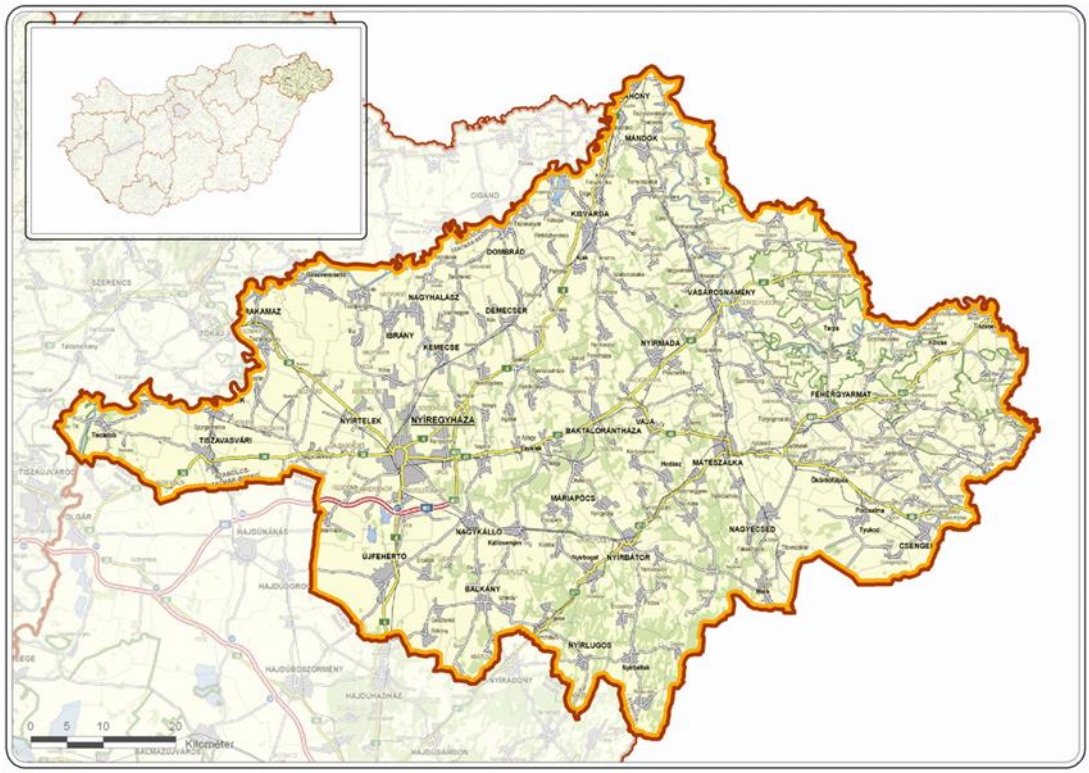

2014. június 13.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE

OPERATÍV PROGRAMJA

Készült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat megbízásából

A területfejlesztési program operatív munkarészét készítette:

MEGAKOM Tanácsadó Iroda

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft.

2014. június 13.

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS, HÁTTÉR 5

1 A MEGYE CÉLJAINAK ÉS PRIORITÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA 6

2 VÁLLALKOZÁSOK FEJLESZTÉSI TERVEI 7

3 EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN MEGVALÓSÍTANDÓ PROGRAMOK 8

4 TÁMOGATÁS SEGÍTSÉGÉVEL MEGVALÓSULÓ PROGRAMOK 9

4.1 A TERÜLET- ÉS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI OPERATÍV PROGRAM KERETÉBEN FINANSZÍROZANDÓ PROGRAMOK 9
4.1.1 Gazdaságfejlesztési fókuszú megyei projektcsomagok 9
4.1.2 Településfejlesztési fókuszú projektcsomagok 16
4.2 ÁGAZATI OP-K KERETÉBEN FINANSZÍROZANDÓ PROGRAMOK 21
4.3 MEGYEI VEZÉRPROJEKTEK 35
4.3.1 A megye számára kiemelt jelentőségű, elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból megvalósuló vezérprojektek 35
4.3.2 A megye számára kiemelt jelentőségű ágazati Operatív Programokból megvalósuló projektjei 35

5 A MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK PRIORITÁSOK SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN 36

5.1 1. PRIORITÁS: A MEGYEI ÉLELMISZERGAZDASÁG PIACORIENTÁLT MEGERŐSÍTÉSE 36
5.1.1 Célrendszer 36
5.1.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 37
5.1.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 50
5.2 2. PRIORITÁS: HATÉKONY KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁS ÉS KLÍMAVÁLTOZÁSHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁS MEGTEREMTÉSE 52
5.2.1 Célrendszer 52
5.2.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 53
5.2.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 68
5.3 3. PRIORITÁS: KOMPLEX MEGYEI MENEDZSMENT ÉS MARKETING TEVÉKENYSÉG MEGVALÓSÍTÁSA 69
5.3.1 Célrendszer 69
5.3.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 70
5.3.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 86
5.4 4. PRIORITÁS: A MEGYE GAZDASÁGI FEJLŐDÉSÉT ELŐSEGÍTŐ OKTATÁSI ÉS INNOVÁCIÓS RENDSZER KIALAKÍTÁSA 87
5.4.1 Célrendszer 87
5.4.2 Beavatkozások 88
5.4.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 101
5.5 5. PRIORITÁS: A MEGYESZÉKHELY KOMPLEX, INTEGRÁLT FEJLESZTÉSE 102
5.5.1 Célrendszer 102
5.5.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 104
5.5.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 123
5.6 6. PRIORITÁS: A MEGYE VERSENYKÉPES DECENTRUMAINAK FEJLESZTÉSE 124
5.6.1 Célrendszer 124
5.6.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 125
5.6.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 132
5.7 7. PRIORITÁS: A MEGYE JÁRÁSKÖZPONTJAINAK ÉS KISVÁROSAINAK FUNKCIÓBŐVÍTŐ FEJLESZTÉSE 133
5.7.1 Célrendszer 133
5.7.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 134
5.7.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 142
5.8 8. PRIORITÁS: ÉLHETŐ VIDÉKI TÉRSÉGEK MEGTEREMTÉSE 143
5.8.1 Célrendszer 143
5.8.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 144
5.8.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 159
5.9 9. PRIORITÁS: KÜLSŐ PERIFÉRIÁK FELZÁRKÓZTATÁSA 160
5.9.1 Célrendszer 160
5.9.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 161
5.9.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 169
5.10 10. PRIORITÁS: A LESZAKADÓ RÉTEGEK – EZEN BELÜL A ROMÁK – FELZÁRKÓZTATÁSA 170
5.10.1 Célrendszer 170

5.10.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései 171
5.10.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai 185
6 A MEGYEI OPERATÍV PROGRAM MEGYE FELELŐSSÉGÉN TÚLMUTATÓ FEJLESZTÉSI IGÉNYEI 186
7 HORIZONTÁLIS JELLEGŰ INFORMÁCIÓK 187
7.1 A VÉGREHAJTÁS ÉS FINANSZÍROZÁS INTÉZMÉNYI ÉS ELJÁRÁSRENDI RENDSZERE 187
7.2 A TELJESÍTÉSIGAZOLÁS KÖVETELMÉNYRENDSZERÉNEK KIALAKÍTÁSA 189

BEVEZETÉS, HÁTTÉR

Az 1996. évi XXI. törvény a területfejlesztésről és a területrendezésről tizenöt éven keresztül volt a magyarországi területfejlesztési politika szinte kizárólagos alappillére. A 218/2009. (X. 6.) Korm. Rendelet keretében született meg az a jogi háttér, amely az elmúlt években szabályozza a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeit, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályait. A 2011. évben jelentős változások történtek a területfejlesztés törvényi szabályozásában, amelyet két törvény rögzít, a 2011. évi CLXXXIX. Törvény Magyarország helyi önkormányzatairól és a 2011. évi CXCVIII. törvény a területfejlesztéssel és a területrendezéssel összefüggő egyes törvények módosításáról.

A 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 27. § (1) bekezdése szerint „A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A megyei önkormányzat képviselő-testülete a közgyűlés.” A törvény alapján a **területfejlesztés vált a megyék (megyei önkormányzatok) egyik legfontosabb feladatává**. A törvény értelmében a megyei önkormányzatok feladata és felelőssége lett a megyei területi terveinek elkészítése.

Jelen dokumentum **Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó operatív programja**, amelynek kidolgozására a megyei szintű területfejlesztési tervezés keretében került sor.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye operatív programja a **218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet** (a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól) **alapján került kidolgozásra**, amely meghatározza a program tartalmi követelményeit, struktúráját.

1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat a 2014-2020 közötti időszakban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program tervezésének egyes szempontjairól, valamint az operatív programhoz tartozó megyék megyei önkormányzatai és a megyei jogú városok önkormányzatai tervezési jogkörébe utalt források megoszlásáról. A tervezés három szinten folyik (megyei gazdaságfejlesztés, megyei jogú városok településfejlesztése, várostérségek – járások) a megyei önkormányzatok koordinációjával.

- A megyei szintű gazdaságfejlesztési programmal összefüggő tervezési feladatokat a megyei önkormányzatok végzik el. A megyei gazdaságfejlesztési programok indikatív forráskerete összesen 450 milliárd forint, amiből Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kerete 45, 846 milliárd Ft.
- A várostérség és a megyei jogú város térsége szintjének területi meghatározása a járások alapján történik. A megyei jogú város térségében tervezett fejlesztéseknek illeszkedniük kell a megyei jogú város integrált településfejlesztési stratégiájában megfogalmazott fejlesztési irányokhoz, a TOP által meghatározott keretek között. A megyei jogú városokkal összefüggő programok indikatív forráskerete összesen 364,61 milliárd forint, amelyből Nyíregyháza Megyei Jogú Város kerete 23, 204 milliárd FT.
- A várostérségeket érintő fejlesztések indikatív forráskerete országos szinten 298,08 milliárd forint, amelyből a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei önkormányzat a járási fejlesztési igényeket felmérve összesen 23, 949 milliárd Ft-ra tervezhet.

A területfejlesztési program operatív munkarészében megjelenő becsült költségigények a megyében végzett igények felmérése alapján történt. A megyei fejlesztési elképzelések pontos forrásigényeit csak a 2014-2020-as területi és ágazati Operatív Programok végleges elfogadása után lehet meghatározni.

1 A MEGYE CÉLJAINAK ÉS PRIORITÁSAINAK ÖSSZEFOGLALÁSA

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra vonatkozó jövőképe az alábbiak szerint fogalmazható meg:

"2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni."

A helyzetértékelés fő következtetései és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározható a megye fejlesztésének **célrendszere**, a 2020-ig terjedő időszakra vonatkozó átfogó, stratégiai és horizontális célok.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztési koncepciója három átfogó célt fogalmaz meg, amelyek tükrözik a megye értékválasztását, a fejlesztési célkitűzések fő irányát. A három átfogó cél elérése érdekében hét stratégiai cél került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés (mint horizontális célokra) jegyében történik.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye célrendszere

A megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató prioritások kerültek meghatározásra.

A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a megye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú.

A megfogalmazásra került prioritások egy adott stratégiai cél elérését szolgálják, ennek köszönhetően a célok és prioritások közötti kapcsolat egyértelműen és világosan ábrázolható. A stratégiai célok és a prioritások kapcsolatát a következő ábra mutatja be:

	Stratégiai célok	Prioritások
TEMATIKUS	**Versenyképes élelmiszergazdaság** – az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	1. *A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése*
TEMATIKUS	**Zöld megye** – Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	2. *Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése*
TEMATIKUS	**Proaktív megye** – A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	3. *Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása*
TEMATIKUS	**Képzett megye** – rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása	4. *A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása*
TERÜLETI	**Fejlett centrum** – a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	5. *A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése*
TERÜLETI	**Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok** – a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	6. *A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése* 7. *A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése*
TERÜLETI	**Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák** – a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	8. *Élhető vidéki térségek megteremtése* 9. *A külső perifériák felzárkóztatása* 10. *A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása**

** horizontális jellegű prioritás*

2 VÁLLALKOZÁSOK FEJLESZTÉSI TERVEI

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a vállalkozások fejlesztése jelen tervezési időszakban is fontos feladat. A feladat fontosságát bizonyítja a vállalkozások, vállalkozói munkacsoportok fejlesztési folyamatokba történő széles körű bevonása is. A projektjavaslatok kidolgozása során megjelenő helyi vállalkozói igények jól illeszkednek a megye hosszú távú gazdasági céljának eléréséhez. Az igényfelmérés kapcsán összegyűjtött javaslatokban megfogalmazódott célok elérését támogatja a helyi befektetés-ösztönzési stratégia, amely a magasan képzett helyi munkaerő bevonásával, értékteremtő foglalkoztatásával, a kül- és belpiaci szereplők számára egyaránt vonzó gazdasági környezet megteremtését irányozza elő.

A helyi vállalkozói szféra fejlesztési igényei egyaránt lefedik a vállalkozás kezdeti, a növekedési, valamint a hanyatlással veszélyeztetett életciklusát is. A vállalkozások hosszú távú fejlődését, ezzel közvetett módon a megye gazdasági vonzerejének növekedését elősegítő üzleti infrastrukturális fejlesztések, eszközbeszerzés, korszerű géppark kialakítása, telephelyek létesítése, energiatakarékossá tétele, a megújuló energiaforrások használatának előnyben részesítése, valamint egyéb költségcsökkentésre irányuló fejlesztési elképzelések jelennek meg.

A szintén helyi igényeket tükröző agrárgazdaság erősítéséhez hozzájárulnak a mezőgazdasági termékek előállítására irányuló fejlesztések, eszközbeszerzés, az élelmiszer-feldolgozó kapacitások fejlesztése, bővítése. Az élelmiszergazdaság versenyképessé tétele az ágazat megyében betöltött központi szerepéből adódóan kiemelten fontos feladat, a fejlesztési elképzelések alappillérét képezi.

A megyei célrendszer kialakításakor nagy hangsúly került a zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás feltételeinek kialakítására. A

környezetbarát technológiákra való áttérés a helyi vállalkozások életében jelentős változást irányoz elő. A helyi vállalkozói szféra a nagy költségigényű technológiai fejlesztést önerőből nem képes megvalósítani, ezért kiemelten fontos a finanszírozási forrásokhoz – támogatásokhoz – való hozzáférés biztosítása.

3 EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN MEGVALÓSÍTANDÓ PROGRAMOK

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az együttműködésben megvalósítandó programok négy fő tématerületet érintenek. A gazdaságfejlesztés terén a **vállalkozói együttműködések** a résztvevők széleskörű összefogását követelik. Az együttműködés ilyen esetekben nemcsak a vállalkozók között, hanem az önkormányzatok és vállalkozók, valamint egyéb, az együttműködés létrehozásában érdekelt szakmai szervezetek között valósul meg.

Hasonló együttműködést igényelnek a munkaerőpiaci igényekre alapozott **szakképzések, képzések** szervezése. A piaci igényekhez kapcsolódó oktatás, szakképzés megteremtésének feltétele a munkaerőpiaci igények ismerete. Egy térség akkor válhat igazán versenyképessé, ha nemcsak beruházásokat tud megvalósítani területén, hanem e beruházásokat kivitelező vállalkozásoknak megfelelő képesítésű munkaerőt is tud biztosítani. Az együttműködés során a szakképzésben résztvevő gyakorlati képzés keretében sajátítja el a munkavégzéshez szükséges ismereteket is.

A megyében a gazdaságfejlesztés egyik kiemelt területe a **turizmus** fejlesztése. A turisztikai fejlesztések csak akkor lehetnek hatékonyak, egymást erősítő fejlesztések, ha azok koordináltan, együttműködések keretében valósulnak meg a megye, valamint a környező térség területén. A megye számára ezért jelentős beavatkozási területként jelenik meg a térségi TDM szervezetek fejlesztése. A szervezetek közreműködésével egy megyei turizmusfejlesztési stratégia kidolgozása.

A gazdaságfejlesztést érintő kooperációk támogatására a megyében létre kell hozni egy megyei gazdaságfejlesztési szervezet, amely a megyei gazdaságfejlesztés koordinációján keresztül támogatni tudja a megyében létrejövő együttműködési kezdeményezéseket.

Az együttműködések más formája alakul ki a **városfejlesztések** során. A járási szintű településfejlesztés megyei koordinációja miatt a megyének ösztönözni kell a települési önkormányzatokat, hogy a területükön megvalósuló városrehabilitációs programok, környezetbarát, valamint közösségi közlekedést érintő programok a helyi lakosság igényeit figyelembe véve valósuljanak meg. A közösségi részvételen alapuló tervezés szakmai és kulturális feltételei ugyan hazánkban még nem elég erőteljesek, azonban a kisebb területeket érintő fejlesztések során a lakosság tervezésbe történő bevonását támogatni kell. Továbbá a városi együttműködések során a civil szervezetek szerepének erősítésére kell törekedni.

4 TÁMOGATÁS SEGÍTSÉGÉVEL MEGVALÓSULÓ PROGRAMOK

4.1 A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében finanszírozandó programok

4.1.1 Gazdaságfejlesztési fókuszú megyei projektcsomagok

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
TOP 1.1 Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók						
1	1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.1. Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, CLLD szervezetek	az érintett területek önkormányzatai (vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve). A város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében a helyi akciócsoportok területén működő vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, illetve a fenti szervezetek által alkotott konzorciumok.	2014-2020
1	2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.2. Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, CLLD szervezetek	az érintett területek önkormányzatai (vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve). A város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében a helyi akciócsoportok területén működő vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, illetve a fenti szervezetek által alkotott konzorciumok.	2014-2020
4	1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1.Technológiai Transzfer Központ létrehozása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	2015-2020
5	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.1 Új ipari fejlesztési terület kialakítása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2017
5	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.2 Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2017
5	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.3 Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2017
5	6. Bokortanyák fejlesztése	6.1 Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2016-2018

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
		élelmiszerrel való ellátásába		tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások		
6	1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2018
10	1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
TOP 1.2 Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál						
1	1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.2. Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai (vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve). A város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében a helyi akciócsoportok területén működő vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, illetve a fenti szervezetek által alkotott konzorciumok	2014-2020
3	1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1. Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	az érintett területek önkormányzata, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
3	1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.2. Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzata, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
3	2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.1. Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak	turisták, az érintett területek önkormányzata, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
4	1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.2. Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	2015-2020
5	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.4 Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	vállalkozások, lakosság	2015-2020
5	3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.1 Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások,	önkormányzat, vállalkozások, lakosság, külföldi és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2017

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
				magánvállalkozások		
5	3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.2 Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, lakosság, külföldi és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2017
5	3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.3 Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, lakosság, külföldi és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2020
6	1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	a megye decentrum települései	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2019
6	1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	a megye decentrum települései	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
6	1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	a megye decentrum települései	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
6	3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai és lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2019
7	2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
7	2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2018

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
8	4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai szolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozások NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2014-2020
9	2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1 Vonzerő és szolgáltatásfejlesztése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2014-2020
TOP 1.3 A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés						
5	2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.2 Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020
5	2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.4 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020
6	2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2018
7	3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2018
8	1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt. város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve).	2014-2020

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
				komplex projektek esetében CLLD szervezetek		
9	1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt.	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020
9	3.Elzárt térségek izolációjának oldás	3.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve).	2014-2020
9	3.Elzárt térségek izolációjának oldás	3.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020
TOP 6.1 A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával						
4	2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1. Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába visszatérő nők).	2015-2020
4	2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.2. Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	szak- és felnőttképzésben résztvevő, munkavállalási korú népesség, valamint az őket foglalkoztató munkáltatók	2015-2020
5	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.6 A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, képző intézmények	lakosság (a térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony képzettségűek)	2015-2020
6	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
9	1. Alternatív helyi	1.1 Foglalkoztatást segítő,	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok,	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni	2014-2020

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
	gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	támogató programok indítása		önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások civil szervezetek	és munkát vállalni szándékozók, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő fiatalok	
10	1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek	2015-2019
TOP 6.2 A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek						
1	2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1. Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony képzettségűek, roma származásúak, megváltozott munkaképességűek, nők.	2014-2020
1	2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.3. Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek,	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony képzettségűek, roma származásúak, megváltozott munkaképességűek, nők.	2014-2020
3	2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.2. Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, vállalkozások, önkormányzati intézmények, egyházak	az érintett területek önkormányzatai, és lakossága, vállalkozásai, a kül- és belföldi turisták, civil szervezetek.	2015-2020
3	4.Vállalkozásfejlesztés	4.1. Vállalkozóvá válás támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő fiatalok.	2015-2020
3	4.Vállalkozásfejlesztés	4.2. Foglalkoztatási paktumok létrehozása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő fiatalok.	2015-2020
4	1. Önálló tudományos	1.2. Kísérleti fejlesztések, K+F	Szabolcs-Szatmár-	önkormányzatok,	az érintett területek önkormányzatai (a	2015-2020

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
	és szolgáltató bázis kialakítása	programok indítása a megye húzóágazataiban	Bereg megye	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	
5	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.7 Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020
5	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.8 Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, magánszemélyek, érdekképviseletek	lakosság (a térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony képzettségűek)	2015-2020
5	6. Bokortanyák fejlesztése	6.2 Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2016-2018
6	1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	a megye decentrum települései	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
6	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
10	1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020

4.1.2 Településfejlesztési fókuszú projektcsomagok

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
TOP 1.4 A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével						
4.	3. intézkedés: Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak, nappali ellátást nyújtó intézmények	az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába visszatérő nők).	2015-2020
8.	2. intézkedés: Helyi élelmiszer feldolgozó kapacitások bővítése	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába visszatérő nők).	2014-2020
TOP 2.1 Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés						
2.	1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1. Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit	az érintett területek önkormányzatai, helyi vállalkozásai és lakossága, kiemelten a családok és a fiatalok	2015-2020
6.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
6.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2019
7.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
7.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
TOP 2.2 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés						
6.	3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai szolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai és lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2019
8.	4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai szolgáltatásokat nyújtó	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2014-2020

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
				magánvállalkozások NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,		
9.	2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1 Vonzerő és szolgáltatásfejlesztése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2014-2020
TOP 3.1 Fenntartható települési közlekedésfejlesztés						
8.	1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020
9.	3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve).	2014-2020
9.	3.Elzárt térségek izolációjának oldás	3.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020
9.	3.Elzárt térségek izolációjának oldás	3.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020.
TOP 3.2 A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása						
2.	1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.2. Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, szemléletformáló akciók esetében ezeken túl civil szervezetek.	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei	2015-2020
2.	1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.3. Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei	2015-2020
7.	1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2019
TOP 4.1 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése						
7.	1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2019
8.	2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, kiemelten a leszakadó térségekben a	2014-2020

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
	és minőségi fejlesztése	támogatása		tulajdonú vállalkozások	közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, főként a sérülékeny társadalmi rétegek.	
10.	3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.2 Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2020
TOP 4.2 A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése						
7.	1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2019
8.	2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, kiemelten a leszakadó térségekben a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, főként a sérülékeny társadalmi rétegek.	2014-2020
10.	3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.2 Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2020
TOP 4.3 A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása						
7.	1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2019
7.	1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2019
8.	2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, kiemelten a leszakadó térségekben a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, főként a sérülékeny társadalmi rétegek.	2014-2020
10.	3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási	3.2 Érintett települések, településrészek szociális, oktatási	a leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság	2015-2020

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
	feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása				
TOP 4.4 Leromlott városi területek rehabilitációja						
6.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
7.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
10.	3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	a leghátrányosabb helyzetű települések városrészei	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020
TOP 6.3 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok						
6.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	a megye decentrum települései	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
7.	4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	a megye járásközpontjai és kisvárosai	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai és lakossága	2015-2020
8.	3. Vidéki közösségek fejlesztése	3. 2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	városi önkormányzatok, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, érdekképviseletek	az érintett település lakossága, civil szervezetek	2014-2020
9.	4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, egyházak, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett település lakossága, civil szervezetek	2014-2020
10.	2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019
TOP 6.4 A helyi identitás és kohézió erősítése						
3.	3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1. Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil	a kevésbé fejlett régiók népessége.	2015-2020

Prioritás sorszáma	Intézkedés megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
				szervezetek		
3.	3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.2. Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek	a kevésbé fejlett régiók népessége.	2015-2020
3.	3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.3. Esélyteremtő programok	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek	a kevésbé fejlett régiók népessége.	2015-2020
8.	3. Vidéki közösségek fejlesztése	3.1 Lakosság identitástudatának erősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, érdekképviseletek	az érintett település lakossága	2014-2020
8.	3. Vidéki közösségek fejlesztése	3. 2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	városi önkormányzatok, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, érdekképviseletek	az érintett település lakossága, civil szervezetek	2014-2020
9.	4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.1 Lakosság identitástudatának erősítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek	az érintett település lakossága	2014-2020
9.	4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, egyházak, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett település lakossága, civil szervezetek	2014-2020
10.	2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019
10.	2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019

4.2 Ágazati OP-k keretében finanszírozandó programok

Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programhoz (GINOP) illeszkedő fejlesztési elképzelések

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
GINOP 1. prioritás: Kis- és középvállalkozások						
1	3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.1. Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	vállalkozások, konzorciumok, klaszter szervezetek.	kis- és középvállalkozások	2014-2020
1	4. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.2. Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások	kis- és középvállalkozások	2014-2020
3	5. Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1. TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, és lakossága, vállalkozásai, a kül- és belföldi turisták, civil szervezetek.	2015-2020
3	8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1. Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok.	vállalkozások	2015-2020
3	8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.2. Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	inkubátorházak, vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok, ipari telephelyek, ipari vagy tudományos park infrastruktúrával rendelkező vállalkozások	vállalkozások; a vállalkozások számára üzleti infrastruktúrát és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó szervezetek	2015-2020
3	8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.5. Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok, gazdasági társaságok	vállalkozások	2015-2020
4	6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1.Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
5	7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.1 Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	Nyíregyháza	Vállalkozások	Vállalkozások, lakosság	2016-2018
6	5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	a megye decentrum települései	ipari telephelyek, ipari vagy tudományos park infrastruktúrával rendelkező vállalkozások	vállalkozások; a vállalkozások számára üzleti infrastruktúrát és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó szervezetek	2015-2020
6	5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	a megye decentrum települései	magánvállalkozások	vállalkozások, vállalkozások számára kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó szervezetek	2015-2020
6	5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	a megye decentrum települései	magánvállalkozások	vállalkozások, vállalkozások számára kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó szervezetek	2015-2020
7	5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	a megye járásközpontjai és kisvárosai	magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
7	5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	magánvállalkozások, mezőgazdasági vállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
GINOP 2. prioritás: K+I						
4	4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1. Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek	az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	2015-2020
4	4. Innovációs környezet fejlesztése	4.2. Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek	az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	2015-2020
5	7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.2 Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása,	Nyíregyháza	Vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek	Vállalkozások, lakosság	2016-2018

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
		kutatóközpontok kialakítása				
6	5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	a megye decentrum települései	magánvállalkozások	vállalkozások	2015-2020
GINOP 3. prioritás: Infokommunikációs fejlesztések						
3	8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.3. IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	hazai mikro-, kis- és középvállalkozások (agrár kivételével minden ágazatban), hazai gazdasági érdekvédelmi szervezetek, kereskedelmi és iparkamarák	vállalkozások	2015-2020
4	5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.2. Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények	hátrányos helyzetű állampolgárok, közösségi internet hozzáférési pontok, elsősorban az 5000 fő alatti települések	2015-2020
4	6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.2. Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020
4	7. Foglalkoztathatóság javítása	7.3. Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	szak- és felnőttképzési intézmény	szak- és felnőttképzésben résztvevő, munkavállalási korú népesség, valamint az őket foglalkoztató munkáltatók	2015-2020
8	8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények, közvetetten pedig a hátrányos helyzetű állampolgárok	hátrányos helyzetű állampolgárok, közösségi internet hozzáférési pontok, elsősorban az 5000 fő alatti településeken.	2014-2020
GINOP 4. prioritás: Energia						
2	3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.4. Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	gazdasági társaságok	gazdasági társaságok	2015-2020
GINOP 5. prioritás: Foglalkoztatás és képzés						
3	8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.4. Vállalkozóvá válás támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	magánszemélyek	vállalkozások	2015-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
4	6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1.Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	elsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020
4	7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1. Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények, állami intézmények, egyházi jogi személyek, kulturális intézmények, nemzetiségi önkormányzatok, felsőoktatási intézmények	veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek, GYES-ről GYET-ről visszatérők, gyermekjóléti ellátások és szociális ellátásokban gondozottak, gyermekvédelmi gondoskodásban élő és javítóintézetben elhelyezett személyek	2015-2020
4	7. Foglalkoztathatóság javítása	7.2. Munkavállalói képzések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	szak- és felnőttképzési intézmény	szak- és felnőttképzésben résztvevő, munkavállalási korú népesség, valamint az őket foglalkoztató munkáltatók	2015-2020
5	7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.3 Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	Nyíregyháza	Vállalkozások, intézmények	Vállalkozások, lakosság	2015-2017
5	7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.4 Foglalkoztatás ösztönző programok	Nyíregyháza	Vállalkozások, civil szervezetek, államigazgatási szervek, közintézmények	Vállalkozások, lakosság	2015-2020
7	5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	kiemelten a hátrányos helyzetű városi jogállású települések	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek, megváltozott munkaképességűek	2015-2020
8	7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatás	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek; társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek, megváltozott munkaképességűek, GYES-ről, GYET-ről visszatérők	2014-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
				gazdaság egyéb szereplői		
9	5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1 Innovatív szociális foglalkoztatási programok	Szatmár-Beregi térség	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek, megváltozott munkaképességűek, GYES-ről, GYET-ről visszatérők	2014-2020

Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Programhoz (EFOP) illeszkedő fejlesztési elképzelések

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
EFOP 1. prioritás: Együttműködő társadalom						
3	7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1. Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	állami költségvetési szervek, önkormányzatok és társulásaik, nemzetiségi önkormányzatok; önkormányzati intézmények, közfeladatot ellátó intézmények, központi költségvetési szervek, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, igazságszolgáltatási szervek	gyermekek, fiatalok, idősek, tartósan munkanélküliek, hátrányos helyzetű csoportok, GYES-ről, GYET-ről visszatérők, romák, fogyatékos, pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, demens, idős vagy hajléktalan személyek, a gyermekvédelmi gondoskodásban élő illetve oltalmazott gyermekek	2015-2020
3	7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.2. Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	egészségügyi szolgáltatók, állami szervek, önkormányzatok és azok intézményei, civil szervezetek, sportegyesületek, egyházi jogi személyek, köznevelési és kulturális intézmények, KKV-k, felsőoktatási egészségügyi intézmények	a teljes lakosság, a népegészségügyi kommunikációban érintett szakemberek, a központi vagy helyi döntéshozók	2015-2020
7	5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	kiemelten a hátrányos helyzetű városi jogállású települések	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek, megváltozott munkaképességűek	2015-2020
9	5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1 Innovatív szociális foglalkoztatási programok	Szatmár-Beregi térség	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek, megváltozott munkaképességűek, GYES-ről, GYET-ről visszatérők	2014-2020
9	6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	6.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok (társulásaik és szövetségeik is), nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati és állami intézmények, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, szociális szövetkezetek, gazdasági szereplők	a leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken élők, GYES-ről, GYET-ről visszatérők, és a velük foglalkozó szervezetek, leszakadó településeken élők	2014-2020
10	4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek	2015-2019

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
10	4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, oktatási/képzési intézmények	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek	2015-2019
10	4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek	2015-2020
10	7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, egészségügyi szolgáltatók	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020
10	8. Közösségfejlesztés	8. 1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2016-2019
EFOP 2. prioritás: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében						
4	7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1. Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények, állami intézmények, egyházi jogi személyek, kulturális intézmények, nemzetiségi önkormányzatok, felsőoktatási intézmények	veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek, GYES-ről GYET-ről visszetérők, gyermekjóléti ellátások és szociális ellátásokban gondozottak, gyermekvédelmi gondoskodásban élő és javítóintézetben elhelyezett személyek	2015-2020
10	5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok	a halmozottan hátrányos helyzetben lévő, nehéz életkörülmények között élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019
10	5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok	a halmozottan hátrányos helyzetben lévő, nehéz életkörülmények között élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019
10	7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	Leghátrányosabb helyzetű települések	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények	Az egészségügyi szolgáltatásokat nyújtó közintézményeket igénybe vevő hátrányos helyzetű lakosság	2015-2019
10	7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében	Leghátrányosabb helyzetű települések	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
		megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében		tulajdonú szervezetek és intézmények		
EFOP 3. prioritás: Gyarapodó tudástőke						
4	5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1. Köznevelési intézmények fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	bölcsődék és köznevelési intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, költségvetési intézmények, pedagógusképzésben és továbbképzésben résztvevő szereplők, szociális és gyermekjóléti szolgáltatók	az alsó- és középfokú iskolákban tanulók, a bölcsődékben és óvodákban ellátott gyermekek, pedagógusok és a jelzett intézményekben dolgozók	2015-2020
4	6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.4. Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020
10	6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	kulturális és egyéb intézmények és azok fenntartói, önkormányzatok, civil szervezetek, sportegyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek, köznevelési intézmények és azok fenntartói	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020
EFOP 4. prioritás: Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében						
4	5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1. Köznevelési intézmények fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	bölcsődék és köznevelési intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, költségvetési intézmények, pedagógusképzésben és továbbképzésben résztvevő szereplők, szociális és gyermekjóléti szolgáltatók	az alsó- és középfokú iskolákban tanulók, a bölcsődékben és óvodákban ellátott gyermekek, pedagógusok és a jelzett intézményekben dolgozók	2015-2020.
4	6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.3. Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020
4	6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.4. Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
				jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások		
10	6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	Leghátrányosabb helyzetű települések	köznevelési intézmények és fenntartóik, civil szervezetek, alapítványok, egyházak	az oktatási intézményeket igénybe vevő hátrányos helyzetű lakosság	2015-2019

Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programhoz (KEHOP) illeszkedő fejlesztési elképzelések

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
KEHOP 1. prioritás: A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás						
2	2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.1. Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vízügyi igazgatási szervek, önkormányzatok	az árvizek által veszélyeztetett térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei, közintézményei	2015-2020
2	2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.2. Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	központi közigazgatási szervek, vízügyi igazgatási szervek	a vizek többletéből vagy hiányából származó kedvezőtlen hatások által érintett térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei, közintézményei	2015-2020
5	10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.1 Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	Nyíregyháza	Vízügyi igazgatási szervek	Vállalkozások, közintézmények, lakosság	2015-2017
KEHOP 2. prioritás: Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés						
2	2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.3. Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vízi közmű tulajdonosok, vízi közmű szolgáltatók; kizárólag a szemléletformálás esetén: civil szervezetek is	nem megfelelő minőségű ivóvízzel ellátott területek lakossága, vállalkozásai; nem megfelelő szennyvízkezeléssel rendelkező 2000 LE feletti agglomerációk, és a megfelelő szennyvízelvezetéssel szennyvíztisztítással nem rendelkező agglomerációk	2015-2020
5	10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.2 Szennyvíz elvezetés fejlesztése	Nyíregyháza	Vízi közmű tulajdonosok, víziközmű-szolgáltatók	Vállalkozások, közintézmények, lakosság	2017-2020
KEHOP 3. prioritás: Települési hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések						
2	5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.1. Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok és társulásaik, állami szervezetek	a települések lakossága, a közszolgáltatással érintett egyéb hulladéktermelők	2015-2020
2	5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.2. Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok és társulásaik, többségi állami vagy önkormányzati tulajdonú gazdasági szervezetek; kizárólag a szemléletformálás esetén: civil szervezetek is.	a települések lakossága, a közszolgáltatással érintett egyéb hulladéktermelők	2015-2020
2	5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.3. Hulladéklerakók rekultivációja	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	állami vagyonkezelésért felelős szervezetek	A szennyezett talajjal/ felszín alatti vízzel érintkező lakosság, gazdasági szervezetek	2015-2020
KEHOP 4. prioritás: Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések						
2	6. Természetvédelem és	6.1. Megyei természetvédelmi	Szabolcs-	jogszabály szerint az országos	Helyi közösségek, helyi ökoturisztikai	2015-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
	élővilág védelem	területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	Szatmár-Bereg megye	jelentőségű védett természeti területek természetvédelmi kezelésért felelős szervek, védett természeti területek természetvédelmi kezelésében érintett központi költségvetési, 100%-ban állami tulajdonú gazdasági társaságok, civil szervezetek, önkormányzatok stb.	szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók, szakirányú felsőoktatásban résztvevő intézmények hallgatói, stb.; tágabb értelemben az Európai Unió és Magyarország polgárai.	
8	8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8. 4. Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy, fentiek konzorciumai, az adott területre vonatkozóan megfelelő erőforrásokkal és ismeretekkel rendelkező intézmények	kül- és belföldi turisták, fejlesztéssel érintett területek lakossága.Helyi közösségek, helyi ökoturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók, szakirányú felsőoktatásban résztvevő intézmények hallgatói	2014-2020
KEHOP 5. prioritás: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása						
2	3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1. Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, civil szervezetek	állami közintézmények, az állami közfeladat-ellátásban résztvevők köre, egyházak, valamint többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok	2015-2020
2	3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.2. Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	magánszemélyek	lakosság, nonprofit szektor	2015-2020
2	3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.3. Zöld-áram termelés fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	gazdasági társaságok, közjogi vagy magánjogi szervezet	az energia szektor szereplői	2015-2020
3	7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.3. Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	civil szervezetek, egyházak, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek.	lakosság, civil szervezetek, egyházak, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek.	2015-2020
5	10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.3 Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	Nyíregyháza	Lakosság, központi költségvetési szervek, nonprofit szektor, egyházak, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok	Lakosság, állami közintézmények, nonprofit szektor, egyházak, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok	2015-2020

Vidékfejlesztési Programhoz (VP) illeszkedő fejlesztési elképzelések

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
VP 1. prioritás: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben						
1	4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1. Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások	2014-2020
1	4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.2. Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák, mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók	2014-2020
VP 2. prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése						
1	5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1. Öntözési rendszerek fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
1	6. Technológia és telephely fejlesztés	6.2. Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
1	6. Technológia és telephely fejlesztés	6.3. Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
5	11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.1 Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	Nyíregyháza	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások	Vállalkozások, lakosság	2016-2018
8	6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	bejegyzett mezőgazdasági földhasználók és ezek társulásai, közjogi és magánjogi erdő és földhasználók, települési önkormányzatok és társulásaik, magánjogi és közjogi szervezetekés társulásai, vidéki térségben székhellyel rendelkező egyéb mikro vagy kisvállakozás		2014-2020
VP 3. prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása						
1	3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak	3.1. Klaszteresedés támogatása az	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes	vállalkozások, konzorciumok, klaszter szervezetek.	kis- és középvállalkozások	2014-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
	fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	területét érinti, kiemelten a rurális térségek			
1	3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.2. Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások	kis- és középvállalkozások	2014-2020
1	6. Technológia és telephely fejlesztés	6.1. Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
1	6. Technológia és telephely fejlesztés	6.4. Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
1	6. Technológia és telephely fejlesztés	6.5. Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
5	11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.2 Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	Nyíregyháza	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások, civil szervezetek	Önkormányzat, közintézmények, vállalkozások, lakosság	2016-2018
7	5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	a megye járásközpontjai és kisvárosai	magánvállalkozások, mezőgazdasági vállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020
8	6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6. 2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	mezőgazdasági termelő, mezőgazdasági termelők egy csoportja, induló mezőgazdasági vállalkozás, a VM által elismerésben részesített termelői csoportok		2014-2020
8	6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6. 3 Helyi termelési láncok létrehozása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	mezőgazdasági termeléssel és termékértékesítéssel foglalkozó termelői csoportok és szervezetek		2014-2020
VP 4. prioritás: A mezőgazdasággal és az erdészettel kapcsolatos ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása						
1	5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.2. Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdsági vállalkozás	2014-2020

Prioritas sorszám	Intézkedés	Projektcsomag	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése
			térségek			
8	8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8. 4. Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy, fentiek konzorciumai, az adott területre vonatkozóan megfelelő erőforrásokkal és ismeretekkel rendelkező intézmények	kül- és belföldi turisták, fejlesztéssel érintett területek lakossága.Helyi közösségek, helyi ökoturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók, szakirányú felsőoktatásban résztvevő intézmények hallgatói	2014-2020
VP 5. prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint a karbonszegény és az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban						
1	5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1. Öntözési rendszerek fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
1	5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.2. Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdsági vállalkozás	2014-2020
1	6. Technológia és telephely fejlesztés	6.2. Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
1	6. Technológia és telephely fejlesztés	6.3. Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők, induló mezőgazdasági vállalkozás, mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020
VP 6. prioritás: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki térségekben						
8	6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Induló egyéni és társas vállalkozások. Induló szövetkezetek, nonprofit vállalkozások	Induló egyéni és társas vállalkozások. Induló szövetkezetek, nonprofit vállalkozások	2014-2020
8	8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás	mezőgazdasági termelők	2014-2020
8	8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8. 3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás	mezőgazdasági termelők	2014-2020

4.3 Megyei vezérprojektek

4.3.1 A megye számára kiemelt jelentőségű, elsősorban a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programból megvalósuló vezérprojektek

1. Munkahelyteremtés infrastrukturális feltételeinek biztosítása (TOP 1. prioritás 1. intézkedés)
2. Megyei turizmusfejlesztési program (TOP 1. prioritás 1. és 2. intézkedés, GINOP)
3. Kis- és középvállalkozások támogatása (TOP 1. prioritás, TOP 6. prioritás, GINOP, VP)

4.3.2 A megye számára kiemelt jelentőségű ágazati Operatív Programokból megvalósuló projektjei

1. Szociális foglalkoztatási program (TOP 6. prioritás, GINOP, EFOP, VP):
2. Versenyképes élelmiszergazdaság program (TOP 1. prioritás, TOP 6. prioritás, GINOP, VP)
3. Fenntartható vízgazdálkodás (KEHOP)
4. Megyei környezet- és hulladékgazdálkodási program (KEHOP)

5 A MEGVALÓSÍTANDÓ FEJLESZTÉSEK PRIORITÁSOK SZERINTI CSOPORTOSÍTÁSBAN

5.1 1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése

5.1.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése

b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az ökoinnovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése;

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása

c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;

d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni;

Kapcsolódó megyei stratégiai cél

Versenyképes élelmiszergazdaság – az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon

A prioritás specifikus céljai

- Versenyképes, az élelmiszeripart kiszolgáló megyei agrárgazdaság megteremtése, a megyei agrárgazdaság versenyelőnyökkel rendelkező ágazatainak megerősítése;
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye élelmiszeripari exportrészesedésének növelése;
- Versenyképes megyei élelmiszergazdaság megteremtése az ágazat innovációs készségének és képességének erősítésével valamint az ágazat technológiai korszerűsítésével;
- Magas minőségű, helyi mezőgazdasági termékeken alapuló élelmiszeripari kínálatfejlesztés, a megyei élelmiszergazdaság elmozdítása az alapanyag előállításról a késztermék előállításra.

A prioritás területi specifikuma

A prioritás Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségeket.

5.1.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

1. intézkedés: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei élelmiszeripari termékek piacra jutásának segítése a nemzetközi piacokon, a megyei élelmiszergazdaság exportképességének javítása. Célzott külpiaci marketingstratégia kialakítása és az élelmiszeripari termékek külföldi brand építésének segítése, ezáltal keresletnövekedés és piacszerzés indukálása a megyei élelmiszergazdaság számára. Szükséges egy célzott külpiaci marketingstratégia kialakítása, amely keresletnövekedést generál a megyei élelmiszergazdaság számára. A hazai vállalkozásokat, főleg az önálló növekedési potenciállal rendelkező hazai kkv-kat kell támogatni ezen a területen. Meghatározó a versenyképes ágazatok nemzetközi brand építésének támogatása, mivel óriási forrásokat igényel és ez biztosíthatja a külföldi piaci jelenlétet.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása
- Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében

2. intézkedés: Erős helyi termékpolitika kialakítása

A tevékenység célja a minőségi kínálatfejlesztés ösztönzése az élelmiszeriparban, elsősorban olyan helyi termékek létrehozása, amelyek helyi mezőgazdasági termékeken alapuló késztermékek. Az intézkedés másik célkitűzése ezeknek a helyi termékeknek a piacra jutásának segítése, illetve hozzá kapcsolódó keresletélénkítő folyamatok generálása.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása
- Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása
- Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység

3. intézkedés: Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében

A versenyképes élelmiszergazdaság megteremtése érdekében elsősorban azoknak az agrárágazatoknak a fejlesztése szükséges, amelyek növekedést produkálnak és sikereket érnek el a piacon. Az intézkedés beavatkozási területe a termelés és feldolgozás professzionális megszervezése, amely lehetővé teszi a teljes agrárvertikum hálózatosodását az alapanyag termeléstől a késztermék piacra jutásáig.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése
- Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban

4. intézkedés: Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban

A megyei élelmiszergazdaság versenyképességünk javításában kiemelt szerep jut az innovációk terjedésének ösztönzésének, amely segíti a magas hozzáadott értéket képviselő termékek előállítását. Az intézkedés elsősorban olyan térségi kísérleti fejlesztések előkészítését, kidolgozását, megvalósítását

támogatja az agárgazdaságban, amely tudástranszferek mechanizmusain keresztül adaptálódik megyei élelmiszergazdaságban a magas hozzáadott értéket képviselő termékek előállítása érdekében. Ennek érdekében párhuzamosan kell beavatkozni a tudás előállításába és annak gyakorlati transzferálásába. A tudásgazdaságban kulcskérdés az élelmiszergazdaság innovációs képességének javítása.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása
- Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban

5. intézkedés: Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése

Az intézkedés célja a meglévő öntözési rendszerek, vízi létesítmények víztakarékosabb, hatékonyabb vízfelhasználást célzó korszerűsítése, valamint az öntözőberendezések hatékonyságának a javítása, hozzájárulva ezzel a komplex vízgazdálkodás rendszeréhez. A vízhiány, szárazság és az aszály hosszú távú, kiszámítható, és lehetséges mértékű megelőzését, a károk enyhítését a mezőgazdaságot szolgáló vízgazdálkodási infrastruktúrán keresztül kell és lehet megvalósítani.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Öntözési rendszerek fejlesztése
- Természeti károk elleni védekezés korszerűsítése

6. intézkedés: Technológia és telephelyfejlesztés

Elsősorban azoknak az agrárágazatoknak a fejlesztése szükséges, amelyek növekedést produkálnak és sikereket érnek el a piacon. (elsősorban zöldség és különösen a gyümölcstermelő ágazatok fejlesztése, baromfi ágazat fejlesztése). Az intézkedés magában foglalja az agrárgazdaság teljes vertikumán belül a termelői, tároló és feldolgozó kapacitások infrastrukturális fejlesztéseit. Ennek során szükséges megteremteni az élelmiszeripar versenyképes területeinek stabil nyersanyagellátását, melynek szükséges a tároló kapacitásokat, másrészt fókuszálni kell a feldolgozó kapacitások bővítésére és minőségi fejlesztésére.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban
- Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése
- Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése
- Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés
- Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. A megyei élelmiszergazdaság	1.1 Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra	– helyi termékekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó logisztikai fejlesztések eredményeként a mezőgazdasági termékek helyi piacokra	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
piacorientált megerősítése	jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	való hatékony eljuttatása, a helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatása – az önkormányzatok és az önkormányzati többségi tulajdonú szervezetek kisléptékű élelmiszer-feldolgozásához, termék előállításhoz kötődő fejlesztéseinek támogatása	vállalkozások, CLLD szervezetek
	1.2 Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	– megyei szintű befektetés-ösztönzési szervezeti háttér kiépítése, a vállalkozások számára nyújtott komplex szolgáltatás csomag támogatása (marketingtámogatás, beszállítói rendszer kiépítésében való közreműködés, telephely kataszter működtetése stb.)	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1 Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	– A helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálása, folyamatsegítése, szakértői támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.2 Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	– helyi termékekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó logisztikai fejlesztések eredményeként a mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatása, a helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatása – az önkormányzatok és az önkormányzati többségi tulajdonú szervezetek kisléptékű élelmiszer-feldolgozásához, termék előállításhoz kötődő fejlesztéseinek támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, CLLD szervezetek
	2.3.Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	– helyi gazdaságfejlesztési projektek megalapozása és közösségi integrálása, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek,
3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.1 Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	– A szereplők közös érdekein alapuló, alulról építkező, szervezett keretek között zajló együttműködések támogatása, melyek jelentősen képesek növelni az abban résztvevők hatékonyságát, versenyképességét	non-profit vállalkozások, konzorciumok, klaszter szervezetek.
	3.2 Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	– beszállítói integrátorok támogatásával, amelyek biztosítani a kkv-k know-how-hoz és technológiához jutását, piacra lépését – az ágazati szereplők közötti horizontális és vertikális együttműködések megteremtése, erősítése.	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások
4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1 Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	– A kapcsolatok erősítése a mezőgazdaság, élelmiszertermelés és az erdészet, valamint a kutatás és az innováció között., – Az vállalkozásoknál végzett kutatás-fejlesztés erősítése	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszer feldolgozók
	4.2 Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	– újítások átvételi és alkalmazási feltételeinek kiépítése, új, biztonságos, hatékony, innovatív termelési módok, módszerek átvétele	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszer feldolgozók
5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1 Öntözési rendszerek fejlesztése	– öntözéses gazdálkodáshoz kapcsolódó vízi létesítmények és műtárgyak korszerűsítése és fejlesztése	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	5.2 Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	– a valószínűsíthető természeti katasztrófák, kedvezőtlen éghajlati események és katasztrófaesemények következményeinek mérséklése	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás
6. Technológia és telephely	6.1 Telephelyfejlesztés	– termelők versenyképességének növelése az élelmiszeripari üzemek	mezőgazdasági termelők

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
fejlesztés	támogatása az élelmiszergazdaságban	szerkezetátalakításának előmozdításával, magasabb hozzáadott értéket célzó feldolgozásához kapcsolódó beruházások támogatásával	Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.2 Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	– A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása, kertészet fejlesztése, kapacitásának növelése	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.3 Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	– A mezőgazdasági üzemek gazdasági teljesítményének növelése és a szerkezetátalakítás és modernizáció ösztönzése	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.4 Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	– Az agrártermékek versenyképességének és piaci stabilitásának növelése a minél magasabb szintű és minőségű feldolgozottság által, feldolgozó kapacitások támogatásával	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja
	6.5 Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	– Az elsődleges termelők versenyképességének növelése az agrár-élelmiszerláncba való jobb integrálásuk által a minőségrendszereken keresztül, marketinget szolgáló nemzeti minőségi rendszerek bevezetésének támogatása	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja

5.1.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.1 Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei	2 000
	1.2 Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	3 000
2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1 Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	TOP 6.Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei	500
	2.2 Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei	2 000
	2.3 Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	TOP 6.Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA	megyei	500

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
		tevékenységek		
3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.1 Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	GINOP 1. Prioritási tengely: Kis és középvállalkozások	ágazati	5 000
		VP 3 Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, a kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	ágazati	1 500
	3.2 Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	GINOP 1. Prioritási tengely: Kis és középvállalkozások	ágazati	2 000
		VP 3 Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, a kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	ágazati	5 000
4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1 Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	VP 1. Prioritás: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	ágazati	5 000
	4.2 Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	VP 1. Prioritás: A tudásátadás és az innováció előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdészetben és a vidéki térségekben	ágazati	5 000
5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1 Öntözési rendszerek fejlesztése	VP 2 Prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése	ágazati	5 000
		VP 5 Prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban	ágazati	5 000
	5.2 Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	VP4 Prioritás: A mezőgazdasághoz és az erdészethez kapcsolódó ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	ágazati	6 500
		VP 5 Prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban	ágazat	1 000
6. Technológia és telephely fejlesztés	6.1 Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	VP3 Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, a kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása Tervezett intézkedések, műveletek többek között: A termelők versenyképességének	ágazati	10 000
	6.2 Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	VP 2 Prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése	ágazati	1 500
		VP 5 Prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az	ágazati	1 000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
		alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban		
	6.3 Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	VP 2 Prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése	ágazati	1 000
		VP 5 Prioritás: Az erőforrás-hatékonyság előmozdítása, valamint az alacsony széndioxid kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása a mezőgazdasági, az élelmiszeripari és az erdészeti ágazatban	ágazati	1 000
	6.4 Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	VP 3 Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, a kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	ágazati	4 000
	6.5 Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	VP 3 Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, a kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	ágazati	800

5.1.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.1 Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	1 000	1 000
	1.2 Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	1 500	1 500
2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1 Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	250	250
	2.2 Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	1 000	1 000
	2.3 Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	250	250
3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése,	3.1 Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	3 000	3 500

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.2 Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	3 500	3 500
4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1 Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	2 500	2 500
	4.2 Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	2 500	2 500
5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1 Öntözési rendszerek fejlesztése	2 500	2 500
	5.2 Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	3 750	3 750
6. Technológia és telephely fejlesztés	6.1 Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	5 000	5 000
	6.2 Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	1 250	1 250
	6.3 Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	1 000	1 000
	6.4 Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	2 000	2 000
	6.5 Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	400	400

5.1.2.3 *Eredményesség vizsgálata*

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	1.1 Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	Létrehozott piacra jutást segítő szolgáltatások, infrastruktúrák száma (db)	Az élelmiszeripari export növekedése (%)
	1.2 Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	Külföldi marketing akciók száma (db)	
2. Erős helyi termékpolitika kialakítása	2.1 Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	A tanácsadási programba bevont szervezetek száma (db)	Helyi termékek arányának növekedése az élelmiszerkereskedelmen (%)
	2.2 Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	A támogatás hatására piacra vezetett helyi termékek száma (db)	
	2.3 Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	A marketing tevékenységgel elért lakosság nagysága (db)	
3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése,	3.1 Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	Létrehozott klaszterek száma az élelmiszergazdaságban (db) Fejlesztéssel érintett termelési integrációk száma (db)	A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	3.2 Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	Létrehozott beszállítói programokba bevont vállalkozások száma (db)	
4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	4.1 Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	Támogatott kísérleti fejlesztések száma (db)	Támogatások eredményeként megvalósított beruházások az innovációs és K+F projektekben (db)
	4.2 Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	Támogatott kísérleti fejlesztéseket megvalósító vállalkozások száma (db)	
5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	5.1 Öntözési rendszerek fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Vízfelhasználás hatékonyságának javítása (%)
	5.2 Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
6. Technológia és telephely fejlesztés	6.1 Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Állattenyésztés és kertészet részesedésének növekedése a mezőgazdasági termelési értékéből (%)
	6.2 Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	6.3 Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	6.4 Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	6.5 Minőségbiztosítást célzó technológiai fejlesztések támogatása	Minőségbiztosítási rendszerekbe bevont vállalkozások száma (db)	

5.1.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:	1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	1. A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése									
1.1.	Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek piacra jutását segítő infrastruktúra és szolgáltatás fejlesztés támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások CLLD szervezetek	az érintett területek önkormányzatai (vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve). A város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló	2014-2020	2 000	TOP 1	3. tematikus cél	Létrehozott piacra jutást segítő szolgáltatások, infrastruktúrák száma (db), Az élelmiszeripari export növekedése (%)	igen

Prioritás azonosítója, neve:		1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
				és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében a helyi akciócsoportok területén működő vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, illetve a fenti szervezetek által alkotott konzorciumok.						
1.2.	Agrárvállalkozások marketing tevékenységének támogatása elsősorban a külföldi piacokra történő kijutás érdekében	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai (vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve). A város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében a helyi akciócsoportok területén működő vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, illetve a fenti szervezetek által alkotott	2014-2020	3 000	TOP 1	3. tematikus cél	Külföldi marketing akciók száma (db), Az élelmiszeripari export növekedése (%)	igen

Prioritás azonosítója, neve:		1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
				konzorciumok						
	2. Erős helyi termékpolitika kialakítása									
2.1.	Helyi termékek előállítását és piacra juttatását támogató tanácsadási programok indítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony képzettségűek, roma származásúak, megváltozott munkaképességűek, nők	2014-2020	500	TOP 6	3. tematikus cél	A tanácsadási programba bevont szervezetek száma (db), Helyi termékek arányának növekedése az élelmiszerkereskedelmen (%)	igen
2.2.	Helyi termékek késztermékké alakításának, termelésének és piacra vitelének támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások CLLD szervezetek	az érintett területek önkormányzatai (vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve). A város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében a helyi akciócsoportok területén működő vállalkozások, önkormányzatok, civil szervezetek, illetve a fenti	2014-2020	2 000	TOP 1	3. tematikus cél	A támogatás hatására piacra vezetett helyi termékek száma (db), Helyi termékek arányának növekedése az élelmiszerkereskedelmen (%)	igen

Prioritás azonosítója, neve:	1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
				szervezetek által alkotott konzorciumok						
2.3.	Helyi termékekhez kapcsolódó tudatosítás, fogyasztásösztönzés, marketing tevékenység	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek,	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony képzettségűek, roma származásúak, megváltozott munkaképességűek, nők	2014-2020	500	TOP 6.	3. tematikus cél	A marketing tevékenységgel elért lakosság nagysága (db), Helyi termékek arányának növekedése az élelmiszerkereskedelmen (%)	igen
	3. Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében									
3.1.	Klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaságban, termelési integrációk megerősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	vállalkozások, konzorciumok, klaszter szervezetek.	kis- és középvállalkozások	2014-2020	6 500	GINOP 1. VP 3	3. tematikus cél	Létrehozott klaszterek száma az élelmiszergazdaságban (db) Fejlesztéssel érintett termelési integrációk száma (db) A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)	igen
3.2.	Beszállítói programok generálása az élelmiszergazdaságban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások	kis- és középvállalkozások	2014-2020	7 000	GINOP 1. VP 3.	3. tematikus cél	Létrehozott beszállítói programokba bevont vállalkozások száma (db) A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya	igen

Prioritás azonosítója, neve:		1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
		térségek							(%)	
	4. Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban									
4.1.	Alap és alkalmazott térségi kutatások támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások	magánvállalkozások, non-profit vállalkozások	2014-2020	5 000	VP 1.	1. tematikus cél	Támogatott kísérleti fejlesztések száma (db) Támogatások eredményeként megvalósított beruházások az innovációs és K+F projektekben (db)	nem
4.2.	Technológiai know-how hasznosulásának támogatása az élelmiszergazdaságban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók	mezőgazdasági termelők, fiatal gazdák mikro- és kis- és középvállalkozó élelmiszerfeldolgozók	2014-2020	5 000	VP 1.	1. tematikus cél	Támogatott kísérleti fejlesztéseket megvalósító vállalkozások száma (db) eredményeként megvalósított beruházások az innovációs és K+F projektekben (db)	nem
	5. Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése									
5.1.	Öntözési rendszerek fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020	5 000	VP 2. VP5	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Vízfelhasználás hatékonyságának javítása (%)	nem
5.2.	Természeti károk elleni védekezés korszerűsítés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás	2014-2020	7 500	VP 4. VP 5.	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Vízfelhasználás hatékonyságának javítása (%)	nem
	6. Technológia és telephely fejlesztés									

Prioritás azonosítója, neve:		1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
6.1.	Telephelyfejlesztés támogatása az élelmiszergazdaságban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020	10 000	VP 3.	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Állattenyésztés és kertészet részesedésének növekedése a mezőgazdasági termelési értékéből (%)	nem
6.2.	Meleg és üvegházi kertészet fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020	2 500	VP 2. VP 5.	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Állattenyésztés és kertészet részesedésének növekedése a mezőgazdasági termelési értékéből (%)	nem
6.3.	Termesztési technológiák és állattartó telepek korszerűsítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020	2 000	VP 2. VP 5.	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Állattenyésztés és kertészet részesedésének növekedése a mezőgazdasági termelési értékéből (%)	nem
6.4.	Az élelmiszer feldolgozás korszerűsítés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	mezőgazdasági termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	2014-2020	4 000	VP 3.	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Állattenyésztés és kertészet részesedésének növekedése a mezőgazdasági termelési értékéből (%)	nem
6.5.	Minőségbiztosítást	Szabolcs-	mezőgazdasági	mezőgazdasági	2014-2020	800	VP 3.	3.	Minőségbiztosítási	nem

Prioritás azonosítója, neve:		1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	célzó technológiai fejlesztések támogatása	Szatmár-Bereg megye teljes területét érinti, kiemelten a rurális térségek	termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja	termelők Induló mezőgazdasági vállalkozás Mezőgazdasági termelők egy csoportja				tematikus cél	rendszerekbe bevont vállalkozások száma (db) Állattenyésztés és kertészet részesedésének növekedése a mezőgazdasági termelési értékéből (%)	

5.1.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A cél megvalósulása a környezetre jelelentős hatással bír, negatív hatásként feltételezhetőek, a környezeti terhelés fokozódik, mely tudatos, természetvédelmi szempontokat figyeleme véve mérsékelhető.

A talaj esetében várhatóan fellépő negatív hatások: a kapacitásnövekedés miatt fokozódó talajterhelés, agrárgazdasági eredetű talajszennyezéssel kapcsolatos problémák erősödése, eróziós és deflációs károk, a talaj tápanyagháztartásának megváltozása, a talaj tömörödése. Ezek csökkentése érdekében kiemelt figyelemet kell fordítani: a barnamező beruházási terület támogatására, a környezetbarát agrártemelési támogatására, a mezőgazdasági területek erózió és defláció elleni védelemre (mezővédő erdősávok telepítése).

A levegő minőségének romlását eredményezhetik a mezőgazdasági erdető porszennyezés növekedése, a feldolgozó üzemek légszennyezőanyag kibocsátásának növekedése, valamint az exporttermék szállításából fakadó közlekedési eredetű légszennyezés növekedés. A negatív hatás csökkenetése érdekében a környezetbarát termelési technológiák támogatása, mezővédő erdősávok telepítése, környezetbarát szállítási módok alkalmazása szükséges.

A felszini és felszín alatti vizek mennyisége és minőségét negatívan befolyásolhatja a vízkészletek csökkenése az öntözés fokozódása miatt, a vizek agrárgazdasági eredetű szennyeződése, a térség vízháztartásának pozitív megváltozása az öntözés feltételeinek megteremtése által. A negatív hatások csökkentésére javasolt a preciziós mezőgazdaság feltételeinek megteremtése, az öntözés vízszükségletének biztosítása a Tiszai víztározókból.

A hulladékgazdálkodás területén várhatóan a feldolgozó kapacitás és a termelés növekedéséből eredő agrárgazdasági hulladék mennyisége emelkedik, melynek kezelése érdekében az agrárgazdasági hulladékok megújuló energiaként való hasznosítása.

A táj esetében negatív hatásként jelentkezhet a tájszerkezet megváltozása a mezőgazdasági területek növekedése, illetve a tájdiverzitás csökkenése a birtokszerkezet megváltozása miatt. Ennek feloldására a hagyományos termelési módok megőrzése, valamint a tájképileg érzékeny/védett területek megóvása jelenthet megoldást.

Az épített környezet, kulturális örökség esetében várhatóan felllépő negatív hatások lehetnek: a zöldmezős ipari területek, infrastrukturális létesítmények fejlesztésével az épített környezet növekedése, a szállításból adódó infrastrukturális létesítmények (utak) fokozott terhelése, a település szerkezetétől idegen építészeti elemek térnyerése, új beruházások, a temrelői kapacitások növekedése miatt az érintett településeken növekszik a zajterhelés. A negatív hatások

csökkentését szolgálhatják: a védett épített és kulturális örökségek fokozott oltalma, a környezetbarát szállítási módok alkalmazása a települések elkerülésével, a magas zajterheléssel járó tevékenységek elkülönítése, ipari területek, forgalmas ipari utak véderdővel történő körbevétele a zajszennyezés csökkentése érdekében.

Az élővilág esetében az élővilág életterének visszaszorítása negatívumként jelenhet meg, amelyet csökkenthet a pufferterületek biztosítása az élővilág védelme érdekében.

5.2 2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése

5.2.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

a) a megújuló forrásokból nyert energia előállításának és elosztásának támogatása;

b) az energiahatékonyság és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a vállalkozásokban;

c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is;

d) intelligens alacsony és közepes feszültségen működő elosztórendszerek fejlesztése és kialakítása;

e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását;

f) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiák kutatásának, innovációjának és bevezetésének az előmozdítása;

g) a hasznos hőigény alapján a hő és a villamos energia nagy hatásfokú kapcsolt előállításának előmozdítása;

5. tematikus cél: az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése a következők révén:

a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, többek között az ökoszisztémán alapuló megközelítéseket célzó beruházások támogatása;

b) egyedi kockázatok kezelésére, a katasztrófákkal szembeni ellenálló képesség biztosítására és katasztrófavédelmi rendszerek kifejlesztésére irányuló beruházások elősegítése;

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

a) a hulladékágazatba történő beruházás az uniós környezeti vívmányok követelményeinek való megfelelés és a tagállamok által megállapított, e követelményeken túlmutató beruházási igények kielégítése érdekében;

b) a vízgazdálkodási ágazatba történő beruházás az uniós környezeti vívmányok követelményeinek való megfelelés, és a tagállamok által megállapított, e követelményeken túlmutató beruházási igények kielégítése érdekében;

d) a biológiai sokféleség és a talaj megóvása és helyreállítása és az ökoszisztéma-szolgáltatások elősegítése, többek között a Natura 2000 és a zöld infrastruktúrák révén;

e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása;

f) a hulladékgazdálkodási ágazatban, a vízgazdálkodási ágazatban, a talaj tekintetében vagy a légszennyezettség csökkentése területén a környezetvédelem és az erőforrás-hatékonyság javítását szolgáló innovatív technológiák előmozdítása;

g) az erőforrás-hatékony gazdaságra való ipari átállás támogatása, a zöld növekedés, az ökoinnováció és a környezeti teljesítményirányítás a köz- és a magánszektorban történő előmozdítása;

7. tematikus cél: a fenntartható közlekedés támogatása és a szűk keresztmetszetek eltávolítása az alapvető fontosságú hálózati infrastruktúrákból

c) környezetbarát (többek között alacsony zajkibocsátású) és alacsony szén-dioxid kibocsátású közlekedési rendszerek, többek között belvízi és tengeri hajózási útvonalak, kikötők, multimodális összeköttetések és repülőtéri infrastruktúrák kifejlesztése és korszerűsítése, a fenntartható regionális és helyi mobilitás előmozdítása érdekében

Kapcsolódó megyei stratégiai cél

Zöld megye – Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás

A prioritás specifikus céljai

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye természeti erőforrásainak hatékonyabb felhasználása érdekében a vízkészletekkel való tervszerű gazdálkodás biztosítása
- A térség árvízi és belvízi-veszélyeztetettségének csökkentése
- A megújuló energiaforrások növelése a települések életében, a települési energiahatékonyság növelése, a fenntartható és környezetbarát közlekedésfejlesztés térnyerésének segítése
- A megyei szilárdhulladék-program továbbfejlesztése a zéró lerakás irányába, hulladékhasznosításra alapuló energiatermelés feltételeinek megteremtése megszüntetve ezáltal a lerakott hulladék által okozott levegőszennyezést és javítva ezzel a térség fenntartható, inkluzív fejlődésének biztosítását.
- A védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természet-védelmi helyzetének és állapotának javítása.

A prioritás területi specifikuma

A prioritás Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egész területét érinti.

5.2.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

1. intézkedés: Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása

Az intézkedés célja egyrészt a helyi egyrészt a települések vízgazdálkodáshoz kapcsolódó beruházásainak támogatása a települési környezetvédelmei infrastruktúra korszerűsítése érdekében. Másrészt az energiapotenciálok kiaknázása érdekében a megújuló energiatermelés és felhasználás megvalósításának támogatása foglalkoztatás orientált fókusszal. Az energiahatékonyság javítását két szinten támogatja az intézkedés, egyrészt az önkormányzati tulajdonú épületállomány energetikai korszerűsítésével, másrészt az energiatermelés fejlesztésével. Az energiatermelés fejlesztése kisléptékű települési, településközi és térségi szintű energiatermelő rendszerek, közösségi fűtőművek, integrált kisléptékű energiatermelő rendszerek létesítésére irányul, amelyek a megújuló energiaforrások endogén kiaknázását segíti. Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Kis léptékű , vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása

- Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása
- Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése

2. intézkedés: Komplex vízgazdálkodási program kialakítása

A felszíni vizek egyenlőtlen területi és időbeni eloszlása miatt kiemelten cél a vízkészletekkel való tervszerű gazdálkodás biztosítása, ennek érdekében a térségi vízszétosztó rendszerek fejlesztése során szükséges az ésszerű, költséghatékony vízvisszatartás és csapadékvíz-gazdálkodás feltételeinek megteremtése. A felszíni vizek tekintetében az egyik legfontosabb prioritás a mezőgazdasági vízfelhasználás lehetőségének növelése, olyan beavatkozások segítségével, amelyek növelik a vízkészletek hasznosítását, lehetővé teszik a vízhiányos időszakban a vizek visszatartását, - figyelembe véve a környezet és a természet igényeit, ennek elsődleges célja, hogy nagyságrendekkel növekedjen az öntözött mezőgazdasági területek aránya. Az intézkedés másik célja a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megalapozása és a természeti katasztrófák megelőzése érdekében Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ár és belvíz veszélyeztetettségének csökkentése. A vízgazdálkodási program harmadik tevékenysége a térségi és települési szintű vízgazdálkodási beruházások támogatására irányul, kiemelten az ivóvízellátás és a szennyvízkezelés korszerűsítésére.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása
- Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése
- Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása

3. intézkedés: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése

A klímaváltozás hatásainak mérséklésében a legnagyobb kihívás a széndioxid kibocsátás csökkentése jelenti, amelyben az épületek energiahatékonyságának növelése kiemelt szerepet játszik Az üvegház hatású anyagok csökkentése érdekében növelni szükséges a megújuló energiák felhasználását a településüzemeltetésben. Az intézkedés három kiemelt területre fókuszál, egyrészt a közszféra által működtetett közszolgáltatások energetikai fejlesztéseire, a lakossági és nonprofit szektor által használatban lévő épületek, rendszerek energetikai korszerűsítésére és a vállalkozások telephelyeinek energetikai korszerűsítésére. (ez utóbbi esetében különösen a vállalkozások versenyképességének javítása energiahatékonyságuk javításán keresztül, melynek célja a megújuló energiaforrások felhasználásának növelése a KKV szektorban). Az intézkedés további kiemelt tevékenysége a helyi energiapotenciálok kiaknázása érdekében a megújuló energiatermelés támogatása a zöld-áram termelés fejlesztésével.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása
- Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása
- Zöld-áram termelés fejlesztése
- Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása

4. intézkedés: Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése

Az intézkedés célja a fenntartható és környezetbarát közlekedésfejlesztés előmozdítása, ennek érdekében Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén szükséges fejleszteni és terjeszteni a környezetbarát közlekedési rendszereket és környezetbarát közlekedési módokat. Az intézkedés kiemelt feladata a fenntartható városi és várostérségi közlekedés feltételeinek megteremtése, a munkaerő mobilitásának biztosítása érdekében a munkaerő-piaci központok

környezetbarát megközelítésének fejlesztése, valamint az utazási körülmények minőségi fejlesztése. Ennek érdekében az intézkedés két területen irányoz elő beavatkozásokat. Egyrészt a kötöttpályás elővárosi közösségi közlekedési rendszerek fejlesztése, másrészt a módváltó közlekedési rendszerek fejlesztése, a közlekedési láncok összekapcsolása, a személyszállítási intermodális csomópontok fejlesztése.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése
- Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása

5. intézkedés: Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Magyarországon szinte egyedülálló módon egységes struktúrában, önkormányzati társulási tulajdonban álló és által üzemeltetett szilárdhulladék gazdálkodás folyik. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás 241 önkormányzatot képvisel, 100%-ban saját tulajdonú cége végzi 2010. évtől a szilárdhulladék ártalmatlanítását, ill. 2012. évtől annak gyűjtés-szállítását is. Jelenleg az éves szinten 120.000 tonna keletkezett települési / lakossági szilárdhulladék ártalmatlanítása 3 regionális hulladékkezelő központban (Nyíregyháza, Kisvárda, Nagyecsed) döntő mértékben deponálással, kisebb részben újrahasznosítással történik. A hulladékgazdálkodás technológiai fejlesztésével célunk kettős, egyrészt a maradék hulladék mechanikai előkezelésével a magas energiatartalmú hulladék kiválasztása, a biohulladék leválasztása és szárítása, a különböző fémek és az üveg szelektálása, valamint az inert hulladék – korlátozott célú – felhasználásra történő tisztítása. Másrészt a magas energiatartalmú és az előkezelt biohulladékból – a megvalósítás időpontjában elérhető legjobb technikával – energia ellátása, a fémek és üveg újrahasznosítása, és a szennyezőanyagoktól megtisztított inert anyag építési célú felhasználása. Továbbra is kiemelt feladat a megmaradt rekultiválatlan területek felszámolása.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)
- Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése
- Hulladéklerakók rekultivációja

6. intézkedés: Természetvédelem és élővilág védelem

Az intézkedés célja a védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természet-védelmi helyzetének és állapotának javítása, a természetvédelmi kezelés infrastrukturális feltételeinek javítása.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1 Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	– települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit szervezetek
	1.2 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	– a települési, elsődlegesen az önkormányzati intézmények, továbbá egyéb önkormányzati ingatlanok, infrastrukturális létesítmények energiahatékonysága fokozásának és a megújuló energiaforrások részarány növelésének, valamint a helyi alkalmazkodás megtervezésének és végrehajtásának támogatása – önkormányzati intézmények, infrastruktúra, önkományzati tulajdonú épületállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja (pl. kazánházak felújítása, hőtermelők cseréje korszerű nagy hatásfokú berendezésekre), illetve az épületek hőszigetelésének javítása (hőtechnikai adottságok javítása, hőveszteségek csökkentése), valamint szükség esetén – amennyiben az épület teljes élettartamára vetített energiaköltség-megtakarítás egy új épület építésével kedvezőbb eredményt ad – új önkormányzati infrastruktúra építése – önkormányzati intézmények, továbbá egyéb önkormányzati infrastruktúra energetikai korszerűsítése (pl. világítási rendszerek korszerűsítése, hőtechnikai adottságok javítása), megújuló energiaforrások alkalmazása (pl. napelemek telepítése, biomassza kazán telepítése) – komplex fejlesztési programok lehetősége mellett Önkormányzatok Fenntartható Energia Akcióprogramjai (SEAP) elkészítésének támogatása, önkormányzat által vezérelt környezettudatosságot erősítő szemléletformálási kampányok, akciók támogatása a helyi alkalmazkodás érdekébe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, szemléletformáló akciók esetében ezeken túl civil szervezetek.
	1.3 Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	– önkormányzat által vezérelt, a helyi adottságokhoz illeszkedő megújuló energiaforrások kiaknázásra irányuló, autonóm energiaellátás megvalósítása (helyi ellátást biztosító megújuló energiatermelő rendszerek, közösségi távfűtő rendszerek létesítése)	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.1 Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	– védvonalak megteremtése, – a rendszer egyenszilárdságát, a védművek előírás szerinti kiépítése, a műtárgyak fejlesztése, a medrek vízlevezető képességének, ökológiai szempontokat figyelembe vevő rehabilitációja, rekonstrukciója révén. – árvízi kockázatoknak kitett önkormányzatok esetében a fejlesztések az ideiglenes védvonalak felváltását célozzák állandósított védelmi rendszerekkel, körtöltésekkel, árvízvédelmi falakkal.	vízügyi igazgatási szervek, önkormányzatok
	2.2 Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	– édesvízkészletekkel való fenntartható gazdálkodás feltételeinek megteremtése, valamint adatbázis-fejlesztés végrehajtása. – új tározók megépítése és meglévő tározók rekonstrukciója, amelyek alkalmasak az árvízcsúcsok csökkentésére. – a csapadékvíz helyben tartása, a felszíni vízlevezetés, vízlefolyás lassítása, a dombvidéki patakok vízhozamának egyenletesebbé tétele a hasznosítási lehetőségek megteremtésével.	központi közigazgatási szervek, vízügyi igazgatási szervek
	2.3 Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető	– ivóvízminőség-javító projektek támogatása. – valamennyi ivóvíz határértéknek való megfelelés biztosítása.	vízi közmű tulajdonosok, vízi közmű

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	beruházások támogatása	– új szennyvízelvezető rendszerek létrehozása, szennyvíztisztító telepek építése, meglévő szennyvízelvezető rendszerek, szennyvíztisztító telepek fejlesztése és bővítése. – közcsatornával gazdaságosan el nem látható települések, településrészek környezetbarát és költséghatékony, szakszerű egyedi szennyvízkezelésének elősegítése.	szolgáltatók; kizárólag a szemléletformálás esetén: civil szervezetek is
3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	– épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségeinek csökkentése érdekében, megújuló energiaforrások alkalmazásának támogatása	önkormányzatok, civil szervezetek
	3.2 Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	– épületek hőtechnikai adottságainak javítása, hőveszteségeinek csökkentése érdekében, megújuló energiaforrások alkalmazásának támogatása	magánszemélyek
	3.3 Zöld-áram termelés fejlesztése	– biomassza hasznosítása, biogáz termelés és felhasználás, geotermikus energia alkalmazása, napenergia hasznosítása, vízenergia hasznosítása – - megújuló technológiákra alapozott zöldáram termelő rendszerek fejlesztése	gazdasági társaságok, közjogi vagy magánjogi szervezet
	3.4 Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	– épülethez kapcsolódó energetikai fejlesztések támogatása az energiahatékonyság és az energiatakarékosság fokozása céljából.	gazdasági társaságok
4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4.1 Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	– költség-hatékony vasút vonalkorszerűsítések	a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek
	4.2 Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	– közlekedési láncok jobb összekapcsolása infrastruktúra fejlesztéssel, közlekedési informatikai rendszerek összekapcsolásával, közlekedési szövetségek kialakításával, fejlesztésével.	a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek
5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.1 Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	– elkülönítetten gyűjtött hulladék továbbkezelése, az ehhez szükséges válogatóművek kialakítása, biológiai vagy mechanikai hulladékkezelést lehetővé tevő létesítmények fejlesztése, komplex hulladékkezelő központok kialakítása. – a gyűjtött hulladék hasznosítását célzó fejlesztések valamint az ártalmatlanítást célzó további fejlesztések támogatása.	önkormányzatok és társulásaik, állami szervezetek
	5.2 Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	– a papír-, üveg-, műanyag-, a biológiailag lebomló szerves hulladékok, valamint a veszélyes hulladék elkülönített gyűjtése, megfelelő gyűjtőpontok és gyűjtőudvarok, újrahasználati központok kialakítása.	önkormányzatok és társulásaik, többségi állami vagy önkormányzati tulajdonú gazdasági szervezetek; kizárólag a szemléletformálás esetén: civil szervezetek is.
	5.3 Hulladéklerakók rekultivációja	– a szennyezettséget lehatároló – tényfeltáró vizsgálatok lefolytatása, – a szennyezettség földtani közegből, felszín alatti vízből történő eltávolítását szolgáló beavatkozások.	állami vagyonkezelésért felelős szervezetek

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
6. Természetvédelem és élővilág védelem	6.1 Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	– Élőhely-fejlesztés védett és Natura 2000 területeken, az élőhelyek közötti ökológiai kapcsolatok erősítése, célzott fajmegőrzési beavatkozások, élettelen természeti értékek megőrzése, bemutatás, szemléletformálás – Védett, ill. Natura 2000 területek közvetlen természetvédelmi kezeléséhez szükséges infrastrukturális háttér fejlesztése; a monitorozásához szükséges eszközpark fejlesztése; a természetvédelmi őrszolgálat fejlesztése; a madárvédelmi irányelv hatálya alá tartozó fajok, illetve az élőhelyvédelmi irányelv mellékletein szereplő fajok és élőhely-típusok aktuális természetvédelmi helyzetének meghatározása – Az ökoszisztémák és szolgáltatásaik országos léptékű feltérképezése és értékelése, az ökoszisztémák helyreállításával kapcsolatos nemzeti stratégiai keret prioritásainak azonosítása	jogszabály szerint az országos jelentőségű védett természeti területek természetvédelmi kezelésért felelős szervek, védett természeti területek természetvédelmi kezelésében érintett központi költségvetési, 100%-ban állami tulajdonú gazdasági társaságok, civil szervezetek, önkormányzatok stb.

5.2.2.1 *A beavatkozások finanszírozásának forrása*

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1 Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	Járási	1.000
	1.2 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 2. intézkedés: A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása	Járási	3.000
	1.3 Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 2. intézkedés: A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása	Járási	1.500
2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.1 Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	KEHOP 1. Prioritás: A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	ágazati	50.000
	2.2 Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	KEHOP 1. Prioritás: A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	ágazati	25.000
	2.3 Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	KEHOP 2. Prioritás: Települési vízellátás szennyvíz-elvezetés és –tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése	ágazati	50.000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	KEHOP 5. Prioritás: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	ágazati	25.000
	3.2 Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	KEHOP 5. Prioritás: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	ágazati	10.000
	3.3 Zöld-áram termelés fejlesztése	KEHOP 5. Prioritás: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	ágazati	15.000
	3.4 Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	GINOP 4. Prioritás: Energiahatékonyság és a megújuló energia használatának elősegítése	ágazati	15.000
4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4.1 Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	IKOP 3. Prioritás: Fenntartható városi közlekedés fejlesztése, elővárosi vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása	ágazati	2.500
	4.2 Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	IKOP 3. Prioritás: Fenntartható városi közlekedés fejlesztése, elővárosi vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása	ágazati	2.500
5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.1 Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	KEHOP 3. Prioritás: Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	ágazati	10.000
	5.2 Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	KEHOP 3. Prioritás: Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	ágazati	7.000
	5.3 Hulladéklerakók rekultivációja	KEHOP 3. Prioritás: Hulladékgazdálkodással és kármentesítéssel kapcsolatos fejlesztések	ágazati	3.000
6. Természetvédelem és élővilág védelem	6.1 Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	KEHOP 4. Prioritás: Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések	ágazati	5.000

5.2.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1 Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	500	500
	1.2 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	1500	1500
	1.3 Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	750	750
2. Komplex vízgazdálkodási	2.1 Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése,	25000	25000

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
program kialakítása	hiányzó elemek kialakítása		
	2.2 Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	12500	12500
	2.3 Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	25000	25000
3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	12500	12500
	3.2 Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	5000	5000
	3.3 Zöld-áram termelés fejlesztése	7500	7500
	3.4 Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	7500	7500
4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4.1 Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	1250	1250
	4.2 Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	1250	1250
5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.1 Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	5000	5000
	5.2 Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	3500	3500
	5.3 Hulladéklerakók rekultivációja	1500	1500
6. Természetvédelem és élővilág védelem	6.1 Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	2500	2500

5.2.2.3 *Eredményesség vizsgálata*

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	1.1 Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (m)	Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték (0-10)) A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)
	1.2 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év)	
	1.3 Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek fejlesztése	További kapacitás megújuló energia előállítására (MW)	
2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	2.1 Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	Az emelt minőségű katasztrófavédelem előnyeit élvező lakosság (fő)	Árvíz ellen az előírásoknak megfelelően védett lakosok száma (fő)
	2.2 Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás	Vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek megteremtése	területek nagysága (ha)	A fejlesztés eredményeként megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott agglomerációk aránya (%)
	2.3 Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	Jobb vízellátásban részesülő további népesség (fő)	
3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	3.1 Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	Az üvegház-hatást okozó gázok éves csökkenése (tonna CO2 egyenérték)	A megújuló energiaforrásból előállított energia-mennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)
	3.2 Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	Az intelligens hálózatokhoz csatlakozott további energiafo-gyasztók (felhasználó)	
	3.3 Zöld-áram termelés fejlesztése	További kapacitás megújuló energia előállítására (MW)	
	3.4 Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	4.1 Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	Új kötöttpályás közösségi közlekedési járművek kapacitása (férőhely)	Utasok száma a fejlesztett elővárosi közösségi közlekedési szakaszokon (ezer utas / év)
	4.2 Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	Új intermodális személyforgalmi kapcsolatok száma (összekapcsolt utasok száma, ezer fő)	
5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	5.1 Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	Hulladék újrafeldolgozására további kapacitás	Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya a teljes települési hulladék mennyiségéhez képest (%)
	5.2 Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	Az elkülönített gyűjtési rendszerrel elért lakosság száma (fő)	
	5.3 Hulladéklerakók rekultivációja	Összes potenciálisan szennyezett terület (ha)	
6. Természetvédelem és élővilág védelem	6.1 Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	A természet-védelmi helyzet javítása érdekében tett intézkedések által érintett élőhelyek kiterjedése	Javuló természet-védelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya (%)

5.2.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	1. Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása									
1.1.	Kis léptékű, vízgazdálkodáshoz	Szabolcs-Szatmár-	önkormányzatok, önkormányzati	az érintett területek önkormányzatai,	2015-2020	1000	TOP 2.1	6. tematikus	Bel- és csapadék-	nem

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	köthető beruházások támogatása	Bereg megye	többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit	helyi vállalkozásai és lakossága, kiemelten a családok és a fiatalok				cél	vízvédelmi létesítmények hossza (m) Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték (0-10)) A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)	
1.2.	Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, szemléletformáló akciók esetében ezeken túl civil szervezetek.	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei	2015-2020	3000	TOP 3.2	4. tematikus cél	A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése (kWh/év) Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték (0-10)) A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)	nem
1.3.	Térségi és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei	2015-2020	1500	TOP 3.2	4. tematikus cél	További kapacitás megújuló energia előállítására (MW)	igen

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	fejlesztése								Elégedettség a települési környezet minőségével (pontérték (0-10)) A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)	
	2. Komplex vízgazdálkodási program kialakítása									
2.1.	Ár és belvízvédelem infrastrukturális létesítményeinek korszerűsítése, hiányzó elemek kialakítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vízügyi igazgatási szervek, önkormányzatok	az árvizek által veszélyeztetett térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei, közintézményei	2015-2020	50000	KEHOP 1.	5. tematikus cél	Az emelt minőségű katasztró-favédelem előnyeit élvező lakosság (fő) Árvíz ellen az előírásoknak megfelelően védett lakosok száma (fő) A fejlesztés eredményeként megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott agglomerációk aránya (%)	nem
2.2.	Környezetkímélő mezőgazdasági vízfelhasználás létesítményeinek kialakítása, a mezőgazdasági öntözés technológiai feltételeinek	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	központi közigazgatási szervek, vízügyi igazgatási szervek	a vizek többletéből vagy hiányából származó kedvezőtlen hatások által érintett térségek lakossága, az érintett térség gazdasági szervezetei,	2015-2020	25000	KEHOP 1.	6. tematikus cél	Vízgazdálkodási fejlesztéssel érintett területek nagysága (ha) Árvíz ellen az előírásoknak megfelelően védett lakosok	igen

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	megteremtése			közintézményei					száma (fő) A fejlesztés eredményeként megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott agglomerációk aránya (%)	
2.3.	Térségi, települési szintű vízgazdálkodáshoz köthető beruházások támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vízi közmű tulajdonosok, vízi közmű szolgáltatók; kizárólag a szemléletformálás esetén: civil szervezetek is	nem megfelelő minőségű ivóvízzel ellátott területek lakossága, vállalkozásai; nem megfelelő szennyvízkezeléssel rendelkező 2000 LE feletti agglomerációk, és a megfelelő szennyvízelvezetéssel szennyvíztisztítással nem rendelkező agglomerációk	2015-2020	50000	KEHOP 2.	6. tematikus cél	Jobb vízellátásban részesülő további népesség (fő) Árvíz ellen az előírásoknak megfelelően védett lakosok száma (fő) A fejlesztés eredményeként megfelelő szennyvízkezelő rendszerrel ellátott agglomerációk aránya (%)	nem
	3. Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése									
3.1.	Önkormányzati tulajdonú köz- és lakóépületek, valamint közterületek energiahatékonyság növelést célzó beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, civil szervezetek	állami közintézmények, az állami közfeladat-ellátásban résztvevők köre, egyházak, valamint többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok	2015-2020	25000	KEHOP 5.	4. tematikus cél	Az üvegház-hatást okozó gázok éves csökkenése (tonna CO2 egyenérték) A megújuló energiaforrásból előállított energia-mennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)	nem

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
3.2.	Magántulajdonú lakóépületek, nonprofit szektor által használt épületek energiahatékonysági korszerűsítésének támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	magánszemélyek	lakosság, nonprofit szektor	2015-2020	10000	KEHOP 5.	4. tematikus cél	Az intelligens hálózatokhoz csatlakozott további energiafo-gyasztók (felhasználó) A megújuló energiaforrásból előállított energia-mennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)	igen
3.3.	Zöld-áram termelés fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	gazdasági társaságok, közjogi vagy magánjogi szervezet	az energia szektor szereplői	2015-2020	15000	KEHOP 5.	4. tematikus cél	További kapacitás megújuló energia előállítására (MW) A megújuló energiaforrásból előállított energia-mennyiség a teljes bruttó energia-fogyasztáson belül (PJ/év)	igen
3.4.	Vállalkozások energiahatékonysági beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	gazdasági társaságok	gazdasági társaságok	2015-2020	15000	GINOP 4.	4. tematikus cél	Vissza nem térítendő támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) A megújuló energiaforrásból előállított energia-mennyiség a teljes bruttó	nem

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
									energia-fogyasztáson belül (PJ/év)	
	4. Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése									
4.1.	Közúti és vasúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése: járműállomány korszerűsítése, a szolgáltatások kiszámíthatóságának fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek	a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek	2015-2020	2500	IKOP 3.	7. tematikus cél	Új kötöttpályás közösségi közlekedési járművek kapacitása (férőhely) Utasok száma a fejlesztett elővárosi közösségi közlekedési szakaszokon (ezer utas / év)	nem
4.2.	Közlekedési láncok összekapcsolása, intermodalitás biztosítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek	a helyi közösségi közlekedést ellátó cégek	2015-2020	2500	IKOP 3.	7. tematikus cél	Új intermodális személyforgalmi kapcsolatok száma (összekapcsolt utasok száma, ezer fő) Utasok száma a fejlesztett elővárosi közösségi közlekedési szakaszokon (ezer utas / év)	igen
	5. Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése									
5.1.	Technológiafejlesztés a 3R stratégiára alapozva (reduce, reuse, recovery)	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok és társulásaik, állami szervezetek	a települések lakossága, a közszolgáltatással érintett egyéb hulladéktermelők	2015-2020	10000	KEHOP 3.	6. tematikus cél	Hulladék újrafeldolgozásár a további kapacitás Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya a teljes települési hulladék mennyiségéhez	nem

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
									képest (%)	
5.2.	Szelektív gyűjtés feltételeinek korszerűsítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok és társulásaik, többségi állami vagy önkormányzati tulajdonú gazdasági szervezetek; kizárólag a szemléletformálás esetén: civil szervezetek is.	a települések lakossága, a közszolgáltatással érintett egyéb hulladéktermelők	2015-2020	7000	KEHOP 3.	6. tematikus cél	Az elkülönített gyűjtési rendszerrel elért lakosság száma (fő) Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya a teljes települési hulladék mennyiségéhez képest (%)	igen
5.3.	Hulladéklerakók rekultivációja	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	állami vagyonkezelésért felelős szervezetek	A szennyezett talajjal/ felszín alatti vízzel érintkező lakosság, gazdasági szervezetek	2015-2020	3000	KEHOP 3.	6. tematikus cél	Összes potenciálisan szennyezett terület (ha) Elkülönítetten gyűjtött települési hulladék aránya a teljes települési hulladék mennyiségéhez képest (%)	igen
	6. Természetvédelem és élővilág védelem									
6.1.	Megyei természetvédelmi területek és közösségi jelentőségű természeti értékek állapotának, helyzetének javítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	jogszabály szerint az országos jelentőségű védett természeti területek természetvédelmi kezelésért felelős szervek, védett természeti területek természetvédelmi kezelésében érintett központi költségvetési, 100%-ban állami tulajdonú gazdasági társaságok, civil szervezetek, önkormányzatok	Helyi közösségek, helyi ökoturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók, szakirányú felsőoktatásban résztvevő intézmények hallgatói, stb.; tágabb értelemben az Európai Unió és Magyarország	2015-2020	5000	KEHOP 4.	6. tematikus cél	A természet-védelmi helyzet javítása érdekében tett intézkedések által érintett élőhelyek kiterjedése Javuló természet-védelmi helyzetű közösségi jelentőségű élőhely-típusok aránya (%)	igen

Prioritás azonosítója, neve:		2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
			stb.	polgárai.						

5.2.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A cél megvalósulása elsősorban a környezetre gyakorol pozitív hatásokat, szinte minden tekintetben (talaj, víz, levegő, élővilág). Ebben kétségkívül a legfontosabb a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás erősítése és a üvegházgázok kibocsátásának csökkentése. Másrészről közvetett módon társadalmi hasznosulása is meghatározó, hozzájárul ugyanis a lakosság életszínvonalának javulásához, életminőségének növekedéséhez és a foglalkoztatás bővüléséhez elsősorban a rurális övezetekben. Napjainkban a környezettudatos, egészséges életmód és a környezetvédelem fontos tényezők, a társadalmi versenyképesség részei. A stratégiai cél a környezet élhetőbbé, lakhatóbbá tételét célozza meg, mind a városi, mind a vidéki lakosság számára. A gazdasági hatásrendszere a stratégiai célnak inkább közvetetten érvényesül. Egyrészt hozzájárul a gazdasági szerkezet korszerűsödéséhez, a térség energiafüggésségének oldásához, az önfenntartáshoz. Ugyanakkor közvetlenül támogatja a környezetipar megerősödését, amely az iparfejlesztés egyik alternatívája.

5.3 3. Prioritás: Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása

5.3.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

2. tematikus cél: az ikt-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a következők révén

a) a szélessáv-kiépítés kiterjesztése és nagy sebességű hálózatok kiépítése, valamint a digitális gazdaságot szolgáló feltörekvő technológiák és hálózatok bevezetésének támogatása;

b) az ikt-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az ikt iránti kereslet fokozása;

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;

b) a kkv-k számára új vállalati modell – elsősorban a nemzetközivé válás céljával történő – kidolgozása és megvalósítása;

c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;

d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni;

8. A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése a következők révén (ERFA, ESZA)

a) üzleti inkubátorházak létrehozásának támogatása, valamint az önfoglalkoztatás, a mikrovállalkozások és a cégalapítás beruházásokkal való támogatása;

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

d) a foglalkoztatási szolgálatok infrastruktúrájába történő beruházás;

iii) önfoglalkoztatás, vállalkozói készség és vállalkozások, közöttük innovatív mikro-, kis- és középvállalkozások létrehozása;

v) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodása a megváltozott körülményekhez;

vi) aktív és egészséges idősödés;

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;

d) a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;

Kapcsolódó megyei stratégiai cél

Proaktív megye – A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása

A prioritás specifikus céljai

- A külföldi működő tőke arányának, befektetések számának növelése, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye ipari termelési potenciáljának fokozása érdekében az ipartelepítés ösztönzése, a meglévő ipari parkok és iparterületek kihasználtságának növelése.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye iránti turisztikai kereslet növelése, a desztináció imázsának javítása.
- A kis és középvállalkozások által foglalkoztatottak számának és a vállalkozások számának növelése, a kkv szektor versenyképességének javítása
- A társadalmi versenyképesség javítása, a társadalmi aktivitás és összetartozás növelésével.
- A határtérség gazdasági, társadalmi és kulturális integrációjának erősítése, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye nemzetközi integrációjának mélyülése.

A prioritás területi specifikuma

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe

5.3.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

1. intézkedés: Aktív megyei befektetés-ösztönzés

Az intézkedés célja a megyei gazdaságfejlesztési és befeketedés-ösztönzési háttérkapacitások megteremtése, ennek érdekében szükséges létrehozni egy megyei gazdaságfejlesztési szervezetet és meg kell teremteni ennek működési feltételeit (infrastrukturális feltételek és a működéshez szükséges immateriális javak biztosításának támogatása, szervezeti működési költségek biztosításának), amelynek kompetenciakörébe tartozik egy aktív befektetés-ösztönzési tevékenység gyakorlása, illetve a térség gazdaságfejlesztésének segítése. Ennek érdekében a másik támogatandó tevékenység a befektetés-ösztönzést és gazdaságfejlesztést segítő koncentrált marketing tevékenység biztosítása, amely megfelelő piac szegmentáció alapján feltárja a kínálati lehetőségeit a potenciális befektetőknek.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés
- Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása

2. intézkedés: Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció

Az intézkedés célja olyan tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok kialakítása, fejlesztése, összehangolt megyei és határon átnyúló komplex turisztikai termékek, termékcsomagok létrehozása és a hozzá kacsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése, amely képes a látogatók vonzása mellett a látogatók megtartására is. Ennek érdekében a meglévő idegenforgalmi potenciálokra alapozva, a meglévő turisztikai termékek kombinálásával, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések és hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások támogatása történik meg az intézkedés keretében, illetve a már meglévő versenyképes tematikus utak fejlesztése. Az intézkedés része a fenti turisztikai szolgáltatások fejlesztését kiegészítő beavatkozások támogatása, elsősorban keresletélénkítő kulturális és turisztikai marketing tevékenység támogatása, kulturális programok szervezése és egyéb a kulturális gazdaság fejlesztését előmozdító beavatkozások támogatása.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése
- Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása

3. intézkedés: Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása

Az intézkedés célja a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítése, amelyet marketing akciók, kulturális és környezeti örökség megőrzésére irányuló programok, fenntarthatóságot szolgáló szemléletformáló programok, akciók támogatásával lehetséges előmozdítani. Az intézkedés másik célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a civil szféra társadalmi súlyának növelése, a helyi civil önszerveződés segítése, gerjesztése, ennek érdekében kiemelt beavatkozási területek a civil szervezetek támogató szerepének erősítése és az önkéntesség előmozdítása. Az intézkedés támogatja továbbá a térségi szintű esélyteremtő programok generálását (ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok: helyismeret stb.)

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése
- Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten
- Esélyteremtő programok

4. intézkedés: Vállalkozásfejlesztés

Az intézkedés célja a munkanélküli és inaktív helyi lakosság – kiemelt prioritást élveznek a fiatalok és a hátrányos helyzetűek – munkaerőpiacra belépését, foglakoztathatóságuk növelését és vállakozóvá válásukat segítő megyei és helyi programok megvalósítása. Másrészt a foglalkoztathatóság javítása érdekében foglalkoztatási paktumok létrehozásának ösztönzése a térségi szereplők között. A helyi foglalkoztatási paktumok a térségi foglalkoztatáspolitika fontos eszközei, segítségükkel keretek teremthetők a munkapiaci szereplők hatékony együttműködéséhez, a foglalkoztatási paktumok fontos szerepet vállalnak a munkaerőpiac keresleti és kínálati oldalának összehangolásában.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Vállalkozóvá válás támogatása
- Foglalkoztatási paktumok létrehozása

5. Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése

Az intézkedés célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében a turisztikai szervezetrendszer fejlesztése. Ennek két lehetősége van, egyrészt turisztikai desztináció menedzsment (TDM) szervezetek létrehozása, a meglévők fejlesztése, másrészt turisztikai klaszterek fejlesztése. A TDM területi alapon fogja össze a helyi turisztikai szolgáltatókat és a turizmusban érintett egyéb szervezeteket, a turisztikai klaszterek pedig ágazati alapon. Lényeges a TDM szervezeti szintek

további kiépítésének ösztönzése, valamint a meglévő, regisztrált TDM szervezetek által kidolgozott stratégián alapuló, ütemezett, részletes szakmai program megvalósítása.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése

6. **Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése**

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határmenti kapcsolatainak fejlesztése katalizálhatják a nagytérségi kapcsolatrendszerek fejlődését és a határtérség integrációjának erősödését, ebből eredően kiemelt fejlesztési terület. Az intézkedés két szinten javasol beavatkozásokat, egyrészt a határmenti kapcsolatok fejlesztését, vagyis a közvetlen határtérségek esetében (elsősorban magyar-ukrán és magyar-román), másrészt pedig más, távolabbi régiókkal történő együttműködést.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Határmenti kapcsolatok fejlesztése
- Interregionális kapcsolatok fejlesztése

7. intézkedés: Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás

Az intézkedés három kiemelt területen végez közösségi szemléletformálást. Egyrészt ösztönzi az aktív közösségi szerepvállalást, az önkéntesség fejlesztését, másrészt a lakosság egészségügyi helyzetének javítása érdekében az egészségmegőrzést. Továbbá az intézkedés olyan szemléletformálási programokat, kezdeményezéseket támogat, amelyek a környezet, energia- és klímatudatos attitűd kialakítását segítik a lakosság, a versenyszféra, a közszféra és a civil szféra körében (kerékpáros és más környezetbarát közlekedési módok népszerűsítése és ehhez kapcsolódó szemléletformálás, az energiatudatosság ösztönzését és a természetvédelmi célú szemléletformálási programok).

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése
- Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében
- Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében

8. intézkedés: Vállalkozói kultúra fejlesztése

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében működő kis és középvállalkozások versenyképességének javítása érdekében (és ezáltal a foglalkoztatásban betöltött szerepük növelése érdekében) szükséges a vállalkozások menedzsment képességének, vállalkozói, üzleti készségek fejlesztése, a vállalkozói tapasztalatszerzés elősegítése és a vállalkozásokat segítő szolgáltatások fejlesztése. Az intézkedés másik célja a vállalkozások versenyképességének növelése IKT eszközökkel, szükséges az IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál, javítva ezzel a megyei vállalatok

informatizáltságát. Kiemelt terület továbbá a vállalkozóvá válás támogatása az inaktívak és a munkanélküliek körében, a vállalkozóvá válás támogatása mellett fontos szempont, hogy élet és piacképes vállalkozások jöjjenek létre a térségbe. Kiemelt fejlesztési terület a nemzetközi termelési láncokba történő bekapcsolódás érdekében az országosan és megyei szinten is kiemelt gazdasági ágazatokban működő vállalkozások között együttműködés erősítése, a hálózatosodás támogatása. Az intézkedés a térségi vállalkozói együttműködések (klaszterek, beszállítói hálózatok és egyéb vállalati együttműködések) és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzését, illetve stratégiai megállapodások előkészítését célozza, amelyek hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez és versenyképesség javulásához.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

- Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése
- Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése
- IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál
- Vállalkozóvá válás támogatása
- Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1 Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	– megyei szintű befektetés-ösztönzési szervezeti háttér kiépítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.2 Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	– vállalkozások számára nyújtott komplex szolgáltatás csomag támogatása (marketingtámogatás, beszállítói rendszer kiépítésében való közreműködés, telephely kataszter működtetése)	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.1 Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	– turisztikai szolgáltatások fejlesztése – turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	2.2 Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	– a helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálása, folyamatsegítése, szakértői támogatása – helyi gazdaságfejlesztési projektek megalapozása és közösségi integrálása, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése – helytörténeti, honismereti, helyi örökség programok, helyi sajátosságokra épülő hagyományok, a kulturális örökség részét képező tárgyi eszközök elektronikus formában történő bemutatása – a kultúrához kapcsolódó gazdasági tevékenységekre (kulturális gazdaság) alkalmas helyszínek kialakítása, biztosítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, vállalkozások, önkormányzati intézmények, egyházak
3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1 Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	– a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciók támogatása – kulturális és környezeti örökség megőrzése érdekében a kulturális és	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények,

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
		környezeti fenntarthatóságot szolgáló programok, akciók támogatása	egyházak, civil szervezetek
	3.2.Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	– önkéntesség, karitatív tevékenység fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek
	3.3.Esélyteremtő programok	– a térségi szintű esélyteremtő programokat (ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok)	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek
4. Vállalkozásfejlesztés	4.1.Vállalkozóvá válás támogatása	- a munkanélküli és inaktív helyi lakosság munkaerőpiacra belépésének, foglakoztathatóságuk növelésének és vállakozóvá válásának támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
	4.2.Foglalkoztatási paktumok létrehozása	– foglalkoztatási stratégiák illetve kapcsolódó alap-tanulmányok kidolgozása – tanácsadási, információnyújtási tevékenység – helyi/térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések lebonyolítása – szolgáltatásfejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára foglalkoztatásösztönző fejlesztéseik érdekében	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
5.Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1.TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	– TDM szervezetek, turisztikai klaszterek fejlesztése, létrehozása,	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése	6.1.Határmenti kapcsolatok fejlesztése		nonprofit szervezet, nonprofit gazdasági társaság, települési önkormányzatok
	6.2.Interregionális kapcsolatok fejlesztése		nonprofit szervezet, nonprofit gazdasági társaság, települési önkormányzatok
7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1.Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	- aktív közösségi partnerségek fejlesztése, önkéntesség fejlesztése, - hátrányos helyzetű emberek társadalmi szerepvállalásának erősítése, társadalmi szemléletformálás anti-diszkriminációs programokkal, interkulturális párbeszéd erősítése, esélyteremtés és társadalmi reintegráció támogatása	állami költségvetési szervek, önkormányzatok és társulásaik, nemzetiségi önkormányzatok; önkormányzati intézmények, közfeladatot ellátó intézmények, központi költségvetési szervek, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, igazságszolgáltatási szervek,
	7.2.Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	– egészségkultúra fejlesztése, – közösségi lelki egészség fejlesztése, – lakossági fizikai aktivitási szint fokozása, szerhasználat visszaszorítása – célzott lakossági szűrések, elterjesztése, hatékonyságának javítása	egészségügyi szolgáltatók, állami szervek, önkormányzatok és azok intézményei, civil szervezetek, sportegyesületek, egyházi jogi személyek, köznevelési és kulturális intézmények, KKV-k, felsőoktatási egészségügyi intézmények

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	7.3.Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	– energia- és klímatudatos szemlélet kialakítását célzó programok, intézmények támogatása	civil szervezetek, egyházak, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek
8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1.Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	- vállalati tanácsadás, tapasztalatszerzés és tapasztalatcsere elősegítése, üzleti terv és üzleti modell kialakítása, piackutatás, piacfelmérés, szegmentálás, marketingstratégia- és tanácsadás - a már működési tapasztalattal rendelkező vállalkozások számára nyújtott tanácsadás, tudástranszfer	vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok.
	8.2.Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	– inkubátorházak fejlesztése – a vállalkozói szektor, kutató helyek és a potenciális vállalkozók összekapcsolásának támogatása, – magas színvonalú kiszolgáló környezet létrehozása	inkubátorházak, vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok, ipari telephelyek, ipari vagy tudományos park infrastruktúrával rendelkező vállalkozások
	8.3.IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	– a kínálat minőségének és sokszínűségének előmozdítása az eszközellátottság fejlesztésén, illetve az azokra alapuló szolgáltatások minőségének javításán keresztül, – a kkv-k IKT alkalmazásokkal és eszközökkel való ellátottságának javítása, az elektronikus, felhőalapú-szolgáltatások igénybevételének növelése	hazai mikro-, kis- és középvállalkozások (agrár kivételével minden ágazatban), hazai gazdasági érdekvédelmi szervezetek, kereskedelmi és iparkamarák
	8.4.Vállalkozóvá válás támogatása	- álláskeresők vállalkozóvá válásának támogatása célzott kedvezményekkel	magánszemélyek
	8.5.Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	– beszállítói hálózatok, klaszterek létrehozása, fejlesztése – technológiai transzferek fejlesztése – piacra jutás támogatása	vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok, gazdasági társaságok

5.3.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1 Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	400
	1.2 Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-	megyei	400

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
		barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál		
2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.1 Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	8 000
		TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés, 2. Intézkedés: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	járási	400
	2.2 Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	TOP 5. Prioritás: Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD) 2. Intézkedés: Helyi közösségszervezés a városi helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódva	járási	250
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei	100
3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1 Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	járási	300
	3.2.Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	járási	200
	3.3.Esélyteremtő programok	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	járási	100
4. Vállalkozásfejlesztés	4.1.Vállalkozóvá válás támogatása	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	megyei	500
	4.2.Foglalkoztatási paktumok létrehozása	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	megyei	500
5.Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1.TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	GINOP 1. Prioritás Kis és középvállalkozások	ágazati	1500
6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése	6.1.Határmenti kapcsolatok fejlesztése	HURO HUSK HUSKROUA	ágazati	10000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
	6.2.Interregionális kapcsolatok fejlesztése		ágazati	2000
7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1.Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	EFOP 1. Prioritás Társadalmi együttműködés erősítése	ágazati	500
	7.2.Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	EFOP 1. Prioritás Társadalmi együttműködés erősítése	ágazati	500
	7.3.Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	KEHOP 5. Prioritás Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	ágazati	1500
8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1.Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	GINOP 1. Prioritás Kis és középvállalkozások	ágazati	3000
	8.2.Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	GINOP 1. Prioritás Kis és középvállalkozások	ágazati	5000
	8.3.IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	GINOP 3. Prioritás Infokommunikációs fejlesztések	ágazati	5000
	8.4.Vállalkozóvá válás támogatása	GINOP 5. Prioritás Foglalkoztatás és képzés	ágazati	3000
	8.5.Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	GINOP 1. Prioritás Kis és középvállalkozások	ágazati	2000

5.3.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2014	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1 Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	200	200
	1.2 Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	200	200
2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.1 Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	4200	4200

Intézkedés	Tevékenység	2014-2014	2018-2020
		(millió Ft)	
	2.2 Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	175	175
3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1 Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	150	150
	3.2.Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	100	100
	3.3.Esélyteremtő programok	50	50
4. Vállalkozásfejlesztés	4.1.Vállalkozóvá válás támogatása	250	250
	4.2.Foglalkoztatási paktumok létrehozása	250	250
5.Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1.TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	750	750
6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése	6.1.Határmenti kapcsolatok fejlesztése	5000	5000
	6.2.Interregionális kapcsolatok fejlesztése	1000	1000
7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1.Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	250	250
	7.2.Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	250	250
	7.3.Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	750	750
8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1.Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	1500	1500
	8.2.Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	2500	2500
	8.3.IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	2500	2500
	8.4.Vállalkozóvá válás támogatása	1500	1500
	8.5.Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	1000	1000

5.3.2.3 Eredményesség vizsgálata

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

		Indikátorok	
Intézkedés	**Tevékenység**	**Output**	**Eredmény**
1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés	1.1 Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	Létrejött gazdaságfejlesztési szervezetek száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (ezer fő)
	1.2 Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	2.1 Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
	2.2 Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	A programokban résztvevők száma (fő)	
3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	3.1 Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	A programokba bevont személyek száma (fő)	Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db)
	3.2.Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	Támogatott civil szervezetek száma (db)	
	3.3.Esélyteremtő programok	A programokba bevont személyek száma (fő)	
4. Vállalkozásfejlesztés	4.1.Vállalkozóvá válás támogatása	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő)	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (fő)
	4.2.Foglalkoztatási paktumok létrehozása	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő)	
5.Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése	5.1.TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	Létrejött turisztikai szervezetek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése	6.1.Határmenti kapcsolatok fejlesztése		
	6.2.Interregionális kapcsolatok fejlesztése		
7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	7.1.Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	A társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma (fő)	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást - levő megváltozott munkaképességű résztvevők száma (fő) Primer energia felhasználás (PJ)
	7.2.Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	A társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma (fő)	
	7.3.Szemléletformáló kezdeményezések támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	Energia- és klímatudatossági kampányokban aktívan résztvevő lakosság száma (fő)	
8.Vállalkozói kultúra fejlesztése	8.1.Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	8.2.Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	8.3.IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	A támogatott vállalkozásoknál újonnan bevezetett IKT alkalmazások száma (db)	
	8.4.Vállalkozóvá válás támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (fő)	
	8.5.Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (fő)	

5.3.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:	3. Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	1. Aktív megyei befektetés-ösztönzés									
1.1.	Gazdaságfejlesztést és befektetés-ösztönzést segítő szervezetfejlesztés	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	az érintett területek önkormányzata, vállalkozásai és lakossága	2015-2020	400	TOP 1.2	3. tematikus cél	Létrejött gazdaságfejlesztési szervezetek száma (db), Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (ezer fő)	nem
1.2.	Befektetés-ösztönzést segítő marketing tevékenység támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzata, vállalkozásai és lakossága	2015-2020	400	TOP 1.2	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db), Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (ezer fő)	igen
	2. Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció									
2.1.	Tematikus utak, célcsoport specifikus, komplex	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú	turisták, az érintett területek önkormányzata,	2015-2020	8400	TOP 1.2	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások	igen

Prioritás azonosítója, neve:		3. Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	turisztikai termékcsomagok fejlesztése hozzá kapcsolódó turisztikai szolgáltatások fejlesztése	teljes területe	vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak	vállalkozásai és lakossága					száma (db) , Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)	
2.2.	Komplex turisztikai és kulturális marketingtevékenység támogatása, kulturális programok fejlesztése, a kulturális gazdaság fejlesztése, térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő fejlesztések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, vállalkozások, önkormányzati intézmények, egyházak	az érintett területek önkormányzatai, és lakossága, vállalkozásai, a kül- és belföldi turisták, civil szervezetek.	2015-2020	350	TOP 5.2 TOP 6.2	3. tematikus cél	A programokban résztvevők száma (fő), Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)	igen
	3. Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása									
3.1	Helyi identitás és közösségi kohézió erősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek	a kevésbé fejlett régiók népessége.	2015-2020	300	TOP 6.4	9. tematikus cél	A programokba bevont személyek száma (fő), Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db	igen
3.2	Civil szervezetek támogató szerepének erősítése helyi szinten	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati	a kevésbé fejlett régiók népessége.	2015-2020	200	TOP 6.4	9. tematikus cél	Támogatott civil szervezetek száma (db), Szociális partnerek vagy nem kormányzati	igen

Prioritás azonosítója, neve:		3. Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
			közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek						szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db	
3.3	Esélyteremtő programok	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek	a kevésbé fejlett régiók népessége.	2015-2020	100	TOP 6.4		A programokba bevont személyek száma (fő), Szociális partnerek vagy nem kormányzati szervezetek (NGO-k) által részben vagy teljesen végrehajtott projektek száma (db	igen
	4. Vállalkozásfejlesztés									
4.1	Vállalkozóvá válás támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő	2015-2020	500	TOP 6.2	8. tematikus cél	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő) A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (fő)	nem

Prioritás azonosítója, neve:		3. Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
				fiatalok.						
4.2	Foglalkoztatási paktumok létrehozása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő fiatalok.	2015-2020	500	TOP 6.2	8. tematikus cél	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő) A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (fő)	igen
	5. Turisztikai szervezetrendszer fejlesztése									
5.1	TDM szervezetek és turisztikai klaszterek fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, és lakossága, vállalkozásai, a kül- és belföldi turisták, civil szervezetek.	2015-2020	1500	GINOP 1.		Létrejött turisztikai szervezetek száma (db), Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)	igen
	6.Határmenti és Interregionális kapcsolatok erősítése									
6.1	Határmenti kapcsolatok fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	nonprofit szervezet, nonprofit gazdasági társaság, települési önkormányzatok	A határtérség lakossága, gazdasági társaságai	2015-2020	10000	HURO HUSK HUSKROU A	9. tematikus cél		igen
6.2	Interregionális kapcsolatok fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	nonprofit szervezet, nonprofit gazdasági társaság, települési önkormányzatok	A határtérség lakossága, gazdasági társaságai	2015-2020	2000		9. tematikus cél		igen

Prioritás azonosítója, neve:		3. Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	7. Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás									
7.1	Aktív közösségi szerepvállalás és társadalmi együttélés erősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	állami költségvetési szervek, önkormányzatok és társulásaik, nemzetiségi önkormányzatok; önkormányzati intézmények, közfeladatot ellátó intézmények, központi költségvetési szervek, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, igazságszolgáltatási szervek,	gyermekek, fiatalok, idősek, tartósan munkanélküliek, hátrányos helyzetű csoportok, GYES-ről, GYET-ről visszatérők, romák, fogyatékos, pszichiátriai beteg, szenvedélybeteg, demens, idős vagy hajléktalan személyek, a gyermekvédelmi gondoskodásban élő illetve oltalmazott gyermekek	2015-2020	500	EFOP 1.	9. tematikus cél	A társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma (fő) A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást - levő megváltozott munkaképességű résztvevők száma (fő)	igen
7.2	Szemléletformáló programok rendezése az egészségmegőrzés és egészségtudatosság erősítése érdekében	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	egészségügyi szolgáltatók, állami szervek, önkormányzatok és azok intézményei, civil szervezetek, sportegyesületek, egyházi jogi személyek, köznevelési és kulturális intézmények, KKV-k, felsőoktatási egészségügyi intézmények	a teljes lakosság, a népegészségügyi kommunikációban érintett szakemberek, a központi vagy helyi döntéshozók	2015-2020	500	EFOP 1.	9.tematikus cél	A társadalmi felzárkózást elősegítő programokban részt vevők száma (fő) A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást - levő megváltozott munkaképességű résztvevők száma (fő)	igen
7.3	Szemléletformáló kezdeményezések	Szabolcs-Szatmár-	civil szervezetek, egyházak,	lakosság, civil szervezetek,	2015-2020	1500	KEHOP 5.	9. tematikus	Energia- és klímatudatossági	igen

Prioritás azonosítója, neve:		3. Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	támogatása a környezettudatos közösségek kialakítása érdekében	Bereg megye teljes területe	önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek.	egyházak, önkormányzatok, oktatási intézmények, központi költségvetési szervek.				cél	kampányokban aktívan résztvevő lakosság száma (fő) Primer energia felhasználás (PJ)	
	8.Vállalkozói kultúra fejlesztése									
8.1	Vállalkozások menedzsment és üzleti képességének fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	vállalkozásfejlesztés sel foglalkozó gazdasági társaságok.	vállalkozások	2015-2020	3000	GINOP 1.	3. tematikus cél 8. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db), A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)	igen
8.2	Vállalkozási szolgáltatások fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	inkubátorházak, vállalkozásfejlesztés sel foglalkozó gazdasági társaságok, ipari telephelyek, ipari vagy tudományos park infrastruktúrával rendelkező vállalkozások	vállalkozások; a vállalkozások számára üzleti infrastruktúrát és ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtó szervezetek	2015-2020	5000	GINOP 1.	8. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db), A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)	nem
8.3	IKT eszközök használatának és fejlesztésének ösztönzése a vállalatoknál	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	hazai mikro-, kis- és középvállalkozások (agrár kivételével minden ágazatban), hazai gazdasági érdekvédelmi szervezetek, kereskedelmi és iparkamarák	vállalkozások	2015-2020	5000	GINOP 3.	2. tematikus cél	A támogatott vállalkozásoknál újonnan bevezetett IKT alkalmazások száma (db), A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)	nem

Prioritás azonosítója, neve:		3. Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
8.4	Vállalkozóvá válás támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	magánszemélyek	vállalkozások	2015-2020	3000	GINOP 5.	8. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (fő), A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)	nem
8.5	Térségi vállalkozói együttműködések és együttműködési hálózatok kialakításának ösztönzése, stratégiai megállapodások előkészítése.	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe	vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó gazdasági társaságok, gazdasági társaságok	vállalkozások	2015-2020	2000	GINOP 1.	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (fő) A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya (%)	igen

5.3.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A stratégiai cél környezeti hatásai nagyrészt közvetett módon érvényesülnek. A befektetés-ösztönzés által gerjesztett ipartelepítés környezetre gyakorol negatív hatásokat. A turizmusfejlesztés, mint közvetett cél többségében pozitív hatásokat eredményez. Negatív hatásként jelenik meg a talaj esetében a talajterhelés növekedése, amelynek kezelésére javasolt a környezettudatosság erősítése az agrárvállalkozók körében, a környezetbarát technológiák telepítése. Romlik a levegő minősége az ipari befektetések számának növekedése miatt, erre javaslatként fogalmazódik meg a környezetbarát technológiák telepítésének támogatása, megújuló energetikai fejlesztéseinek támogatása.

Szintén negatív hatásként jelenik meg a táj esetében az ipari fejlesztések zöldmezős beruházásainak növekedésével a tájszerkezet kedvezőtlen irányú megváltozása. Ennek javulása érdekében szükséges a táj és területhasználatra vonatkozó világos szabályozás biztosítása az ipari termelésben az érintett településeken, valamint a befektetők ipari parkokba és barnamezős területekre történő letelepedésének. Pozitív hatásként jelenik meg az épített környezet, kulturális örökség esetében a turizmus fejlesztés révén a kulturális örökség revitalizálódása, az épített örökség megőrzése és hasznosulása, az épített örökség esetleges funkcióváltásával az autentikus állapot kedvezőtlen befolyásolása, a megyei műemlékállomány hasznosításának befektetési célú ösztönzése. Szintén pozitív hatást gyakorol az élővilág esetében az öko- és aktív turisztikai fejlesztések közvetlen beavatkozásokat, változásokat generálnak a természeti környezetben (pl. kerékpárút-hálózatok bővítése, tanösvények, vízi turizmus), valamint az öko és aktív turizmus ösztönzésével keresletnövekedés indukálódik a természetvédelmi területeken.

5.4 4. Prioritás: A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása

5.4.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése a következők révén:

a) a kutatási és innovációs (K+I) kiválóság fejlesztése, és különösen az európai érdekeltségű kompetenciaközpontok támogatása érdekében a K+I infrastruktúra és kapacitás megerősítése;

b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésbe, a technológiaátadásba, a társadalmi innovációba, az ökoinnovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelesítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése;

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása a következők révén:

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;

10. tematikus cél: az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével;

ii. a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára;

iv. az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése;

Kapcsolódó megyei stratégiai cél:

Képzett megye – rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet

A prioritás specifikus céljai

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye innovációs potenciáljának fejlesztése, az innovációs alapinfrastruktúra és innovációs háttér korszerűsítése, a gazdaság igényeit és szükségleteit kiszolgáló K+F megteremtése
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye felsőoktatási, szakoktatási színvonalának fejlesztése, a megyei gazdaság igényeivel harmonizáló felső és szakoktatás megteremtése

- A kisgyermeket nevelők munkavállalásának támogatása, a családok segítése.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye humánerőforrásainak minőségi fejlesztése, a szakképzettség és piacképes tudás megszerzésének támogatása, az élethosszig tartó tanulás feltételeinek biztosítása, ösztönzése.
- Vállalkozások versenyképességének javítása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a vállalkozásalapítás és vállalkozóvá válás segítse.

A prioritás területi specifikuma

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye teljes területe.

5.4.2 Beavatkozások

1. intézkedés: Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása

Az intézkedés célja a tudásbázisok megerősítése, összevonása és versenyképessé tétele Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében. Ennek érdekében támogatandó tevékenység a kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése, melynek része egy tudományos és technológiai park, egy Technológiai Transzfer Központ létrehozása. A Tudományos Transzfer Központ nagyrészt a Nyíregyházi Főiskola humánerőforrására, kutatási infrastruktúrájára épül rá, másrészt a megyében található többi kutatóállomás erőforrásaira. A Technológiai Transzferközpont célja elsősorban kísérleti fejlesztések és K+F programok indítása a megye húzóágazataiban, illetve olyan vállalkozások befogadása, amelyek kiemelt szerepet játszanak a hozzáadott értékek létrehozásában.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Technológiai Transzfer Központ létrehozása
- Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban

2. intézkedés: Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése

A megyei munkaerő piacképessé tételében fontos feladat hárul a felnőttoktatásra és a szakoktatásra. Elsődleges cél a munkavállalók készségeinek és a helyi gazdaság potenciális igényeinek összehangolása, egy a piaci és helyi gazdasági igényekre alapozott szak és felnőttoktatási rendszer megteremtésével. Ennek érdekében a szak és felnőttképzési rendszer korszerűsítése, a szakképezési rendszer képzési kínálatának piaci igényekhez történő igazítása, a gyakorlatorientált minőségi képzés megteremtése, a szakképző intézmények és a vállalkozások közötti kapcsolatok erősítése gyakornoki, ösztöndíj programok keretében tekinthetőek a legfőbb beavatkozási területeknek. *Az* intézkedés keretében munkavállalói képzések támogatása, a munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztése (pl. idegen nyelvi, informatikai, vállalkozói ismeretek stb.), átképzési, felnőttképzési és szakképzési programok indítására kerül sor, amely háttere a társadalmi versenyképesség javításának.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok
- Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése

3. intézkedés: Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése

A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.) valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása. A szolgáltatások minőségének és a rendelkezésre álló infrastruktúrának a korszerűsítése. A beavatkozások a szociális területen a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokat (mint pl. az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) is érintik.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenység:

- Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése

4. intézkedés: Innovációs környezet fejlesztése

Az intézkedés célja olyan nagyléptékű beruházások támogatása, amelyek a kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztését segítik. Továbbá az intézkedés során vállalkozások önálló K+I tevékenységének támogatása valósul meg, melynek eredményeként növekszik a hosszú távú együttműködésben végzett, életképes K+I projektek száma.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése
- Vállalati K+F+I tevékenység támogatása

5. intézkedés: Oktatáshoz való hozzáférés javítása

Az intézkedés célja a köznevelési és felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra (oktatási, felsőoktatási intézmények infokommunikációs eszközállományának modernizálása), szolgáltatások (e-szolgáltatások) és tartalmak (köznevelési digitális tartalmak), infrastrukturális feltételek fejlesztése révén az oktatáshoz való hozzáférés javítása.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Köznevelési intézmények fejlesztése
- Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése

6. intézkedés: Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye versenyképességének javítása érdekében kiemelt feladat a felsőoktatás fejlesztése, amely két irányvonal mentén történik. Egyrészt cél a piacorientáció biztosításának megteremtése, vagyis egy piaci igényeket kiszolgáló felsőoktatás megteremtése. Ennek érdekében duális képzési forma bevezetésére kerül sor a felső és szakoktatásba. A duális képzés a fejlődő gazdasággal legintenzívebb kapcsolatot tartó képzési forma. A másik beavatkozási terület a felsőoktatás minőségi fejlesztése, a felsőoktatás szerkezetalakításának segítése és minőségi színvonalának emelése révén.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban
- Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése
- Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése
- Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése

7. intézkedés: Foglalkoztathatóság javítása

Az intézkedések a munkanélküliek, valamint a rövidtávon a munkaerőpiacra integrálható inaktívak foglalkoztathatóságának javítását célozzák. Ezeket indokolja az alacsony hazai foglalkoztatási szint, különösen egyes munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok esetében, továbbá a munkanélküliek alacsony foglalkoztathatósága. Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Munkavállalói képzések támogatása
- Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1 Technológiai Transzfer Központ létrehozása	– Technológiai parkok szolgáltatásfejlesztése, szükséges infrastrukturális fejlesztések kiépítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.2 Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	– Kisösszegű kísérleti fejlesztések támogatása: – térségi szintű vállalkozói kezdeményezéseket generáló intézményhálózat kiépítése, valamint a kis- és középvállalkozások megyei fejlesztési stratégiába illeszkedő, újszerű vállalkozói tevékenységeinek alapját képező technológia és szolgáltatás fejlesztések támogatása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1 Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	– foglalkoztatási stratégiák illetve kapcsolódó alap-tanulmányok kidolgozása – paktum inkubátor – szolgáltatásfejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára foglalkoztatásösztönző fejlesztéseik érdekében	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
	2.2 Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	– helyi/térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések lebonyolítása – tanácsadási, információnyújtási tevékenység	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	– A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.) valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés javítása és a szolgáltatások minőségének, a rendelkezésre álló infrastruktúra fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak, nappali ellátást nyújtó intézmények
4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1 Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	– K+I infrastruktúra fejlesztése és kapacitás bővítése, műszerállományának korszerűsítése – Nagyléptékű kutatóprogramok támogatása	vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek
	4.2 Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	– Egyedi K+F beruházások ösztönzése, ezen belül különösen új vállalati K+I munkahelyek teremtésének elősegítése	vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek
5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1 Köznevelési intézmények fejlesztése	– Hátrányos helyzetű járásokban működő iskolák infrastrukturális fejlesztése, és az oktatás méltányosságát, hatékonyságát szolgáló fejlesztések megvalósítása	bölcsődék és köznevelési intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, költségvetési intézmények, pedagógusképzésben és továbbképzésben résztvevő szereplők, szociális és gyermekjóléti szolgáltatók
	5.2 Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	– Alapvető infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások (számítógép, levelezőrendszer, szélessávú internetes hozzáférés, stb.) és tartalmak fejlesztése a köznevelési intézményekben	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények
6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1 Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásba	– Duális képzési forma bevezetése a szakképzésekben és a felsőoktatásban	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
	6.2 Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	– Alapvető infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások (számítógép, levelezőrendszer, szélessávú internetes hozzáférés, stb.) és tartalmak fejlesztése felsőoktatási intézményekben	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
	6.3 Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	– Felsőfokú szolgáltatásainak fejlesztése	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
	6.4 Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	– Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése, oktatási eszközök és környezet modernizálása	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül
7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1 Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	– Álláskeresők, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítása – Munkaerő piaci szolgáltatások fejlesztése	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények, állami intézmények, egyházi jogi személyek, kulturális intézmények, nemzetiségi önkormányzatok, felsőoktatási intézmények
	7.2 Munkavállalói képzések támogatása	– A szakképzés és felnőttképzés minőségének javítása	szak- és felnőttképzési intézmények
	7.3 Munkaerő piaci	– Kompetenciafejlesztő programok indítása	szak- és felnőttképzési intézmények

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása		

5.4.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1 Technológiai Transzfer Központ létrehozása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei	1500
	1.2 Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	1000
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei	300
2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1 Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 1. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	megyei	500
	2.2 Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 1. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	megyei	500
3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 4. Intézkedés A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	járási	3500
4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1 Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	GINOP 2. prioritástengely: Tudásgazdaság fejlesztése	ágazati	2000
	4.2 Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	GINOP 2. prioritástengely: Tudásgazdaság fejlesztése	ágazati	750
5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1 Köznevelési intézmények fejlesztése	EFOP 3. prioritástengely: Gyarapodó tudástőke	ágazati	8500
		EFOP 4. prioritástengely: Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében	ágazati	1000
	5.2 Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak	GINOP 3. prioritástengely: Infokommunikációs fejlesztések	ágazati	2200

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
	fejlesztése			
6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1 Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	GINOP 5. prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati	1200
		GINOP1. prioritástengely: Kis- és középvállalkozások	ágazati	800
	6.2 Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	GINOP 3. prioritástengely: Infokommunikációs fejlesztések	ágazati	1000
	6.3 Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	EFOP 4. prioritástengely: Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében	ágazati	2000
	6.4 Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	EFOP 3. prioritástengely: Gyarapodó tudástőke	ágazati	2000
		EFOP 4. prioritástengely: Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében	ágazati	4000
7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1 Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	GINOP 5. prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati	1200
		EFOP 2 prioritástengely: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében	ágazati	2000
	7.2 Munkavállalói képzések támogatása	GINOP 5. prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati	1000
	7.3 Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	GINOP 3. prioritástengely: Infokommunikációs fejlesztések	ágazati	1500

5.4.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1 Technológiai Transzfer Központ létrehozása	750	750
	1.2 Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	650	650
2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1 Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	250	250
	2.2 Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	250	250
3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	1750	1750
4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1 Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	1000	1000
	4.2 Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	375	375
5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1 Köznevelési intézmények fejlesztése	4750	4750
	5.2 Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	1100	1100
6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1 Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	1000	1000
	6.2 Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	500	500
	6.3 Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	1000	1000
	6.4 Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	3000	3000
7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1 Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	1600	1600
	7.2 Munkavállalói képzések támogatása	500	500
	7.3 Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	750	750

5.4.2.3 Eredményesség vizsgálata

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	1.1 Technológiai Transzfer Központ létrehozása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül
	1.2 Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál (teljesmunkaidő-egyenérték)	
2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	2.1 Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (közös indikátor) (fő)	A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)
	2.2 Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	A munkahelyi képzésekben résztvevők száma (fő)	
3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése	3.1 Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása (személy)	Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek száma (bölcsőde, családi napközi)
4. Innovációs környezet fejlesztése	4.1 Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	A jobb kutatási infrastruktúrával ellátott létesítményekben dolgozó kutatók száma (fő)	A vállalati K+F kiadások aránya a GDP-hez képest (BERD/GDP)
	4.2 Vállalati K+F+I tevékenység támogatása	Az innovációs és K+F projekteknek közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (forint)	
5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása	5.1 Köznevelési intézmények fejlesztése	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db)	A fejlesztés által érintett intézményekben elért gyermekek száma (fő
	5.2 Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Támogatott közösségi hozzáférési pontok száma (db)	
6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	6.1 Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	Gyakornoki, illetve vállalkozóvá válást segítő programban 25 éven aluli résztvevők (fő)	A fejlesztés és modernizálás által érintett felsőoktatási és informális, nem formális tanulást szolgáló infrastruktúra kiszolgáló kapacitása (fő)
	6.2 Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Támogatott közösségi hozzáférési pontok száma (db)	
	6.3 Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db)	
	6.4 Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db)	
7. Foglalkoztathatóság javítása	7.1 Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő)	A képzést sikeresen befejező résztvevők száma (fő)
	7.2 Munkavállalói képzések támogatása	Az intézkedések keretében kidolgozott új tananyagok, módszertan száma (db)	
	7.3 Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	Az intézkedések keretében kidolgozott új tananyagok, módszertan száma (db)	

5.4.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:	4. A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	**Projektcsomag költségigénye (millió Ft)**	**Finanszírozó forrás**	**Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés**	**Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok**	**Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)**
	1. Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása									
1.1.	Technológiai Transzfer Központ létrehozása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	2015-2020	1500	TOP 1.1.	1. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül	igen
1.2.	Kísérleti fejlesztések, K+F programok indítása a megye húzóágazataiban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	2015-2020	1300	TOP 1.2. TOP 6.2.	1. tematikus cél	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (közös indikátor) (fő) A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)	igen
	2. Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése									
2.1.	Helyi foglalkoztatást, munkába állást és családokat segítő programok	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző	az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába	2015-2020	500	TOP 6.1.	3. tematikus cél	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (közös indikátor) (fő) A program elhagyása utáni hat hónapon belül	*igen*

			intézmények	visszatérő nők).					foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)	
2.2.	Felnőttképzési és szakképzési programok minőségi fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	szak- és felnőttképzésben résztvevő, munkavállalási korú népesség, valamint az őket foglalkoztató munkáltatók	2015-2020	500	TOP 6.1.	10. tematikus cél	A munkahelyi képzésekben résztvevők száma (fő) A program elhagyása utáni hat hónapon belül foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (közös indikátor)	igen
	3. Gyermekjóléti alapellátás, valamint óvodai ellátás fejlesztése									
3.1.	Gyermekjóléti alapellátást és óvodai alapellátást végző intézmények infrastrukturális és szolgáltatás fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak, nappali ellátást nyújtó intézmények	az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába visszatérő nők).	2015-2020.	3500	TOP 1.4.	10. tematikus cél	Támogatott gyermekgondozási és oktatási intézmények kapacitása (személy) Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek száma (bölcsőde, családi napközi)	nem
	4. Innovációs környezet fejlesztése									
4.1.	Kutatóintézeti infrastruktúra fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek	az érintett területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)	2015-2020	2000	GINOP 2	1. tematikus cél	A jobb kutatási infrastruktúrával ellátott létesítményekben dolgozó kutatók száma (fő) A vállalati K+F kiadások aránya a GDP-hez képest (BERD/GDP)	nem
4.2.	Vállalati K+F+I	Szabolcs-	vállalkozások,	az érintett	2015-2020	750	GINOP 2	1. tematikus	Az innovációs és	igen

	tevékenység támogatása	Szatmár-Bereg megye	közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek	területek önkormányzatai (a támogatható üzleti infrastruktúrával való érintettségen keresztül), vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve)				cél	K+F projekteknek közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (forint) A vállalati K+F kiadások aránya a GDP-hez képest (BERD/GDP)	
	5. Oktatáshoz való hozzáférés javítása									
5.1.	Köznevelési intézmények fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	bölcsődék és köznevelési intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, költségvetési intézmények, pedagógusképzésben és továbbképzésben résztvevő szereplők, szociális és gyermekjóléti szolgáltatók	az alsó- és középfokú iskolákban tanulók, a bölcsődékben és óvodákban ellátott gyermekek, pedagógusok és a jelzett intézményekben dolgozók	2015-2020	9500	EFOP 3 EFOP 4	10. tematikus cél	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db) A fejlesztés által érintett intézményekben elért gyermekek száma	nem
5.2.	Köznevelési infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények	hátrányos helyzetű állampolgárok, közösségi internet hozzáférési pontok, elsősorban az 5000 fő alatti települések	2015-2020	2200	GINOP 3	10. tematikus cél	Támogatott közösségi hozzáférési pontok száma (db) A fejlesztés által érintett intézményekben elért gyermekek száma	nem
	6. Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése									
6.1.	Duális képzési forma bevezetése a szakképzésben és a felsőoktatásban	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi		2015-2020	2000	GINOP 5 GINOP 1	10. tematikus cél	Gyakornoki, illetve vállalkozóvá válást segítő programban 25 éven aluli résztvevők (fő) A fejlesztés és modernizálás által	igen

			jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások						érintett felsőoktatási és informális, nem formális tanulást szolgáló infrastruktúra kiszolgáló kapacitása	
6.2.	Felsőoktatási infokommunikációs infrastruktúra, szolgáltatások és tartalmak fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások		2015-2020	1000	GINOP 3	10. tematikus cél	Támogatott közösségi hozzáférési pontok száma (db) A fejlesztés és modernizálás által érintett felsőoktatási és informális, nem formális tanulást szolgáló infrastruktúra kiszolgáló kapacitása	nem
6.3.	Felsőfokú oktatás szolgáltatásainak minőségi fejlesztése	*Szabolcs-Szatmár-Bereg megye*	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020	2000	EFOP 4	10. tematikus cél	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db) A fejlesztés és modernizálás által érintett felsőoktatási és informális, nem formális tanulást szolgáló infrastruktúra kiszolgáló	nem

			intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások						kapacitása	
6.4.	Felsőoktatási intézmények infrastrukturális fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	felsőoktatási intézmények és fenntartóik, nonprofit szervezet államháztartáson belül, civil szervezetek, alapítványok, egyházi jogi személyek, sportegyesületek, költségvetési intézmények, köztestületi intézmények, kulturális intézmények és fenntartóik, felsőoktatási intézmények fenntartói és alapító formától függetlenül, vállalkozások	a felsőoktatási intézményekben tanulók és dolgozók, az egész életen át tartó tanulásban részt vevők	2015-2020	6000	EFOP 3 EFOP 4	10. tematikus cél	Fejlesztés által érintett intézmények száma (db) A fejlesztés és modernizálás által érintett felsőoktatási és informális, nem formális tanulást szolgáló infrastruktúra kiszolgáló kapacitása	nem
	7. Foglalkoztathatóság javítása									
7.1.	Fiatalok tartós munkaerőpiaci integrációjának támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények, állami intézmények, egyházi jogi személyek, kulturális intézmények,	veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű, megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek, GYES-ről GYET-ről visszetérők, gyermekjóléti ellátások és szociális ellátásokban gondozottak, gyermekvédelmi gondoskodásban	2015-2020.	1200	GINOP 5 EFOP 2	10. tematikus cél	Munkanélküli résztvevők száma, beleértve a tartós munkanélkülieket is (fő) A képzést sikeresen befejező résztvevők száma	igen

			nemzetiségi önkormányzatok, felsőoktatási intézmények	élő és javítóintézetben elhelyezett személyek						
7.2.	Munkavállalói képzések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	szak- és felnőttképzési intézmény	szak- és felnőttképzésben résztvevő, munkavállalási korú népesség, valamint az őket foglalkoztató munkáltatók	2015-2020.	2000	GINOP 5.	10. tematikus cél	Az intézkedések keretében kidolgozott új tananyagok, módszertan száma (db) A képzést sikeresen befejező résztvevők száma	nem
7.3.	Munkaerő piaci kulcskompetenciák fejlesztését szolgáló képzési programok indítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	szak- és felnőttképzési intézmény	szak- és felnőttképzésben résztvevő, munkavállalási korú népesség, valamint az őket foglalkoztató munkáltatók	2015-2020.	1000	GINOP 3.	10. tematikus cél	Az intézkedések keretében kidolgozott új tananyagok, módszertan száma (db) A képzést sikeresen befejező résztvevők száma	igen

5.4.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A stratégiai cél a környezeti tényezőkre vonatkozóan elsősorban közvetett hatásokkal rendelkezik. Pozitív hatásként jelenik a talajterhelés, illetve a levegőszennyezettség csökkenése, amelyek a kutatásfejlesztési programok indításával érhetők el. A felszíni és felszín alatti vizek mennyisége tekintetében a megyei vízkészlet megóvása és gazdasági hasznosulásának előmozdítása szintén pozitív hatás, ehhez komplex vízgazdálkodási program kidolgozása szükséges, amely tartalmazza a témával kapcsolatos legfontosabb know-how-t és kutatási eredményeket. További pozitívum az élővilág tekintetében az ökológiai állapot megőrzésének fejlődése a K+F szektor és a szakember állomány utánpótlásának köszönhetően, a közoktatás felelősségének erősödése a környezettudatosság erősítésében, melyhez javasolt a természettudományos képzés megerősítése a megyei felsőoktatási intézményekben, a környezettudatosság erősítése a közoktatási képzésben.

5.5 5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése

5.5.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése

b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása

3. tematikus cél: a kkv-k versenyképességének fokozása

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

c) az energiahatékonyság, az intelligens energiahasználat és a megújuló energiák felhasználásának támogatása a közcélú infrastruktúrákban, beleértve a középületeket és a lakóépületeket is

e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását

5. tematikus cél: az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a kockázatok megelőzésének és kezelésének elősegítése

a) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást, többek között az ökoszisztémán alapuló megközelítéseket célzó beruházások támogatása

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése

e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása

8. tematikus cél: a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése

a) üzleti inkubátorházak létrehozásának támogatása, valamint az önfoglalkoztatás, a mikrovállalkozások és a cégalapítás beruházásokkal való támogatása

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

i. az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása;

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja

iii. a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem és az esélyegyenlőség előmozdítása

10. tematikus cél: az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével

iv. az oktatási és képzési rendszerek munkaerő-piaci igényekhez való igazodásának javítása, a tanulásból a munkába történő átmenet megkönnyítése, a szakmai oktatás és a képzési rendszerek megerősítése és minőségének javítása többek között a készségek iránti igény előrejelzésén alapuló mechanizmusok, a tananyagok kiigazítása, a munkaalapú tanulási rendszerek – beleértve a duális tanulási rendszereket és a tanulószerződéses gyakorlati képzéseket – létrehozása és továbbfejlesztése;

Kapcsolódó megyei stratégiai cél

Fejlett centrum – a nyíregyházi agglomerációnak, mint gazdasági-foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése.

A prioritás specifikus céljai

- A megyeszékhely foglalkoztatásorientált gazdaságfejlesztése
- A városi mobilitás fenntartható fejlesztése
- A megyeszékhely turisztikai vendégforgalmának növelése
- A megyeszékhelyen élők lakhatási körülményeinek javítása vonzó, biztonságos és funkciógazdag települési környezet létrehozása és a kommunális infrastruktúra fejlesztése révén
- A leromlott városi területeken mélyszegénységben élő csoportok fenntartható társadalmi és területi integrációja
- Települési energiahatékonyság növelése
- Bokortanyák komplex fejlesztése

A prioritás területi specifikuma

A prioritás területileg Szabolcs-Szatmár-Bereg megye székhelyét, Nyíregyháza Megyei Jogú Várost érinti.

5.5.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

A prioritás keretében tervezett intézkedések és tevékenységek az alábbiak:

1. intézkedés: A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése

A megyeszékhely fejlesztése érdekében a legfontosabb intézkedés a gazdaság foglalkoztatásorientált fejlesztése, ez hozzájárulhat a megyeszékhely és tágabb környezetének foglalkoztatási gondjainak megoldásához. A gazdaság megerősítése érdekében tervezett tevékenységek között szerepel a vállalkozások letelepítéséhez szükséges infrastrukturális feltételek biztosítása, továbbá a munkaerő célzott fejlesztése.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Új ipari fejlesztési terület kialakítása
- Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése
- Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása
- Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása
- Óvodák és bölcsődék fejlesztése
- A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok
- Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek
- Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása

2. intézkedés: A közlekedési hálózat fejlesztése

Az intézkedés a megyeszékhely közlekedési hálózatának – a közúthálózat, kerékpáros közlekedés és közösségi közlekedés feltételeinek – átgondolt fejlesztésére irányul, a város centrumpozíciójának megerősítése és a széndioxid kibocsátás csökkentése érdekében. A belváros tehermentesítése mellett fontos a városrészek közötti közlekedési kapcsolatok fejlesztése is.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Intermodális csomópont fejlesztése
- Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések
- Parkolási lehetőségek fejlesztése
- Kerékpáros közlekedés fejlesztése
- Közösségi közlekedés fejlesztése

3. intézkedés: A megyeszékhely turisztikai fejlesztése

Az intézkedés keretében Nyíregyháza – és kiemelten Sóstógyógyfürdő – , mint dinamikusan fejlődő turisztikai centrum fejlesztése valósul meg néhány fontos infrastrukturális fejlesztéssel, valamint a megyeszékhelyről kiinduló komplex megyei turisztikai termékek kialakításával és közös marketingjével.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés

- Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje

4. intézkedés: Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése

Az intézkedés keretében a megyeszékhely önkormányzati tulajdonú épületeinek megújítása, az alulhasznosított épületek funkcióval való megtöltése, valamint a középületek épületenergetikai fejlesztése valósul meg, a széndioxid kibocsátás csökkentése, az energiahatékonyság növelése érdekében.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Középületek épületenergetikai fejlesztései
- Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése
- Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása
- Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése

5. intézkedés: Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése

Az intézkedés a városi életminőség fejlesztését célozza meg az épületek és a közterek, zöldterületek tudatos fejlesztése, összekapcsolása, használhatóságának javítása, a sétálhatóság biztosítása, a közösségi élet feltételeinek erősítése, a közbiztonság javítása révén.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Funkcióbővítő városrehabilitáció
- Szociális célú városrehabilitáció
- Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok
- Barnamezős területek hasznosítása
- Közterületek megújítása
- Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése

6. intézkedés: Bokortanyák fejlesztése

A megyeszékhely sajátos, egyedi adottsága a bokortanyák város körüli hálózata. A bokortanyák gazdasági fejlesztése érdekében be kell kapcsolni azokat a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába, a városi életbe, illetve építeni kell rájuk, mint a közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzésének fő színtereire.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába
- Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése

7. intézkedés: Foglalkoztatás ösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés

A 7. intézkedés az 1. intézkedéshez kapcsolódóan, azok hatásait erősítve fogalmaz meg ágazati finanszírozású gazdaságfejlesztési tevékenységeket.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése
- Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása
- Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése
- Foglalkoztatás ösztönzés

8. intézkedés: Integrált városi közlekedés fejlesztése

A 8. intézkedés a 2. intézkedéshez kapcsolódóan, azok hatásait erősítve fogalmaz meg ágazati finanszírozású gazdaságfejlesztési tevékenységeket.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Regionális közúti elérhetőség javítása
- MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása

9. intézkedés: Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása

A 9. intézkedés a 3. intézkedéshez kapcsolódóan, azok hatásait erősítve fogalmaz meg ágazati finanszírozású gazdaságfejlesztési tevékenységeket.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése
- Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése

10. intézkedés: Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések

Az intézkedés a város legfontosabb, legnagyobb területet érintő kommunális hiányosságainak felszámolása érdekében a megfelelő bel- és csapadékvízelvezetés megoldását, a szennyvízelvezetés fejlesztését célozza meg, hozzájárulva a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodáshoz.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése
- Szennyvíz elvezetés fejlesztése
- Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése

11. intézkedés: Bokortanyák fejlesztése

A 11. intézkedés a 6. intézkedéshez kapcsolódóan, azok hatásait erősítve fogalmaz meg ágazati (vidékfejlesztési) finanszírozású gazdaságfejlesztési tevékenységeket.

Az intézkedés keretében tervezett tevékenységek:

- Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban (hűtőházak, utak, egyéb gazdasági kiszolgáló létesítmények)
- Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.1 Új ipari fejlesztési terület kialakítása	– új iparterület kialakítása, az iparterület elérhetőségét és feltárását segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztése – területvásárlás, művelési ág alóli kivonás, belső infrastruktúra, rávezető infrastruktúra kialakítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.2 Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	– meglévő ipari terület fejlesztése, bővítése – területvásárlás, terület előkészítés, közművesítés, infrastruktúra fejlesztés	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.3 Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	– kutatóközpont kialakítása, vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, a meglévő, működő cégek igényeire alapozva – K+F+I tevékenységek, innováció elősegítése – szükséges infrastrukturális háttér kiépítése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.4 Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	– versenyképes megyei termékek nemzetközi piacokon történő megjelenésének támogatása – helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatása – térségi gazdasági szereplők nemzetközi marketingtevékenységének erősítése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.5.Óvodák és bölcsődék fejlesztése	– A gyermekjóléti alapellátásokhoz (bölcsőde, családi napközik stb.) valamint óvodai ellátáshoz való hozzáférés és a szolgáltatások minőségének javítása – a rendelkezésre álló infrastruktúra fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak
	1.6 A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	– a helyi vállalkozói szférára épülő foglalkoztatási stratégiák, megállapodások, foglalkoztatási paktumok kidolgozása, – a munkaerő-piaci kereslet-kínálat összeegyeztetését szolgáló adatbázis létrehozása, humánerőforrás-térkép, befektetés-ösztönzési program kidolgozása, – a foglalkoztatás javítását célzó felnőttképzési programok kidolgozása, képzések lebonyolítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, képző intézmények
	1.7 Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	– hazai és nemzetközi helyi gazdaság- és termékfejlesztés jó gyakorlatainak megismerése és adaptációja – a lakosság fogyasztási szokásainak megismerése (kutatás, felmérések), szemléletformálási programok – a helyi, térségi termékek piacra vitelének támogatása, új versenyképes termékek létrehozása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek
	1.8 Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	– fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása és városba vonzása érdekében lakhatási támogatás, ösztöndíjprogram, lakáshoz jutás, tehetség programok	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, magánszemélyek, érdekképviseletek
2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.1 Intermodális csomópont fejlesztése	– személyszállítás intermodalitásának javítása – utazási láncok (vasút, autóbusz, kerékpár) összekapcsolása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.2 Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	– a munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló közlekedési fejlesztések – hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése – utak felújítása, fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	2.3 Parkolási lehetőségek fejlesztése	– módváltó rendszerek fejlesztése, P+R, B+R parkolók és csomópontok fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.4 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	– kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, helyi, helyközi, hivatásforgalmi és egyéb célú kerékpárforgalmi létesítmények építése és felújítása – a kerékpáros közlekedési infrastruktúra bővítése – szemléletformáló programok szervezése – kerékpárutak, -sávok, kerékpártárolók fejlesztése, bérkerékpár program	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
	2.5 Közösségi közlekedés fejlesztése	– környezetbarát közlekedési módok elterjesztése, a közösségi közlekedés térnyerését szolgáló beruházások (forgalmi pálya fejlesztése, pl. buszfordulók, buszsávok és megállók) megvalósítása, valamint a járási, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása – szemléletformáló programok szervezése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.1 Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	– új, rekreációs és gyógyászati szolgáltatást nyújtó minőségi gyógyszálloda kialakítása – gyógyászati szolgáltatások fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	3.2 Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	– turisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn (Múzeumfalu, állatpark, lakókocsis kemping, új erdei tornapálya, lovas turizmus útvonal) – turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
	3.3 Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	– térségi szintű, turisztikai termékcsomagok támogatása, amelyekkel turisztikai vonzerő elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatóak meg	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
4. Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	4.1 Középületek épületenergetikai fejlesztései	– önkormányzati intézmények, infrastruktúra, önkormányzati tulajdonú épületállomány energia-hatékonyság központú rehabilitációja – energetikai korszerűsítések	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek
	4.2 Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése	– Kihasználatlan épületek hasznosítása, funkcióval való megtöltése – Védett épületek felújítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek
	4.3 Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	– főbb alapellátási szolgálatoknak helyet adó épületek korszerűsítése, felújítása, átalakítása, illetve indokolt esetben új létesítése – szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel és eszközbeszerzéssel	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	4.4 Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése	– családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése – alapszolgáltatások fejlesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak
5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	5.1 Funkcióbővítő városrehabilitáció	– vonzó, környezeti szempontból fenntartható városszerkezet kialakítása, a városközpont gazdasági funkciójának megerősítése, újjáélesztése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	5.2 Szociális célú városrehabilitáció	– leromlott területek rehabilitációja: lakótelepek (Érkert, Örökösföld, Jósaváros) és szegregátumok (Huszártelep, Keleti lakótelep)	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati közintézmények, önkormányzati tulajdonban

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
		– lakhatási körülmények javítása – érintett városrészek meglévő funkcióinak bővítése, fejlesztése, új gazdasági, szociális, közösségi és közterületi funkciók kialakítása	lévő gazdasági társaságok, egyházak, civil szervezetek, társasházak, magánszemélyek
	5.3 Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok	– Közösségépítő programok – társadalmi felzárkózást célzó tevékenységek (oktatás, egészségügy, stb.) – társadalmi együttműködést célzó programok – társadalmi és munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció	NYMJV Önkormányzat, civil szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, magánszemélyek, társasházak, érdekképviseletek
	5.4 Barnamezős területek hasznosítása	– barnamezős területek, laktanyák hasznosítása – gazdasági és zöldfelületi funkciók kialakítása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	5.5 Közterületek megújítása	– városi közterületek környezettudatos, család- és klímabarát megújítása – rekreációs, szabadidős, pihenő és rendezvény célú zöldterületek kialakítása, fejlesztése minden városrészben – fasorok telepítése vasutak, sugárutak, körutak mentén	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
	5.6 Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	– települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztése – belterületi csapadékvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	5.7. Helyi identitásnövelő programok	– közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciók – kulturális és környezeti örökség megőrzése, kulturális és környezeti fenntarthatóságot szolgáló programok, akciók, szemléletformálás	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, érdekképviseletek
6. Bokortanyák fejlesztése	6.1 Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába	– helyi termékekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó logisztikai fejlesztések (pl. raktár kapacitások bővítése, hűtőházak kialakítása, a helyi termékek számára piaci terület kialakítása és biztosítása stb.) – mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatása	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	6.2 Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	– helyi gazdaságfejlesztési projektek megalapozása és közösségi integrálása – tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek
7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.1 Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	– Üzleti infrastruktúrafejlesztés – kkv-k fejlesztése – vállalkozások növekedési potenciáljának javítása	Vállalkozások
	7.2 Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása	– K+F+I tevékenységek, innováció elősegítése – spin-off, start-up cégek segítése	Vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek
	7.3 Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	– duális szakképzés feltételeinek fejlesztése – duális szakképzési együttműködések létrehozása	Vállalkozások, intézmények
	7.4 Foglalkoztatás ösztönző programok	– foglalkoztathatóság javítása – vállalkozóvá válás elősegítése – foglalkoztatási programok	Vállalkozások, civil szervezetek, államigazgatási szervek, közintézmények
8. Integrált városi közlekedés fejlesztése	8.1 Regionális közúti elérhetőség javítása	– Útfejlesztések – Közösségi közlekedés fejlesztése	NIF Zrt, MÁV Zrt, helyi közösségi közlekedést ellátó cégek

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	8.2 MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása	– infrastruktúra-fejlesztés: P+R, B+R parkolók fejlesztése, intermodális személyszállítási csomópontok fejlesztése	NIF Zrt, MÁV Zrt, helyi közösségi közlekedést ellátó cégek
9. Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	9.1 Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése	– gyógyhelyeken a desztináció önálló arculatának, nemzetközileg versenyképes környezetének és kínálatának megteremtése – szálláshelyek és szolgáltatások fejlesztése	Költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások
	9.2 Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése	– természeti értékek turisztikai vonzerőként történő, élményközpontú bemutatása – attrakciófejlesztés (Múzeumfalu. Állatpark, stb)	Költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások
10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.1 Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	– bel- és csapadékvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése – tározók fejlesztése	Vízügyi igazgatási szervek
	10.2 Szennyvíz elvezetés fejlesztése	– szennyvízelvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	Vízi közmű tulajdonosok, víziközmű-szolgáltatók
	10.3 Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	– lakóépületek, a középületek, valamint a nonprofit szektor épületeinek energiahatékonysági és megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló korszerűsítése	Lakosság, központi költségvetési szervek, nonprofit szektor, egyházak, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok
11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.1 Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	– infrastruktúrafejlesztés (hűtőházak, utak, egyéb gazdasági kiszolgáló létesítmények)	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások
	11.2 Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	– termelői együttműködések – rövid ellátási láncok kialakítása, szervezése, promóciója	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások, civil szervezetek

5.5.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)
1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.1 Új ipari fejlesztési terület kialakítása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei
	1.2 Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei
	1.3 Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei
	1.4 Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei
	1.5.Óvodák és bölcsődék fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	MJV
	1.6 A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 1. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	megyei

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)
	1.7 Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei
	1.8 Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei
2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.1 Intermodális csomópont fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	MJV
	2.2 Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	megyei MJV
	2.3 Parkolási lehetőségek fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	MJV
	2.4 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	megyei MJV
	2.5 Közösségi közlekedés fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	MJV
3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.1 Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei
	3.2 Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 2. Intézkedés: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	megyei MJV
	3.3 Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 2. Intézkedés: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	megyei MJV
4. Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	4.1 Középületek épületenergetikai fejlesztései	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 2. Intézkedés: A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása	MJV
	4.2 Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 2. Intézkedés: A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása	MJV

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)
	4.3 Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 1. Intézkedés: Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	MJV
	4.4 Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 2. Intézkedés: A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	MJV
5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	5.1 Funkcióbővítő városrehabilitáció	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	MJV
	5.2 Szociális célú városrehabilitáció	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 4. Intézkedés: Leromlott városi területek rehabilitációja	MJV
	5.3 Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 3. Intézkedés: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	MJV
	5.4 Barnamezős területek hasznosítása	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	MJV
	5.5 Közterületek megújítása	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	MJV
	5.6 Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	MJV
	5.7. Helyi identitásnövelő programok	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	MJV
6. Bokortanyák fejlesztése	6.1 Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei
	6.2 Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei
7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.1 Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	GINOP 1. Prioritástengely: Kis- és középvállalkozások	ágazati
	7.2 Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása	GINOP 2. Prioritástengely: K+I	ágazati
	7.3 Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	GINOP 5. Prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati
	7.4 Foglalkoztatás ösztönző programok	GINOP 5. Prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati
8. Integrált városi közlekedés fejlesztése	8.1 Regionális közúti elérhetőség javítása	IKOP 3. Prioritás: Fenntartható városi közlekedés fejlesztése, elővárosi vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása	ágazati

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)
	8.2 MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása	IKOP 3. Prioritás: Fenntartható városi közlekedés fejlesztése, elővárosi vasúti elérhetőség és energia-hatékonyság javítása	ágazati
9. Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	9.1 Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése	GINOP 6. Prioritástengely: Turizmus	ágazati
	9.2 Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése	GINOP 6. Prioritástengely: Turizmus	ágazati
10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.1 Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	KEHOP 1. Prioritástengely: A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás	ágazati
	10.2 Szennyvíz elvezetés fejlesztése	KEHOP 2. Prioritástengely: Települési vízellátás, szennyvíz-elvezetés és tisztítás, szennyvízkezelés fejlesztése	ágazati
	10.3 Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	KEHOP 5. Prioritástengely: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása	ágazati
11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.1 Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	VP 2. Prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése	ágazati
	11.2 Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	VP 3. Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	ágazati

Nyíregyháza Megyei Jogú Város 2014-2020 között tervezett fejlesztéseinek, projektjeinek becsült költségigényét a városi tervezés keretében készülő önálló dokumentum – Nyíregyháza Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája – tartalmazza.

5.5.2.2 A végrehajtás ütemezése

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése	1.1 Új ipari fejlesztési terület kialakítása	x	-
	1.2 Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	x	-
	1.3 Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	x	-
	1.4 Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	x	x
	1.5.Óvodák és bölcsődék fejlesztése	x	x
	1.6 A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	x	x
	1.7 Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	x	x
	1.8 Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	x	x
2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.1 Intermodális csomópont fejlesztése	x	x
	2.2 Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	x	x
	2.3 Parkolási lehetőségek fejlesztése	x	x
	2.4 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	x	x

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
	2.5 Közösségi közlekedés fejlesztése	x	x
3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.1 Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	x	-
	3.2 Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	x	-
	3.3 Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	x	x
4. Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	4.1 Középületek épületenergetikai fejlesztései	x	x
	4.2 Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése	x	x
	4.3 Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	x	-
	4.4 Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése	x	-
5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	5.1 Funkcióbővítő városrehabilitáció	x	x
	5.2 Szociális célú városrehabilitáció	x	x
	5.3 Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok	x	x
	5.4 Barnamezős területek hasznosítása	x	x
	5.5 Közterületek megújítása	x	x
	5.6 Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	x	-
	5.7. Helyi identitásnövelő programok	x	x
6. Bokortanyák fejlesztése	6.1 Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába	x	x
	6.2 Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	x	x
7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.1 Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	x	x
	7.2 Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása	x	x
	7.3 Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	x	-
	7.4 Foglalkoztatás ösztönző programok	x	x
8. Integrált városi közlekedés fejlesztése	8.1 Regionális közúti elérhetőség javítása	x	x
	8.2 MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása	x	x
9. Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	9.1 Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése	x	x
	9.2 Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése	x	x
10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.1 Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	x	-
	10.2 Szennyvíz elvezetés fejlesztése	x	x
	10.3 Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	x	x
11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.1 Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	x	x
	11.2 Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	x	x

5.5.2.3 Eredményesség vizsgálata

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált	1.1 Új ipari fejlesztési terület kialakítása	Fejlesztéssel érintett új iparterületek nagysága (m^2)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	1.2 Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	Fejlesztéssel érintett meglévő iparterületek nagysága (m^2)	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
fejlesztése	1.3 Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	Technológia transzfer központokban foglalkoztatottak száma (fő)	
	1.4 Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	Megvalósított programok száma (db)	
	1.5.Óvodák és bölcsődék fejlesztése	Fejlesztéssel érintett intézmények száma (db)	Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek aránya (%)
	1.6 A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	Támogatott foglalkoztatási programok száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	1.7 Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	Megvalósított programok száma (db)	
	1.8 Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	Megvalósított programok száma (db)	
2. A közlekedési hálózat fejlesztése	2.1 Intermodális csomópont fejlesztése	Közösségi közlekedési formák kapacitása (fő)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)
	2.2 Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	Kiépített új útszakaszok hossza (km)	Elérési idő csökkenése (perc)
	2.3 Parkolási lehetőségek fejlesztése	Kiépített új parkolóhelyek száma (db)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)
	2.4 Kerékpáros közlekedés fejlesztése	Fejlesztéssel érintett kerékpárutak hossza (km)	
	2.5 Közösségi közlekedés fejlesztése	Közösségi közlekedést igénybe vevő utasok utazásainak száma (db)	
3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	3.1 Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	Fejlesztéssel érintett férőhelyek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)
	3.2 Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	Fejlesztéssel érintett attrakciók száma (db)	
	3.3 Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	Kialakított komplex turisztikai termékek száma (db)	
4. Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	4.1 Középületek épületenergetikai fejlesztései	Energiahatékonysági fejlesztésekkel érintett középületek száma (db)	Megtakarított energia mennyisége (TJ)
	4.2 Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése	Felújított épületek száma (db)	
	4.3 Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	Fejlesztéssel érintett épületek száma (db)	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)
	4.4 Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése	Fejlesztéssel érintett épületek száma (db)	
5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	5.1 Funkcióbővítő városrehabilitáció	Városrehabilitációs beavatkozások által érintett terület nagysága (ha)	Városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)
	5.2 Szociális célú városrehabilitáció	Városrehabilitációs beavatkozások által érintett terület nagysága (ha)	
	5.3 Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok	Megvalósított programok száma (db)	Végrehajtott projektekben résztvevők száma (fő)
	5.4 Barnamezős területek hasznosítása	Rehabilitált terület nagysága (m^2)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	5.5 Közterületek megújítása	Megújított közterületek nagysága (m^2)	
	5.6 Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	Kiépített bel- és csapadékvízhálózat hossza (km)	
	5.7. Helyi identitásnövelő programok	Megvalósított programok száma (db)	Végrehajtott projektekben résztvevők száma (fő)
6. Bokortanyák fejlesztése	6.1 Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába	Fejlesztéssel érintett infrastruktúrák száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	6.2 Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	Támogatott együttműködésekben résztvevő termelők száma (db)	
7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	7.1 Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	7.2 Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása	Támogatott vállalati K+F+I tevékenységek száma (db)	
	7.3 Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	Duális képzésben résztvevő hallgatók száma (főiskolai képzés / szakképzés) (fő)	
	7.4 Foglalkoztatás ösztönző programok	Megvalósított programok száma (db)	
8. Integrált városi közlekedés fejlesztése	8.1 Regionális közúti elérhetőség javítása	Kiépített új útszakaszok hossza (km)	Elérési idő csökkenése (perc)
	8.2 MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása	Közösségi közlekedési formák kapacitása (fő)	Fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)
9. Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	9.1 Gyógydesztinációk és kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése	Fejlesztéssel érintett férőhelyek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)
	9.2 Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése	Fejlesztéssel érintett attrakciók száma (db)	
10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	10.1 Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	Kiépített bel- és csapadékvízhálózat hossza (km) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	Lakossági elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	10.2 Szennyvíz elvezetés fejlesztése	Kiépített szennyvízhálózat hossza (km)	
	10.3 Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	Energiahatékonysági fejlesztésekkel érintett lakások száma (db)	
11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	11.1 Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	Fejlesztéssel érintett infrastruktúrák száma (db)	Foglalkoztatottak száma (fő)
	11.2 Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	Támogatott együttműködésekben résztvevő termelők száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	

5.5.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:	5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	1. A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatásorientált fejlesztése								
1.1	Új ipari fejlesztési terület kialakítása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2017	TOP 1.1.	8. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett új iparterületek nagysága (m^2) Foglalkoztatottak száma (fő)	nem
1.2	Meglévő ipari területek kiegészítő fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2017	TOP 1.1.	8. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett meglévő iparterületek nagysága (m^2) Foglalkoztatottak száma (fő)	nem

Prioritás azonosítója, neve:		5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése							
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
1.3	Science park (technológiai transzfer központ) kialakítása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2017	TOP 1.1.	8. tematikus cél	Technológia transzfer központokban foglalkoztatottak száma (fő) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
1.4	Piacra jutás és marketingtevékenység támogatása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 1.2.	8. tematikus cél	Megvalósított programok száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
1.5	Óvodák és bölcsődék fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, önkormányzati közintézmények, non-profit szervezetek, egyházak	lakosság	2015-2020	TOP 1.4.	8. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett intézmények száma (db) Napközbeni ellátásban részesülő gyermekek aránya (%)	nem
1.6	A helyi foglalkoztatási szint javítását célzó programok	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, képző intézmények	lakosság (a térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony képzettségűek)	2015-2020	TOP 6.1.	8. tematikus cél	Támogatott foglalkoztatási programok száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
1.7	Helyi gazdaság- és termékfejlesztést ösztönző tevékenységek	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 6.2.	8. tematikus cél	Megvalósított programok száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
1.8	Fiatal, magas képzettségű szakemberek megtartása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, magánszemélyek, érdekképviseletek	lakosság (a térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, pályakezdő fiatalok, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, alacsony	2015-2020	TOP 6.2.	8. tematikus cél	Megvalósított programok száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen

Prioritás azonosítója, neve:		5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése							
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
				képzettségűek)					
	2. A közlekedési hálózat fejlesztése								
2.1	Intermodális csomópont fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2016-2018	TOP 3.1.	4. tematikus cél	Közösségi közlekedési formák kapacitása (fő) Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)	igen
2.2	Hiányzó közlekedési kapcsolatok kiépítése a városrészek között, belterületi útfejlesztések	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 1.3. TOP 3.1.	4. tematikus cél	Kiépített új útszakaszok hossza (km) Elérési idő csökkenése (perc)	nem
2.3	Parkolási lehetőségek fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 3.1.	4. tematikus cél	Kiépített új parkolóhelyek száma (db) Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)	igen
2.4	Kerékpáros közlekedés fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 1.3. TOP 3.1.	4. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett kerékpárutak hossza (km) Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)	nem
2.5	Közösségi közlekedés fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 3.1.	4. tematikus cél	Közösségi közlekedést igénybe vevő utasok utazásainak száma (db) Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)	igen
	3. A megyeszékhely turisztikai fejlesztése								
3.1	Gyógyturisztikai fejlesztések Sóstógyógyfürdőn	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság, külföldi és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2017	TOP 1.2.	8. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett férőhelyek száma (db) Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)	igen

Prioritás azonosítója, neve:	5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
3.2	Turisztikai vonzerőfejlesztés, attrakciófejlesztés, szolgáltatásfejlesztés	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, lakosság, külföldi és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2017	TOP 1.2. TOP 2.2.	6. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett attrakciók száma (db) Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)	igen
3.3	Komplex turisztikai termékek kialakítása és közös marketingje	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, lakosság, külföldi és belföldi turisták, civil szervezetek	2015-2020	TOP 1.2. TOP 2.2.	6. tematikus cél	Kialakított komplex turisztikai termékek száma (db) Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)	igen
	4. Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése								
4.1	Középületek épületenergetikai fejlesztései	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, önkormányzati intézmények, lakosság	2015-2020	TOP 3.2.	4. tematikus cél	Energiahatékonysági fejlesztésekkel érintett középületek száma (db) Megtakarított energia mennyisége (TJ)	nem
4.2	Helyi védettség alatt álló épületek felújítása és funkcióval való megtöltése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek	önkormányzat, önkormányzati intézmények, lakosság, civil szervezetek	2015-2020	TOP 3.2.	4. tematikus cél	Felújított épületek száma (db) Megtakarított energia mennyisége (TJ)	nem
4.3	Egészségügyi alapellátás feltételeinek javítása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak	lakosság	2015-2017	TOP 4.1.	9. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett épületek száma (db) A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)	igen
4.4	Szociális ellátás infrastruktúrájának fejlesztése, idősek otthona fejlesztése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak	lakosság	2015-2017	TOP 4.2.	9. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett épületek száma (db) A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)	igen
	5. Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése								
5.1	Funkcióbővítő városrehabilitáció	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 2.1.	6. tematikus cél	Városrehabilitációs beavatkozások által érintett terület nagysága (ha) Városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)	igen
5.2	Szociális célú	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata,	lakosság	2015-2020	TOP 4.4.	9. tematikus	Városrehabilitációs	igen

Prioritás azonosítója, neve:	5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	városrehabilitáció		önkormányzati közintézmények, önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok, egyházak, civil szervezetek, társasházak, magánszemélyek				cél	beavatkozások által érintett terület nagysága (ha) Szociális városrehabilitációval érintett akcióterületen élő lakosság száma (fő)	
5.3	Városrehabilitációt kísérő közösségi, soft programok	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzat, civil szervezetek, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, magánszemélyek, társasházak, érdekképviseletek	városrehabilitációs célterületen élő lakosság	2015-2020	TOP 6.3.	9. tematikus cél	Megvalósított programok száma (db) Végrehajtott projektekben résztvevők száma (fő)	igen
5.4	Barnamezős területek hasznosítása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2018	TOP 2.1.	6. tematikus cél	Rehabilitált terület nagysága (m^2) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	igen
5.5	Közterületek megújítása	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2020	TOP 2.1.	6. tematikus cél	megújított közterületek nagysága (m^2) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	nem
5.6	Belterületi csapadékvíz, belvíz elvezetés hiányzó szakaszainak kiépítése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2015-2017	TOP 2.1.	6. tematikus cél	Kiépített bel- és csapadékvízhálózat hossza (km) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	nem
5.7	Helyi identitásnövelő programok	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati társulások, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, érdekképviseletek	lakosság	2015-2020	TOP 6.4.	9. tematikus cél	Megvalósított programok száma (db) Végrehajtott projektekben résztvevők száma (fő)	igen

Prioritás azonosítója, neve:	5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	6. Bokortanyák fejlesztése								
6.1	Bokortanyák bekapcsolása a város minőségi helyi élelmiszerrel való ellátásába	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2016-2018	TOP 1.1.	8. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett infrastruktúrák száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
6.2	Bokortanyákra épülő közösségi integrálás, tudatos térségi, helyi fogyasztás és vásárlás ösztönzése	Nyíregyháza	NYMJV Önkormányzata, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, magánszemélyek	önkormányzat, vállalkozások, lakosság	2016-2018	TOP 6.2.	8. tematikus cél	Támogatott együttműködésekben résztvevő termelők száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
	7. Foglalkoztatásösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés								
7.1	Üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése, kkv-k fejlesztése	Nyíregyháza	Vállalkozások	Vállalkozások, lakosság	2016-2018	GINOP 1.	3. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
7.2	Vállalati K+F+I tevékenységek támogatása, kutatóközpontok kialakítása	Nyíregyháza	Vállalkozások, közfinanszírozású és nonprofit kutatóhelyek	Vállalkozások, lakosság	2016-2018	GINOP 2.	1. tematikus cél	Támogatott vállalati K+F+I tevékenységek száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
7.3	Főiskolai képzés és szakképzés fejlesztése – duális képzés elterjesztése	Nyíregyháza	Vállalkozások, intézmények	Vállalkozások, lakosság	2015-2017	GINOP 5.	10. tematikus cél	Duális képzésben résztvevő hallgatók száma (főiskolai képzés / szakképzés) (fő) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
7.4	Foglalkoztatás ösztönző programok	Nyíregyháza	Vállalkozások, civil szervezetek, államigazgatási szervek, közintézmények	Vállalkozások, lakosság	2015-2020	GINOP 5.	8. tematikus cél	Megvalósított programok száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
	8. Integrált városi közlekedés fejlesztése								
8.1	Regionális közúti elérhetőség javítása	Nyíregyháza	NIF Zrt, MÁV Zrt, helyi közösségi közlekedést ellátó cégek	Vállalkozások, lakosság	2015-2020	IKOP 3.	7. tematikus cél	Kiépített új útszakaszok hossza (km) Elérési idő csökkenése (perc)	igen
8.2	MÁV állomás környezetében egy új intermodális csomópont kialakítása	Nyíregyháza	NIF Zrt, MÁV Zrt, helyi közösségi közlekedést ellátó cégek	Vállalkozások, lakosság	2016-2018	IKOP 3.	4. tematikus cél	Közösségi közlekedési formák kapacitása (fő) Fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók aránya (%)	igen
	9. Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása								
9.1	Gyógydesztinációk és	Nyíregyháza	Költségvetési szervek,	Kül- és belföldi	2015-2018	GINOP 6.	6. tematikus	Fejlesztéssel érintett férőhelyek	igen

Prioritás azonosítója, neve:	5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	kapcsolódó szolgáltatások integrált fejlesztése		költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások	turisták, fejlesztéssel érintett területek lakossága			cél	száma (db) Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)	
9.2	Sóstógyógyfürdő városrész turisztikai attrakcióinak fejlesztése	Nyíregyháza	Költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások	Kül- és belföldi turisták, fejlesztéssel érintett területek lakossága	2015-2018	GINOP 6.	6. tematikus cél	Fejlesztéssel érintett attrakciók száma (db) Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (belföldi+külföldi) (db)	nem
	10. Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések								
10.1	Bel- és csapadékvíz elvezetés, tározók fejlesztése	Nyíregyháza	Vízügyi igazgatási szervek	Vállalkozások, közintézmények, lakosság	2015-2017	KEHOP 1.	5. tematikus célkitűzés	Kiépített bel- és csapadékvízhálózat hossza (km) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	nem
10.2	Szennyvíz elvezetés fejlesztése	Nyíregyháza	Vízi közmű tulajdonosok, víziközmű-szolgáltatók	Vállalkozások, közintézmények, lakosság	2017-2020	KEHOP 2.	6. tematikus célkitűzés	Kiépített szennyvízhálózat hossza (km) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	igen
10.3	Lakóépületek és közfeladatot ellátó épületek energiahatékonysági korszerűsítése	Nyíregyháza	Lakosság, központi költségvetési szervek, nonprofit szektor, egyházak, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok	Lakosság, állami közintézmények, nonprofit szektor, egyházak, többségi állami tulajdonú gazdasági társaságok	2015-2020	KEHOP 5.	4. tematikus célkitűzés	Energiahatékonysági fejlesztésekkel érintett lakások száma (db) Lakossági elégedettség a települési környezet minőségével (%)	igen
	11. Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése								
11.1	Infrastruktúrafejlesztés a bokortanyákban	Nyíregyháza	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások	Vállalkozások, lakosság	2016-2018	VP 2.	8. tematikus célkitűzés	Fejlesztéssel érintett infrastruktúrák száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen
11.2	Rövid ellátási lánc (REL) program a bokortanyákban	Nyíregyháza	Mezőgazdasági termelők, agrárvállalkozások, civil szervezetek	Önkormányzat, közintézmények, vállalkozások, lakosság	2016-2018	VP 3.	8. tematikus célkitűzés	Támogatott együttműködésekben résztvevő termelők száma (db) Foglalkoztatottak száma (fő)	igen

5.5.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A prioritás tevékenységeinek megvalósulásának környezetre gyakorolt hatása összességében semlegesnek mondható. A megyeszékhely gazdaságának fejlesztése érdekében új ipari fejlesztési terület kialakítására van szükség, amely növeli a környezet szennyeződésének (talaj, víz, levegő, zaj) kockázatát. A negatív hatások környezetkímélő technológiai eljárások alkalmazásával csökkenthetőek. Az ipari területek növekedése és az ezáltal generált forgalomnövekedés eredményeképpen a légszennyezettség növekszik. A negatív hatások csökkentése érdekében a városi zöldterületek növelése, fasorok, erdők telepítése javasolt. A prioritás keretében megvalósuló energiahatékonysági beruházások, valamint a fenntartható mobilitás ösztönzése (kerékpáros és közösségi közlekedés feltételeinek fejlesztése) ugyanakkor jelentősen hozzájárulnak a város levegőminőségének javításához.

5.6 6. prioritás: A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése

5.6.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások:

1. tematikus cél: a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése

b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása

3. tematikus cél: a kis és közép vállalkozások versenyképességének fokozása

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése

e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása

8. tematikus cél: a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése (ESZA)

vii) a munkaerő-piaci intézmények, például az állami és magán foglalkoztatási szolgáltatások modernizálása, és a munkaerő-piaci igényekhez való igazodás javítása, többek között a munkavállalók transznacionális mobilitását ösztönző intézkedések, valamint a mobilitási programok és az intézmények és az érdekeltek közötti együttműködés javítása révén

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

Kapcsolódó megyei stratégiai cél:

Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok- a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése

A prioritás specifikus céljai:

- A megyei decentrumok gazdasági szerepének növelése foglalkoztatás és innováció orientált gazdaságfejlesztés által
- A közlekedési idők csökkentése a regionális elérhetőség javítása által

- Az idegenforgalom szezonalitásának csökkentése és a tartózkodási idő növelése térségi, komplex turizmusfejlesztés által
- A települések élhetőségének javítása a lakókörnyezetek integrált fejlesztése által

A prioritás területi specifikuma

A prioritás területileg Szabolcs-Szatmár-Bereg megye decentrumait érinti. A megye területfejlesztési koncepciójában meghatározott decentrumok: Mátészalka, Nyírbátor, Kisvárda-Záhony (Kisvárda-Záhony decentrum tervezési szempontból együttesen kezelendő).

5.6.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

1. intézkedés: Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével

A decentrumok fejlesztésének kiemelt beavatkozási területe a gazdasági bázis megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva. (Záhony-Kisvárda: logisztika, Mátészalka: optomechatronika, bútorgyártás, élelmiszeripar, Nyírbátor: műanyagipar, élelmiszer feldolgozás.) A beavatkozás keretében fontos a gazdaságot közvetlenül kiszolgáló üzleti infrastrukturális elemek fejlesztése, a húzóágazatok termelőkapacitásainak innováció orientált technológiai korszerűsítése, az exporttevékenység ösztönzése és segítése, a kapcsolódó – elsődlegesen helyi termékekre építő – beszállítói hálózatok és klaszterek kialakulásának és működésének elősegítése.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése;
- Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása;
- Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása;
- Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása.

2. intézkedés: A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása

A második pillér a decentrumok elérhetőségének javítása: ahhoz, hogy a decentrumok pozitív kisugárzó hatást gyakoroljanak környezetükre, kiemelten fontos az elérhetőségük javítása, a decentrumok és a vonzáskörzetükbe tartozó kistelepülések közlekedési kapcsolatainak javítása. Ennek érdekében fontos a közúti közlekedési infrastrukturális hiányosságok felszámolása mellett a környezetbarát közösségi közlekedési formák (beleértve a vasutat) és a kerékpáros közlekedés fejlesztése is.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése;
- Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése;
- Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén.

3. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés

A decentrumok fejlesztésének harmadik területe az idegenforgalmi centrumpozíciók erősítése. Mindhárom decentrum a vonzáskörzetükbe tartozó településekkel együttesen kedvező idegenforgalmi adottságokkal rendelkezik. A turisztikai szolgáltatások bővítésével, a meglévő kapacitások fejlesztésével párhuzamosan megyei szinten is összehangolt termékfejlesztésre és marketingtevékenységre van szükség.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása;
- Turisztikai szolgáltatások fejlesztése.

4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása

A fejlesztések negyedik pillére a városi élet alapvető feltételeinek erősítése: fontos a decentrumokban a lakhatási feltételek javítása (bérlakások, szociális bérlakások körének bővítése, lakásállomány energiahatékonyságának javítása); a városi közterek fejlesztése. A beavatkozások többsége városrehabilitációs programok keretében valósulhat meg, amelyeknek szerves részét képzik ESZA finanszírozású közösségfejlesztési projektek is.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Városrehabilitációs programok;
- Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása;
- Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése.

5. intézkedés: A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva

Az 5. intézkedés az első intézkedéshez kapcsolódva fogalmaz meg ágazati finanszírozású gazdaságfejlesztési tevékenységeket.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése
- Vállalkozói együttműködések támogatása
- K+F+I tevékenységek támogatása
- Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása

6. intézkedés: A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése

A 6. intézkedés a 3. intézkedéshez kapcsolódva fogalmaz meg egy ágazati finanszírozású turisztikai tevékenységet.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenység:

- Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	– önkormányzati többségi tulajdonú iparterületek, ipari parkok, technológiai parkok, inkubátorházak, logisztikai központok szolgáltatásfejlesztése, szükséges infrastrukturális háttér kiépítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	– vállalkozások eszköz-, infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	– kisösszegű kísérleti fejlesztések támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	– a helyi érdekű KKV-k termelésének, helyi szolgáltatásainak fejlesztése, a helyi szolgáltatók közötti együttműködések támogatása – a vállalkozások marketing tevékenységeinek támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek
2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	– kisebb településekről a munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közlekedési fejlesztések, igény alapú közösségi közlekedés fejlesztések – alacsonyabb rendű utak felújítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt
	2.2 Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	– közösségi közlekedéshez kapcsolódó beruházások (pl. buszfordulók, buszsávok és megállók építése) megvalósítása – a járási, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
	2.3 Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén	– kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, helyi, helyközi, hivatás-forgalmi kerékpárforgalmi létesítmények építése és felújítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	– térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása – helyi, térségi jelentőségű turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosításának támogatása – turisztikai célú infrastrukturális fejlesztések (Pl. turisztikai célú kerékpárutak építése)	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai szolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozások
	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	– turisztikai szolgáltatások fejlesztése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	– vonzó, környezeti szempontból fenntartható városszerkezet kialakítása: barnamezős területek és rozsdaövezetek rehabilitációja, a városközpontok gazdasági funkciójának megerősítése – család- és klímabarát városi környezet kialakítása: városi	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
		közterületek család- és klímabarát megújítása, a városi zöldfelületi fejlesztések megvalósítása – szociális városrehabilitációval érintett városrészek meglévő funkcióinak bővítése, fejlesztése, új gazdasági, szociális, közösségi és közterületi funkciók kialakítása – e területeken a társadalmi hátrányok kompenzálása célozzák szociális, oktatási, foglalkoztatási egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programokkal (ESZA finanszírozással)	
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	– települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések: pl. belterületi csapadékvíz elvezetése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	– a munkavállalók földrajzi mobilitásának elősegítése lakhatási támogatás útján (amit a megyébe visszatérő munkavállalók illetve a lakóhelyüktől távol, de még a megyén belül dolgozó munkavállalók kaphatnak), valamint bérlakás programok megvalósítása által	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	– a vállalkozások számára biztosított üzleti infrastruktúra fejlesztése – az ahhoz kapcsolódó üzleti szolgáltatások megteremtése és minőségének fejlesztése – előnyt élveznek a már meglévő infrastrukturális kapacitások továbbfejlesztésére, illetve a szolgáltatások bővítésére, a minőségi színvonal emelésére, innováció ösztönzésére irányuló törekvések	magánvállalkozások
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	– beszállítói együttműködések támogatása, klaszterfejlesztés	magánvállalkozások
	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	– a beavatkozás keretében támogatjuk az innovatív vállalkozások házon belüli, vagy együttműködésben végzett prototípus, termék-, technológia- és szolgáltatásfejlesztését	magánvállalkozások
	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	– külpiaci érvényesüléshez szükséges tevékenységek támogatása (marketing, márkaépítés, piaci betörés, üzleti kapcsolatfelvétel) – a piacra jutáshoz szükséges tevékenységek (külföldi kiállításon való részvétel, cégprezentáció, önálló árubemutató, sajtófogadás, üzletember találkozó szervezése)	magánvállalkozások
6. A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	6.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban	– a kulturális és természeti erőforrások védelme és gazdasági hasznosíthatóságának növelése áll	magánvállalkozások

5.6.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, MJV, ágazati, egyéb)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei	4000
	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	4000
	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	1000
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei	1000
	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	1000
2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	megyei	3000
	2.2 Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	500
	2.3 Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	500
3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 2. Intézkedés: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	járási	1500
	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	3000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, MJV, ágazati, egyéb)	Becsült költségigény (millió Ft)
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	járási	600
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 4. Intézkedés: Leromlott városi területek rehabilitációja	járási	600
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 3. Intézkedés: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	járási	300
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	járási	600
	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 1. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	megyei	900
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	megyei	400
5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	GINOP 1. Prioritástengely: Kis- és középvállalkozások	ágazati	5000
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	GINOP 1. Prioritástengely: Kis- és középvállalkozások	ágazati	1000
	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	GINOP 2. Prioritástengely: K+I	ágazati	3000
	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	GINOP 1. Prioritástengely: Kis- és középvállalkozások	ágazati	2000
6. A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	6.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban	GINOP 6. Prioritástengely: Turizmus	ágazati	2000

5.6.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	3000	1000
	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	2000	2000
	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	1500	500
	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	700	300
2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	2000	1000
	2.2 Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	500	0
	2.3 Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén	500	0
3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	1000	500
	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	2000	1000
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	1000	500
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	200	400
	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	900	400
5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	3000	2000
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	500	500
	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	2000	1000
	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	500	1500
6. A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	6.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban	1500	500

5.6.2.3 Eredményesség vizsgálata

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	1.1 Térségi központok önkormányzati tulajdonú ipari területeinek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	Beruházások által érintett önkormányzati területek nagysága (m^2)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése
	1.2 Térségi KKV-k technológiai és telephely fejlesztéseinek támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	1.3 Megyei gazdasági húzóágazatokhoz köthető kísérleti fejlesztések támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	1.4 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	A helyi, térségi együttműködésekbe bevont vállalkozások száma (db)	
2. A decentrumok elérhetőségének javítása és környezetbarát települési közlekedésfejlesztés megvalósítása	2.1 Hiányzó közúti közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza (km)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)
	2.2 Közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	Újonnan beszerzett környezetbarát tömegközlekedési járművek száma (db)	
	2.3 Hivatásforgalmi célú kerékpárút hálózat fejlesztés a települések kül- és belterültén	Újonnan épített kerékpárutak hossza (km)	
3. Térségi szintű turizmusfejlesztés	3.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	A támogatott természeti és kulturális örökségi helyszínek száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
	3.2 Turisztikai szolgáltatások fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m^2)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (km)	
	4.3 Lakhatási feltételek javítása: a városok munkaerő megtartó képességének erősítése	Lakhatási támogatásban részesülők száma (fő)	
5. A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	5.1 Az üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása	Együttműködésben résztvevő vállalkozások száma (db)	
	5.3 K+F+I tevékenységek támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	
	5.4 Vállalkozások exporttevékenységeinek támogatása	A kkv-k exportárbevétele (Ft)	
6. A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	6.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a megye kiemelt turisztikai desztinációiban	A támogatott attrakciók száma (db)	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése (Ft)

5.6.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A prioritás tevékenységeinek megvalósulása a környezetre gyakorolt hatását tekintve semlegesnek mondható. A decentrumok gazdaságfejlesztési beruházásait a meglévő iparterületek bővítésével kell megoldani, amennyiben ez nem lehetséges, akkor előnyben kell részesíteni a barnamezős beruházások megvalósítását. Az ipari termelés növekedésének hatására és az ez által generált forgalomnövekedés eredményeképpen az érintett települések légszennyezettsége növekszik. A negatív hatások csökkentése érdekében az iparterületek körüli zajvédő és porfogó erdősávok létesítése javasolt. A prioritás keretében megvalósuló energiahatékonysági beruházások ugyanakkor javítják a decentrum települések levegőminőségét. A városrehabilitációs tevékenységek során létrehozott, vagy felújított zöldfelületek a települések környezetminőségét szintén jelentős mértékben javítják.

5.7 7. prioritás: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése

5.7.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások:

2. tematikus cél: az ikt-khoz való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása

c) az e-kormányzás, az e-tanulás, az e-befogadás, az e- kultúra és az e-egészségügy ikt-alkalmazásainak megerősítése

3. tematikus cél: a kis és közép vállalkozások versenyképességének fokozása

a) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítésével, valamint új cégek alapításának ösztönzésével

4. tematikus cél: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaságra való áttérés támogatása minden ágazatban

e) alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó stratégiák támogatása valamennyi területtípuson, de különösen a városi területeken, ideértve a fenntartható multimodális városi mobilitást és a kárenyhítést előmozdító alkalmazkodási intézkedések támogatását

6. tematikus cél: a környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása

c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése

e) a városi környezetfejlesztést, a városok megújítását, a rozsdaövezetek (köztük a átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését és a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések támogatása

8. tematikus cél: a foglalkoztatás és a munkavállalói mobilitás ösztönzése (ESZA)

vii) a munkaerő-piaci intézmények, például az állami és magán foglalkoztatási szolgáltatások modernizálása, és a munkaerő-piaci igényekhez való igazodás javítása, többek között a munkavállalók transznacionális mobilitását ösztönző intézkedések, valamint a mobilitási programok és az intézmények és az érdekeltek közötti együttműködés javítása révén

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

11. tematikus cél: a hatóságok és az érintettek intézményi kapacitásának növelése és eredményes közigazgatás kialakítása az ERFA feladatainak végrehajtásához kapcsolódó közigazgatási rendszerek és közszolgáltatások eredményességének és intézményi kapacitásának megerősítése által (ESZA)

i) azon közigazgatási szervek és közszolgálatok intézményi kapacitásának és hatékonyságának növelésébe történő beruházások nemzeti, regionális és helyi szinten, amelyek célja a reformok, a jobb szabályozás és a jó kormányzás megvalósítása.

Kapcsolódó megyei stratégiai cél:

Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok- a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése

A prioritás specifikus céljai:

- A megyéből történő elvándorlás csökkentése helyi, térségi szereplőkre alapozott gazdaságfejlesztés által
- Közszolgáltatások elérhetőségének és színvonalának javítása
- Települési közlekedés fenntartható fejlesztése
- A települések élhetőségének javítása a lakókörnyezetek integrált fejlesztése által

A prioritás területi specifikuma

A prioritás területi fókusza a megyében lévő járásközpontok (Baktalórántháza, Csenger, Fehérgyarmat, Ibrány, Kemecse, Nagykálló, Tiszavasvári, Vásárosnamény), kivéve Nyíregyháza és a decentrumok, illetve a megye kisvárosai.

5.7.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

1. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése

A járásközpontok és a kisvárosok funkcióbővítő fejlesztésének első pillére a lakossági közszolgáltatások bővítése és minőségi fejlesztése, amellyel elsődleges szerepüket, azaz a közszolgáltatások biztosítását magas színvonalon tudják ellátni maguk, illetve vonzáskörzeteik számára. Az intézkedésen belüli fejlesztési területek érintik a szociális, egészségügyi, oktatási, kulturális funkciók erősítését, továbbá a közszolgáltatásokat nyújtó, valamint a közigazgatási feladatokat ellátó épületek infrastrukturális fejlesztését.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása
- Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása

2. intézkedés: Helyi gazdaság fejlesztése

A második pillér a térségi gazdasági megerősítése: a járásközpontok közszolgáltatási funkciójuk mellett fontos gazdasági és gazdaságszervezői szerepet töltenek be a járások életében. A helyi KKV-k technológiai fejlesztése, a helyi szolgáltatások színvonalának növelése mellett fontos a gazdaságot támogató intézményrendszer, valamint a helyi gazdaság szereplői közötti együttműködések támogatása is.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása
- Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása

3. intézkedés: A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által

A járásközpontok és a kisvárosok elérhetőségének javítása szintén kiemelt beavatkozási terület a prioritáson belül. Az intézkedés megvalósulása révén lehet biztosítani a térségi központok elérhetőségét, a járási szintű közszolgáltatásokhoz való hozzáférést. Kiemelt feladat a megye belső mobilitásának megteremtése környezetbarát, közösségi közlekedés fejlesztését támogató beavatkozások által.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése
- Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése
- Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése

4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása

A negyedik pillér a lakhatási feltételek javítása. Ennek egy részét képezi a városok szociális és funkcióbővítő városrehabilitációja, a városi közterek, zöldfelületek fejlesztése, valamint másik részét a lakásállomány energiahatékonyságának javítása.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Városrehabilitációs programok
- Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása

5. intézkedés: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva

Az 5. intézkedés a 2. intézkedéshez kapcsolódva fogalmaz meg ágazati finanszírozású gazdaságfejlesztési tevékenységeket.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése
- Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása
- Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése

6. intézkedés: Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése

A helyi közszolgáltatások fejlesztésén túl a járásközpontok estében lényeges a közigazgatási szolgáltatások fejlesztése is. Ennek legfontosabb elemei az elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése, valamint a szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése
- Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása (mire kerül felhasználásra a forrás)	Kedvezményezettek
1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális	– egészségügyi alapellátást és a szociális alapszolgáltatásokat ellátó épületek korszerűsítése, felújítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások,

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása (mire kerül felhasználásra a forrás)	Kedvezményezettek
minőségi fejlesztése	beruházásainak támogatása	– szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel és eszközbeszerzéssel – az intézmények akadálymentesítése és családbarát funkciók kialakítása	magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	– helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények energiahatékonyságának fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése – az önkormányzati intézmények akadálymentesítése és családbarát funkciók kialakítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak
2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	– vállalkozások eszköz-, infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	– a helyi érdekű KKV-k termelésének, helyi szolgáltatásainak fejlesztése, a helyi szolgáltatók közötti együttműködések támogatása – a vállalkozások marketing tevékenységeinek támogatása	önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	– kisebb településekről a munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közlekedési fejlesztések, igény alapú közösségi közlekedés fejlesztések – alacsonyabb rendű utak felújítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	3.2 Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	– közúti közösségi közlekedéshez kapcsolódó beruházások (pl. buszfordulók, buszsávok és megállók építése) megvalósítása – a járási, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek
	3.3 Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	– kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, helyi, helyközi, hivatás-forgalmi kerékpárforgalmi létesítmények építése és felújítása – a környezetbarát közlekedési módok használatát népszerűsítő szemléletformáló programok szervezése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	– vonzó, környezeti szempontból fenntartható városszerkezet kialakítása: barnamezős területek és rozsdaövezetek rehabilitációja, a városközpontok gazdasági funkciójának megerősítése – család- és klímabarát városi környezet kialakítása: városi közterületek család- és klímabarát megújítása, a városi zöldfelületi fejlesztések megvalósítása – szociális városrehabilitációval érintett városrészek meglévő funkcióinak bővítése, fejlesztése, új gazdasági, szociális,	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása (mire kerül felhasználásra a forrás)	Kedvezményezettek
		közösségi és közterületi funkciók kialakítása – e területeken a társadalmi hátrányok kompenzálása célozzák szociális, oktatási, foglalkoztatási egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programokkal (ESZA finanszírozással)	
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	– települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések: pl. belterületi csapadékvíz elvezetése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások
5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	– helyi vállalkozások számára biztosított üzleti infrastruktúra fejlesztése – az ahhoz kapcsolódó üzleti szolgáltatások megteremtése és minőségének fejlesztése – előnyt élveznek a már meglévő infrastrukturális kapacitások továbbfejlesztésére, illetve a szolgáltatások bővítésére, a minőségi színvonal emelésére, innováció ösztönzésére irányuló törekvések	magánvállalkozások
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	– a termelők értékesítési lehetőségeinek javítása a rövid ellátási lánc (REL) együttműködések kialakításával és működtetésének támogatásával – a rövid ellátási lánchoz (REL) kapcsolódó helyi termékek társadalmi elfogadásának és a fogyasztói bizalomnak a növelése	magánvállalkozások, mezőgazdasági vállalkozások
	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	– helyi adottságokra épülő, a helyben megtermelhető, vagy ingyenesen átvehető (pl. más vállalkozások melléktermék, másodnyersanyag) alapanyagok felhasználásával előállítható termékek feldolgozásának támogatása, termelési láncba való bekapcsolódása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, non-profit és civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek
6. Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	6.1 E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése	– a területi közigazgatási szervek (integrált ügyfélszolgálatok, innovatív közigazgatási szolgáltatási rendszerek) informatikai infrastruktúrájának, IKT eszközeinek fejlesztése. – az informatikai hardverállomány korszerűsítése	költségvetési szervek
	6.2 Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése	– alacsony energiafelhasználású, a korszerű munkavégzési módszerekhez illeszkedő, az ügyfélbarát kiszolgálást elősegítő épületek kialakítása – az intézményrendszer teljes körű akadálymentesítése és ezzel a nyújtott szolgáltatások minőségének javítása az igénybe vevők megfelelő ellátásának megteremtése érdekében	költségvetési szervek

5.7.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, MJV, ágazati, egyéb)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 1. Intézkedés: Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	járási	300
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 2. Intézkedés: A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	járási	300
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 3. Intézkedés: A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása	járási	100
	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 2. Intézkedés: A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, valamint a helyi alkalmazkodás támogatása	járási	900
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 3. Intézkedés: A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása	járási	100
2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	2000
	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	1500

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, MJV, ágazati, egyéb)	Becsült költségigény (millió Ft)
3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	megyei	2000
	3.2 Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	700
	3.3 Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	500
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	járási	1000
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 4. Intézkedés: Leromlott városi területek rehabilitációja	járási	400
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 3. Intézkedés: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	járási	100
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 1. Intézkedés: Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	járási	1000
5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	GINOP 1. Prioritástengely: Kis- és középvállalkozások	ágazati	3000
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	GINOP 1. Prioritástengely: Kis- és középvállalkozások	ágazati	1000
		VP 3. Rövid Ellátási Lánc Tematikus Alprogram	ágazati	1000
	5.3 Szociális gazdaság kialakítása,	EFOP 1. Prioritástengely: Együttműködő társadalom	ágazati	1000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, MJV, ágazati, egyéb)	Becsült költségigény (millió Ft)
	fejlesztése	GINOP 5. Prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati	2000
6. Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	6.1 E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése	KÖFOP 2. Prioritástengely: A szolgáltató közigazgatás infrastruktúra feltételeinek fejlesztése	ágazati	500
	6.2 Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése	KÖFOP 2. Prioritástengely: A szolgáltató közigazgatás infrastruktúra feltételeinek fejlesztése	ágazati	1500

5.7.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	300	400
	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	500	500
2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	1500	500
	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	500	1000
3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	1000	1000
	3.2 Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	700	0
	3.3 Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	500	0
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	1000	500
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	500	500
5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	2000	1000
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	1000	1000
	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	2000	1000
6. Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	6.1 E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése	500	0
	6.2 Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése	1000	500

5.7.2.3 Eredményesség vizsgálata

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	1.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	Jobb egészségügyi, szociális szolgáltatásokban részesülő lakosság (fő)	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma (fő)
	1.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	Felújított, akadálymentesített épületek száma (db)	
2. Helyi gazdaság fejlesztése	2.1 Helyi KKV-k technológiai fejlesztéseinek támogatása	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
	2.2 Vállalkozások szolgáltatásainak fejlesztése, szolgáltatók együttműködésének támogatása	A helyi, térségi együttműködésekbe bevont vállalkozások száma (db)	
3. A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	3.1 Hiányzó közlekedési infrastrukturális elemek fejlesztése	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza (km)	Napi utazások esetén fő közlekedési eszközként gyalogos, kerékpáros vagy közösségi közlekedési módot választók részaránya (%)
	3.2 Közúti közösségi közlekedés környezettudatos fejlesztése	Újonnan beszerzett környezetbarát tömegközlekedési járművek száma (db)	
	3.3 Környezetbarát közlekedésmódok támogatása: a biztonságos gyalogos és kerékpáros közlekedés infrastrukturális feltételeinek megteremtése	Újonnan épített kerékpárutak hossza (km)	
4. Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	4.1 Városrehabilitációs programok	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek (m^2)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	4.2 Kisléptékű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	Bel- és csapadék-vízvédelmi létesítmények hossza (km)	
5. A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	5.1 Helyi KKV-k fejlesztése - ipari területek infrastrukturális fejlesztése; üzleti, vállalkozói infrastruktúra fejlesztése	A támogatott helyi érdekű vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
	5.2 Vállalkozói együttműködések támogatása, REL - rövid ellátási láncok kialakítása	Létrejövő ellátási láncok száma (db)	
	5.3 Szociális gazdaság kialakítása, fejlesztése	Támogatott társadalmi vállalkozások száma (db)	
6. Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	6.1 E-közigazgatás infrastrukturális feltételeinek kiépítése	Informatikai infrastruktúra fejlesztéssel érintett intézmények száma (db)	A jobb minőségű közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság száma (fő)

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	6.2 Közigazgatási szolgáltatásokat nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése	Felújított intézmények száma (db)	

5.7.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A prioritás tevékenységeinek megvalósulása a környezetre gyakorolt hatását tekintve semlegesnek mondható. A kisléptékű gazdaság- és közlekedésfejlesztési beruházások megvalósulásával a légszennyezettség növekszik, ugyanakkor ezt a kedvezőtlen hatást a legkorszerűbb technológiák alkalmazásával el lehet kerülni. A prioritás keretében megvalósuló energiahatékonysági beruházások tovább javítják a kisvárosok levegőminőségét. Az ipari beruházások tekintetében támogatni kell a barnamezős területeken megvalósuló fejlesztéseket.

5.8 8. Prioritás: Élhető vidéki térségek megteremtése

5.8.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

2. tematikus cél: Az Infokommunikációs technológiához való hozzáférés elősegítése és e technológiák használatának és minőségének fokozása a következők révén:

b) az ikt-termékek és szolgáltatások, az e-kereskedelem továbbfejlesztése és az ikt iránti kereslet fokozása;

3. tematikus cél: A kkv-k versenyképességének fokozása a következők révén:

a*) a vállalkozói szellem előmozdítása, különösen az új ötletek gazdasági hasznosításának megkönnyítése, valamint új cégek alapításának – többek között üzleti inkubátorházak segítségével történő – ösztönzése;*

c) a korszerű termék- és szolgáltatásfejlesztési képességek megteremtésének és bővítésének támogatása;

d) a kkv-k abban való segítése, hogy növekedni tudjanak a regionális, nemzeti és nemzetközi piacokon, és hogy az innovációs folyamatokban részt tudjanak venni;

6. tematikus cél: A környezet megőrzése és védelme, valamint a forráshatékonyság támogatása a következők révén:

c) a természeti és kulturális örökség megőrzése, védelme, elősegítése és fejlesztése;

8. tematikus cél: A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése a következők révén:

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

9. tematikus cél: A társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység elleni küzdelem

a*) beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociálisinfrastruktúrába, az egészségügyi státuszbeli egyenlőtlenségek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra;*

b) a rászoruló városi és falusi közösségek fizikai rehabilitációjának és gazdasági fellendülésének támogatása;

c) közösségek szintjén irányított helyi fejlesztési stratégiák

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja;

v. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása

vi. közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák

Kapcsolódó megyei stratégiai cél

Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

A prioritás specifikus céljai

- A vidéki térségekben a gazdasági diverzifikáció ösztönzése, a versenyképes agrárágazatok fejlesztésével (erdő és fagazdálkodás, élelmiszergazdaság)
- A rurális térségek és várostérségek önellátásának javítása élelmezési szempontból, valamint az életminőség javítása
- Vállalkozások számának növelése a rurális térségekben, a kis és középvállalkozások által foglalkoztatottak számának növelése a vidéki településeken
- Munkahelyteremtés és foglalkoztatás előmozdítása szociális gazdaságfejlesztés keretében

A prioritás területi specifikuma

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rurális területei

5.8.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

1. intézkedés: Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása

A rurális térségekben még mindig gondot jelent, hogy nem épültek ki a megfelelő közlekedési kapcsolatokkal a vidéki centrumokkal, nagyobb városokkal, illetve sok esetben a már meglévő közlekedési kapcsolatok minősége nem kielégítő. A közlekedési kapcsolatok hiánya, rossz minősége elsősorban az aprófalvas térségeket sújtja, amely tovább fokozza ezeknek a településeknek az elzártságát, izolációját. A rurális térségekben a mobilitás feltételek javítása két beavatkozási területen történik, egyrészt a közúti kapcsolatok fejlesztésén keresztül, másrészt a közösségi közlekedés fejlesztésével.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése
- Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése
- Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése

2. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése

A közszolgáltatások szervezése és fejlesztése jelenti az egyik legnagyobb nehézséget a rurális térségekben. A kistelepülések többsége elvesztette a közszolgáltatásainak jelentős részét. A települési közszolgáltatások biztosítása számos esetben több település együttműködésében történik. A következő fejlesztési periódusban tovább kell folytatni a közszolgáltatások szervezésének racionalizálását, infrastrukturális korszerűsítését. A közösségi szolgáltatások fejlesztésének leghatékonyabb módja az Integrált Közösségi és Szolgáltató Terek kialakítása, egyházi és civil fenntartású közösségi létesítmények létrehozása. Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása
- Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása

3. intézkedés: Vidéki közösségek fejlesztése

A rurális térségekben a legnagyobb társadalmi és demográfiai problémákat a fiatalok elvándorlása, az elöregedés, a romló egészségi állapot, az újratermelődő mélyszegénység, a növekvő helyi szolgáltatáshiány, a kulturális örökség erózióját és a szétesett helyi közösségek jelentik. Elsősorban ezeknek a folyamatoknak a megfordítása, megállítása érdekében szükségesek a közösségvezérelt közösségfejlesztések támogatása a vidéki településeken, melynek célja vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása, az öngondoskodó, élhető és életképes vidék megteremtése.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Lakosság identitástudatának erősítése
- Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése

4. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés

A gazdaságilag deprimált térségekben a turizmus által teremtett munkahelyek, vállalkozási lehetőségek csökkenthetik a megélhetésért máshová vándorló fiatalokat, helyben tarthatja az értelmiséget. Ez különösen lényeges Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rurális térségeiben, amelyek turisztikai szempontból jelentős potenciálokkal bírnak,. Ezeken a területeken nem szabad a turizmust, mint erős, önálló gazdasági ágazatként kezelni (iparszerű turizmus), ugyanis ennek ezekben a térségekben nincs realitása. Azonban az idegenforgalmi fontos katalizátor lehet a vidéki térségek versenyképességének javulásában.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása

5. intézkedés: A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben

Az intézkedés célja nagyobb volumenű vonzerőfejlesztések támogatása, országos és nemzetközi jelentőségű ***természeti és kulturális örökség*** megóvása és védelme a vidéki területeken, fenntartható turisztikai termékek, hálózatos fejlesztések, tematikus utakat fejlesztése, melyek a kulturális és természeti örökség megőrzésének és bemutatásának elveit veszik figyelembe. Másrészt a falusi turizmus fejlesztése, integrált, térségi szintű turisztikai termék-csomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása, kis léptékű turisztikai szolgáltatás fejlesztés, turisztikai szereplők közötti együttműködések támogatása, kis léptékű hálózatos turisztikai infrastruktúra fejlesztés.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva

6. intézkedés: A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése

Az intézkedés célja azoknak a kulcsterületeknek a fejlesztése, ahol középtávon realizálható a belső erőforrások mobilizálása és az önellátás kibontakozása és a helyi gazdaság fejlesztése a rurális térségekben. Három kulcsterületet lehetséges azonosítani: Az élelmiszerellátás vonatkozásában elsősorban a

nyersanyag ellátás biztosítása, és a térségi feldolgozó kapacitások kialakítás a cél, ehhez kapcsolódva pedig helyi termelési láncok létrehozása. A szolgáltatásszervezés vonatkozásában elsősorban a hiányterületeken a helyi mikrovállalkozások alapításának, beruházásaik támogatásának ösztönzése az intézkedés egyik célterülete. Az intézkedés kiemelt célja az erdő és fagazdálkodás fejlesztése a rurális térségekben. Az erdő és fagazdálkodáshoz Szabolcs-Szatmár-Bereg megye adottságai kifejezetten jók. Az ágazat megerősítése és fejlesztése több szempontból is indokolt, egyrészt az egyik legolcsóbb munkahely teremtési lehetősége, alkalmas a szakképzetlen munkaerő foglalkoztatására. Másrészt a veszteséget okozó földeken az erdőtelepítés hasznot hoz. Az intézkedés keretében a nyereséges szántóföldi növénytermesztésre alkalmatlan területeken a már elkezdett erdősítést folytatni szükséges, amelyre alapozva fejleszthető a megyei fagazdálkodás és javíthatóak a megye fafeldolgozó kapacitásai. Az intézkedés kiemelt területei a fenntartható erdőgazdálkodási módokra való áttérés ösztönzése és az erdők feltártságának javítása.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Erdő és fagazdálkodás fejlesztése
- Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése
- Helyi termelési láncok létrehozása
- Térségi mikrovállalkozások fejlesztése

7. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben

A rurális térségekben rendkívül felgyorsult a foglalkoztatók számának visszaesése és a munkanélküliség tartóssá válása. Szükséges olyan alternatív és innovatív foglalkoztatási formák keresése, amely a helyi munkaerőre, a helyi adottságokra és a helyi tudásra épít. Ezen a területen különösen fontos a közszféra munkaerő piaci szerepvállalása, mivel a nyílt munkaerő piac itt nem nyújt megfelelő kínálatot. A rurális térségek felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha a helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrások felhasználásával egy értékteremtő, innovatív működőképes szociális gazdaság erősödik meg.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatása

8. intézkedés: Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése

A vidéki településeken az életminőség javításának kulcsfeltétele a vonzó, megtartó falusi környezet megteremtése. Ennek érdekében három területen javasolt beavatkozásokat indítani. Egyrészt a települési közszolgáltatások minőségi fejlesztése révén, másrészt a vidéki települések digitális hozzáférhetőségének javításával, továbbá a vidéki örökség revitalizálásával és kulturális, természeti értékeinek megőrzésén keresztül. Kiemelt cél a rurális térségek értékalapú megújítása.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:
- Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása
- Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése
- Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben
- Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	– kisebb településekről a munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közlekedési fejlesztések, igény alapú közösségi közlekedés fejlesztések – alacsonyabb rendű utak felújítása, fejlesztése szolgáló beavatkozások	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt. város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében CLLD szervezetek
	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	– kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, helyi, helyközi, hivatás-forgalmi és egyéb célú kerékpárforgalmi létesítmények építése és felújítása, a kerékpáros közlekedési infrastruktúra bővítése, a műszakilag és forgalomtechnikailag nem megfelelő kerékpárforgalmi létesítmények, balesetveszélyes gócpontok korrekciója	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt.
	1.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	– környezetbarát közlekedési módok elterjesztése, a közösségi közlekedés térnyerését szolgáló beruházások megvalósítása, valamint a járási, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása – intelligens információ- és kommunikációtechnológiai (IKT) fejlesztések – közösségi közlekedési fejlesztésekhez kapcsolódóan fenntartható városi/járási közlekedési tervek kidolgozása – utazási láncok alacsony költségű összekapcsolása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,
2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	– helyi önkormányzatok egyes főbb alapellátási szolgálatainak helyet adó épületeinek korszerűsítése, felújítása, átalakítása, illetve indokolt esetben új létesítése - az alapellátáshoz sorolt szolgáltatások fejlesztésének keretében a háziorvosi szolgálatnak –felnőtt gyermek, vegyes praxis –, fogorvosi szolgálatnak, központi alapellátási ügyeletnek és a védőnői szolgáltatásoknak helyt adó épületek fejlesztése, valamint különálló egységekben működő iskolaorvosi rendelők fejlesztése - családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése, a beavatkozások a szociális területen a személyes gondoskodást nyújtó is érintik	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	– önkormányzati intézmények akadálymentesítése és családbarát funkciók elhelyezése, kialakítása	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások
3. Vidéki közösségek fejlesztése	3.1 Lakosság identitástudatának erősítése	– Az intézkedés támogatja a térségi szintű esélyteremtő programokat (ösztöndíjak, tehetség-programok, egyéni pályázatok: helyismeret stb.) – Az intézkedés továbbá nagy hangsúlyt helyez a közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciókra és a kulturális és környezeti örökség megőrzésére, a kulturális és környezeti fenntarthatóságot szolgáló programokra, akciókra, szemléletformálásra, fejlesztésekre.	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, érdekképviseletek
	3.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő	– Az intézkedésen belül hangsúlyt kap az önálló jövedelemszerzésre való képesség kialakítása, fejlesztése, az oktatási hátrányok leküzdése, a	városi önkormányzatok, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	térségi programok szervezése	leszakadással veszélyeztetett egyének és csoportok jövedelem szerzésre való képessé tételét célzó közösségi és egyéni szociális munka – Az intézkedés keretében olyan társadalmi felzárkózást célzó tevékenységek valósíthatók meg, amelyek kiegészítik az alapellátásban biztosított szolgáltatásokat	profit szervezetek, érdekképviseletek
4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	– turisztikai szolgáltatások fejlesztése – térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések támogatása, amelyekkel a megyei szintű turisztikai vonzerő elemekre épülő, koordinált fejlesztések valósíthatóak meg – helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítására, fejlesztésére nyílik lehetőség, a települések gazdaságának diverzifikációja, a helyi gazdaság élénkítése érdekében – helyi ökoturisztikai fejlesztések, kulturális látványosságok, turisztikai célú kerékpárutak ráhordó szakaszai valósulhatnak meg	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai szolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozások NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,
5. A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	5.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	- Kis léptékű hálózati infrastruktúra , illetve turizmushoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatás fejlesztés (CLLD) - Komplex turisztikai termékek kialakítása (attrakciók és szolgáltatások együttes összehangolt fejlesztése) - Hálózatos fejlesztések (Tematikus utak, kulturális örökség helyszínek integrált fejlesztése)	költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások. A kedvezményezettek között szerepel az EuroVelo fejlesztések kapcsán pedig a NIF Zrt. és a Magyar Közút Non-profit Zrt. is.
6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	- Erdő telepítés és fásítás - Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása - Erdőtüzek, természeti katasztrófák és katasztrófakárok által okozott és erdőkárok megelőzése és helyreállítása - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások - Erdészeti technológiákra, valamint erdészeti termékek feldolgozására, mobilizálására és piaci értékesítésére irányuló beruházások	bejegyzett mezőgazdasági földhasználók és ezek társulásai, közjogi és magánjogi erdő és földhasználók, települési önkormányzatok és társulásaik, magánjogi és közjogi szervezetekés társulásai, vidéki térségben székhellyel rendelkező egyéb mikro vagy kisvállalkozás
	6.2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	- Mezőgazdasági üzemek beruházásainak támogatása, technológiai fejlesztés az állattenyésztési ágazatokban, kertészeti technológia és eszközfejlesztés, öntözéses gazdálkodás fejlesztése, - Mezőgazdasági termékek feldolgozásához, értékesítéséhez és/vagy fejlesztéséhez kapcsolódó támogatás, innovációs projektek részeként megvalósuló kísérleti fejlesztések, mezőgazdasági termékek értéknövelése, erőforrás-hatékonyság elősegítése a feldolgozásban	mezőgazdasági termelő, mezőgazdasági termelők egy csoportja, induló mezőgazdasági vállalkozás, a VM által elismerésben részesített termelői csoportok
	6.3 Helyi termelési láncok létrehozása	- Termelői csoportok és szervezetek létrehozása az ágazatban tapasztalható strukturális elégtelenségek miatt - Termelői együttműködések számának és részesedésének növelése - Együttműködés kialakítása, képzés, szaktanácsadás, mentorálás, minőségi rendszer és az értékesítéshez kapcsolódó eszközberuházások	mezőgazdasági termeléssel és termékértékesítéssel foglalkozó termelői csoportok és szervezetek
	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	- Termék-, szolgáltatás- és technológiafejlesztés, a tevékenység elindításához szükséges műhely fejlesztése, - interaktív bemutatók tartásához szükséges fejlesztések, árusító helyek/csatornák kialakítása, fejlesztése.	Induló egyéni és társas vállalkozások. Induló szövetkezetek, nonprofit vállalkozások

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatás	– helyi adottságokra épülő, a helyben megtermelhető vagy ingyenesen átvehető alapanyagok felhasználásával előállítható termékek feldolgozásának támogatása – az öngondoskodás folyamatának támogatása társadalmi célú gazdaság szereplői, köztük a társadalmi célú vállalkozások üzleti modelljének fejlesztése	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői
8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	- már meglévő és újonnan létrehozandó közösségi internet hozzáférési pontok fejlesztése	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények, közvetetten pedig a hátrányos helyzetű állampolgárok
	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése	- Alapvető szolgáltatások fejlesztése - Többfunkciós, tudásátadást szolgáló közösségi szolgálató terek infrastruktuális fejlesztése	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás
	8.3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben		
	8.4 Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	- Vidéki kulturális és természeti örökség hasznosítása - A vidéki tájaknak és a magas természeti értékű területeknek a helyreállításával és megőrzésével kapcsolatos tanulmány készítése és a környezettudatosság növelése	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy, fentiek konzorciumai, az adott területre vonatkozóan megfelelő erőforrásokkal és ismeretekkel rendelkező intézmények

5.8.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	megyei	1 500
		TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten	járási	2 000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
		a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés		
	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	megyei	2 000
		TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	1 000
	1.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	1 000
2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 1. Intézkedés: Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	járási	900
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 2. Intézkedés: A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	járási	900
	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése 3. Intézkedés: A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása	járási	400
		TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 4. Intézkedés : A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	járási	500
3. Vidéki közösségek fejlesztése	3.1 Lakosság identitástudatának erősítése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	járási	350
	3.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 3. Intézkedés: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	járási	350
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	járási	350
4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	megyei	11 000
		TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 2. Intézkedés: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	járási	2 500
5. A turizmus complex fejlesztése a vidéki térségekben	5.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	GINOP 6. Prioritástengely: Turizmus	ágazati	10000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	VP 2. Prioritás: A gazdaságok életképességének és versenyképességének fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa és valamennyi régió esetében, az innovatív mezőgazdasági technológiák és a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése	ágazati	20000
	6.2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	VP 3. Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, a kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	ágazati	15000
	6.3 Helyi termelési láncok létrehozása	VP 3. Prioritás: Az élelmiszerláncok szervezése, ideértve a mezőgazdasági termékek feldolgozását és értékesítését, állatjólét, a kockázatkezelés a mezőgazdaság terén történő előmozdítása	ágazati	5000
	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	VP 6. Prioritás: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése, és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki területeken	ágazati	2000
7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatása	GINOP 5. Prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati	3000
8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	GiNOP 3. Prioritástengely: Infokommunikációs fejlesztések	ágazati	1500
	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése	VP 6. Prioritás: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése, és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki területeken	ágazati	5000
	8.3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	VP 6. Prioritás: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység csökkentése, és a gazdasági fejlődés támogatása a vidéki területeken	ágazati	600
	8.4 Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	GINOP 6. Prioritástengely: Turizmus	ágazati	1000
		KEHOP 4. Prioritástengely: Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések	ágazati	1000
		VP 4. Prioritás: A mezőgazdasághoz és az erdészethez kapcsolódó ökoszisztémák állapotának helyreállítása, megőrzése és javítása	ágazati	1000

5.8.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	1750	1750
	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek	1500	1500

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
	kiépítése		
	1.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	500	500
2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	900	900
	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	450	450
3. Vidéki közösségek fejlesztése	3.1 Lakosság identitástudatának erősítése	175	175
	3.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	350	350
4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	6750	6750
5. A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	5.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	5000	5000
6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	10000	10000
	6.2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	7500	7500
	6.3 Helyi termelési láncok létrehozása	2500	2500
	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	1000	1000
7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatás	1500	1500
8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	750	750
	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése	2500	2500
	8.3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	300	300
	8.4 Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	1500	1500

5.8.2.3 Eredményesség vizsgálata

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	1.1 Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza (km)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	1.2 Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza (OP kondíciós lista alapján) (km)	
	1.3 Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma (db)	
2. Érintett települések	2.1 Az egészségügyi alapellátás és a szociális	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális	A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	alapszolgáltatások száma (db)	száma (db)
	2.2 Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása	Akadálymentesített épületek száma (db)	
3. Vidéki közösségek fejlesztése	3.1 Lakosság identitástudatának erősítése	A programokba bevont személyek száma (fő)	A támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma (db)
	3.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	A programokba bevont személyek száma (fő)	
4. Térségi szintű turizmusfejlesztés	4.1 Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál (teljesmunkaidőegyenérték)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (fő)
5. A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	5.1 Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (db)	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése (%)
6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	6.1 Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	Támogatott vállalkozások száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (fő)
	6.2 Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	Teremtett munkahelyek száma (db)	
	6.3 Helyi termelési láncok létrehozása	Együttműködések száma (db)	
	6.4 Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	Támogatott vállalkozások száma (db)	
7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	7.1 A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatás	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db)	A vállalkozások 3 éves túlélési rátája (%)
8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	8.1 Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	Támogatott IKT mikro- és kkv-k száma (db)	Elégedettség a települési környezet minőségével (%)
	8.2 Köz- és közösségi szolgáltatások fejlesztése	Korszerű intézmények száma (db)	
	8.3 Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	Közösségbe bevont személyek száma (fő)	
	8.4 Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	a természet-védelmi helyzet javítása érdekében tett intézkedések által érintett élőhelyek kiterjedése (ha)	

5.8.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:	8. Élhető vidéki térségek megteremtése									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	1. Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása									
1.1.	Hiányzó, korszerűtlen közúti	Szabolcs-Szatmár-	önkormányzatok, önkormányzati	az érintett területek önkormányzatai,	2014-2020	3500	TOP 1.3 TOP 3.1	8. tematikus	Az újraépített vagy felújított közutak teljes	nem

	infrastrukturális szakaszok kiépítése	Bereg megye	többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt. város-vidéki kapcsolatok erősítését szolgáló és a helyi fejlesztési stratégiához illeszkedő város-vidék komplex projektek esetében CLLD szervezetek	vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve).				cél	hossza (km) Elégedettség a települési környezet minőségével	
1.2.	Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastukturális elemeinek kiépítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt.	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020	3000	TOP 1.3 TOP 3.1	8. tematikus cél	Kialakított kerékpárforgalmi létesítmények hossza (OP kondíciós lista alapján) (km) Elégedettség a települési környezet minőségével	igen
1.3.	Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020	1000	TOP 3.1	8. tematikus cél	Közlekedésbiztonsági fejlesztést megvalósított települések száma (db) Elégedettség a települési környezet minőségével	igen
	2. Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése									
2.1.	Az egészségügyi alapellátás és a szociális alapszolgáltatások infrastrukturális beruházásainak támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, kiemelten a leszakadó térségekben a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, főként a sérülékeny társadalmi rétegek.	2014-2020	1800	TOP 4.1 TOP 4.2	9. tematikus cél	A fejlesztés révén létrejövő, megújuló szociális alapszolgáltatások száma (db) A fejlesztett közszolgáltatásokat igénybe vevők száma	nem
2.2.	Helyi közszolgáltatási és közigazgatási funkciókat ellátó	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, többcélú kistérségi	a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság,	2014-2020	900	TOP 4.3 TOP 1.4	9. tematikus cél	Akadálymentesített épületek száma (db) A fejlesztett közszolgáltatásokat	nem

	intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása		társulások, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások	kiemelten a leszakadó térségekben a közszolgáltatásokat igénybe vevő lakosság, főként a sérülékeny társadalmi rétegek. az egyes közszolgáltatási funkciókat igénybevevő lakosság (elsősorban GYES-ről, GYED-ről a munka világába visszatérő nők).					igénybe vevők száma	
	3. Vidéki közösségek fejlesztése									
3.1.	Lakosság identitástudatának erősítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek, érdekképviseletek	az érintett település lakossága	2014-2020	350	TOP 6.4	9. tematikus cél	A programokba bevont személyek száma (fő) A támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma	igen
3.2.	Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	városi önkormányzatok, egyházak, magánvállalkozások, képző intézmények, non-profit szervezetek, érdekképviseletek	az érintett település lakossága, civil szervezetek	2014-2020	700	TOP 6.3 TOP 6.4	9. tematikus cél	A programokba bevont személyek száma (fő) A támogatott munkahelyi képzéseket sikeresen befejezők száma	igen
	4. Térségi szintű turizmusfejlesztés									
4.1.	Turisztikai vonzerőfejlesztések támogatása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, civil szervezetek, egyházak, kis mértékben turisztikai	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2014-2020	13500	TOP 1.2 TOP 2.2	6. tematikus cél	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál (teljesmunkaidőegyenérték) Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül	igen

			szolgáltatásokat nyújtó magánvállalkozások NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt,							
	5. A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben									
5.1.	Komplex turisztikai termékek és szolgáltatások kialakítása a vidéki erőforrásokra alapozva	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	költségvetési szervek, költségvetési szervek intézményei, civil szervezetek, egyházi jogi személyek, vállalkozások. A kedvezményezettek között szerepel az EuroVelo fejlesztések kapcsán pedig a NIF Zrt. és a Magyar Közút Non-profit Zrt. is.	kül- és belföldi turisták, fejlesztéssel érintett területek lakossága.	2014-2020	10000	GINOP 6.	6. tematikus cél	A természeti és kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése (db) Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése (%)	igen
	6. A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése									
6.1.	Erdő és fagazdálkodás fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	bejegyzett mezőgazdasági földhasználók és ezek társulásai, közjogi és magánjogi erdő és földhasználók, települési önkormányzatok és társulásaik, magánjogi és közjogi szervezetekés társulásai, vidéki térségben székhellyel rendelkező egyéb mikro vagy kisvállakozás		2014-2020	20000	VP 2.	3. tematikus cél	Támogatott vállalkozások száma (db) Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (fő)	nem
6.2.	Helyi, mikrotérségi élelmiszerfeldolgozó kapacitások bővítése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	mezőgazdasági termelő, mezőgazdasági termelők egy		2014-2020	15000	VP 3.	3. tematikus cél	Teremtett munkahelyek száma (db) Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra	igen

			csoportja, induló mezőgazdasági vállalkozás, a VM által elismerésben részesített termelői csoportok						adatai nélkül (fő)	
6.3.	Helyi termelési láncok létrehozása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	mezőgazdasági termeléssel és termékértékesítéss el foglalkozó termelői csoportok és szervezetek		2014-2020	5000	VP 3.	3. tematikus cél	Együttműködések száma (db) Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (fő)	igen
6.4.	Térségi mikrovállalkozások fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	Induló egyéni és társas vállalkozások. Induló szövetkezetek, nonprofit vállalkozások	Induló egyéni és társas vállalkozások. Induló szövetkezetek, nonprofit vállalkozások	2014-2020	2000	VP 6.	3. tematikus cél	Támogatott vállalkozások száma (db) Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közszféra adatai nélkül (fő)	nem
	7. Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben									
7.1.	A szociális gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások támogatás	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek, megváltozott munkaképességűek, GYES-ről, GYET-ről visszatérők	2014-2020	3000	GINOP 5.	9. tematikus cél	Támogatásban részesülő vállalkozások száma (db) A vállalkozások 3 éves túlélési rátája (%)	igen
	8. Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése									
8.1.	Infokommunikációs hozzáférhetőség javítása	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	költségvetési szervek, közösségi internet hozzáférési pontokat	hátrányos helyzetű állampolgárok, közösségi internet hozzáférési pontok, elsősorban	2014-2020	1500	GINOP 3.	2. tematikus cél	Támogatott IKT mikro- és kkv-k száma (db) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	nem

			működtető (köznevelési, kulturális, önkormányzati és egyházi és civil) intézmények, közvetetten pedig a hátrányos helyzetű állampolgárok	az 5000 fő alatti településeken.						
8.2.	Köz- és közösségi szolgáltatások	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás	2014-2020	5000	VP 6.	9. tematikus cél	Korszerű intézmények száma (db) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	nem
8.3.	Közösségvezérelt közösségfejlesztések a kedvezőtlen szocio-demográfiai térségekben	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye			2014-2020	600	VP 6.	9. tematikus cél	Közösségbe bevont személyek száma (fő) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	igen
8.4.	Természeti és kulturális környezet megőrzése és fejlesztése	Szabolcs-Szatmár-Bereg megye	vidéki térségben működő települési önkormányzat, kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás, nonprofit szervezet, egyházi jogi személy, fentiek konzorciumai, az adott területre vonatkozóan megfelelő erőforrásokkal és ismeretekkel rendelkező intézmények	kül- és belföldi turisták, fejlesztéssel érintett területek lakossága. Helyi közösségek, helyi ökoturisztikai szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások és más gazdasági szereplők, a tágabb térség lakossága, az érintett térségbe látogató turisták, kutatók, szakirányú felsőoktatásban résztvevő intézmények hallgatói	2014-2020	3000	GINOP 6. KEHOP 4. VP 4.	6. tematikus cél	A természet-védelmi helyzet javítása érdekében tett intézkedések által érintett élőhelyek kiterjedése (ha) Elégedettség a települési környezet minőségével (%)	nem

5.8.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A várható közvetlen környezeti hatások az adott cél megvalósulása esetén nem jelentősek, jelentős környezeti terhelést okozó beavatkozások nem várhatóak. A területi cél a társadalmi és gazdasági tényezőkre hatva közvetett módon gyakorolhat csekély hatást a környezeti tényezőkre. Kedvező környezeti hatásként a *táji és települési környezet* szociális foglalkoztatási programok révén történő fejlesztését lehet megemlíteni. A kedvező hatások érdekében a fejlesztéseket a táji és települési környezetbe illeszkedő módon szükséges megvalósítani.

.

5.9 9. Prioritás: Külső perifériák felzárkóztatása

5.9.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok és beruházási prioritások

8. tematikus cél: A fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése a következők révén:

b) a foglalkoztatásbarát növekedés elősegítése a saját belső potenciál kifejlesztése által, az adott területeket érintő területi stratégia részeként, beleértve a hanyatló ipari régiók átalakítását, valamint az egyes természeti és kulturális erőforrások fejlesztését, illetve az ezekhez való hozzáférhetőség javítását;

9. tematikus cél: A társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén:

b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

c) a szociális vállalkozások támogatása

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja;

v. a foglalkoztatáshoz való hozzáférés megkönnyítése érdekében a társadalmi vállalkozói szellem, a társadalmi vállalkozásokba történő szakmai integráció és a szociális és szolidáris gazdaság előmozdítása

vi. közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák

Kapcsolódó megyei stratégiai cél

Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák - a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

A prioritás specifikus céljai

- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye külső perifériáinak társadalmi, gazdasági és területi leszakadásának megállítása és a külső perifériák felemelkedéséhez szükséges feltételek megteremtése
- A külső perifériák visszacsatolását segítő közlekedésfejlesztések megvalósítása
- A foglalkoztatottak számának növelése a külső perifériákon
- A külső perifériák társadalmi leszakadásának megállítása és a közösségi kohézió erősítése

A prioritás területi specifikuma

A prioritás területileg Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határmenti területei, kiemelten a Szatmár-Beregi térség; a vásárosnaményi, fehérgyarmati, csengeri, mátészalkai járások.

5.9.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

1. intézkedés: Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben

Az intézkedés célja a közösségvezérelt helyi fejlesztéseken keresztül a helyi gazdaság és településfejlesztés támogatása a külső perifériákon, a helyi közösségek együttműködésére és belső erőforrásaira épülő gazdaságfejlesztési kezdeményezések ösztönzése a foglalkoztatás bővítés érdekében.
Az intézkedés során megvalósuló tevékenység:

– Foglalkoztatást segítő programok indítása

2. intézkedés: A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése

Az intézkedés célja, a turizmusfejlesztés a Szatmár-beregi térségben, amely a helyi gazdaságfejlesztés egyik alternatív, hatékony eszköze. A Szatmár-Beregi terület rendelkezik olyan turisztikai adottságokkal, amelyek unikális turisztikai termékké alakíthatóak.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenység:

– Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés

3. intézkedés: Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása

Az intézkedés célja a külső perifériális térségekben a megfelelő közlekedési kapcsolat kiépítése a centrumokkal. A térség nagy részét elkerülik a jelentősebb közlekedési folyosók, illetve sok esetben a már meglévő közlekedési kapcsolatok minősége nem megfelelő. A közlekedési kapcsolatok hiánya, rossz minősége elsősorban az aprófalvas térségeket sújtja, amelyek a külső perifériákon koncentráltan vannak jelen. A külső perifériákon a mobilitás feltételek javítása két beavatkozási területen történik, egyrészt a közúti kapcsolatok fejlesztésén keresztül, másrészt a közösségi közlekedés fejlesztésével.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

– Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése
– Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése
– Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése

4. intézkedés: Külső perifériák közösségeinek fejlesztése

Az intézkedés célja az egyének szintjén megvalósuló felzárkóztató, közösségfejlesztő programok megvalósítása, amelyek hozzájárulnak az inaktív lakosság gazdasági és társadalmi aktivitásának erősödéséhez.

Az intézkedéshez kapcsolódó tevékenységek:

– Lakosság identitástudatának erősítése
– Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése

5. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése

A külső perifériákon a legerősebb a foglalkoztatók számának visszaesése és a munkanélküliség tartóssá válása. Szükséges olyan alternatív és innovatív foglalkoztatási formák keresése, amely a helyi munkaerőre és a helyi tudásra épít. Ezen a területen különösen fontos a közszféra munkaerő piaci szerepvállalása. A perifériák felzárkóztatásának legbiztosabb módja, ha a helyi adottságaik figyelembevételével, helyi erőforrások felhasználásával, gazdasági fejlődés indítható el. A külső perifériák felzárkóztatásának célja, hogy helyi stratégiák mentén, külső erőforrások bevonásával és a belső erőforrások feltárásával lehetőleg közösségi részvétellel zárkózzanak fel és újuljanak meg.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenység:

– Innovatív szociális foglalkoztatási programok

6. intézkedés. Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása

Az intézkedés célja a kihasználatlan társadalmi erőforrások bevonása érdekében a területi hátrányok csökkentése, a társadalmi összetartás erősítése, valamint a társadalomból való kiszorulás és a hátrányok továbbörökítésének elkerülése.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenység:

– integrált programok megvalósítása
– humánerőforrás fejlesztését, a helyi közösség aktivizálását, a különféle nemzetiségek összefogását; a gazdasági aktivitás fokozását elősegítő programok
– megalapozó kutatások, tudományos elemzések készítése, kapcsolódó képzések kidolgozása és lebonyolítása

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1.Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	1.1.Foglalkoztatást segítő, támogató programok indítása	– foglalkoztatási stratégiák, illetve kapcsolódó tanulmányok kidolgozása, – tanácsadási, információnyújtási tevékenység, – helyi/térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések lebonyolítása, – paktum inkubátor–szolgáltatásfejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára foglalkoztatás-ösztönző fejlesztéseik érdekében, – a munkavállalók mobilitását, illetve munkába való visszatérés segítése	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1.Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés	– turisztikai szolgáltatások fejlesztése – helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítása – helyi termékek (pl. helyi kézműves termékek) térségi együttműködésben történő értékesítése, termék-szolgáltatás-fogyasztás összekapcsolása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, civil szervezetek, egyházak
3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1.Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok	– kisebb településekről a munkaerőpiaci vonzásközpontok elérhetőségét szolgáló kisebb léptékű közlekedési fejlesztések, igény alapú közösségi	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások,

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	kiépítése	közlekedésfejlesztések – alacsonyabb rendű utak felújítása, fejlesztése	NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	3.2.Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	– kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása, helyi, helyközi, hivatás-forgalmi kerékpárforgalmi létesítmények építése és felújítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
	3.3.Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	– közösségi közlekedéshez kapcsolódó beruházások (pl. buszfordulók, buszsávok és megállók kiépítése) megvalósítása, – járási, települési kapcsolatok javítását célzó, új közösségi közlekedési viszonylatok kialakítása	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek
4.Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.1.Lakosság identitástudatának erősítése	– térségi szintű esélyteremtő programok (pl. ösztöndíjak, tehetség-programok) támogatása – közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketingakciók, kulturális és környezeti fenntarthatóságot szolgáló programok, akciók, szemléletformálás támogatása	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek
	4.2.Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	– szociális városrehabilitációs programokhoz kapcsolódva a társadalmi hátrányok csökkentése közösségfejlesztési programokkal – civil szervezetek erősítése, az önkéntes programok megvalósításának támogatása	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, egyházak, non-profit és civil szervezetek, egyházak
5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1.Innovatív szociális foglalkoztatási programok	– helyi adottságokra épülő, a helyben megtermelhető vagy ingyenesen átvehető alapanyagok felhasználásával előállítható termékek feldolgozásának támogatása – az öngondoskodás folyamatának támogatása	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek
		– társadalmi célú gazdaság szereplői, köztük a társadalmi célú vállalkozások üzleti modelljének fejlesztése	társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői
6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	6.1.Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	– integrált programok megvalósítása – humánerőforrás fejlesztését, a helyi közösség aktivizálását, a különféle nemzetiségek összefogását; a gazdasági aktivitás fokozását elősegítő tevékenységek – megalapozó kutatások, tudományos elemzések készítése, kapcsolódó képzések kidolgozása és lebonyolítása	önkormányzatok (társulásaik és szövetségeik is), nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati és állami intézmények, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, szociális szövetkezetek, gazdasági szereplők

5.9.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a	1.1. Foglalkoztatást segítő, támogató programok indítása	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 1. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási	megyei	2 000

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, egyéb, ágazati, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
Szatmár-beregi térségben		szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával		
2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1.Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 2. Intézkedés: Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	megyei	5 000
		TOP 2. Prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés 2. Intézkedés: Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	járási	500
3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1.Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	megyei	1 000
		TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	300
	3.2.Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében 3. Intézkedés: A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	megyei	500
		TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	300
	3.3.Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	TOP 3. Prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken 1. Intézkedés: Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	járási	300
4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.1.Lakosság identitástudatának erősítése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	megyei	100
	4.2.Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 3. Intézkedés: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	megyei	100
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	megyei	100
5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1.Innovatív szociális foglalkoztatási programok	GINOP 5. Prioritástengely: Foglalkoztatás és képzés	ágazati	10 000
		EFOP 1. Prioritástengely: Együttműködő társadalom	ágazati	10 000
6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	6.1.Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	EFOP 1. Prioritástengely: Együttműködő társadalom	ágazati	10 000

5.9.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	1.1. Foglalkoztatást segítő, támogató programok indítása	1 000	1 000
2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1.Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés	3 000	2 500
3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1.Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	650	650
	3.2.Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	400	400
	3.3.Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	150	150
4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	4.1.Lakosság identitástudatának erősítése	50	50
	4.2.Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	100	100
5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1.Innovatív szociális foglalkoztatási programok	10 000	10 000
6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	6.1.Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	5 000	5 000

5.9.2.3 Eredményesség vizsgálata

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	1.1.Foglalkoztatást segítő, támogató programok indítása	A támogatott foglalkoztatási programok száma (db)	Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)
2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	2.1.Vonzerő és szolgáltatásfejlesztés	A támogatott attrakciók száma (db)	Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák száma (külföldi + belföldi) (db)
3.Elzárt térségek izolációjának oldása	3.1.Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Új vagy felújított közutak hossza (km)	Tömegközlekedéssel, kerékpárral közlekedők arányának növekedése (%)
	3.2.Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	Újonnan épített kerékpárutak hossza (km)	
	3.3.Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	Új közösségi közlekedési kiegészítő létesítmények száma (db)	
4. Külső perifériák	4.1.Lakosság identitástudatának erősítése	A támogatott közösségi célú programok száma (db)	Közösségfejlesztés programokban résztvevők

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
közösségeinek fejlesztése	4.2.Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	A támogatott civil szervezetek száma (db)	száma (fő)
5.Szociális gazdaság fejlesztése	5.1.Innovatív szociális foglalkoztatási programok	Támogatott szociális vállalatok száma (db)	A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (fő)
6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	6.1.Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	Megvalósított integrált programok száma (db)	A programba bevontak száma (fő)

5.9.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:	9.prioritás: Külső perifériák felzárkóztatása									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	**Projektcsomag költségigénye (millió Ft)**	**Finanszírozó forrás**	**Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés**	**Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok**	**Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)**
	1. Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben									
1.1.	Foglalkoztatást segítő, támogató programok indítása	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások civil szervezetek	az adott térségbe visszatérni vagy ott letelepedni és munkát vállalni szándékozók, tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, az alacsony képzettségűek, a roma származásúak, a megváltozott munkaképességűek, a nők, valamint a 40 év feletti korosztály és a pályakezdő fiatalok	2014-2020.	2 000	uniós (TOP 6.1.)	8. tematikus cél	A támogatott foglalkoztatási programok száma (db), Foglalkoztatottak (15-64 éves) számának növekedése (%)	igen
	2.A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése									
2.1.	Vonzerő és szolgáltatásfejlesztése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, magánvállalkozások civil szervezetek,	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai, lakossága, kül- és belföldi turisták, civil szervezetek	2014-2020.	5 500	uniós (TOP 1.2, 2.2)	8.tematikus cél	A támogatott attrakciók száma (db), Kereskedelmi szálláshelyeken eltöltött vendégéjszakák	igen

Prioritás azonosítója, neve:		9.prioritás: Külső perifériák felzárkóztatása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
			egyházak						száma (külföldi + belföldi) (db)	
	3.Elzárt térségek izolációjának oldás									
3.1.	Hiányzó, korszerűtlen közúti infrastrukturális szakaszok kiépítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága (közvetlen és közvetett módon egyaránt érintve).	2014-2020.	1 300	uniós (TOP 1.3, 3.1)	8.tematikus cél	Új vagy felújított közutak hossza (km), Tömegközlekedéssel, kerékpárral közlekedők arányának növekedése (%)	nem
3.2.	Települések közötti kerékpáros közlekedés infrastrukturális elemeinek kiépítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020.	800	uniós (TOP 1.3, 3.1)	8.tematikus cél	Újonnan épített kerékpárutak hossza (km), Tömegközlekedéssel, kerékpárral közlekedők arányának növekedése (%)	nem
3.3.	Közúti közösségi közlekedési fejlesztések támogatása: a szolgáltatások minőségének és kiszámíthatóságának fejlesztése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozások, NIF Zrt, Magyar Közút Nonprofit Zrt, civil szervezetek	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága, ill. civil közösségei.	2014-2020.	300	uniós (TOP 3.1)	8.tematikus cél	Új közösségi közlekedési kiegészítő létesítmények száma (db), Tömegközlekedéssel, kerékpárral közlekedők arányának növekedése (%)	nem
	4. Külső perifériák közösségeinek fejlesztése									
4.1.	Lakosság identitástudatának erősítése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, képző intézmények, egyházak, civil szervezetek	az érintett település lakossága	2014-2020.	100	uniós (TOP 6.4)	9. tematikus cél	A támogatott közösségi célú programok száma (db), Közösségfejlesztés programokban résztvevők száma (fő)	igen

Prioritás azonosítója, neve:		9.prioritás: Külső perifériák felzárkóztatása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	**Projektcsomag költségigénye (millió Ft)**	**Finanszírozó forrás**	**Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés**	**Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok**	**Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)**
4.2.	Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok, önkormányzati társulások, önkormányzati szövetségek, önkormányzati közintézmények, egyházak, non-profit és civil szervezetek, egyházak	az érintett település lakossága, civil szervezetek	2014-2020.	100	uniós (TOP 6.3, 6.4)	9. tematikus cél	A támogatott civil szervezetek száma (db), Közösségfejlesztés programokban résztvevők száma (fő)	igen
	5.Szociális gazdaság fejlesztése									
5.1.	Innovatív szociális foglalkoztatási programok	Szatmár-Beregi térség	települési önkormányzatok és társulásaik, önkormányzati szövetségek, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati intézmények, költségvetési szervek, szociális szövetkezetek, gazdasági szervezetek, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, társadalmi célú vállalkozások és a társadalmi célú gazdaság egyéb szereplői	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek, megváltozott munkaképességűek, GYES-ről, GYET-ről visszatérők	2014-2020.	20 000	uniós (GINOP 5, EFOP 1.)	9. tematikus cél	Támogatott szociális vállalatok száma (db), A program elhagyásának időpontjában foglalkoztatásban – beleértve az önfoglalkoztatást – levő résztvevők száma (fő)	igen
	6.Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása									
6.1.	Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	Szatmár-Beregi térség	önkormányzatok (társulásaik és szövetségeik is), nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati és állami	a leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken élők, GYES-ről, GYET-ről visszatérők, és a velük foglalkozó	2014-2020.	10 000	uniós (EFOP 1.)	9. tematikus cél	Megvalósított integrált programok száma (db), A programba bevontak száma (fő)	igen

Prioritás azonosítója, neve:		9.prioritás: Külső perifériák felzárkóztatása								
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	**Projektcsomag költségigénye (millió Ft)**	**Finanszírozó forrás**	**Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés**	**Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok**	**Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)**
			intézmények, egyházi jogi személyek, civil szervezetek, szociális szövetkezetek, gazdasági szereplők	szervezetek, leszakadó településeken élők						

5.9.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A külső perifériák felzárkóztatása területi cél megvalósulásával jelentős **környezeti** terhelést okozó beavatkozások nem várhatóak. A területi cél a társadalmi és gazdasági tényezőkre hatva közvetett módon gyakorolhat csekély hatást a környezeti tényezőkre. Kedvező környezeti hatásként a *táji és települési környezet* szociális foglalkoztatási programok révén történő fejlesztését lehet megemlíteni. A kedvező hatások érdekében a fejlesztéseket a táji és települési környezetbe illeszkedő módon szükséges megvalósítani.

5.10 10. prioritás: A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása

5.10.1 Célrendszer

Kapcsolódó EU tematikus célok, beruházási prioritások

A prioritás az alábbi EU tematikus célokhoz és beruházási prioritásokhoz kapcsolódik:

8. tematikus cél: a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás ösztönzése

8(d) a foglalkoztatási szolgálatok infrastruktúrájába történő beruházás

i. az álláskeresők és az inaktív személyek – többek között a tartós munkanélküliek és a munkaerőpiactól távol esők – foglalkoztatáshoz való hozzáférése, többek között a helyi foglalkoztatási kezdeményezések és a munkavállalói mobilitás ösztönzése révén is

ii. a fiatalok, különösen a nem foglalkoztatottak, oktatásban és képzésben nem részesülők, közöttük a társadalmi kirekesztés kockázatának kitett és a marginalizálódott közösségekből jövő fiatalok fenntartható munkaerő-piaci integrációja, többek között az ifjúsági garancia végrehajtása révén

9. tematikus cél: a társadalmi befogadás előmozdítása, a szegénység és mindenfajta diszkrimináció elleni küzdelem a következők révén

9(b) a városi és vidéki területeken élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációjának, valamint gazdasági és társadalmi fellendülésének támogatása

9(c) a szociális vállalkozások támogatása

9(d) a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiák keretében végzett beruházások;

i. az aktív befogadás, többek között az esélyegyenlőség és az aktív részvétel előmozdítása, valamint a foglalkoztathatóság javítása érdekében;

ii. a marginalizálódott közösségek – például a romák – társadalmi-gazdasági integrációja;

iii. a hátrányos megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem és az esélyegyenlőség előmozdítása;

10. tematikus cél: az oktatásba, a készségekkel kapcsolatos képzésbe, szakképzésbe és az egész életen át tartó tanulásba történő beruházás oktatási és képzési infrastruktúrák kifejlesztésével

i. a korai iskolaelhagyók számának csökkentése és a korai iskolaelhagyás megelőzése, valamint a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés előmozdítása a koragyermekkori nevelésben, az alap- és középfokú oktatásban, ideértve az oktatásba való visszatérést ösztönző formális, informális és nem formális tanulási formákat is

ii. a felsőfokú vagy annak megfelelő szintű oktatás minőségének, hatékonyságának és hozzáférhetőségének javítása az oktatásban való részvétel növelése érdekében, különösen a hátrányos helyzetű csoportok számára

iii. az egész életen át tartó tanulás lehetőségeihez való egyenlő hozzáférés javítása minden korcsoport számára formális, informális és nem formális módon egyaránt, a munkavállalók ismereteinek, készségeinek és kompetenciáinak naprakésszé tétele, valamint a rugalmas tanulási formák előmozdítása, többek között a pályaorientáció és a megszerzett kompetenciák elismerése révén

Kapcsolódó megyei stratégiai cél

Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák – a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése

A prioritás specifikus céljai

- A hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatásának bővítése
- A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása
- A korai iskolaelhagyók arányának csökkentése a hátrányos helyzetű csoportokon belül
- A hátrányos helyzetű csoportok egészségi állapotának javítása

A prioritás területi specifikuma

A megye teljes területe, kiemelten a leghátrányosabb helyzetű térségek (Baktalórántháza, Csenger, Fehérgyarmat, Mátészalka, Nyírbátor és Vásárosnamény térsége).

5.10.2 A prioritás tervezett beavatkozási területei, intézkedései

A prioritás keretében a hátrányos helyzetű csoportok, közösségek körében kizárólag komplex programok megvalósítása indokolt, amelyek a specifikus helyi környezethez igazodva egyidejűleg kezelik a szegénység, a hátrányos helyzet valamennyi fontos összetevőjét. Ennek megfelelően a programok összetevői indikatív jelleggel határozhatóak meg, azonban ezen programok támogatása során megfelelő rugalmassággal szükséges eljárni. A komplex programok legfontosabb elemei- az intézkedések és tevékenységek - az alábbiak.

1. intézkedés: Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése

Az érintett térségekben igen magas a munkanélküliség aránya, ezért lényeges elemként jelenik meg a térségekben a munkahelyteremtés, valamint az önellátás biztosítása. A hátrányos helyzet újratermelődésének, a további elszegényedésnek a megállítása érdekében a legfontosabb az érintett csoportok jövedelmi helyzetének javítása, elsősorban munkajövedelem biztosításán keresztül. Mivel azonban ezek a társadalmi csoportok a nyílt munkaerőpiacon nem versenyképesek, legtöbbjük munkatapasztalattal, megfelelő képzettséggel nem rendelkezik, ráadásul gyakran kell szembenézniük diszkriminációval, foglalkoztatási helyzetük javítása többlépcsős, hosszú folyamat, melynek kezdő fázisában mindenképpen speciális támogatott programok megvalósítására van szükség. Ezeknek a programoknak a megvalósítása a hagyományos munkaerő-piaci megoldásoktól teljesen eltérő megközelítést követelnek meg. A komplex programok keretében szükséges célzott, a sajátos igényekhez igazodó képzési-foglalkoztatási programok megvalósítása, a szociális gazdaság szerepének növelése, tudatosítás a diszkriminációmentesség biztosítása érdekében, egyénre szabott mentori támogatás biztosítása.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Helyi termékek fejlesztésének előállításának és értékesítésének támogatása
- Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása

2. intézkedés: Vidéki közösségek fejlesztése

Az intézkedés lehetővé teszi a hátrányos helyzetű csoportok – kiemelten a romák – bekapcsolódását, részvételének erősítését a helyi közösség életébe, az esélyteremtő és közösségfejlesztő programokon keresztül előmozdítja a társadalomba való integrálódás folyamatát. Az intézkedés nagy hangsúlyt helyez a közösség fejlesztését, a helyi identitás erősítését szolgáló programokra, amelyek által az együttműködésre, önkéntességre és a karitatív tevékenységre való hajlandóság is növekszik helyi szinten.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Lakosság identitástudatának erősítése
- Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése

3. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében

A hátrányos helyzetű csoportok számára az emberhez méltó lakáskörülmények biztosítása szinte megoldhatatlan feladat, a családok jelentős része vergődik a szegregálódó területeken lévő, teljesen elértéktelenedő ingatlanok fogságában. A lakáskörülmények javítása, a lakhatási költségek kezelhető szinten tartása éppen ezért fontos feladat, csakúgy, mint a szegregáció fokozatos megszüntetése. A lakáskörülmények javítása többlépcsőben megvalósítandó feladat, melynek során támaszkodni szükséges a meglévő ingatlanokra, és a célcsoport munkaerejére is – ezáltal is foglalkoztatási lehetőséget biztosítani számukra. Az intézkedés keretében a lakások kialakítása, valamint a meglévő ingatlanok helyi anyagokra és helyi munkaerőre támaszkodó energiahatékonysági fejlesztései támogathatóak.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja
- Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása

4. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása

A 4. intézkedés az első intézkedéshez kapcsolódva fogalmaz meg ágazati finanszírozású foglalkoztatást javító tevékenységeket.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatások biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések
- Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása
- Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása

5. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása

Az 5. intézkedés a harmadik intézkedéshez kapcsolódva fogalmaz meg ágazati finanszírozású, a hátrányos helyzetű csoportokat érintő lakhatási körülményeket javító tevékenységeket.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Szociális bérlakások kialakításának támogatása
- Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére

6. intézkedés: Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára

A hátrányos helyzetből való kitörés egyik alapfeltétele a megfelelő képzettség megszerzése. Jelenleg ezen csoportokon belül magas a korai iskolaelhagyók aránya, jellemző a gyenge iskolai teljesítmény. Az életesélyek javítása érdekében versenyképes oktatási infrastruktúrára és a sajátos nevelési-oktatási

igényeket, családi körülményeket figyelembe vevő, az ezekből fakadó problémákat hatékonyan kezelni képes megoldásokra van szükség. Az intézkedés keretében a hátrányos helyzetű csoportok oktatását célzó komplex fejlesztési programok megvalósítására kerül sor.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása
- A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése

7. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása

A hátrányos helyzet egyik következménye – és egyben újratermelődésének egyik fontos oka a rossz, és folyamatosan romló egészségi állapot a hátrányos helyzetű csoportok, közösségek körében. Az egészségügyi problémák akadályát jelentik a munkajövedelem szerzésének is, mindamellett pedig rendkívül magas társadalmi költségekkel járnak. Az egészségügyi állapot fokozatos javításának egyik fontos feltétele a megfelelő minőségű egészségügyi infrastruktúra a hátrányos helyzetű közösségekben, a megfelelő tudatosság kialakítása az egészséggel kapcsolatban a célcsoportban, valamint a hatékony megelőzés. Az intézkedés keretében a hátrányos helyzetű csoportok sajátos helyzetét figyelembe vevő, a minőségi ellátást, egészségtudatosságot és megelőzést ösztönző programok megvalósítására kerül sor.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben
- Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében
- Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához

8. intézkedés: Közösségfejlesztés

A 8. intézkedés a második intézkedéshez kapcsolódva fogalmaz meg ágazati finanszírozású közösségfejlesztő tevékenységeket.

Az intézkedés során megvalósuló tevékenységek:

- Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	– Helyi termékekhez, rövid ellátási láncokhoz kapcsolódó logisztikai fejlesztések (pl. raktár kapacitások bővítése, hűtőházak kialakítása, a helyi termékek számára piaci terület kialakítása és biztosítása stb.) eredményeként a mezőgazdasági termékek helyi piacokra való hatékony eljuttatása, a helyi termékek értékesítési csatornáinak infrastrukturális támogatása. – A helyi gazdaság- és termékfejlesztés mentorálása, folyamatsegítése, szakértői támogatása (jó gyakorlatok feltárása és disszeminációja, kísérleti fejlesztések előkészítése, kidolgozása, megvalósítása)	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	– helyi/térségi gazdaságfejlesztési tevékenységhez illeszkedő képzések lebonyolítása	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények
2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	– A közösségi, térségi és települési helyi identitást erősítő marketing akciók és a kulturális és környezeti örökség megőrzése, a kulturális és környezeti fenntarthatóságot szolgáló programok, akciók, szemléletformálás, fejlesztések végrehajtása.	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak
	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	– A közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek a megteremtése keretében olyan együttműködést célzó programok, tevékenységek valósítható valósíthatók meg, amelyek: - kiegészítik az alapellátásban biztosított szolgáltatásokat, - az oktatási hátrányok leküzdése terén a hátrányos helyzetű családokból származó gyermekeket célzó formális oktatáson kívüli fejlesztő és oktatási programok: tanoda, játszóház, fejlesztő programok, szabadidős programok stb. - a kiegyensúlyozott életvezetés, az egészségügyi megelőzés érdekében egészségügyi, mentálhigiénés programok, - valamint a közbiztonság javítása a leszakadással fenyegetett városrészekben és a városi külterületeken élők tekintetében.	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények
3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	– A tevékenység egyrészt a társadalmi hátrányok kompenzálását célzó szociális, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, közösségfejlesztési és közbiztonsági programokat foglalja magában, másrészt az érintett városrészek meglévő funkcióinak bővítése, fejlesztése, új gazdasági, szociális, közösségi és közterületi funkciók kialakítása is megvalósításra kerül.	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek
	3.2. Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	– helyi önkormányzatok egyes főbb alapellátási szolgálatainak helyet adó épületeinek korszerűsítése, felújítása, átalakítása, illetve indokolt esetben új létesítése, valamint a szolgáltatások színvonalának és a munkafeltételek minőségének javítása korszerű infrastruktúra-fejlesztéssel és eszközbeszerzéssel, figyelembe véve a környezettudatos gondolkodásmódot, a környezetbarát technológiák és anyagok alkalmazását – családokról, gyerekekről, fogyatékosokról, az időskorúakról, szenvedélybetegekről, és hajléktalan emberekről gondoskodó szociális alapellátás infrastrukturális feltételeinek fejlesztése, a beavatkozások a szociális területen a személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatásokat (mint pl. az étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás) is érintik – önkormányzati intézmények akadálymentesítése és családbarát funkciók elhelyezése, kialakítása	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek
4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	– A munkalehetőséget teremtő, a helyi adottságokra épülő, a helyben megtermelhető, vagy ingyenesen átvehető (pl. más vállalkozások melléktermék, másodnyersanyag) alapanyagok felhasználásával előállítható termékek feldolgozását támogató programok, amelyek segítik a termelési láncba való bekapcsolódást. A hátrányenyhítést segíti a	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
		társadalmi gazdaság fejlesztésén keresztül a helyi adottságokra épülő újszerű modellek bevezetése és innovatív megoldások kialakítása.	
	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	– A munkaerő-piacról kiszorult hátrányos helyzetű emberek – különösen a romák- foglalkoztatásba ágyazott képzése, a támogatott tanulási lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása, a helyi igényekhez illeszkedő, a foglalkoztathatóság javítását megalapozó kompetenciák fejlesztésére irányuló tanulási programok megvalósítása.	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, oktatási/képzési intézmények
	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	– A munka világából kiszorult speciális csoportok, halmozottan hátrányos helyzetű emberek esetében többirányú összehangolt beavatkozás a nyílt munkaerő-piacra átvezető aktív munkaerő-piaci programokba történő belépésre való felkészítés során: a mentori program keretében egyénre szabott segítségnyújtás, tanácsadás, a kulturális és társadalmi tőke növelése, önsegítő képesség erősítése, munkatapasztalat szerzése önkéntes munkán keresztül.	önkormányzatok
5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	– A hátrányos helyzetűek fenntartható lakhatását támogató infrastrukturális beruházások támogatása, a telepszerű lakhatási körülmények között élő marginalizált csoportok mobilizációjának és lakhatási körülményeinek javítása. Elsősorban meglévő épületek korszerűsítése, funkcióváltása, szociális bérlakások kialakítása.	önkormányzatok
	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére		
6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	– A korai iskolaelhagyás visszaszorítása érdekében történő kompetencia- és személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, készségfejlesztő, a kulturális intézményekben lévő tudásvagyon megismerését elősegítő, a kreatív iparokat, a pályaorientációt támogató tanulási programok, foglalkozások kialakítása, valamint a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése. – A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felzárkózási esélyeinek növelése egyénre szabott fejlesztése, képességeik kibontakoztatása (tanodák, illetve tanoda-típusú fejlesztések) révén. A gyermekek támogatása a középfokú iskolába történő továbbtanulásuk és középfokú tanulmányuk elvégzése érdekében.	kulturális és egyéb intézmények és azok fenntartói, önkormányzatok, civil szervezetek, sportegyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek, köznevelési intézmények és azok fenntartói
	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	– A köznevelési intézmények infrastrukturális fejlesztése (a szükségletek függvényében az intézményi kapacitások fejlesztése), eszközökkel való felszerelése, a minőségi oktatáshoz, neveléshez és képzéshez való hozzáférés biztosítása érdekében az alap infrastrukturális feltételeken túlmutató minőségi oktatási környezet kialakítása, különösen a természettudományi ismeretek oktatási színvonalának emelése érdekében. Az egészséges életmódra nevelést szolgálva, a minőségi oktatás fontos elemeként, a szükséges tornatermi létesítmények infrastrukturális fejlesztése.	köznevelési intézmények és fenntartóik, civil szervezetek, alapítványok, egyházak
7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	– Az egészségügyi rendszer infrastrukturális fejlesztése kiterjed a hozzáférésbeli különbségeinek mérséklésére, az ellátási minőség növelésére és a betegelégedettség emelésére, valamint a prevenció súlyának növelésére, az egészségkultúra kedvező irányú változtatására, az egyéni felelősség társadalmi elfogadottságának megteremtésére, továbbá a fekvőbeteg ellátást kiváltó szolgáltatások fejlesztésére, az otthoni szakápolási szolgálat megerősítésére, valamint mozgó szakorvosi	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények

Intézkedés	Tevékenység	Tevékenység leírása	Kedvezményezettek
		szolgálatok kialakítására és a jelenleg meglévő szolgáltatások (tartós ápolási intézményrendszerek) fejlesztésére. Magában foglalja a járóbeteg-szakellátási intézmények fejlesztését, a lelki egészség fejlesztés infrastruktúrájának korszerűsítését, a pszichiátriai gondozók, a közösségi hálózat és a gondozóintézet infrastruktúrájának fejlesztését, a hiányzó gyermek és ifjúsági egészségügyi szakellátó központok kialakítását.	
	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	– A védőnői hálózat kiterjesztése, védőnők célzott felkészítése a hátrányos helyzetű csoportok speciális problémáinak kezelésére.	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények
	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	– Az egészségtudatosságot erősítő programok és szolgáltatások fejlesztése keretében nélkülözhetetlen az egészségkultúra fejlesztése. A hatékony egészségkommunikáció kialakítása; egészségfejlesztési, betegség- és sérülés-megelőzési programok elterjesztése; az „egészséges választását” előmozdító népegészségügyi kommunikációs tartalmak és kapcsolódó központi, helyi események támogatása; a szerhasználat megelőzése és visszaszorítása érdekében szemléletformáló programok megvalósítása. – A célzott lakossági szűrések elterjesztése, hatékonyságának javítása és korszerűsítése magában foglalja a szűrési megjelenést maximalizáló lépéseket, a szűrővizsgálat lebonyolítását, és szükség esetén a szakellátáshoz való eljuttatást.. Fontos a lakossági szinten bizonyítottan hatékony, új szervezett szűrések adaptálása, pilot szűrővizsgálatok indítása, szűrés korszerűsítése.	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, egészségügyi szolgáltatók
8. Közösségfejlesztés	8.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	– A hátrányos helyzetű csoportok, romák aktív társadalmi szerepvállalásának erősítése, a roma nők civil szerveződéseinek támogatása, a kulturális identitás megőrzése, az interkulturális párbeszéd, a romák társadalmi és kulturális együttműködése érdekében interaktív kultúraközvetítő, az esélyteremtés és a társadalmi integráció elősegítéséhez szükséges előítélek csökkentése, kapcsolódó programok szervezése.	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak

5.10.2.1 A beavatkozások finanszírozásának forrása

Intézkedés	Tevékenység	Finanszírozás forrása	Kapcsolódó programcsomag (megyei, járási, MJV)	Becsült költségigény (millió Ft)
1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	TOP 1. Prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében, 1. Intézkedés: Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	megyei	1000
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés, 2. Intézkedés: A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek		500
	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés, 1. Intézkedés: A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	megyei	600
2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés, 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése	járási	200
	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés, 3. Intézkedés: A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	járási	200
		TOP 6. Prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés, 4. Intézkedés: A helyi identitás és kohézió erősítése		300
3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése, 4. intézkedés: Leromlott városi területek rehabilitációja	járási	700
	3.2. Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése, 1. intézkedés: Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	járási	300
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése, 2. intézkedés: A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése		300
		TOP 4. Prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése, 3. intézkedés: A meglévő, önkormányzati feladatellátást szolgáló intézmények akadálymentesítése, családbarát funkciók kialakítása		100

4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	EFOP 1. Prioritás: Együttműködő társadalom	ágazati	1000
	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	EFOP 1. Prioritás: Együttműködő társadalom	ágazati	500
	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	EFOP 1. Prioritás: Együttműködő társadalom	ágazati	300
5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	EFOP 2. Prioritás: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében	ágazati	1000
	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	EFOP 2. Prioritás: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében	ágazati	1000
6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	EFOP 3. Prioritás: Gyarapodó tudástőke	ágazati	400
	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	EFOP 4. Prioritás: Infrastrukturális beruházások a gyarapodó tudástőke érdekében	ágazati	500
7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	EFOP 2. Prioritás: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében	ágazati	2000
	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	EFOP 2. Prioritás: Infrastrukturális beruházások a társadalmi együttműködés erősítése érdekében	ágazati	500
	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	EFOP 1. Prioritás: Együttműködő társadalom	ágazati	300
8. Közösségfejlesztés	8.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	EFOP 1. Prioritás: Együttműködő társadalom	ágazati	300

5.10.2.2 A végrehajtás ütemezése, pénzügyi ütemezés

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	1.1 Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	1000	500
	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	300	300

Intézkedés	Tevékenység	2014-2017	2018-2020
		(millió Ft)	
2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	100	100
	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	300	200
3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	400	300
	3.2. Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	400	300
4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	600	400
	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	300	200
	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	200	100
5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	600	400
	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	600	400
6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	200	200
	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	300	200
7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	1500	500
	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	300	200
	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	200	100
8. Közösségfejlesztés	8.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	200	100

5.10.2.3 Eredményesség vizsgálata

Az eredményesség mérését szolgáló indikátorok

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
1. Alternatív helyi	1.1 Helyi termékek fejlesztésének,	Támogatott helyi termékek száma (db)	Programból való kilépéskor foglalkoztatott

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
foglalkoztatás erősítése	előállításának és értékesítésének támogatása		résztvevők (fő)
	1.2 Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	A szak- és átképzési programokban résztvevők száma (fő)	
2. Vidéki közösségek fejlesztése	2.1 Lakosság identitástudatának erősítése	A helyi identitástudatot formáló akciók, programok száma (db)	Közösségfejlesztő programokban résztvevők száma (fő)
	2.2 Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	A közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő programok száma (db)	
3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	3.1 Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	Támogatott városrészek száma (db)	Jobb életkörülmények között élő háztartások száma (db)
	3.2. Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	A korszerűsített/hozzáférhető tett intézmények száma (db)	
4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	4.1 A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	Támogatott szociális vállalatok száma (db)	Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)
	4.2 Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	A szak- és átképzési programokban résztvevők száma (fő)	
	4.3 Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	A mentori támogatással érintett családok száma (db)	
5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	5.1 Szociális bérlakások kialakításának támogatása	Új szociális bérlakások (m^2)	Jobb lakhatási körülmények között élő háztartások száma (db)
	5.2 Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	Felújított lakások száma (db)	
6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	6.1 Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	Programokba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma (roma tanulók) (db)	A korai iskolaelhagyók száma az érintett településeken (fő)
	6.2 A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	Felújított vagy új oktatási infrastruktúra (m^2)	
7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	7.1 Az egészségügyi infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	Támogatott egészségügyi infrastruktúra kapacitás (fő)	A programokkal, szolgáltatásokkal elért hátrányos helyzetű emberek száma (fő)
	7.2 Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	Támogatott helyi kapacitás (fő)	

Intézkedés	Tevékenység	Indikátorok	
		Output	Eredmény
	7.3 Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	Támogatott programok száma (db)	
8. Közösségfejlesztés	8.1 Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	Közösségfejlesztő, esélyteremtő programok száma (db)	Közösségfejlesztő, esélyteremtő programokban résztvevők száma (fő)

5.10.2.4 Összefoglaló táblázat

Prioritás azonosítója, neve:	10. A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	1. Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése									
1.1.	Helyi termékek fejlesztésének, előállításának és értékesítésének támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	az érintett területek önkormányzatai, vállalkozásai és lakossága	2015-2020	1500	TOP 1.1 TOP 6.2	8. tematikus célkitűzés	Támogatott helyi termékek száma (db) Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)	igen
1.2.	Munkába állást szolgáló szak- és átképzési programok támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, képző intézmények	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek	2015-2019	600	TOP 6.1	8. tematikus célkitűzés	A szak- és átképzési programokban résztvevők száma (fő) Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)	igen
	2. Vidéki közösségek fejlesztése									
2.1.	Lakosság identitástudatának erősítése	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019	200	TOP 6.4	9. tematikus célkitűzés	A helyi identitástudatot formáló akciók, programok száma (db) Közösségfejlesztő programokban résztvevők száma (fő)	igen
2.2.	Közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő térségi programok szervezése	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, képző intézmények	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019	500	TOP 6.3 TOP 6.4	9. tematikus célkitűzés	A közösségfejlesztést és társadalmi befogadást erősítő programok száma (db) Közösségfejlesztő programokban résztvevők száma (fő)	igen

Prioritás azonosítója, neve:	10. A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása									
Sor-szám	**Intézkedés és Projektcsomag megnevezése**	**Projektcsomag területi specifikumai**	**Jellemző kedvezmé-nyezettek köre**	**Célcsoport megjelölése**	**Projektcsomag ütemezése**	**Projektcsomag költségigénye (millió Ft)**	**Finanszírozó forrás**	**Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés**	**Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok**	**Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)**
	3. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében									
3.1.	Leromlott városrészek szociális városrehabilitációja	Leghátrányosabb helyzetű települések városrészei	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020	700	TOP 4.4	9. tematikus célkitűzés	Támogatott városrészek száma (db) Jobb életkörülmények között élő háztartások száma (db)	igen
3.2.	Érintett települések, településrészek szociális, oktatási és egészségügyi létesítményeinek infrastrukturális korszerűsítése, a szolgáltatások elérhetőségének javítása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, egyházak, civil szervezetek	a közszolgáltatások at igénybe vevő lakosság	2015-2020	700	TOP 4.1 TOP 4.2 TOP 4.3	9. tematikus célkitűzés	A korszerűsített/hozzáférhető tett intézmények száma (db) Jobb életkörülmények között élő háztartások száma (db)	igen
	4. A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása									
4.1.	A szociális gazdaság fejlesztése: helyi termékek előállítását, helyi szolgáltatásokat biztosító szociális foglalkoztatási kezdeményezések	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek	2015-2019	1000	EFOP 1.	9. tematikus célkitűzés	Támogatott szociális vállalatok száma (db) Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)	igen
4.2.	Speciális, támogatott foglalkoztatással összekapcsolt szak- és átképzési programok támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, oktatási/képzési intézmények	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma emberek	2015-2019	500	EFOP 1.	9. tematikus célkitűzés	A szak- és átképzési programokban résztvevők száma (fő) Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)	igen
4.3	Speciális csoportok tagjainak munkaerő-piaci integrációját segítő mentori program megvalósításának támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok	a munka világában nehezen elhelyezhető, leghátrányosabb helyzetű, elsősorban roma	2015-2020	300	EFOP 1.	9. tematikus célkitűzés	A mentori támogatással érintett családok száma (db) Programból való kilépéskor foglalkoztatott résztvevők (fő)	igen

Prioritás azonosítója, neve:	10. A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
				emberek						
	5. A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása									
5.1.	Szociális bérlakások kialakításának támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok	a halmozottan hátrányos helyzetben lévő, nehéz életkörülmények között élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019	1000	EFOP 2.	9. tematikus célkitűzés	Új szociális bérlakások (m^2) Jobb lakhatási körülmények között élő háztartások száma (db)	igen
5.2.	Támogatás hátrányos helyzetű családok lakásainak energiahatékonysági fejlesztésére	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok	a halmozottan hátrányos helyzetben lévő, nehéz életkörülmények között élő, elsősorban roma lakosság	2015-2019	1000	EFOP 2.	9. tematikus célkitűzés	Felújított lakások száma (db) Jobb lakhatási körülmények között élő háztartások száma (db)	igen
	6. Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára									
6.1.	Speciális felzárkóztató és tehetséggondozó programok megvalósításának támogatása	Leghátrányosabb helyzetű települések	kulturális és egyéb intézmények és azok fenntartói, önkormányzatok, civil szervezetek, sportegyesületek, alapítványok, egyházi jogi személyek, köznevelési intézmények és azok fenntartói	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020	400	EFOP 3.	10. tematikus célkitűzés	Programokba bevont hátrányos helyzetű tanulók száma (roma tanulók) (db) A korai iskolaelhagyók száma az érintett településeken (fő)	igen
6.2.	A hátrányos helyzetű térségek oktatási infrastruktúrájának fejlesztése	Leghátrányosabb helyzetű települések	köznevelési intézmények és fenntartóik, civil szervezetek, alapítványok, egyházak	az oktatási intézményeket igénybe vevő hátrányos helyzetű lakosság	2015-2019	500	EFOP 4.	10. tematikus célkitűzés	Felújított vagy új oktatási infrastruktúra (m^2) A korai iskolaelhagyók száma az érintett településeken (fő)	igen
	7. A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása									
7.1.	Az egészségügyi	Leghátrányosab	közfinanszírozot	Az egészségügyi	2015-2019	2000	EFOP 2.	9.	Támogatott	igen

Prioritás azonosítója, neve:	10. A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása									
Sor-szám	Intézkedés és Projektcsomag megnevezése	Projektcsomag területi specifikumai	Jellemző kedvezmé-nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Projektcsomag ütemezése	Projektcsomag költségigénye (millió Ft)	Finanszírozó forrás	Kapcsolódó EU tematikus célkitűzés	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és output indikátorok	Együttműködésben megvalósuló projektcsomagok (igen/nem)
	infrastruktúra javítása az érintett közösségekben	b helyzetű települések	t egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények	szolgáltatásokat nyújtó közintézményeket igénybe vevő hátrányos helyzetű lakosság				tematikus célkitűzés	egészségügyi infrastruktúra kapacitás (fő) A programokkal, szolgáltatásokkal elért hátrányos helyzetű emberek száma (fő)	
7.2.	Helyi kapacitások (felkészített védőnők) biztosítása a hátrányos helyzetű csoportok körében megvalósuló folyamatos egészségnevelés érdekében	Leghátrányosabb helyzetű települések	közfinanszírozott egészségügyi, szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatók, közhasznú, illetve civil szervezetek, önkormányzati és állami tulajdonú szervezetek és intézmények	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020	500	EFOP 2.	9. tematikus célkitűzés	Támogatott helyi kapacitás (fő) A programokkal, szolgáltatásokkal elért hátrányos helyzetű emberek száma (fő)	igen
7.3	Támogatás célzott szűrőprogramok és a megelőzést segítő tudatosító és életmód programok megvalósításához	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, egészségügyi szolgáltatók	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2015-2020	300	EFOP 1.	9. tematikus célkitűzés	Támogatott programok száma (db) A programokkal, szolgáltatásokkal elért hátrányos helyzetű emberek száma (fő)	igen
	8. Közösségfejlesztés									
8.1.	Területi hátrányok felszámolását segítő közösségfejlesztő és esélyteremtő programok	Leghátrányosabb helyzetű települések	önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak	a szegregátumban élő, elsősorban roma lakosság	2016-2019	300	EFOP 1.	9. tematikus célkitűzés	Közösségfejlesztő, esélyteremtő programok száma (db) Közösségfejlesztő, esélyteremtő programokban résztvevők száma (fő)	igen

5.10.3 A környezeti értékelés releváns megállapításai

A prioritás jellegéből adódóan a beavatkozások megvalósulása esetén jelentős negatív környezeti, társadalmi, gazdasági hatásokkal nem kell számolni. A tervezett prioritás keretében megvalósuló beavatkozások elmaradása esetén azonban várhatóan a már meglévő problémák hatásai felerősödnek:

- tovább növekszik az életszínvonalbeli különbség a megyén belül,
- a térségek önellátását szolgáló munkahelyek létrehozása nélkül a munkanélküliek aránya fokozatosan növekszik, a lakosok többsége nem tudja megkeresni a megélhetéshez szükséges alapvető jövedelmi szintet,
- a problémák társadalmi konfliktusok kialakulásához vezethetnek, a lakosság biztonságérzete folyamatosan csökkeni fog,
- a területekről az alapvető életszínvonal biztosításának hiányában fokozódó elvándorlás indul a megye, valamint az ország fejlettebb régiói felé.

6 A MEGYEI OPERATÍV PROGRAM MEGYE FELELŐSSÉGÉN TÚLMUTATÓ FEJLESZTÉSI IGÉNYEI

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében több olyan kiemelt fejlesztési igény is felmerül, amely a megye számára dedikált Terület- és Településfejlesztési Operatív Program kereteiből nem valósítható meg, valamint a fejlesztés több megyét érintő komplex beavatkozást igényel. A beavatkozások négy nagy területet, a közlekedésfejlesztést, a táj- és vízgazdálkodást, valamint a leghátrányosabb helyzetű térségek fejlesztésének területét érintik.

A közlekedésfejlesztés területén a megye számára kiemelt jelentőségű a TEN-T hálózat megyét érintő elemének, az M3-as autópályának az országhatárig történő kiépítése. Jelenleg az autópálya Őrig van kiépítve és várhatóan 2014 végéig megépül az újabb autópálya szakasz Vásárosnaményig. Az autópálya további kiépítése az ukrán határig (Beregdaróc) Ukrajna és Európa között jelentene teljesen kiépült gyorsforgalmi közúti kapcsolatot, ami tovább növelné a térség logisztikai szerepét. Vásárosnamény térségénél ágazna ki a tervezett autóút Záhony felé (M34), valamint Kántorjánosi térségéből pedig a tervezett M49-es autópálya Csengersima és a román határ felé Szatmárnémeti irányába jelentene gyorsforgalmi közúti kapcsolatot.

A közútfejlesztés egyik másik térségi jelentőségű beavatkozási területe a 4-es számú főút kétszer két sávossá történő kiépítése Nyíregyháza és Debrecen között. A beruházás megvalósulásával jelentősen lecsökkenne a két megyeszékhely közötti közlekedési idő. Ez nemcsak a munkahelyi mobilitást növelné, hanem erősítené a két megyeszékhely közötti gazdasági kapcsolatokat is.

A vasútfejlesztéseket érintő beruházások szintén a megye felelősségén túlmutató fejlesztési területek. A vasút fejlesztésének egyik országos jelentőségű beavatkozási területe a 100-as vasúti fővonal 160 km/h sebességűre történő átépítése. A vasútvonal átépítése történik jelenleg Szajol és Püspökladány között, továbbá tervezve van a vasútvonal 160 km/h sebességűre fejlesztése egészen Debrecenig. A megye, valamint a vasútvonal kereskedelmi szerepének erősítése szempontjától a pályafejlesztéseket egészen Záhonyig kell megvalósítani. A fejlesztések megvalósulásával a Záhonyról Budapestre két és fél óra alatt el lehetne jutni.

Országos szintű beavatkozás szükséges a leghátrányosabb helyzetű térségek, ezen belül is a roma népesség által sűrűn lakott területek helyzetének javításához. A probléma kezelése nem feltétlenül a pénzügyi források növelésén keresztül kell, hogy megvalósuljon, azonban a támogatáspolitikában szükség van pozitív diszkriminációra (magasabb támogatásintenzitás, könnyített eljárásrend, csökkentett indikátor elvárások). Továbbá e területen szükség van a foglalkoztatottság növelésére, hogy a lakosság értékteremtő munkahelyekhez jusson. Ennek egyik területe a szociális gazdaság megerősítése, az ilyen típusú szervezetek működését segítő kedvező jogszabályi környezet megteremtése.

A táj- és vízgazdálkodás beavatkozási területek elsősorban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye két térségét, Szatmár-Bereget és a Nyírséget érintik. A Szatmár-Beregi kultúrtáj a megye és egyben az Alföld épített és természeti örökségekben leggazdagabb területe, jelentős része a Szatmár-Beregi Tájvédelmi körzet része. Tájgazdálkodási hagyományainak megőrzése, a térség turisztikai, ökoturisztikai fejlesztése országos jelentőségű feladat. Javasolt a kultúrtáj felvétele a hazai világörökség várományos területek közé. A Nyírség a megye egyik vízhiányos területe. A térséget érintő vízgazdálkodási tevékenységek (víztárolók építése, öntözés infrastrukturális hátterének kiépítése) Hajdú-Bihar megyével együttműködve kell, hogy megvalósuljanak. A vízgazdálkodást érintő másik beavatkozási terület az ár- és belvízvédelem fejlesztése, ami szintén a megye felelősségén túlmutató beavatkozási területként jelenik meg.

7 HORIZONTÁLIS JELLEGŰ INFORMÁCIÓK

7.1 A végrehajtás és finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszere

Bevezetés

A megye programjának végrehajtásának finanszírozása elsősorban – sőt, a biztosan tervezhető forrásokat figyelembe véve szinte teljes egészében európai uniós forrásokból valósulhat meg a 2014-2020 közötti időszakban, ezért az intézményrendszeri és eljárásrendi keretek felvázolásakor az EU-s programok lebonyolítását biztosító hazai rendszerek elemeit vettük elsődlegesen figyelembe.

Az erre vonatkozó átfogó keretrendelkezések már definiálják az intézmény- és végrehajtási rendszer legfontosabb elemeit, de a részletek még jelenleg vannak kialakítás alatt. (Különösen igaz ez a TOP keretében megvalósuló megyei programok végrehajtási rendszerének vonatkozásában). Ennek megfelelően jelen fejezet továbbfejlesztése szükséges a jövőben, ahogy a végrehajtással kapcsolatos részletes rendelkezések ismertté válnak.

Az EU-s programok végrehajtásának hazai intézményrendszere

Az Európai Unió által társfinanszírozott programok végrehajtásának rendszere jelentősen átalakul az előző (2007 – 2013 közötti) időszakhoz képest. Az intézményi átalakítás kereteit több egymást követő kormányhatározat fektette le, egyre pontosabban kijelölve a konkrét feladatokat.

Az 1600/2012. és 1217/2013. Kormányhatározatok megfogalmazták, hogy az új intézményrendszer alapja a minden alapra kiterjedő erős központi koordináció kell legyen. Egyúttal előirányozták a programok irányító hatóságainak gyökeres átalakítását: 2014. januárjától az Irányító Hatóságok a szaktárcák irányítása alá kerültek, a korábbi IH-k szakmai bázisán.

Következő lépésként az **1545/2013. Kormányhatározat** kimondta, hogy a közreműködő szervezetek a korábbiaktól eltérően közvetlenül a miniszterek irányítása alá kerülnek. Ez a kormányhatározat azt a - megyei fejlesztési programok szempontjából kiemelten fontos változást is kimondta, hogy a regionális fejlesztési ügynökségek a megyei önkormányzatok fennhatósága és irányítása alá kerülnek (noha ennek a részleteit ez a jogszabály még nem tisztázta).

Az 1731/2013. Kormányhatározat tovább pontosította az új fejlesztéspolitikai intézményrendszer alapelveit. Kimondta a kiszervezések megszüntetésének szükségességét, rendelkezett arról, hogy a pályázatok értékelésének intézményrendszeren belül kell történniük, előrevetítette a közbeszerzési rendszer átalakítását, kimondta, hogy minél szélesebb körben szükséges egyszerűsített pénzügyi eljárásokat alkalmazni, illetve hogy egyfokú jogorvoslatra van szükség. Rendelkezett továbbá a projektek végrehajtásához szükséges engedélyezési eljárások központosításáról, valamint egy egységes eljárásrend kidolgozásáról és alkalmazásáról.

Az 1814/2013. Kormányhatározat az intézményrendszerrel összefüggő további részletkérdésekről döntött. Kimondta, hogy az egyes OP-k irányító hatóságai a tevékenység fókuszát adó területért felelős szaktárcához kerülnek áthelyezésre, helyettes államtitkári irányítás mellett. Az IH vezetői funkciót betöltő helyettes államtitkárok feladataikat – függetlenségük biztosítása érdekében – az adott miniszternek közvetlenül alárendelve látják el.

Az uniós forrásokkal összefüggő döntések meghozatala, tehát a döntési szinten megnyilvánuló koordináció a **Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság feladata**. Az NFK elnöke a miniszterelnök, tagjai a Miniszterelnökséget vezető államtitkár, a fejlesztési és a nemzetgazdasági miniszter.

Az európai uniós források felhasználásával kapcsolatos központi koordináció 2014. január 1-től a Miniszterelnökség keretein belül működik, melynek keretében az alábbi fő feladatokat látja el[1]:

- Nemzeti Fejlesztési Kormánybizottság titkársági feladatainak ellátása,
- a normatív jellegű agrártámogatások kivételével az európai uniós források felhasználása tekintetében a fejlesztéspolitikai intézményrendszerre – beleértve valamennyi irányító hatóság munkáját – vonatkozóan az egységes eljárásrendi keretek kialakítása (jogalkotás és

[1] A Kormány 1814/2013. (XI.14.) Korm. Határozata a 2014-2020-as európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer felállításának szervezetei kereteiről és az európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó egyes feladat- és hatáskörökről, és az e-közigazgatás fejlesztésének jövőbeni irányairól.

szabályozás) az érintett minisztériumok bevonásával, valamint az egységes végrehajtási gyakorlat (értelmezési kérdések) és szabályosság kialakítása,
- a támogatási konstrukciók megjelentetés előtti jóváhagyása, az irányító hatóságok döntéseivel szemben biztosított egységes jogorvoslati rendszer működtetése,
- egységes informatikai és monitoring rendszer kialakítása és működtetése,
- egységes költségvetési fejezet menedzsment biztosítása,
- projekt és program értékelési rendszer központi kialakítása és működtetése,
- az európai uniós források felhasználásához kötődő partnerségi egyeztetési folyamatok és kommunikációs tevékenységek egységes koordinálása,
- egységes humánerőforrás menedzsment kialakítása és működtetése,
- az európai uniós forrásokból megvalósuló közbeszerzési eljárások ellenőrzése,
- a Koordinációs Operatív Program működtetése,
- az egyes operatív programok végrehajtására vonatkozó ellenőrzések, auditok koordinációja,
- európai uniós és nemzetközi szervezetekkel való kapcsolattartás.

Átalakul a **Közreműködő Szervezetek** rendszere is. A 2014-2020-as európai uniós időszak közreműködő szervezetei a korábbi időszak KSZ-einek szakmai bázisán kerülnek kialakításra, de új szervezeti struktúrában. A közreműködő szervezetek státusza nem változik: továbbra is állami tulajdonban álló gazdasági szervezetek lesznek, amelyek kijelöléssel látják el feladataikat. Tulajdonosi jogaikat a a tevékenység fókuszát adó operatív programért felelős miniszter gyakorolja – főszabályként érvényesítve azt az elvet, hogy egy OP végrehajtására egy KSZ kerül kijelölésre.

A források lehívása és közvetítése szempontjából meghatározó intézményi szereplő a kifizetési kérelmek összeállítására és benyújtására, a kifizetések fogadására kijelölt szervezet és igazoló hatóság; ezeket a funkciókat a Magyar Államkincstár (MÁK) látja el. Fontos továbbá a program végrehajtás eredményessége ás hatékonysága, melynek biztosítása az audit hatóság felelőssége. Az audit hatósági feladatokat, az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) látja el. Mind a kifizető és audit hatóság, mind pedig az audit hatóság független az irányító hatóságoktól, a közreműködő szervezetektől, a kedvezményezettektől, és tevékenységüket természetesen egymástól is függetlenül végzik.

A megyei intézményi szint:

A megyei szint pontos feladatai, a megyei szervezetek illeszkedése a kialakulóban lévő intézményrendszerhez még nem tisztázott részleteiben. Nem ismert még, hogy a megyei önkormányzatnak milyen szerepe, funkciója – és ezekhez kapcsolódóan milyen kapacitása – lesz a kompetenciájába tartozó fejlesztési forrásokkal kapcsolatos döntések meghozatalában a megyei területfejlesztési programban nevesített projektcsomagokról született döntéseken túlmenően.

A területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény értelmében a területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatban a megyei önkormányzat dönt a hatáskörébe utalt (jelenleg TOP) fejlesztési források felhasználásáról, illetve ezen túlmenően figyelemmel kíséri az operatív programok megyében jelentkező feladatainak megvalósítását a megyei jogú városok önkormányzata kötelező bevonásával, észrevételei figyelembevételével. Mindezek mellett pedig a monitoring bizottság vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív program irányításában, megvalósításában. A megyei önkormányzatnak talán az előbbinél is fontosabb feladata, hogy nyomon követi és értékeli saját megyei területfejlesztési koncepciójának és területfejlesztési programjának végrehajtását.

Ehhez kapcsolódóan a program lebonyolításának a felelőse a megye közgyűlése, amely ehhez kapcsolódó feladatainak ellátásához jelenleg önálló munkaszervezettel nem rendelkezik. Az elképzelések között szerepel (és jelen programnak is részét képezi) egy olyan fejlesztési munkaszervezet létrehozása és működtetése, amely a megyei szintű fejlesztéspolitikai feladatok szakmai, operatív koordinációját látná el. A részletes intézményi keretek és működési mechanizmusok kialakításához szükséges döntések és jogszabályi háttér azonban jelenleg még nem áll rendelkezésre.

7.2 A teljesítésigazolás követelményrendszerének kialakítása

A program teljesítése két fő szempontból vizsgálandó és vizsgálható:

Szakmai / fejlesztéspolitikai szempontból a program teljesítettnek tekinthető – eredményes – abban az esetben, ha a program keretében megfogalmazott célokat mérő számszerűsített indikátorok célértékek elérésre kerülnek.

Pénzügyi szempontból a program teljesül, ha a program végrehajtására allokált források szabályosan, az előre meghatározott időbeli ütemezés szerint maradéktalanul felhasználásra kerülnek.

Amennyiben a megyei szintű intézményrendszer valós kompetenciákkal rendelkezik majd a program végrehajtásában, akkor fontos feladata lesz mind a szakmai, mind pedig a pénzügyi teljesítés nyomon követése és igazolása is. (Várhatóan eltérő feladatai lesznek a teljesítésigazolás kapcsán a dedikált TOP forrásokból megvalósuló, illetve az egyéb – hazai vagy ágazati OP forrásból megvalósuló – fejlesztések kapcsán.)

A teljesítésigazolás alapja a programban megfogalmazott fejlesztési prioritások megvalósítását szolgáló konkrét beavatkozások eredményeként megvalósuló teljesítések összessége. Ennek méréséhez elengedhetetlen a rendszeres időközönként történő projektszintű – az adott projekt pénzügyi ás fizikai megvalósulására vonatkozó – adatszolgáltatás. Várhatóan ez a nemzeti szinten egységes – az európai uniós programok teljesítményét nyomon követő – információs rendszer keretében fog előállni. Fontos tehát, hogy a szükséges adatok a megyei önkormányzat számára az információs rendszerből kinyerhetőek legyenek oly módon, hogy azok teljes körű képet adjanak a megyei program előrehaladásáról, teljesítményéről.

Ezeket az adatokat figyelembe véve és a programban megfogalmazott célkitűzésekhez viszonyítva éves szinten javasolt program előrehaladási jelentés készítése (mely a megyei önkormányzat mellett működő munkaszervezet feladata). Az előrehaladási jelentés prioritásonkénti bontásban mutatja be az adott évben felhasznált forrás összegét és a teljesített indikátorok értékét, valamint az adott évig teljesített kumulált értékeket. A teljesítés igazolása az előrehaladási jelentés alapján javaslatunk szerint a megyei közgyűlés feladata.

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM TERÜLETI HATÁSVIZSGÁLATA 2014

Készült a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat megbízásából

Közreműködő szakértők:

MEGAKOM Tanácsadó Iroda
- Kerékgyártó Gábor
- Barabás Eszter
- Kézy Béla
- Róka László

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft.
- Deák Attila
- Oláh István
- Torma Anita
- Málik Csilla

A Minőségbiztosítást végezte:

Bánfi Gábor

2014.

Nyilatkozat

A Területi Hatásvizsgálat elkészítése az alábbi jogszabályoknak megfelelően, azokkal összhangban készült:

- 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól,
- 2/2005. (I.1.) Korm. rendelet egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról,
- 297/2009. (XII.21.) Korm. rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, vízgazdálkodási és tájvédelmi szakértői tevékenységről.

A Területi Hatásvizsgálat környezeti értékelési részét a 297/2009. (XII.21.) Korm. rendelet szerinti szakértői jogosultsággal rendelkező szakértő végezte el.

.....

Bánfi Gábor
szakértő
(SZKV-hu/09-1129, SZKV-le/09-1129,
SZKV-vf/09-1129, SZKV-zr/09-1129)

Tartalomjegyzék

1 Bevezetés, a feladat háttere 5

1.1 Előzmények, jogszabályi környezet 5

1.2 A hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata 5

1.3 A hatásvizsgálat készítéséhez felhasznált források, az alkalmazott módszer korlátai 6

2 A területfejlesztési program összefoglalása 7

2.1 A területfejlesztési program tartalmának összefoglalása 7

2.2 A területfejlesztési program összefüggése más releváns tervekkel 8

3 A területfejlesztési program környezeti, társadalmi és gazdasági hatásainak vizsgálata (a cél megvalósulása és a cél megvalósulásának elmaradása esetén) a program prioritásai mentén 13

3.1 1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése 13

3.1.1 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 15

3.2 2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése. 16

3.2.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 16

3.2.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 18

3.3 3. prioritás: Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása 19

3.3.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 19

3.3.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 21

3.4 4. prioritás: A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása 22

3.4.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 22

3.4.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 23

3.5 5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése 25

3.5.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 25

3.5.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 27

3.6 6. prioritás: A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése 28

3.6.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 28

3.6.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 29

3.7 7. prioritás: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése 30

3.7.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 30

3.7.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 31

3.8 8. prioritás: Élhető vidéki térségek megteremtése 32

3.8.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 32

3.8.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 34

3.9 9. prioritás: A külső perifériák felzárkóztatása 35

3.9.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 35

3.9.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 37

3.10 10. prioritás: A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása 38

3.10.1 A prioritás megvalósulásának várható hatásai 38

3.10.2 Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg 39

4 Horizontális javaslatok, a területfejlesztési program környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait optimalizáló alapelvek 40

1 Bevezetés, a feladat háttere

1.1 Előzmények, jogszabályi környezet

A területfejlesztés rendszerének megújítása keretében a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény (a továbbiakban Területfejlesztési törvény) 2011. decemberi módosításával és annak 2012. január elsejei hatályba lépésével **a területfejlesztési feladatok területi szinten a megyei önkormányzatok hatáskörébe kerültek**. A megyei szint tervezési, fejlesztési koordinációs szerepe, feladatai keretében a megyei önkormányzat össze kell, hogy hangolja a kormányzat, az önkormányzat, a gazdasági szervezetek és a civil szféra fejlesztési elképzeléseit, és mind a tervezés, mind a végrehajtás során gondoskodnia kell a partnerség elvének érvényesítéséről is.

A 2014-2020-as európai uniós tervezési időszakra való felkészülésben kiemelt szerepe van a megfelelően előkészített, megalapozott területi terveknek. A releváns dokumentumok elkészítése során a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X.6.) Kormányrendeletben (a továbbiakban a 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet) foglaltak szerint kell eljárni.

A 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet rendelkezéseinek megfelelően a megyei önkormányzatoknak el kellett készíteniük a szükséges helyzetfeltáró munkarészeket, és az arra épülő megyei területfejlesztési koncepciót és programot a 2014-2020-as időszakra való felkészülés jegyében. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Közgyűlése 77/2013. (XI.28.) önkormányzati határozatával (*a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció utómunkálatainak jóváhagyásáról*) a megyei területfejlesztési koncepciót elfogadta. Az OFTK elfogadásával a koncepció végleges elfogadására is sor kerülhet a közeljövőben. A tervezési folyamat további szakaszában a megye megbízásából elkezdődött a területfejlesztési program kidolgozása is.

A 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet értelmében a megyei területfejlesztési koncepcióra és a területfejlesztési programra területi (környezeti, társadalmi, gazdasági) hatásvizsgálat készül. A területi hatásvizsgálat környezeti részét az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet (a továbbiakban 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet) előírásainak megfelelően kell kidolgozni.

A Területi hatásvizsgálat tartalmi követelményeinek meghatározásához a 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet 9. számú mellékletében foglaltakat, valamint a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 4. számú mellékletének követelményeit vettük alapul. Mindezek kiegészítéseként a partnerség szellemében megkértük a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 3. számú mellékletében szereplő, a nem országos hatáskörű szerv által kidolgozott terv, illetve program esetében megjelölt szervezetek véleményét is, majd ezek után készítettük el jelen dokumentumot.

1.2 A hatásvizsgálat kidolgozásának folyamata

A 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 6. § kimondja, hogy a környezeti vizsgálat a terv, illetve program kidolgozási, egyeztetési és elfogadási folyamatának része. A területi hatásvizsgálat a tervezésnek tehát egy olyan eleme, mely lehetőséget teremt arra, hogy a fenntartható **környezet, társadalom, gazdaság** létrehozását biztosító szempontokat esetleg gyengítő intézkedéseket, a környezetre kockázatot jelentő beavatkozásokat már a tervezési folyamat során feltárja és javaslatokkal segítse kidolgozóit e szempontok figyelembevételére.

A területi hatásvizsgálat folyamatának egyik alappillére az **aktív partnerség-építés**, melynek célja az érintett szakmai, tudományos és civil szervezetek, továbbá az érintett kormányzati szervek és hatóságok tájékoztatása és bevonása a tervezési folyamatba. A 2/2005 (I.11.) Kormányrendelet 7. § értelmében a környezeti vizsgálat konkrét **tartalmának és részletezettségének megállapításához a környezet védelméért felelős szervek szakmai véleményét is szükséges kikérni.** A nem országos hatáskörű szerv által kidolgozott terv, illetve program esetében a Kormányrendelet 3. számú mellékletének értelmében mindig részt kell, hogy vegyenek a felügyelőségek, a nemzeti parki igazgatóságok és a megyei kormányhivatal népegészségügyi szakigazgatási szervei. A fenti szervek véleményeinek megkérésekor, azok megalapozásához tájékoztatást (Tematika) szükséges nyújtani a Koncepcióról a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 7. § (2) tartalmi előírásainak megfelelően. (A Helyzetfeltáró munkarészre épülő, a környezet védelméért felelős szervezetek tájékoztatását szolgáló Tematika, a Területi hatásvizsgálat 1. sz. mellékletét képezi.)

A Kormányrendelet által előírt tájékoztatást megtettük az érintett szervezetek felé, melyek az alábbiak voltak: Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Tiszántúli Környezetvédelmi

Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság, ÁNTSZ Észak-alföldi Regionális Intézetének Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltsége. A tematika kialakításánál ezen szervezetek által küldött véleményeket figyelembe vettük. A visszaérkezett vélemények a meghatározott tematikán nem kértek változtatást, azt teljes egészében jóváhagyólag elfogadták.

Az elkészült Területi hatásvizsgálat pedig megküldésre kerül az érintett szervezetek számára véleményezésre a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 8. § (3), illetve a 218/2009. (X.6.) Kormányrendeletnek megfelelően. A környezet védelméért felelős szervek véleményezésén túlmenően a széles körű nyilvánosság bevonása is megtörténik. Legfőbb célcsoportjait a természetvédelemért, környezetvédelemért felelős szakmai szervezetek, civil szervezetek, valamint természetesen a megye lakossága jelentik. A tájékoztatás és partnerség-építés az alábbi módokon történik:

Információhoz való hozzáférés: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat honlapján való közzététel véleményezési lehetőséggel.

A véleményezésre, az észrevételek megfogalmazására legalább 30 nap áll rendelkezésre. A határidőre beérkezett véleményeket feldolgozzuk és a vizsgálat résztvevői figyelembe veszik a dokumentum véglegesítésekor.

1.3 A hatásvizsgálat készítéséhez felhasznált források, az alkalmazott módszer korlátai

A Területi hatásvizsgálat természeténél, korlátainál fogva nem végez újabb adatgyűjtést, így a szükséges adatokat az alábbi, rendelkezésre álló dokumentumok, háttértanulmányok, nyilvános tanulmányok és stratégiák, programok szolgáltatták:

- EU 7. Környezetvédelmi Cselekvési Program: Az Európai Unió 6-ik Környezetvédelmi Cselekvési Programja 2012-es zárását követően elvégezték annak értékelését, és elindították a 7-ik Környezetvédelmi Cselekvési Program elkészítését is. Jelenleg a program még nincs elfogadva, azonban a javaslati csomag elérhető, mely a 2013-2020-as időszakot célozza intézkedéseivel.
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia: Az Országgyűlés a 18/2013. (III.28.) határozatával elfogadta a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiát, mely a 2012-2024 közötti időszakban érvényesítendő fenntarthatósági elveket, célokat, beavatkozásokat rendszerezi.
- Nemzeti Fejlesztés 2020 Országos Fejlesztési Koncepció és az Országos Területfejlesztési Koncepció: e dokumentumok szintén tartalmaznak olyan elveket, célokat, melyek alkalmazásával a 2014-20-as időszakban biztosítható lesz a fenntarthatósági szempontok érvényesítése.
- 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program: a Program Magyarország környezetvédelmi programja, mely a 2014-19 közötti időszakra vonatkozóan határozza meg az ország környezetvédelmi célterületeit.
- Nemzeti Vidékstratégia: A Nemzeti Vidékstratégia célja, hogy 2020-ig a vidék társadalmi és gazdasági folyamataiban látható és minden érintett számára érezhető javulás következzen be. A Stratégia megalkotásával és végrehajtásával a tárca a vidéki Magyarország egészének megújítására törekszik. Ennek érdekében négy átfogó területről; az agrárgazdaságról, a vidékfejlesztésről, az élelmiszergazdaságról, valamint a környezet védelméről határoz meg tennivalókat.
- Tisza Részvízgyűjtő/ Vízgyűjtő Gazdálkodási Terv: A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) tartalmazza az összes szükséges információt, amely a víztestekről rendelkezésre áll, az állapotértékelések eredményét, azt, hogy milyen problémák jelentkeznek a tervezési területen és ennek milyen okai azonosíthatók, továbbá, hogy milyen környezeti célokat tűzhetünk ki, és ezek eléréséhez milyen műszaki és szabályozási intézkedésekre, illetve pénzügyi támogatásokra, ösztönzőkre van szükség.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció 2014-2020: a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Koncepció utómunkálatainak jóváhagyásáról 77/2013. (XI.28.) önkormányzati határozat

2 A területfejlesztési program összefoglalása

2.1 A területfejlesztési program tartalmának összefoglalása

A területfejlesztési program stratégiai és operatív munkarészének rövid ismertetéséhez szükséges áttekinteni a megye területfejlesztési koncepciójában meghatározott jövőképet és stratégiai célrendszert. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra vonatkozó jövőképe az alábbiak szerint fogalmazható meg:

"2030-ban Szabolcs-Szatmár-Bereg megye egy olyan hely, ahol jó élni."

A helyzetértékelés fő következtetései és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 2030-ra elérni kívánt jövőképe alapján meghatározható a megye fejlesztésének **célrendszere**, a 2020-ig terjedő időszakra vonatkozó átfogó, stratégiai és horizontális célok.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztési koncepciója három átfogó célt fogalmaz meg, amelyek tükrözik a megye értékválasztását, a fejlesztési célkitűzések fő irányát. A három átfogó cél elérése érdekében hét stratégiai cél került kijelölésre, amelyek közül négy tematikus cél, három területi cél. A kitűzött célok elérése az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés (mint horizontális célokra) jegyében történik.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye célrendszere

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program legfőbb célja, hogy a megyei területfejlesztési koncepció céljait figyelembe véve megfogalmazza a megyei területfejlesztés középtávú, 2014-2020-as időszakra szóló fejlesztési kereteit. A területfejlesztési program stratégiai munkarésze a specifikus és területi célok lapján fejlesztési prioritásokat határoz meg, addig az operatív program a tervezési időszakra a prioritások mentén konkrét operatív intézkedések kerülnek meghatározásra.

A megfogalmazott stratégiai célok elérése érdekében támogató prioritások kerültek meghatározásra. A stratégiai célok rendszeréhez hasonlóan a prioritások egy része tematikus (a megye teljes területét érintő, ágazati szemléletű prioritások), míg más részük területi fókuszú. A megfogalmazásra került prioritások egy adott stratégiai cél elérését szolgálják, ennek köszönhetően a célok és prioritások közötti kapcsolat egyértelműen és világosan ábrázolható. A stratégiai célok és a prioritások kapcsolatát a következő ábra mutatja be.

	Stratégiai célok		Prioritások
TEMATIKUS	**Versenyképes élelmiszergazdaság** – az agrárgazdaság erősítése fókuszált módon	→	1. *A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése*
TEMATIKUS	**Zöld megye** – Zöldgazdaság, klímabarát energiagazdálkodás, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás	→	2. *Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése*
TEMATIKUS	**Proaktív megye** – A megyei szintű gazdasági, társadalmi önszerveződés feltételeinek kialakítása	→	3. *Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása*
TEMATIKUS	**Képzett megye** – rugalmas szakképzési, felsőoktatás és innovációs környezet kialakítása	→	4. *A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása*
TERÜLETI	**Fejlett centrum** – a nyíregyházi agglomerációnak mint gazdasági foglalkoztatási, közszolgáltatási és kulturális centrumnak a fejlesztése	→	5. *A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése*
TERÜLETI	**Dinamizálódó decentrumok és szolgáltató járásközpontok** – a megyei gazdasági decentrumok és járásközpontok funkcióbővítése és összehangolt fejlesztése	→	6. *A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése* 7. *A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése*
TERÜLETI	**Élhető vidék és felzárkózó külső perifériák** – a megye külső perifériáinak komplex felzárkóztatása és a vidéki térségek integrált fejlesztése	→	8. *Élhető vidéki térségek megteremtése* 9. *A külső perifériák felzárkóztatása* 10. *A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása**

** horizontális jellegű prioritás*

2.2 A területfejlesztési program összefüggése más releváns tervekkel

Az 1.3 *„A hatásvizsgálat készítéséhez felhasznált források, az alkalmazott módszer korlátai"* című fejezet során bemutatásra kerültek azok a nemzetközi, közösségi illetve országos dokumentumok, melyek alapját képezték a területi hatásvizsgálat környezeti és természetvédelmi vizsgálatának. Az alábbiakban kerül sor ezek közül egyes dokumentumok célrendszerének összevetésére a területfejlesztési programban kijelölt prioritásokkal. A prioritások jelölései az alábbiak: P1-10.

EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program:

Az Európai Unió 6-ik Környezetvédelmi Cselekvési Programja 2012-es zárását követően elvégezték annak értékelését, és elindították a 7-ik Környezetvédelmi Cselekvési Program elkészítését is. Jelenleg a program még nincs elfogadva, azonban a javaslati csomag elérhető, mely a 2013-2020-as időszakot célozza intézkedéseivel.

EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program kiemelt célkitűzései	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásainak illeszkedése
1. Az uniós természeti tőke védelme, megőrzése és fejlesztése	Gyenge kapcsolódás az alábbi prioritás keretében jelenik meg: **P.2:** integrált vízgazdálkodási programok, új növényfajok meghonosítása. Erősíteni szükséges a talaj-és erdővédelmi-, erdőfejlesztési megközelítéseket a prioritás beruházásaiban.
2. Erőforrás-hatékony, környezetbarát és versenyképes uniós gazdaság kialakítása	Konkrét fókusz e tématerületek, célkitűzések vonatkozásában az alábbi prioritások keretében jelenik meg az alábbi formában: **P.2:** korszerű hulladékhasznosítási és ártalmatlanítási technológiák;

EU7. Környezetvédelmi Cselekvési Program kiemelt célkitűzései	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásainak illeszkedése
	környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése (elsősorban a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztésével); megújuló energiapolitika, alternatív energiatermelés fejlesztése **P.1:** erős helyi termék politika.
3. Környezeti terhelés csökkentése, egészség és jólétet fenyegető kockázat csökkentése	Konkrét fókusz e tématerületek, célkitűzések vonatkozásában az alábbi prioritás keretében jelenik meg: **P.2:** klímaváltozásra való felkészülés, klímaváltozás hatásainak mérséklése; környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése (elsősorban a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztésével); **P5:** klímaváltozás hatásaira való felkészülés, csapadékvíz elvezetés hiányzó kapacitásainak kiépítése
4. A környezetpolitika tudományos eredményekkel való szilárdabb alátámasztása	Konkrét fókusz e tématerületek, célkitűzések vonatkozásában az alábbi prioritás keretében jelenik meg: **P.1:** innováció és kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban; erős helyi termék politika.
5. Az uniós városok fenntarthatóságának növelése	Konkrét fókusz e tématerületek, célkitűzések vonatkozásában az alábbi prioritás keretében jelenik meg: **P.2:** környezettudatos közösségek és települések, hulladékgazdálkodás; környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése (elsősorban a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztésével); **P.1:** erős helyi termék politika; **P.3:** összehangolt turizmusfejlesztés, **P.5:** közlekedési hálózat átgondolt fejlesztése; **P.6:** lakhatási feltételek javítása, energiahatékonyság növelése.

Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégia:

Az Országgyűlés a 18/2013. (III.28.) határozatával elfogadta a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiát, mely a 2012-2024 közötti időszakban érvényesítendő fenntarthatósági elveket, célokat, beavatkozásokat rendszerezi.

Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia (2012-2024)	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásainak illeszkedése
Család és polgári felelősségi körbe tartozó célok	**P.3:** vállalkozói szaktanácsadási hálózat, hálózatosodás, klaszteresedés erősítése az élelmiszergazdaság területén, civil szervezetek, vállalkozások bevonása a fejlesztések előkészítésébe és megvalósításába; **P1:** innováció és kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban; **P.2:** környezeti nevelés, környezettudatos szemlélet erősítése; környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése (elsősorban a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztésével) **P.4:** minőségi, exportképes és környezettudatos vállalkozások vállalkozói ismeretinek növelése.
Vállalkozások felelősségi körbe tartozó célok	
Kisközösségek, civilek, vallási közösségek felelősségi körbe tartozó célok	
Országos és helyi kormányzás felelősségi körbe tartozó célok	

Nemzeti Fejlesztés 2020:

Az Országos Fejlesztési Koncepció és az Országos Területfejlesztési Koncepció szintén tartalmaznak olyan elveket, célokat, melyek alkalmazásával a 2014-20-as időszakban biztosítható lesz a fenntarthatósági szempontok érvényesítése.

Nemzeti Fejlesztés 2020	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásainak illeszkedése
Rövid távú környezetstratégiai célok	**P.1:** erős helyi termék politika; **P.2:** környezeti nevelés, környezettudatos szemlélet erősítése; környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése (elsősorban a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztésével); megújuló energiapolitika, alternatív energiatermelés fejlesztése; középületek, lakóépületek energetikai korszerűsítése; **P.5:** közlekedési hálózat átgondolt fejlesztése, autómentes övezetek kialakítása, egyéni autós közlekedés csökkentése; **P.6:** városi közterek; **P.8:** erdő-és fagazdálkodás, fafeldolgozás fejlesztése; A kapcsolódás erős és egyértelmű.
Hosszú távú környezetstratégiai célok	**P.2:** környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése (elsősorban a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztésével); megújuló energiapolitika, alternatív energiatermelés fejlesztése; környezeti nevelés, környezettudatos szemlélet erősítése; klímaváltozásra való felkészülés; **P.5:** klímaváltozásra való felkészülés **P.8:** kulturális, természeti értékek megőrzése; A kapcsolódás szoros és egyértelmű, azonban a barnamezős beruházások szorgalmazására, illetve a vízgazdálkodásra irányuló célkitűzés erősíthető lenne.

Nemzeti Vidékstratégia:

A stratégia célja, hogy 2020-ig a vidék társadalmi és gazdasági folyamataiban látható és minden érintett számára érezhető javulás következzen be. A Stratégia megalkotásával és végrehajtásával a vidéki Magyarország egészének megújítása a cél. Ennek érdekében négy átfogó területről; az agrárgazdaságról, a vidékfejlesztésről, az élelmiszergazdaságról, valamint a környezet védelméről határoz meg tennivalókat.

Nemzeti Vidékstratégia 2020	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásainak illeszkedése
Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata	**P.8:** erdő-és fagazdálkodás, fafeldolgozás fejlesztése, természeti és kulturális értékek védelme; **P.2:** komplex vízgazdálkodás, integrált vízgazdálkodási program, öntözési infrastruktúra fejlesztése, helyi vízkészlet kihasználása;
Vidéki környezetminőség javítása	**P.2:** korszerű hulladékhasznosítási és ártalmatlanítási technológiák; környezetbarát mobilitás feltételeinek megteremtése (elsősorban a közösségi és kerékpáros közlekedés fejlesztésével); **P.5:** települési csapadékvíz-elvezetés; **P.8:** erdő-és fagazdálkodás, fafeldolgozás fejlesztése; A kapcsolódás erős és egyértelmű, azonban áttételesek az ivóvíz-minőségét javító és a szennyvízprogramok.
Föld- és birtokpolitika	**P.8, P.9:** szociális közfoglalkoztatás szervezése; A kapcsolódás áttételes, nem jelennek meg a föld-és birtokrendezési programok, inkább a szociális gazdaság vonatkozásai jellemzőek.
Fenntartható agrárszerkezet- és termeléspolitika	**P.2:** megújuló energiapolitika, alternatív energiatermelés fejlesztése; **P.8:** erdő-és fagazdálkodás, fafeldolgozás fejlesztése; **P.1:** élelmiszergazdaság versenyképes ágazatinak fejlesztése, tradicionális gyümölcs- és növénytermesztései kultúrák,

Nemzeti Vidékstratégia 2020	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásainak illeszkedése
	A kapcsolódás egyértelmű, bár hiányos.
Hozzáadott értéknövelés, biztonságos élelmiszerellátás, biztonságos piac	**P.1:** élelmiszergazdaság, élelmiszer feldolgozás, egészségmegőrző élelmiszerek fejlesztése, előállítása, élelmiszeripari termékek marketingje; **P.3:** agrármarketing, helyi termékek védelme, márkázás
Helyi gazdaságfejlesztés	**P.1:** erős helyi termék politika; **P.3:** összehangolt turizmusfejlesztés; helyi termékek védelme, előállításának ösztönzése, márkázás, piacra jutás elősegítése; gazdaság hálózatosodása; alulról jövő kezdeményezések felkarolása; **P.8:** helyi élelmiszer-feldolgozó kapacitások bővítése. **P.8, P.8, P.10:** szociális gazdaság fejlesztése A kapcsolódás erős és egyértelmű.
Vidéki szellemi és fizikai infrastruktúra, egészségfejlesztés, életképes vidéki települések, helyi közösségek	**P.1:** innováció, kutatás-fejlesztés az agrárgazdaságban, élelmiszergazdaság, élelmiszer feldolgozás, egészségmegőrző élelmiszerek fejlesztése, előállítása; **P.2:** egészséges, környezettudatos életmód ösztönzése, környezeti nevelés; **P.4:** tudományos szolgáltató bázis; együttműködés oktatási intézmények és gazdasági szereplők között; szakképzés, képzéshez való hozzáférés javítása; környezettudatos vállalkozások segítése szaktanácsadással; **P.7:** közszolgáltatások (egészségügyi, szociális funkciók) bővítése; **P.8, P.9, P.10:** kulturális, természeti értékek megőrzése; közösségfejlesztő pilot programok. A kapcsolódás egyértelmű.
Térségi komplex vidékfejlesztési nemzeti programok	**P.3:** összehangolt turizmusfejlesztés A kapcsolódás beazonosítható, külön területi cél (T.3) került kijelölésre az Élhető vidék és külső perifériák felzárkóztatása céljából, amelynek keretében 3 prioritás (P.8, P.9 és P.10) foglalkozik a törpe-apró- és középfalvakkal, a leszakadó térségekkel és rétegekkel. A Tisza-völgy programhoz való kapcsolódás nem, illetve csupán áttételesen (P.2) lelhető fel.

Tisza Részvízgyűjtő Gazdálkodási Terv:

A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (VGT) tartalmazza az összes szükséges információt, amely a víztestekről rendelkezésre áll, az állapotértékelések eredményét, azt, hogy milyen problémák jelentkeznek a tervezési területen és ennek milyen okai azonosíthatók, továbbá, hogy milyen környezeti célokat tűzhetünk ki, és ezek eléréséhez milyen műszaki és szabályozási intézkedésekre, illetve pénzügyi támogatásokra, ösztönzőkre van szükség.

Tisza Részvízgyűjtő Gazdálkodási Terv	Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Program prioritásainak illeszkedése
Tápanyag és szervesanyag-terhelések, szennyezések csökkentése	**P.2:** integrált vízgazdálkodási program, környezettudatos közösségek és települések; **P.5:** kommunális infrastruktúra hiányos kiépítettségének megoldása, csapadékvíz-elvezetés; A kapcsolódás gyenge.
Vízfolyások és állóvizek hidromorfológiai állapotát javító intézkedések	**P.2:** integrált vízgazdálkodás; **P.8, P.9:** erdő- és fagazdálkodás
Fenntartható vízhasználatok	**P.2:** integrált vízgazdálkodás, öntözési infrastruktúra

	fejlesztése, helyi vízkészlet használata a gazdaságban, szabályozási rendszer átalakítása; **P.8:** természeti értékek megőrzése. A kapcsolódás erős és világos.
Megfelelő ivóvízminőséget biztosító intézkedések	**P.2:** integrált vízgazdálkodás, **P.8:** természeti értékek megőrzése
Vizes élőhelyekre és védett területekre vonatkozó egyedi intézkedések	**P.2:** integrált vízgazdálkodás, **P.8:** természeti értékek megőrzése
Átfogó intézkedések a vízi környezeti problémák megoldására	**P.1:** innováció, kutatás-fejlesztés ösztönzése az agrárgazdaságban; **P.2:** környezeti nevelés, környezettudatos szemlélet erősítése

3 A területfejlesztési program környezeti, társadalmi és gazdasági hatásainak vizsgálata (a cél megvalósulása és a cél megvalósulásának elmaradása esetén) a program prioritásai mentén

3.1 1. prioritás: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése

A prioritás keretében a megyei agrárgazdaság versenyelőnyökkel rendelkező ágazatainak megerősítése jelenik meg célként, elsősorban technológiai fejlesztésekkel és telephely korszerűsítésekkel. A másik kiemelt célja a prioritásnak Szabolcs-Szatmár-Bereg megye élelmiszeripari exportrészesedésének növelése, ennek érdekében segíteni szükséges a megyei élelmiszeripari termékek piacra jutását. Kiemelt területként kezeli a prioritás egy erős helyi termékpolitika megjelenését, vagyis egy magas minőségű, helyi mezőgazdasági termékeken alapuló élelmiszeripari kínálatfejlesztést. Az élelmiszergazdaság fejlesztésében kiemelt cél a gazdasági együttműködések, termelési integrációk, klaszteresedés és beszállítói programok generálása, amely javítja az ágazat versenyképességét. Szintén kiemelt célként jelenik meg az innováció ösztönzése az agrárágazatban és a termelési feltételek korszerűsítése.

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	– a megélénkülő export növeli a termőterületek igénybevételét – exporttermékek szállításából fakadó közlekedési eredetű légszennyezés növekedése – szállításból adódó infrastrukturális létesítmények (utak) fokozott terhelése	– környezetbarát szállítási módok alkalmazása – közlekedés esetében a települések/lakott területek elkerülése
	2. intézkedés: Erős helyi termékpolitika kialakítása	– a késztermék előállítása során fellépő környezeti terhelés – élelmiszer feldolgozásból származó hulladékmennyiség növekedése	– környezetbarát technológia alkalmazásának támogatása – a mezőgazdasági hulladékok energetikai célú hasznosítása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	3. intézkedés: Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	– együttműködésében megvalósuló élelmiszer-feldolgozási beruházások megvalósulása által a környezeti terhelés nő (talaj-, víz-, légszennyezés)	– környezetbarát technológia alkalmazásának támogatása
	4. intézkedés: Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	– környezetgazdálkodási szaktudás erősítése révén a környezet védelme erősödhet – környezetbarát know-how terjedése az ágazatban	– környezetközpontú szakképzés támogatása – alapkutatások támogatása
	5. intézkedés: Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	– felszín alatti vízkészletek csökkenése az öntözés fokozódása miatt – a térség vízháztartásának pozitív megváltoztatása az öntözés korszerű megteremtése által – vizek esetleges szennyeződése – eróziós és deflációs károk	– öntözéshez szükséges vízkészlet biztosítása más forrásból (víztározók, záportározók létesítése) – környezetbarát öntözési technológiák támogatása – vízfelhasználási hatékonyságot javító beruházások támogatása – mezővédő erdősávok telepítésének támogatása – tájképi védett területek megóvása – környezetbarát szállítási módok
	6. intézkedés: Technológia és telephelyfejlesztés	– agrárgazdasági eredetű talajszennyezéssel kapcsolatos problémák erősödése – kapacitásnövekedés miatt fokozódó talajszennyezés, levegőszennyezés, zajterhelés illetve a agrárgazdasági hulladék mennyiségének növekedése – vizek agrárgazdasági eredetű szennyezése – tájszerkezet megváltozása a mezőgazdasági területek növekedése miatt	– környezetbarát agrártermelés támogatása – környezetbarát technológiák alkalmazásának támogatása – ipari utak védőerdővel való védelme – agrárgazdasági hulladékok megújuló energiaként

		– szállításból adódó infrastruktúra fokozott terhelése – élővilág életterének visszaszorulása	történő hasznosítása – barnamezős beruházási területek fejlesztésének támogatása – felhagyott mezőgazdasági területek hasznosítása – tájképi védett területek megóvása – környezetbarát szállítási módok – puffer területek biztosítása az élővilág védelmében

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	7. intézkedés: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	– foglalkoztatási szint növekedése	– piacbővülés segítése
	8. intézkedés: Erős helyi termékpolitika kialakítása	– foglalkoztatás javítása a külső perifériákon (helyi termékek tekintetében potens terület) – elvándorlás csökkenése, a vidéki térségek megtartó képességének erősödése – falusi turizmus iránti keresletnövekedés	– helyi termékfejlesztési programok indítása a hátrányos helyzetű térségekben – helyi agrártermékek agármarketingje a turisták körében
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	9. intézkedés: Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	– foglalkoztatási szint növekedése	–
	10. intézkedés: Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az agrárgazdaságban	– átlagkereset növekszik az agrárágazatban – Kutató-fejlesztő helyeken nő a foglalkoztatottak száma – élelmiszer feldolgozás, kutatás-fejlesztés és innovációs, valamint a gazdasági szereplők közötti együttműködés erősödése	– gyakorlat orientált képzések támogatása – Interaktív tudásátadás támogatása
	11. intézkedés: Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	– a mezőgazdasági termelés és a mezőgazdaságból származó jövedelmek stabilizálódása az időjárási kockázatok mérséklődésével	–
	12. intézkedés: Technológia és telephely fejlesztés	– a korszerű technológiák alkalmazásával a foglalkoztatási szint csökkenhet	– kézimunka igényes feldolgozóipari tevékenységek támogatása

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	13. intézkedés: A megyei élelmiszergazdaság piacorientált megerősítése	– keresletnövekedés eredményeképpen árbevétel növekedés az élelmiszeriparban és mezőgazdaságban – nemzetközi gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok erősödése	– együttes piacra jutás elősegítése, támogatása
	14. intézkedés: Erős helyi termékpolitika kialakítása	– beszállítói hálózatok erősödése – a térség eltartó és versenyképessége növekszik – falusi turizmus iránti keresletnövekedés	– minősítő rendszerek támogatása – célzott marketing akciók támogatása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	15. intézkedés: Az agrárgazdaság versenyképes ágazatainak fejlesztése, professzionális megszervezése termelési integrációk keretében	– a vertikális és horizontális együttműködések eredményeképpen nő a mezőgazdaság és az élelmiszeripar versenyképessége	– klaszteresedés támogatása
	16. intézkedés: Az innováció, a kutatás-fejlesztés erősítése, ösztönzése az	– kutatás-fejlesztés és innovációs, valamint a gazdasági szereplők közötti együttműködés eredményeképpen hatékonyabb gazdálkodás	– speciális szaktanácsadási rendszerek támogatása (pl élelmiszer feldolgozás)

	agrárgazdaságban		
	17. intézkedés: Versenyképes mezőgazdasági termelés feltételeinek megteremtése	– vidéki térségek gazdasági felértékelődése – a városok újraiparosítása (élelmiszeripar) – mezőgazdaság jövedelemtermelő képességének erősödése	– mezőgazdasági termelés korszerűsítése a rurális térségekben – feldolgozó kapacitások telepítése a decentrumokba, térségi központokba
	18. intézkedés: Technológia és telephely fejlesztés	– hozzáadott érték növelése által a feldolgozóipar versenyképessége javul – a hatékonyabb piaci fellépés és a termelési színvonal emelése gazdasági teljesítménynövekedést eredményez – a térség eltartó képessége növekszik – versenyképesebb termék- és vállalati struktúra alakul ki – minőségrendszerekben való részvétel révén az átlagosnál jobb minőségű termékek jelennek meg a piacon, ami a bevételeket növeli	– tényleges hozzáadott értéket előállító beruházások támogatása – hatékony ellenőrzéssel, a minőségbiztosítás támogatásával javulhat a termelékenység –

3.1.1 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

Környezeti szempontból a cél elmaradása esetén az agrárgazdasági szennyezések növekedése nem várható, azonban a meglévő szennyező források a továbbiakban is megjelennek környezeti terhelésként. A vízfelhasználás a várható klímaváltozás hatására fokozódik. Az öntözéshez, precíziós mezőgazdasághoz kapcsolódó fejlesztések környezetileg pozitív hatásai elmaradnak.

Az ágazat feldolgozó kapacitásai a jövőben nem növekednek jelentős mértékben, ezért új területi beruházások nem várhatóak, a beruházásokból adódó várható negatív környezeti hatások (területfoglalás, forgalomnövekedés, élőhelyek feldarabolása) elmaradnak. A táji és települési környezet arculatában történő változásokat a meglévő folyamatok irányítják, amelyek többnyire kedvezőtlen irányúak (elnéptelenedés, területek parlagon hagyása, települési környezet leromlása).

Társadalmi szempontból a cél elmaradása az életminőséget jelentős mértékben csökkenti, a megyei életszínvonal növekedése mérsékelt lesz. Az elmaradó fejlesztések tovább erősítik a jelenleg fennálló társadalmi problémákat. Új munkahelyek hiányában a foglalkoztatottság mértéke a jelenlegi szinten marad, sőt további csökkenés várható. A megyéből történő elvándorlás mértéke növekedni fog, a belső migráció irányai szintén erősödnek a városok irányába, ezáltal a falvak elöregednek, elnéptelenednek. A periférikus területeken élők életminősége rohamos mértékben fog romlani.

Gazdaságilag a cél elmaradása a térség versenyképességét negatívan befolyásolja. A termelés és a feldolgozás mértékének szinten tartásával a megye gazdaságát jelentős mértékben meghatározó agrárgazdaság nem fejlődik.

Az agrártermékek továbbra főként feldolgozás nélkül hagyják el a megyét, csökkentve ezzel az ágazat bevételeit. Az agrárium jelenlegi szinten tartása az ezen ágazathoz közvetve vagy közvetlenül kapcsolódó egyéb gazdasági ágazatok (kereskedelem, idegenforgalom) profittermelését is stagnálja, esetleg csökkenteni fogja.

A vízgazdálkodási beruházások a megyében a kármegelőzésre helyezik a hangsúlyt, amiből a térségnek gazdasági haszna nem származik.

Az energiaellátás továbbra is a főleg importból származó erőforrásokra támaszkodik. Az agrárgazdasági eredetű alternatív források felhasználása nem erősödik, a mezőgazdasági hulladékok/melléktermékek kezelése megoldatlan marad.

3.2 2. prioritás: Hatékony környezetgazdálkodás és klímaváltozáshoz való alkalmazkodás megteremtése

A prioritás célja a környezetvédelmi infrastruktúrák fejlesztése, a természeti erőforrások hatékonyabb felhasználása. A prioritás öt területen tesz javaslatokat beavatkozási intézkedések megvalósítására: településszintű környezetvédelmi infrastruktúrák korszerűsítése, komplex vízgazdálkodási program megvalósítása, az energiagazdálkodás fejlesztése, a környezetbarát mobilitás feltételeinek javítása, a hulladékgazdálkodás korszerűsítse és az élővilág és természet védelme. A prioritáson belüli terület és településfejlesztési célú intézkedés kifejezetten a települések környezeti infrastrukturális rendszereinek korszerűsítésére, a települések energiahatékonyságának javítására irányulnak. A prioritás egyik kiemelt területe Szabolcs-Szatmár-Bereg megye természeti erőforrásainak hatékonyabb felhasználása érdekében a vízkészletekkel való tervszerű gazdálkodás biztosítása, amely magában foglalja a térség árvízi és belvízi-veszélyeztetettségének csökkentését, valamint a mezőgazdasági vízfelhasználás javítását, továbbá a felszín alatti vizek energetikai célú hasznosítását. A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás jegyében kiemelt célként jelenik meg a megújuló energiaforrások növelése, illetve a fosszilis energiahordozók felhasználásának csökkentése, valamint a környezetbarát közlekedési rendszerek fejlesztése és a megyei szilárdhulladék-program továbbfejlesztése a zéró lerakás irányába. A prioritásba integrálódik a védett illetve közösségi jelentőségű természeti értékek és területek természet-védelmi helyzetének és állapotának javítása.

3.2.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
kapcsoló dó intézkedé	1. intézkedés: Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	– üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése	– megújuló energiaforrások használatának növelése az energiaellátásban
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	2. intézkedés: Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	– a vizek mennyiségi és minőségi állapotának kedvezőtlen változása – növekvő talajerózió – üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése – az élővilág életterének visszaszorulása, megváltozása a vízgyűjtő területek növekedése miatt	– komplex meliorációs tervek készítése a talaj megóvása érdekében – a mezőgazdasági területek vízszennyezésének minimalizálása – geotermikus energia felhasználásának elősegítése – környezetvédelmi és természetvédelmi szabályok betartása
	3. intézkedés: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	– üvegházhatású gázok levegőszennyezésének csökkenése – felszín alatti vize energetikai célú hasznosításának növekedése – hulladék energetikai célú hasznosítása – tájszerkezet megváltozása az alternatív energiatermelés hatására; – az élővilág életterének visszaszorulása az energianövények növekvő területigénye miatt	– energetikai, energiatermelő rendszerek korszerűsítése, megújuló energiafelhasználás ösztönzése – energiaültetvények telepítésének ösztönzése a kedvezőtlen adottságú, felhagyott mezőgazdasági területeken – K+F+I ösztönzése a megyei hulladékgazdálkodásban – környezetvédelmi és természetvédelmi szabályok betartása
	4. intézkedés: Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	– levegőminőség javulása	– környezettudatos mobilitás erősítése
	5. intézkedés: Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	– a deponált hulladékmennyiség csökkentése – a deponált hulladékmennyiség csökkenésével a talajszennyezettség mérséklődése – a hulladékok / melléktermékek újrahasznosítása, energetikai célú hasznosítása	– korszerű hulladékártalmatlanítási technológiák bevezetése – a fennmaradó rekultiválatlan területek rekultiválása – K+F+I ösztönzése a megyei hulladékgazdálkodásban – törekedni kell a hulladékképződés csökkentésére (szemléletformálás, hulladékszegény technológiák alkalmazása, az anyag termelési-fogyasztási körfolyamatban tartása)
	6. intézkedés: Természetvédelem és élővilág védelem	– természeti értékek fokozott védelme – az élővilág élettereinek növekedése	– védett területek megóvása; – környezetvédelmi és természetvédelmi szabályok betartása az élővilág védelme érdekében

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	– a települések ár és belvíz veszélyeztetettség csökkenése – környezettudatosság erősödése – a családok kiadásainak csökkenése	– árvízvédelem korszerűsítése – környezettudatosságot erősítő demonstrációs programok indítása – energiatudatosság erősítése a családok körében
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	2. intézkedés: Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	– a foglalkoztatás növekedése a vidéki területeken – javul a vidék népességmegtartó képesség – ár és belvíz veszélyeztetettség csökkenése, a lakosság biztonság érzetének növekedése –	– vízgazdálkodási program megvalósításánál helyi munkaerő alkalmazása – az agrárium foglalkoztatási szerepének javítása – árvízvédelem korszerűsítése –
	3. intézkedés: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	– a foglalkoztatás növekedése a vidéki területeken – javul a vidék népességmegtartó képesség – energiafüggőség csökkenése – a családok kiadásainak csökkenése, szociális biztonság erősödése a vidéki területeken	– szociális foglalkoztatás ösztönzése a megújuló energiák előállításában – megújuló energiafelhasználás ösztönzése a lakosság körében
	4. intézkedés: Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	– a lakosság egészségi állapotának javulása – rekreációs feltételek javulása	– környezettudatos mobilitás ösztönzése – szükséges infrastruktúrák kialakítása
	5. intézkedés: Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	– szelektív hulladékgyűjtésre való hajlandóság növekedése	– környezettudatosság elősegítése
	6. intézkedés: Természetvédelem és élővilág védelem	– természeti értékek, természetvédelmi területek felértékelődése – rekreációs feltételek javulása	– természeti értékek megismertetése, értékük tudatosítása

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
kapcsolód ó intézkedés	1. intézkedés: Komplex, település szintű környezetvédelmi beruházások megvalósítása	– települési energiahatékonyság javulása – műszaki, környezeti infrastruktúra korszerűsödése	– települési önkormányzatok környezettudatosságának javítása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	2. intézkedés: Komplex vízgazdálkodási program kialakítása	– vidéki térségek gazdaságilag felértékelődnek, versenyképességük javul – természeti erőforrások, elsősorban a felszín alatti vizek gazdasági hasznosulása – olcsó és stabil öntözővíz biztosítás a mezőgazdaság számára, a mezőgazdaság jövedelemtermelő képességének javulása	– geotermikus energiafelhasználás ösztönzése – öntözési rendszerek korszerűsítése
	3. intézkedés: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzése	– vidéki térségek gazdaságilag felértékelődnek, versenyképességük javul – természeti erőforrások megújuló energetikai célú hasznosítása – az ipari termelés olcsóbbá válik – környezetipar gazdasági szerepének erősödése – energiafüggőség csökkenése	– energiaültetvények telepítésének ösztönzése hátrányos helyzetű térségekben – közösségi célú megújuló energiatermelés feltételeinek megteremtése – megújuló energiafelhasználások felhasználásának ösztönzése az üzleti infrastruktúrafejlesztéseknél
	4. intézkedés: Környezetbarát mobilitás feltételeinek erősítése	– aktív turizmus szerepének növekedése – közlekedési infrastruktúra korszerűsödése	– kerékpárutak létesítése turisztikai céllal
	5. intézkedés: Megyei hulladékgazdálkodás fejlesztése	– környezetipar gazdasági szerepének erősödése	– hulladékgazdálkodás profittermelésének javítása
	6. intézkedés: Természetvédelem és élővilág védelem	– erdős területek növekedése – ökoturizmus erősödése	– természetvédelmi területek turisztikai promóciója

3.2.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

Környezeti szempontból a cél elmaradása esetén a klímaváltozás hatásai tovább rontják a levegő minőségét, a talajerózió fokozódik. A káros anyag kibocsátás korlátozásának elmaradása, a szén-dioxid kibocsátás növekedése a környezet és az élővilág pusztulásához vezet. A korszerű hulladékgazdálkodás nélkül a deponált hulladék mennyisége folyamatosan nő, az elhelyezés problémái pedig egyre sürgetőbbek lesznek.

Társadalmi szempontból a cél elmaradásával a térségben élők életminősége nem javul, esetleges csökkenésre is számítani lehet. Az elmaradó épületenergetikai fejlesztéseknek köszönhetően nem csökken a lakótelepeken a lakóépületek fenntartási költsége. A környezettudatosság lassabban integrálódik a társadalmi értékrendbe, a települések önfenntartó képessége és az önfenntartás iránti hajlama nem erősödik. A környezeti infrastruktúra fejlesztésére szánt források volumene alacsony marad, amely hátráltatja a lakosság életminőségének javulását.

A gazdasági cél elmaradása esetén a megye természeti erőforrásaira a klímaváltozás negatív hatással lesz, nem lesznek megelőző tevékenységek. A mezőgazdaság ágazatában elmaradnak a fejlesztések, így továbbra is a bizonytalan időjárástól függő termelés lesz jellemző. A rurális térségek megerősödésének esélyei csökkennek. Az alternatív energetika terén sem történik változás, továbbra is kiszolgáltatott marad a térség energetikai tekintetben, fennmarad a megye energiafüggősége. Az új technológiák, megújuló energiaforrások nem kerülnek alkalmazásra, a gazdaság kedvezőtlen környezeti hatásai nem redukálódnak. A környezeti és természeti értékek megőrzésére nem kerül kellő hangsúly.

3.3 3. prioritás: Komplex megyei menedzsment és marketing tevékenység megvalósítása

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye fejlesztésében kiemelt cél biztosítani a különböző megyei szereplők fejlesztési tevékenységének proaktív összehangolását, koordinációját, ennek érdekében meg kell teremteni azokat a szervezeti feltételeket, amelyek a megye fejlesztését hatékony menedzsment és marketing kompetenciákkal segítik. A prioritás első intézkedése a meglévő infrastrukturális kapacitásokra épülő megyei gazdaságfejlesztési és befeketedés-ösztönzési szervezeti háttérkapacitások megteremtését célozza, valamint egy aktív befektetés-ösztönzési tevékenység támogatását. A prioritás második intézkedése a megyei idegenforgalom szervezetfejlesztését, a turisztikai marketingtevékenység támogatását és tematikus termékcsomagok fejlesztését támogatja a keresletnövelés indukálása érdekében. A prioritás harmadik fejlesztési intézkedése a közösségfejlesztést, identitás erősítést és a célozza, de lényeges intézkedési terület a társadalmi szemléletformálás erősítése is. Továbbá kiemelt intézkedési területek közé tartozik a vállalkozásfejlesztés, a vállalkozói kultúra fejlesztése és a vállalkozói együttműködések gerjesztése, erősítése a kiemelt gazdasági ágazatokban. A prioritás fókuszterületébe taroznak az interregionális és határmenti kapcsolatainak erősítése.

3.3.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Aktív megyei befektetés-ösztönzés	– káros környezeti hatások erősödése az ipari termelésnövekedésből eredően (talajterhelés, légszennyezettség növekedés) – a funkcióvesztett műemlékállomány és barnamezős területek hasznosulása, revitalizációja	– környezettudatosság erősítés az agrárvállalkozók körében; – környezetbarát technológiák alkalmazása az ipartelepítés során; – célzott befektetés-ösztönzési kampányok indítása
	2. intézkedés: Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	– a kulturális és természeti értékek társadalmi felértékelődése, revitalizációja – devianciahatások fokozódása a turistaforgalom növekedése következtében (növekvő hulladéktermelés és levegőszennyezettség)	– a fejlesztéseknél fokozott figyelmet kell fordítani a környezet megóvására
	3. intézkedés: Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	– épített és természeti örökség védelmének erősödése	
	4. intézkedés: Vállalkozásfejlesztés		
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: Interregionális kapcsolatok erősítése	– közös fellépés a környezeti kihívásokkal szemben – közös fellépés vizek védelme érdekében – közös fellépés a természeti értékek megóvása érdekében – közös fellépés a határon túlra kerül magyar vonatkozású műemlékek vonatkozásában	– határmenti együttműködési programok indítása
	6. intézkedés: Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	– környezettudatosság, energiatudatosság, klímatudatosság erősödése	– civil szervezetek szerepvállalásának növelése
	7. intézkedés: Vállalkozói kultúra fejlesztése	– környezettudatos fejlesztések, környezetbarát technológiák alkalmazásának előtérbe kerülnek	– a környezetbarát fejlesztések támogatása
	8. intézkedés: Vállalkozásfejlesztés és a gazdaság hálózatosodásának támogatása	lásd. 7. intézkedés	

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Aktív megyei befektetés-ösztönzés	– városi népesség számának növekedése – foglalkoztatottak számának növekedése – rekreációs feltételek bővülése – életszínvonal és életminőség javulása –	- a helyi munkaerő foglalkoztatásának támogatása

	2. intézkedés: Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	– a turizmus fejlődése maga után vonja a közbiztonság megerősítését a frekventált idegenforgalmi csomópontokban; – identitástudat erősödése – társadalmi devianciahatások erősödése – szabadidős, rekreációs feltételek javulása; – a foglalkoztatottak számának növekedése a turizmusban	– turisztikai fejlesztések esetében a közbiztonságot erősítő tevékenységek támogatása; – devianciahatások mérséklése a turizmusfejlesztés során
	3. intézkedés: Megyei Identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	– elvándorlás mérséklődése – közösségi kohézió erősödése – közösségi elégedettség javulása	– civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának erősítése
	4. intézkedés: Vállalkozásfejlesztés	– a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának erősödése	
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: Interregionális kapcsolatok erősítése	– határmenti területek népesség kibocsátása csökken – a foglalkoztatási szint javulása a határmenti térségekben – a határtérség turisztikai kínálatának növekedése – a határtérségben az életminőség javulása	– munkahelyteremtő beruházások támogatása a határmenti fejlesztéseknél – a helyi lakosság érdekeltté tétele a turizmus fejlesztésében
	6. intézkedés: Közösségi megújulást szolgáló szemléletformálás	– a lakosság egészségi állapotának javulása – a lakosság közösségi szerepvállalásának erősödése	– prevenciós programok indítása – önkéntesség erősítése
	7. intézkedés: Vállalkozói kultúra fejlesztése	– foglalkoztatás növekedése	– önfoglalkoztatás ösztönzése
	8. intézkedés: Vállalkozásfejlesztés és a gazdaság hálózatosodásának támogatása	– a vállalatok társadalmi felelősségvállalásának erősödése – foglalkoztatás növekedése	

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Aktív megyei befektetés-ösztönzés	– a decentrumok és a megyeszékhely gazdasági szerepének felértékelődése – az ipari parkokkal rendelkező települések felértékelődése – a gazdaságfejlesztésben háttérbe szoruló térségek sorvadásának felerősödése – foglalkoztatottság növekedése – ipari térszerkezet megerősödése a növekedési tengelyek mentén – turizmusból származó bevételek növekedése	– a decentrumok elérhetőségének javítása – olyan ágazatok, iparágak vonzásának támogatása, ahol nagy létszámú és tartós foglalkoztatás indukálódik
	2. intézkedés: Összehangolt megyei turizmusfejlesztés és koordináció	– a négy turisztikai nagy desztinációhoz tartozó települések idegenforgalmi szerepének felértékelődése – turizmusból származó bevételek növekedése – turisztikai kereslet növekedése – a turizmust kiszolgáló alapinfrastruktúrák fejlődése	– TDM szerveződések támogatása – termékfejlesztések összehangolása
	3. intézkedés: Megyei identitástudat erősítése, közösségfejlesztési programok támogatása	– civil szervezetek szerepének erősödése az idegenforgalomban	
	4. intézkedés: Vállalkozásfejlesztés	– önfoglalkoztatás javulása	– vállalkozóvá válás támogatása, mikrovállalkozások létrehozásának támogatása,
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: Interregionális kapcsolatok erősítése	– a határtérség gazdasági integritásának erősödése, az egykori centrumok és vonzáskörzeteik közötti gazdasági kapcsolatok erősödése – a határtérség idegenforgalmi szerepének felértékelődése (határmenti desztináció megjelenése) – a határontúli magyar vonatkozású kulturális, épített örökség ismertségének és állapotának javulása	– gazdasági együttműködések ösztönzése – turisztikai termékfejlesztések és marketing akciók összehangolása – kulturális turizmus fejlesztése a határtérségben
	6. intézkedés: Közösségi megújulást	– belső fogyasztás erősödése	– tudatos vásárlói magatartás

	szolgáló szemléletformálás		ösztönzése
	7. intézkedés: Vállalkozói kultúra fejlesztése	– megyei kkv versenyképességének javulása	
	8. intézkedés: Vállalkozásfejlesztés és a gazdaság hálózatosodásának támogatása	– kiemelt megyei gazdasági ágazatok versenyképességének javulása	– klaszteresedés támogatása az élelmiszergazdaság, a gumiipar, a logisztika, az idegenforgalom esetében

3.3.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

Környezeti hatások közül kiemelendő, hogy amennyiben nem valósul meg a prioritás nem várható rövid és középtávon a megye területén az ipari termelés volumenének növekedése, az ipari parkok kibocsátása a jelenlegihez hasonló marad. Ez azt jelenti, hogy a környezetre gyakorolt negatív hatások nem erősödnek (talajterhelés, hulladék kibocsátás, légszennyezettség). A megye kulturális örökség revitalizációjának finanszírozhatósága a másik olyan terület a környezeti hatások közül, amely a tematikus cél megvalósulásának elmaradása esetén nehézségekbe ütközik.

A prioritás megvalósulásának elmaradása esetében a társadalmi hatások közül kiemelkedik, hogy folytatódik bizonyos területek és társadalmi csoportok leszakadása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, elsősorban a külső perifériák leszakadása válik visszafordíthatatlanná, de egyre több rurális övezetben is nőnek a szociális feszültségek. A társadalom életminősége stagnál, nem bővülnek a kulturális fogyasztási lehetőségek és nem javulnak a rekreációs feltételek. Ezen szcenárió esetében korlátozott eszközök állnak rendelkezésre a közösségfejlesztéshez és közvetett munkahelyteremtéshez, vagyis nehezen fog tudni gátat szabni a megye a fokozódó elvándorlásnak. A demográfiai válság bizonyos térségekben tovább mélyül.

A megye gazdasága a legnagyobb vesztese annak, amennyiben nem valósul meg a prioritás. Egyrészt tovább csökken a Szabolcs-Szatmár-Bereg megye versenyképessége és tovább erősödnek Magyarország centrumtérségeinek elszívó hatásai. A tartós versenyelőnyök kialakulása és a komparatív előnyök kiaknázása nem válik a megyei fejlesztéspolitikában meghatározóvá, továbbra is az infrastrukturális fejlesztések élveznek kizárólagos preferenciát. A befektetések növekedésének volumene lelassul vagy stagnálni fog. Az üzleti infrastruktúra fejlesztése válik továbbra is az ipartelepítés legfontosabb eszközévé, a megyei ipari parkok kihasználtsága stagnálni fog. A megyei idegenforgalom a globalizált világban erős versenytársakkal néz szembe, amelyeknek a fejlődése tovább erősödik, ezáltal az ágazat további veszteségeket fog generálni (turista létszám csökkenése, tartózkodási idő csökkenés, foglalkoztatottak számának csökkenése, foglalkoztatottak számának csökkenése).

3.4 4. prioritás: A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása

A prioritás a megye innovációs és oktatási háttér infrastrukturális fejlesztését célozza, amely kiterjed a közoktatásra, a szakoktatásra, a felnőttoktatásra és a felsőoktatásra egyaránt. A K+F tevékenység Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében Nyíregyházán és Újfehértón, három kutatóintézetnél koncentrálódik. A Nyíregyházi Főiskola meghatározó szerepet tölt be a megyei K+F+I tevékenységben. A prioritás első intézkedése egy önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítását határozza meg, ahol a K+F tevékenység és a gazdasági igények találkoznak egymással. Egy versenyképes társadalom és gazdaság megteremtése érdekében nélkülözhetetlen a megye számára a korszerű és piacorientált szak és felnőttoktatás megteremtése, valamint az élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése. A társadalmi versenyképesség erősítése érdekében a közoktatáshoz való hozzáférés javítása és felsőoktatás minőségi fejlesztése, versenyképesebbé tétele kiemelt intézkedései a prioritásnak. Problémát jelent, hogy a főiskolai képzési irányok jelenleg igen sokrétűek, azonban a képzési kínálat kevésbé illeszkedik a megyei gazdasági és gazdaságfejlesztési igényekhez. A prioritás hatodik intézkedése a foglalkoztathatóság javítása érdekében a munkaerő piaci kulcskompetenciák és a fiatalok munkaerő piaci integrációját célozza.

3.4.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	– termőföldek termésátlagainak javulása – felszín alatti vizek energetikai célú hasznosításának fokozódása – innováció terjedése a hulladékgazdálkodásban – a fenntartható fejlődés biztosítása	– termőterületek talajtani vizsgálatainak növekedése – K+F+I programok indítása a geotermikus adottságok kiaknázására – K+F+I programok indukálása a fenntartható fejlődés érdekében
	2. intézkedés: Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	– környezettudatosság erősödése a szakképzett munkaerő körében	– környezetbarát technológiákkal kapcsolatos információk átadása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	3. intézkedés: Innovációs környezet fejlesztése	– a vállalkozások termelésében környezetbarát technológiák, know-how-k, innovációk terjedése	– tudástranszfer feltételeinek megteremtés
	4. intézkedés: Oktatáshoz való hozzáférés javítása	– környezettudatosság terjedése a diákok körében	– a közoktatás felelősségének erősítése a környezettudatos szemléletformálásban
	5. intézkedés: Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	– környezettudatosság terjedése a diákok körében	– a közoktatás felelősségének erősítése a környezettudatos szemléletformálásban
	6. intézkedés: Foglalkoztathatóság javítása		

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	– magas hozzáadott értéket és keresetet biztosító munkahelyek jönnek létre – a magasan kvalifikált lakosság visszatérése a megyébe – átlagkeresetek növekedése	– kutató-fejlesztő létszám növelése – ösztöndíj programok indítása
	2. intézkedés: Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás	– ingázási övezetek növekedése a decentrumok és a megyeszékhely körül – a szakképzett foglalkoztatottak számának	– piacorientált szakképzési programok indítása

	feltételeinek fejlesztése	növekedése – jövedelmi viszonyok javulása – átlagkeresetek növekedése	– ösztöndíj programok indítása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	3. intézkedés: Innovációs környezet fejlesztése	lásd. 1. intézkedés	
	4. intézkedés: Oktatáshoz való hozzáférés javítása	– a lakosság képezettségének javulása	– alacsonyan képzett lakosság körében az oktatáshoz való hozzáférés javítása
	5. intézkedés: Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	lásd. 1. intézkedés	
	6. intézkedés: Foglalkoztathatóság javítása	– foglalkoztatottak számának növekedése – a szociális feszültségek csökkenése	– munkaerő piaci szempontból hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztathatóságának javítása

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Önálló tudományos és szolgáltató bázis kialakítása	– innovációs potenciállal rendelkező települések felértékelődése, integrációjuk erősödése a megye növekedési tengelyeiben – a megyei húzóágazatok versenyképességének javulása (élelmiszergazdaság, műanyagipar, gumiipar, logisztika, idegenforgalom) – természeti erőforrások hatékonyabb kiaknázása – javul Szabolcs-Szatmár-Bereg megye versenyképessége	– a megyei húzóágazatokban az innováció terjedésének segítése – K+F programok a kiemelt gazdasági ágazatokban – K+F programok indítása a természeti erőforrások hatékonyabb kiaknázása érdekében
	2. intézkedés: Piacorientált szak és felnőtt oktatás kialakítása, élethosszig tartó tanulás feltételeinek fejlesztése	– a mezőgazdaság és az ipar szakképzett humánerőforrás ellátottsága javul – a hiányszakmák mérséklődése	– szakképzett munkaerő számának növelése a megye kiemelt gazdasági ágazataiban – hiányszakmák képzésének támogatása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	3. intézkedés: Innovációs környezet fejlesztése	lásd. 1. intézkedés	
	4. intézkedés: Oktatáshoz való hozzáférés javítása		
	5. intézkedés: Versenyképes felsőfokú oktatás feltételeinek megteremtése	– a vállalkozások és az egyes iparágak szakképzett humánerőforrás ellátottsága javul – magas hozzáadott értéket teremető munkahelyek létrejötte a kiemelt gazdasági ágazatokban – a megyeszékhely oktatási centrumpozícióinak erősödése	– Nyíregyházi Főiskola marketingkommunikációjának javítása – a főiskola népszerűsítésének integrálása a megyemarketing programba
	6. intézkedés: Foglalkoztathatóság javítása	– a hátrányos helyzetű térségekben a foglalkoztathatóság javul – a hátrányos helyzetű térségek versenyképessége javul	– foglalkoztathatóság javítása a hátrányos helyzetű térségekben

3.4.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

A környezeti hatások terén amennyiben a prioritás nem valósul meg, lényegében a jelenlegi trendek folytatódnak. Közvetlen hatást a környezetre egyedül a K+F és a technológiai innovációk elmaradása jelent, amelyek környezetbarát technológiák elterjedésének mérséklését idézik elő.

A társadalmi hatások vonatkozásában a tudásalapú társadalom kihívásaira szükséges felhívni a figyelmet. A tudásalapú gazdaság valójában információs társadalom, olyan társadalmi fejlődési korszak, amely az új technológiák, azon belül elsősorban az információs és kommunikációs technológiák széles körű elterjedésén és hasznosításán alapul. A prioritás megvalósulásának elmaradása esetén a térség társadalmi szerkezetváltásának

folyamata lelassul, illetve a megyei humánerőforrás versenyképessége romlik. Amennyiben a prioritás nem valósul meg, akkor tovább növekszik a fiatalok más egyetemvárosba, felsőoktatási intézménybe történő elvándorlása. Ugyanis helyben nem kapják meg azt a színvonalú oktatást, amely megkönnyíti az elhelyezkedésüket a jövőben. A fejlesztés elmaradása ugyancsak hatással van a foglalkoztatottságra, mivel az alulképzett munkaerő nehezebben talál munkát, ezáltal nő a munkanélküliség és csökken a foglalkoztatottak aránya. A prioritás meghiúsulásával komoly gazdasági kockázatokra kell számítani ugyanis az innovációs tényezők kiépülésének az esélyei csökkennek, vagy időben nagyon elhúzódnak, amely tovább generálja a tartós lecsakadását a térségnek. További kockázatot jelent a megye kiemelt gazdasági ágazatainak versenyképességének csökkenése.

3.5 5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye városhálózata meglehetősen kiegyensúlyozatlan: egyetlen nagyvárosa (100.000 főt meghaladó lakosságszámmal) a megyeszékhely, Nyíregyháza – a funkciógazdag középvárosok pedig teljes egészében hiányoznak. A megye fejlesztésének – különösen a versenyképes gazdaság fejlesztésének – a motorja ugyanakkor csak egy – meghatározó centrumtelepülés köré szerveződő – funkciógazdag és erős városhálózat lehet. Nyíregyháza az elmúlt évtizedekben dinamikus fejlődésen ment keresztül, így a térségébe tartozó településekkel együttműködve alkalmassá válhat ennek a funkciónak a betöltésére, és jelentős szerepet játszhat a megye dinamizálásában. Nyíregyháza fejlődésének kulcskérdése a város gazdaságának fejlesztése. A munkanélküliek aránya más megyei jogú városokhoz és az országos átlaghoz viszonyítva is magas. Jelenleg a vállalkozások letelepítéséhez szükséges infrastrukturális feltételek nem elégségesek. A gazdasági fejlődés egyik területe a megyeszékhely turisztikai szerepének erősítése, aminek megvalósulásához az infrastrukturális feltételek biztosítása, valamint az országos szintű turisztikai termékfejlesztés szükséges. A gazdasági fejlődés mellett a megyeszékhely komplex fejlesztésének eleme a város közlekedési infrastruktúrájának javítása, mind az elérhetőség, mind a városi környezetbarát közlekedés feltételeinek biztosítása területén. Továbbá elengedhetetlen a megyeszékhely népességmegtartó erejének növeléséhez a megfelelő lakhatási feltételek, valamint a vonzó települési környezet kialakításának biztosítása is.

3.5.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatás orientált fejlesztése	– új ipari jellegű vállalatok letelepedésével nő a környezet szennyeződésének (talaj, víz, levegő, zaj) kockázata	– környezetkímélő technológiai eljárások alkalmazásának ösztönzése – barnamezős beruházások ösztönzése – magas zajterheléssel járó tevékenységek elkülönítése
	2. intézkedés: A közlekedési hálózat fejlesztése	– a fejlesztések következtében a megyeszékhely bel- és külterületén egyaránt megnő a zajterhelés – a személygépkocsis forgalom növekedésével a város légszennyezettsége növekszik – a környezetbarát közlekedésmódok fejlesztése hozzájárul a légszennyezettség csökkentéséhez	– környezetbarát közlekedési módok alkalmazása
	3. intézkedés: A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	– a turisztikai fejlesztések által generált forgalom hatására növekednek a környezetet érő szennyeződések (levegő, víz, hulladékgazdálkodás, táj)	– idő és térbeli korlátozások bevezetése az érzékeny természeti területeken
	4. intézkedés: Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	– a középületek energetikai korszerűsítése hozzájárul a város levegőminőségének javulásához	– városi épületállomány energetikai hatékonyságának előzetes felmérése javasolt – energiahatékonysági intézkedések ösztönzése – alternatív energiaforrások használatának ösztönzése
	5. intézkedés: Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	– a városrehabilitációs programok keretében a város tisztább, élhetőbb lesz, a városkép rendezettebbé válik	– barnamezős területek fejlesztésének támogatása
	6. intézkedés: Bokortanyák fejlesztése	– a Bokortanyák mezőgazdasági, valamint turisztikai fejlesztése a térségben kismértékű környezetterheléssel járhat	– helyi márkák kialakítása – helyi fogyasztás ösztönzése
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	7. intézkedés: Foglalkoztatás ösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	*lásd 1. intézkedés*	
	8. intézkedés: Integrált városi közlekedés fejlesztése	*lásd 2. intézkedés*	
	9. intézkedés: Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	*lásd 3. intézkedés*	
	10. intézkedés: Kommunális infrastruktúra fejlesztése és	– a környezetvédelmi beruházásokkal csökken a város ökológiai lábnyoma	– megújuló energiaforrások használatának ösztönzése

	energetikai fejlesztések		– csapadékvíz újrahasznosítása
	11. intézkedés: Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	*lásd 6. intézkedés*	

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatás orientált fejlesztése	– a megvalósuló beruházások hozzájárulnak a térség foglalkoztatottságának a növeléséhez – a K+F tevékenységekhez kapcsolódó fejlesztések ösztönzően hatnak a magas képesítéssel rendelkező szakemberek térségben tartásához – a szociális alapszolgáltatások fejlesztéséhez kapcsolódva javul a nők foglalkoztatottsági helyzete	– fiatal munkavállalók és magas képesítésű szakemberek letelepedésének ösztönzése
	2. intézkedés: A közlekedési hálózat fejlesztése	– a közlekedési feltételek javulásával a megyeszékhely és a környező települések közötti mobilitás fokozódik	– térségi tömegközlekedés környezetbarát fejlesztése – hivatásforgalmú kerékpárút hálózat kialakítása a megyeszékhely vonzáskörzetében
	3. intézkedés: A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	– rekreációs feltételek javulásával a település életminősége javul	– lakosság fejlesztési igényeinek felmérése
	4. intézkedés: Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	– épületek fenntartási költségeinek csökkenése	– városi épületállomány energetikai állapotának felmérése
	5. intézkedés: Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	– társadalom biztonságérzetének javulása – életminőség javulása az érintett településrészeken	– a lakosság bevonása a városrehabilitációs programokba
	6. intézkedés: Bokortanyák fejlesztése	– a fejlesztések hozzájárulnak a tanyák népesség megtartó képességének növekedéséhez	– Bokortanyák lakossági igényeinek felmérése
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	7. intézkedés: Foglalkoztatás ösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	*lásd 1. intézkedés*	
	8. intézkedés: Integrált városi közlekedés fejlesztése	*lásd 2. intézkedés*	
	9. intézkedés: Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	*lásd 3. intézkedés*	
	10. intézkedés: Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	– a környezetvédelmi beruházások hozzájárulnak a település életminőségének növeléséhez	– megújuló energiaforrások használatának támogatása
	11. intézkedés: Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	*lásd 6. intézkedés*	

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: A megyeszékhely gazdaságának foglalkoztatás orientált fejlesztése	– a megvalósuló beruházások hozzájárulnak a megyeszékhely gazdasági szerepének növekedéséhez – a megyeszékhely növekvő munkaerőigénye a környező településeket alvó településekké változtatja	– településszerkezet megőrzésére törekedni kell, a külterületi részek további beépítéseit el kell kerülni
	2. intézkedés: A közlekedési hálózat fejlesztése	– a fejlesztések megvalósulásával a megyeszékhely közlekedési infrastruktúrája korszerűbbé válik	– környezetbarát közlekedés fejlesztésének támogatása
	3. intézkedés: A megyeszékhely turisztikai fejlesztése	– a beruházások megvalósulásával a turizmus a város gazdaságában egyre nagyobb szerepet tölt be	– városi turisztikai marketing fejlesztése
	4. intézkedés: Önkormányzati tulajdonú épületek infrastrukturális fejlesztése	– épületek fenntartási költségeinek csökkenése	– városi épületállomány energetikai állapotának felmérése
	5. intézkedés: Városrehabilitáció, közterületek fejlesztése	*nem releváns*	

	6. intézkedés: Bokortanyák fejlesztése	– a beruházások növelik a térség eltartó képességét	– helyi piacok fejlesztése, helyi márkák kialakítása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	7. intézkedés: Foglalkoztatás ösztönzés, üzleti infrastruktúra fejlesztés	*lásd 1. intézkedés*	
	8. intézkedés: Integrált városi közlekedés fejlesztése	– a regionális elérhetőség (közút, vasút) fejlesztésével a város logisztikai szerepköre erősödik	– város logisztikai területeinek fejlesztése
	9. intézkedés: Kulturális és természeti örökségek turisztikai hasznosítása	*lásd 3. intézkedés*	
	10. intézkedés: Kommunális infrastruktúra fejlesztése és energetikai fejlesztések	– épületek fenntartási költségeinek csökkenése	– városi épületállomány energetikai állapotának felmérése
	11. intézkedés: Bokortanyák mezőgazdasági fejlesztése	*lásd 6. intézkedés*	

3.5.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztését célzó beavatkozások elmaradása esetén a település környezeti állapota nem fog jelentős mértékben változni. A gazdaság kisebb ütemű fejlődésével a káros anyagok kibocsájtása jelentős mértékben nem növekszik, ugyanakkor elmarad az épületállomány energetikai korszerűsítéséből, valamint a közlekedés környezettudatos fejlesztéséből realizálható légszennyező anyag csökkenés is. A városrehabilitásciós programok elmaradása egyes településrészek további szegregációját eredményezik, amely a városkép romlásához vezet. Társadalmi és gazdasági szempontból a megyeszékhely ugyan megtartja a vezető szerepét a megyében (gazdasági mutatók, közszolgáltatások), azonban a megyeszékhelyről történő elvándorlás tovább erősödik az ország fejlettebb területei felé. A munkanélküliség tovább növekszik, a lakosság szociális és egészségi állapota, valamint biztonságérzete fokozatosan romlik

3.6 6. prioritás: A megye versenyképes decentrumainak fejlesztése

A megye településhálózata kiegyensúlyozatlan. Nyíregyháza mellett Nyírbátor, Mátészalka és Kisvárda-Záhony funkcióhiányoz térségközpontok. A térség versenyképességének javulása érdekében a megyeszékhely komplex fejlesztése mellett tehát szükséges a térség decentrumaiban a települések egyedi adottságaihoz igazodó, komplex beavatkozásokat megvalósítani. A beavatkozások területei a gazdaságfejlesztés, amelynek alapját a városok gazdaságának húzóágazatai adják, a közszolgáltatások bővítése, a rekreációs lehetőségek és a lakhatási feltételek javítása, továbbá az érintett térségek kényelmes és gyors megközelíthetőségének biztosítása.

3.6.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	– új beépítések csökkentik a termőföld mennyiségét – környezetszennyező technológiák káros hatással vannak a térség levegő-, valamint vízminőségére – technológiák korszerűsítése által csökkenő környezetszennyezés	– előnyben kell részesíteni a barnamezős beruházások megvalósulását – a technológiai fejlesztések során támogatni kell a környezetkímélő eljárások bevezetését
	2. intézkedés: A decentrumok elérhetőségének javítása	– új közlekedési infrastrukturális elemek kiépítése által növekvő talaj és légszennyezés – területek fregmentáltsága növekszik – vasúti fejlesztések, valamint környezetbarát járművekkel megvalósuló helyközi autóbuszos közlekedés megvalósulásával csökkenő légszennyezettség – autós közlekedés csökkenése által javuló levegőminőség	– a közlekedésfejlesztés során előnyben kell részesíteni a környezetbarát közlekedési módok alkalmazását
	3. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés	– Természetvédelmi területek sérülékenységének fokozódása a növekvő látogatottság hatására – Közlekedési forgalom növekedés által előidézett légszennyezettség	– a beruházások megvalósítása során a védett épített és kulturális örökségi értékek megőrzésére kiemelt figyelmet szükséges fordítani – a természeti értékek megőrzése során területi, valamint időbeli korlátozásokat szükséges foganatosítani az élővilág háborítatlanságának biztosítása érdekében
	4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	– Energetikai beruházások megvalósulása által elért CO2 kibocsátás csökkenés	– megújuló energiaforrások használatának ösztönzése
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	*lásd 1. intézkedés*	
	6. intézkedés: A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	*lásd 3. intézkedés*	

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	– meglévő munkahelyek megtartásával, új munkahelyek létesítésével emelkedik a foglalkoztatási szint – javul a települések népességmegtartó ereje	– kedvezmények, támogatások fiatal képzett munkavállalók számára

	2. intézkedés: A decentrumok elérhetőségének javítása	– a közlekedési feltételek javulásával fokozódik a társadalmi mobilitás	– utasbarát tájékoztatási rendszerek kialakítása – a szolgáltatások kiszámíthatóságának javítása
	3. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés	– a rekreációs feltételek javulásával a települések szolgáltatásai bővülnek – a beruházások hatására növekszik a foglalkoztatottság	– települések rekreációs igényeinek felmérése
	4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	– társadalom biztonságérzetének javulása – életminőség javulása az érintett településrészeken	– a lakosság bevonása a városrehabilitációs programokba
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	*lásd 1. intézkedés*	
	6. intézkedés: A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	*lásd 3. intézkedés*	

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Vállalkozói környezet fejlesztése infrastrukturális beruházásokkal és a szolgáltatások színvonalának növelésével	– létrejövő új munkahelyek hatására a környező térségek eltartó és versenyképessége javul	– településszerkezet megőrzésére törekedni kell, a külterületi részek további beépítéseit el kell kerülni
	2. intézkedés: A decentrumok elérhetőségének javítása	– a fejlesztések megvalósulásával az érintett települések közlekedési infrastruktúrája korszerűbbé válik – a települések elérhetősége javul, a kereskedelem versenyképesebbé válik	– környezetbarát közlekedés fejlesztésének támogatása – a decentrumok logisztikai szerepének erősítése
	3. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés	– a beruházások megvalósulásával a turizmus a decentrumok gazdaságában egyre nagyobb szerepet töltenek be	– összehangolt térségi turisztikai marketingtevékenység folytatása
	4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	*nem releváns*	
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A gazdasági bázis, a gazdasági centrum funkció megerősítése elsődlegesen a már jelenlévő versenyképes húzóágazatokra támaszkodva	*lásd 1. intézkedés*	
	6. intézkedés: A decentrumok turisztikai centrumpozícióinak erősítése	*lásd 3. intézkedés*	

3.6.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

A prioritásban megfogalmazott beavatkozások elmaradása esetén a megye településhálózata továbbra is kiegyensúlyozatlan marad. Nyíregyháza és a decentrumok között tovább nő a lakosság életminőségében megnyilvánuló különbség. A környezeti állapot nem romlik a településeken, az elmaradó ipari fejlesztések esetleges kedvezőtlen hatása nem érvényesül. A munkanélküliség a településeken továbbra is jelentős társadalmi problémaként jelenik meg.

3.7 7. prioritás: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak funkcióbővítő fejlesztése

Magyarország közigazgatása 2013. január 1-től átszerveződött. Az új közigazgatási rendszerben a járásközpontok a meglévő városi funkcióik mellett többlet feladatokat kaptak. A megyei járásközpontokban a közszolgálati funkciók jelenleg még nem teljes körűek. A kormányablakok kialakításával ez a probléma várhatóan megoldódik. Nagyobb problémát jelent a területen a közszolgáltatások (közigazgatás, egészségügy, oktatás, kulturális intézmények) elérhetőségének a biztosítása, valamint a szolgáltatások színvonalának emelése. Az érintett térségek eltartó képessége szempontjából a településeken a közszolgáltatások funkciómegerősítő és funkcióbővítő fejlesztésének megvalósulása mellett a helyi gazdaságfejlesztés támogatása szükséges, valamint fontos e térségközpontok megközelíthetőségének biztosítása is.

3.7.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	– CO2 kibocsátás csökkenése az intézmények energetikai korszerűsítése által	– megújuló energiaforrások használatának ösztönzése
	2. intézkedés: Helyi gazdaság fejlesztése	– a környezeti terhelés kismértékű növekedése a megvalósuló kisléptékű ipari fejlesztések hatására	– megvalósuló technológiai beruházások kiválasztása során előtérbe kell helyezni a környezetbarát eljárások alkalmazását
	3. intézkedés: A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	– új közlekedési infrastrukturális elemek kiépítése által növekvő talaj és légszennyezés – területek fregmentáltsága növekszik – környezetbarát járművekkel megvalósuló helyközi autóbuszos közlekedés megvalósulásával csökkenő légszennyezettség	– a közlekedésfejlesztés során előnyben kell részesíteni a környezetbarát közlekedési módok alkalmazását
	4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	– környezetvédelmi beruházások hatására megvalósuló levegő- és vízminőség javulás – a városrehabilitáció során a települések élhetőbbé, vonzóbbá válnak	– megújuló energiaforrások használatának ösztönzése
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	*lásd 2. intézkedés*	
	6. intézkedés: Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	*nem releváns*	

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	– a minőségi közszolgáltatások révén a lakosság egészségi és szociális állapota javul	– térségek fejlesztési igényeinek felmérése
	2. intézkedés: Helyi gazdaság fejlesztése	– meglévő munkahelyek megtartásával, új munkahelyek létesítésével a foglalkoztatási szint emelkedése	– képzési programok szervezése
	3. intézkedés: A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	– a központi települések megközelíthetőségének javulásával növekszik a mobilitás, csökken a térségi központokba irányuló migráció	– utasbarát tájékoztatási rendszerek kialakítása – a szolgáltatások kiszámíthatóságának javítása
	4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	– érintett lakosság életminőségének javulása	– megújuló energiaforrások használatának ösztönzése térségi szintű programok keretében

Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	– a szociális gazdaság fejlesztéséhez kapcsolódó társadalmi hatások: munkanélküliek, inaktívak foglalkoztatási helyzetének javítása	– szociális gazdaság fejlesztéséhez kapcsolódó képzési programok, mintaprojektek elindítása
	6. intézkedés: Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	– a közigazgatási eljárások fejlesztésével a lakosság életminősége javul	– e-közigazgatás fejlesztése

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	*nem releváns*	
	2. intézkedés: Helyi gazdaság fejlesztése	– a helyi érdekeltségű KKV-k gazdasági szerepének növekedése által a térségben megtermelt jövedelmek helyben maradnak	– a helyi fogyasztás ösztönzése – helyi piacok fejlesztése, helyi márkák kialakítása
	3. intézkedés: A települések elérhetőségének javítása a környezetbarát közlekedés kiemelt fejlesztése által	– a fejlesztések megvalósulásával az érintett települések közlekedési infrastruktúrája korszerűbbé válik	– környezetbarát közlekedés használatának ösztönzése
	4. intézkedés: Települési környezet integrált fejlesztését célzó beruházások megvalósítása	*nem releváns*	
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A megye járásközpontjainak és kisvárosainak gazdasági megerősítése a helyi gazdaságfejlesztésre fókuszálva	*lásd 2. intézkedés*	
	6. intézkedés: Térségi közigazgatáshoz köthető szolgáltatások minőségi fejlesztése	*nem releváns*	

3.7.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

A prioritásban megfogalmazott beavatkozások elmaradása esetén a megye kisvárosaiból tovább fokozódik az elvándorlás a megyeszékhely és a decentrumok felé. A közszolgáltatások alacsony színvonala, a romló települési környezet, valamint a térségi munkahelyek hiánya e folyamatot erősítő területek. A beavatkozások elmaradása a területek folyamatos elnéptelenedéséhez vezetnek. E folyamat a későbbiekben megnyilvánulhat a tájszerkezet átalakulásában, a művelés alól kivett területek arányának növekedésében is.

3.8 8. prioritás: Élhető vidéki térségek megteremtése

A prioritás célja a vidéki térségekben a gazdasági diverzifikáció ösztönzése, az önellátás javítása, a vállalkozások és a foglalkoztatottak számának növelése, a munkahelyteremtés előmozdítása szociális gazdaságfejlesztés keretében, illetve az életminőség javítása. Ennek érdekében a prioritás nyolc területen tesz beavatkozási javaslatokat: az elzárt térségek fizikai izolációjának oldása érdekében közúti, kerékpáros és közösségi közlekedési kapcsolatok megteremtése, a lakossági közszolgáltatások fejlesztése, a közösségfejlesztés erősítése a vidéki térségekben és a turizmus fejlesztése. Az ágazati programok közül a vidék önellátásának erősítése jelenti az egyik fókuszpontot a helyi szintű élelmiszerkapacitások fejlesztésén, a fa és erdőgazdaság korszerűsítésén és a mikrovállalkozások támogatásán keresztül. Kiemelt területként jelenik meg a szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben, illetve a vonzó vidéki környezet megteremtése, amely magában foglalja a települési, kulturális és természeti környezet fejlesztését és megőrzését.

3.8.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	– Közúthálózat fejlesztésének eredményeként zöldterület csökkenése, – közúti forgalom növekedése és a levegő minőségének romlása	– zöldfolyosók kialakítása – meglévő ökológiai folyosók és területek közötti kapcsolatok megteremtése – közlekedési útvonalak vonalvezetésének meghatározásakor a természeti területek elhelyezkedésének figyelembe vétele
	2. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	– zöldterületek és parkok rendezettségének javulása, területük növekedése – épített környezet, településkép minőségi javulása	– funkcióvesztett épületek, területek hasznosításának ösztönzése
	3. intézkedés: Vidéki közösségek fejlesztése	– az épített környezet és a kulturális örökség védelmének fontossága tudatosul és felerősödik – közvetlen környezetükre odafigyelés fokozódik	– tudatos szemléletformálás
	4. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés	– a helyi természeti, táji adottságok kihasználása (vízpart, táj, épített környezet, kulturális örökség) – kulturális örökség szerepének felértékelődése – devianciahatások fokozódása a turistaforgalom növekedése következtében (növekvő hulladéktermelés és levegőszennyezettség)	– kulturális örökség revitalizációjának ösztönzése – a fejlesztéseknél fokozott figyelmet kell fordítani a környezet megóvására
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	lásd. 4. intézkedés	
	6. intézkedés: A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	– termőföld adottságainak hatékony kihasználása de környezeti terhelés egyidejű növekedése (talaj-, víz-, légszennyezés) – fokozódó talajszennyezés a termelés növekedésével – hulladék mennyiségének növekedése – vizek szennyezése – tájszerkezet megváltozása a mezőgazdasági területek növekedése által	– környezetbarát technológiák alkalmazása – megújuló energiák hatékony használata – felhagyott mezőgazdasági területek hasznosítása
	7. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	– helyi erőforrások és adottságok egyre tudatosabb használata – táji és települési környezet szociális foglalkoztatási programok révén fejlődik	
	8. intézkedés: Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	– természeti értékek és kulturális értékek védelme erősödik	– kulturális örökség revitalizációjának ösztönzése

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	– kisebb falvak lakói sűrűbben utaznak a centrum irányába, ingázás fokozódása – a közutak fejlesztésével és a hálózat kiterjesztésével a műszaki infrastruktúrák igénybevétele nő – munkahelyek elérhetősége javul	– tömegközlekedés javítása, fontosságának tudatosítása – kerékpáros közlekedési módok népszerűsítése – a közutak minőségének folyamatos szinten tartása (karbantartás)
	2. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	– javul a vidéki térségek megtartó képessége – a lakosság életminőségének növekedése – az emberi méltóságnak megfelelő alapvető életkörülmények megteremtésének lehetősége növekszik – lakossági elégedettség javulása – népesség életminősége, egészségi és szociális állapota javul	– hatékony közszolgáltatás szervezés
	3. intézkedés: Vidéki közösségek fejlesztése	– közösségi kohézió erősödése – a társadalom biztonságérzete nő – területi koncentráció csökken	– civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának erősítése
	4. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés	– foglalkoztatás növekedése – rekreációs lehetőségek bővülése – életminőség javulása – a lakosság több lábon állásának biztosítás által a biztonságérzet növelése – a turizmus fejlődése maga után vonja a közbiztonság megerősítését a frekventált idegenforgalmi csomópontokban – identitástudat erősödése – társadalmi devianciahatások erősödése	– turisztikai fejlesztések esetében a közbiztonságot erősítő tevékenységek támogatása; – devianciahatások mérséklése a turizmusfejlesztés során
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	– foglalkoztatás növekedése – kikapcsolódási lehetőségek kiterjesztése – életminőség javulása – a lakosság több lábon állásának biztosítás által a biztonságérzet növelése	– közös cél meghatározása az egyéni érdekek figyelembe vételével – megyei imázs kialakítása – átfogó marketing megszervezése
	6. intézkedés: A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	– fogalakoztatás növekedése – a vidék eltartó képességének javulása	– munkaerő-igényes ágazatok előnyben részesítése és támogatása
	7. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	– foglalkoztatottak számának növekedése – hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatottságának javulása – szociális feszültségek csökkenése – a hátrányos helyzetű csoportok körében az életminőség javulása	
	8. intézkedés: Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	– életminőség és a lakossági elégedettség növekedése – csökken a migráció – lakosság egészségi és szociális helyzetének javulása	– lakossági igények figyelembevétele

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Elzárt térségek	– a zsáktelepülések számának csökkenése	– a kritikus helyzetben lévő

	fizikai izolációjának oldása	– a térség eltartó képessége és versenyképessége nő – az infrastruktúra folyamatos fejlődése – ingázási övezetek erősödése – az ipari munkahelyek elérhetőségek javul	periférikus, zsáktelepülések elérhetőségének javítása – közösségi közlekedés megszervezése a vállalkozások bevonásával
	2. intézkedés: Érintett települések lakossági közszolgáltatásainak bővítése és minőségi fejlesztése	– a kiépített közüzemi hálózat térszerkezetének változása – műszaki infrastruktúrák fejlődése – az idegenforgalom jelentőségének növekedése	
	3. intézkedés: Vidéki közösségek fejlesztése	– a rurális térségek társadalmi versenyképességének javulása	– a hátrányos helyzetű térségek célzott társadalmi felzárkóztatásának ösztönzése
	4. intézkedés: Térségi szintű turizmusfejlesztés	– a négy turisztikai nagy desztináció területén a települések közötti integráció erősödése – természeti adottságok, a kulturális és épített örökség és erőforrások hatékonyabb kihasználása – a rurális térségekben a turisztikai kereslet fellendülése – vállalkozások számának növekedése – a turzimusból származó jövedelmek növekedése – Térség eltartó képessége és versenyképessége nő	– helyi TDM szervezetek létrehozása – települések közötti hálózatosodás ösztönzése
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: A turizmus komplex fejlesztése a vidéki térségekben	lásd 5. intézkedés	
	6. intézkedés: A vidéki térségek önellátó szerepének erősítése	– természeti erőforrások hatékony felhasználása – feldolgozóipar fejlődése a rurális térségekben – mezőgazdasági termékek iránti kereslet növekedése, mezőgazdaság versenyképességének erősödése – erdőgazdaság gazdasági és foglalkoztatási szerepének növekedése – a vidék verseny és eltartó képességének javulása	– tudatos vásárlói magatartás ösztönzése
	7. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése a rurális térségekben	– szociális gazdaság szerepének növekedése az erdőgazdálkodás, mezőgazdaság területén – a helyi vállalkozókkal szemben konkurenciaként is megjelennek az olcsó szociális gazdaság	– a kkv szektort segítse a szociális gazdaság, ne versenytársává váljon
	8. intézkedés: Vonzó vidéki környezet és életminőség megteremtése	– természeti erőforrások tudatos használata – az idegenforgalom jelentőségének növekedése – a települési infrastruktúra fejlődése, különösen az infokommunikációs infrastruktúra	– magántőke mobilizálása a vidéki települése megújulásában

3.8.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

Környezeti szempontból a prioritás elmaradása esetén a jelenlegi folyamatok tovább erősödnek (területek művelés alól kivonása, táji diverzitás csökkenése). A térségekben ezeket a folyamatokat többnyire a kedvezőtlen társadalmi és gazdasági tényezők generálják (elnéptelenedés, munkanélküliség növekedése). Tehát a térség társadalmi és gazdasági helyzetének romlásával a környezeti állapot is egyre kedvezőtlenebb irányba fog eltolódni. Társadalmi szempontból a prioritás megvalósításának elmaradása a térség lakosságának végleges marginalizációját eredményezheti. A komplex, integrált gazdaságfejlesztési programok hiányában a foglalkoztatottság mértéke várhatóan csökken. Az elmaradó szociális gazdaságfejlesztő programok hiányában a munkanélküliek aránya emelkedik, a mélyszegénységben élők száma rohamosan növekedni fog. A társadalom elöregedése, egészségi állapotának romlása egyre intenzívebb lesz. A társadalom biztonságérzete egyre inkább csökken, a térségekben felmerülő társadalmi konfliktusok növekednek. Gazdasági szempontból a prioritás megvalósításának elmaradása a térség eltartó képességét kedvezőtlenül érinti. A vidéki térségek önellátása nem valósul meg, függősége tovább erősödik, a területek gazdasági potenciáljai kihasználatlanok maradnak.

3.9 9. prioritás: A külső perifériák felzárkóztatása

A Szatmár-Beregi térség hátrányos helyzetű, fokozatosan leszakadó térség, mely részben a vonzásközpontok határon túlra kerülésével magyarázható. Szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkezik, amelyet a fokozódó elvándorlás, elöregedés, társadalmi erodálódás, a természetes és épített környezet erőteljes igénybevétele jellemez. Jellemző a nagy volumenű elvándorlás, elöregedés, ebben a térségekben csökken a legdrasztikusabban az életminőség A munkalehetőségek beszűkülése a lakosság mindennapi megélhetését fenyegeti, mindezek mellett súlyos probléma, hogy rendkívül erőteljes a szegregálódás, a diszkriminációval veszélyeztetett roma lakosság koncentráltsága. Ennek a térségnek, mint külső perifériának a felzárkóztatása csak komplex, integrált – szociális foglalkoztatási – programmal, célzott beavatkozásokkal lehetséges, így akadályozható meg a térség végleges leszakadása. A prioritás célja Szabolcs-Szatmár-Bereg megye külső perifériáinak társadalmi, gazdasági és területi leszakadásának megállítása és a külső perifériák felemelkedéséhez szükséges feltételek megteremtése. Ennek érdekében az alternatív, egyedi adottságokon, komparatív előnyökön alapuló helyi gazdaság fejlesztése, a szatmár-beregi kulturtáj turisztikai fejlesztése és a külső perifériák visszacsatolását segítő közlekedésfejlesztések megvalósítása és a külső perifériák társadalmi leszakadásának megállítása és a közösségi kohézió erősítése, valamint a foglalkoztatási helyzet javítása jelentik a prioritás kiemelt intézkedéseit.

3.9.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális környezeti hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	– a helyi gazdaságfejlesztés hatására nő a környezetterhelés mértéke – a kulturtáj turisztikai fejlesztése hatására a természeti és épített örökség revitalizációja	– környezetbarát technológia alkalmazása – UNESCO cím megszerzése
	2. intézkedés: A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	– a kulturtáj turisztikai fejlesztése hatására a természeti és épített örökség revitalizációja	– UNESCO cím megszerzése
	3. intézkedés: Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	– Közúthálózat fejlesztésének eredményeként zöldterület csökkenése, levegő minőségének romlása, környezetterhelés növekedése	– zöldfolyosók kialakítása – meglévő ökológiai folyosók és területek közötti kapcsolatok megteremtése – közlekedési útvonalak vonalvezetésének meghatározásakor a természeti területek elhelyezkedésének figyelembe vétele
	4. intézkedés: Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	– az épített környezet és a kulturális örökség védelmének fontossága tudatosul és felerősödik közvetlen környezetükre odafigyelés fokozódik	– szemléletformáló programok indítása
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése	– helyi erőforrások és adottságok egyre tudatosabb használata – táji és települési környezet szociális foglalkoztatási programok révén fejlődik – a szociálisprogramok hatására a tájszerkezet megváltozik	– szociális gazdaságfejlesztési programok indítása a környezeti állapot javítása érdekében – felhagyott mezőgazdasági területek hasznosítása a

			szociális gazdálkodás területén
	6. intézkedés: Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	lásd. 4. intézkedés	

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	– a népesség elvándorlás mértéke csökken a külső perifériákon – szociális feszültségek csökkenése a külső perifériákon – foglalkoztatási helyzet javulása – életminőség javulása – a jövedelmi helyzet javulásából eredően a társadalom biztonságérzete erősödik	– munkahelyteremtő fejlesztések ösztönzése – helyi erőforrásokon alapú fejlesztések ösztönzése
	2. intézkedés: A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	– foglalkoztatottság javulása – életminőség javulása – szabadidős tevékenységek feltételei javulnak – kedvező demográfiai fordulat, fiatal lakónépesség számának növekedése – elvándorlás mérséklődik – a lakosság több lábon állásának biztosítás által a biztonságérzet növelése – a turizmus fejlődése maga után vonja a közbiztonság megerősítését – identitástudat erősödése	– UNESCO cím megszerzése – családi vállalkozások turisztikai tevékenységének ösztönzése – TDM szervezet létrehozása
	3. intézkedés: Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	– kisebb falvak lakói sűrűbben utaznak a decentrumok, járásközpontok irnyába, ingázás fokozódása – a közutak fejlesztésével és a hálózat kiterjesztésével a műszaki infrastruktúrák igénybevétele nő – munkahelyek elérhetősége javul	– tömegközlekedés javítása, fontosságának tudatosítása – kerékpáros közlekedési módok népszerűsítése – a közutak minőségének folyamatos szinten tartása (karbantartás)
	4. intézkedés: Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	– társadalmi konfliktusok csökkenése – társadalmi versenyképesség erősödése	– hátrányos helyzetű csoportok integrálása a közösségfejlesztésbe
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése	– foglalkoztatottak számának növekedése a külső perifériákon – hátrányos helyzetű csoportok foglalkoztatottságának javulása – szociális feszültségek csökkenése – a hátrányos helyzetű csoportok körében az életminőség javulása	– a helyi igényeket és adottságokat figyelembe vevő szociális foglalkoztatás erősítése
	6. intézkedés: Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	lásd. 4. intézkedés	

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Alternatív helyi gazdaságfejlesztés a Szatmár-beregi térségben	– a külső perifériák gazdasági szerepe felértékelődik – hozzáadott érték növelése által a térség versenyképessége javul – térség eltartó képessége növekszik	– komparatív előnyökön alapuló helyi gazdaságfejlesztés
	2. intézkedés: A Szatmár-beregi kultúrtáj turisztikai célú fejlesztése	– térség idegenforgalmi bevételei és jövedelmei növekednek – természeti erőforrások turisztikai célú kiaknázása – a térség turisztikai versenyképessége növekszik – a turizmust kiszolgáló alap infrastruktúrák fejlődése	– helyi TDM szervezetek létrehozása – települések közötti hálózatosodás ösztönzése

	3. intézkedés: Elzárt térségek fizikai izolációjának oldása	– a zsáktelepülések számának csökkenése – a térség eltartó képessége és versenyképessége nő – az infrastruktúra folyamatos fejlődése – ingázási övezetek erősödése – az ipari munkahelyek elérhetőségek javul	– a kritikus helyzetben lévő perifériikus, zsáktelepülések elérhetőségének javítása – közösségi közlekedés megszervezése a vállalkozások bevonásával
	4. intézkedés: Külső perifériák közösségeinek fejlesztése	– a rurális térségek társadalmi versenyképességének javulása	– a hátrányos helyzetű térségek célzott társadalmi felzárkóztatásának ösztönzése
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	5. intézkedés: Szociális gazdaság fejlesztése	– szociális gazdaság szerepének növekedése az erdőgazdálkodás, mezőgazdaság területén – a helyi vállalkozókkal szemben konkurenciaként is megjelennek az olcsó szociális gazdaság	– a kkv szektort segítse a szociális gazdaság, ne versenytársává váljon
	6. intézkedés: Érintett térségek társadalmi izolációjának oldása	lásd. 4. intézkedés	

3.9.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

Környezeti szempontból a prioritás megvalósításának elmaradása esetén a jelenlegi folyamatok tovább erősödnek (területek művelés alól kivonása, táji diverzitás csökkenése). A térségekben ezeket a folyamatokat többnyire a kedvezőtlen társadalmi és gazdasági tényezők generálják (elnéptelenedés, munkanélküliség növekedése). Tehát a térség társadalmi és gazdasági helyzetének romlásával a környezeti állapot is egyre kedvezőtlenebb irányba fog eltolódni. Társadalmi szempontból a prioritás megvalósításának elmaradása a térség lakosságának végleges marginalizációját eredményezheti. A komplex, integrált gazdaságfejlesztési programok hiányában a foglalkoztatottság mértéke várhatóan csökken. Az elmaradó szociális gazdaságfejlesztő programok hiányában a munkanélküliek aránya emelkedik, a mélyszegénységben élők száma rohamosan növekedni fog. Ezzel párhuzamosan a térségek népessége az elvándorlás következtében egyre jelentősebb mértékűvé válik, a társadalom elöregedése, egészségi állapotának romlása kiemelt társadalmi probléma lesz. A társadalom biztonságérzete egyre inkább csökken, a térségekben felmerülő társadalmi konfliktusok növekednek. Gazdasági szempontból a cél elmaradása a térség eltartó képességét kedvezőtlenül érinti. A szociális gazdaságfejlesztő programok hiányában a térség önellátása nem valósul meg, a területek gazdasági potenciáljai kihasználatlanok maradnak. A közlekedési kapcsolatok várhatóan nem javulnak a térségen belül, az országhatárokon kívül eső régi térségi központokkal való gazdasági együttműködések nem valósulnak meg.

3.10 10. prioritás: A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása

A megyében országosan a legmagasabb a leghátrányosabb helyzetű. térségek száma, ahol a lakosság jelentős része a mindennapi megélhetési problémákkal küzd. A térségek többsége a megye perifériáin, az ukrán és román határ mellett helyezkedik el, a cigányság népességen belüli aránya igen magas. A probléma kezelése, a leszakadó rétegek élethelyzetének javítása, komplex beavatkozásokat kíván. Az érintett térségekben igen magas a munkanélküliség aránya, ezért lényeges elemként jelenik meg a térségekben a munkahelyteremtés, valamint az önellátás biztosítása. A foglalkoztatottság növelése mellett a felzárkóztatás lényeges eleme a lakhatási körülmények javítása, valamint a lakosság egészségügyi és szociális ellátásának biztosítása. A hosszú távú eredmények elérése érdekében e térségekben különösen nagy hangsúlyt kell fektetni a fiatalkorúak oktatási helyzetének fejlesztésére is.

3.10.1 *A prioritás megvalósulásának várható hatásai*

Környezeti hatások:

A prioritás jellegéből adódóan a beavatkozások megvalósulása esetén jelentős környezeti hatásokkal nem kell számolni. A megvalósuló városrehabilitációs programok keretében az érintett területek településképe vonzóbbá válik, a lakások állaga javul. A lakásokat érintő energetikai beruházások pedig hozzájárulhatnak a települések CO2 kibocsátásának csökkentéséhez.

Társadalmi hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális társadalmi hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
TOP-hoz kapcsolódó intézkedések	1. intézkedés: Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	– alacsony képzettségű munkanélküliek foglalkoztatottsági helyzetének javulása	– átképzési programok támogatása – helyi fogyasztást ösztönző kampányok
	2. intézkedés: Vidéki közösségek fejlesztése	– a lakosság települési kötődésének, közösségtudatának erősödése	– térségi, települési fesztiválok szervezése, ismeretterjesztő programok, kiadványok készítése
	3. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	– hátrányos helyzetű csoportok életminőségének, lakhatási feltételeinek javulása	– szociális városrehabilitációs programok a lakosság bevonásával valósuljon meg
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	4. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	*lásd 1. intézkedés*	
	5. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	*lásd 3. intézkedés*	
	6. intézkedés: Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	– fiatalkorúak oktatási helyzetének javulása – iskolakerülők számának csökkenése – iskolai végzettséggel rendelkezők számának növekedése	– speciális oktatási formák bevezetése
	7. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	– hátrányos helyzetű csoportok életminőségének, egészségügyi állapotának javulása	– szemléletformálás – szűrő programok támogatása
	8. intézkedés: Közösségfejlesztés	*lásd 2. intézkedés*	

Gazdasági hatások:

	Prioritás intézkedései	Várhatóan fellépő jelentős, speciális gazdasági hatások	Javaslatok a pozitív hatások erősítésére, a negatív hatások csökkentésére
kapcsolódó intézkedés	1. intézkedés: Alternatív helyi foglalkoztatás erősítése	– a térségi önellátás erősödése, a perifériikus területek gazdasági függésének csökkenése	– helyi gazdaságfejlesztési programok megvalósítása
	2. intézkedés: Vidéki közösségek fejlesztése	– közösségfejlesztés által a helyi fogyasztás erősítése	– helyi márkák kialakítása, térségi piacok üzemeltetése

	3. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási feltételeinek javítása komplex önkormányzati kezdeményezésű programok keretében	nem releváns	
Egyéb ágazati OP-hoz kapcsolódó intézkedések	4. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok illetve térségek foglalkoztatási helyzetének javítása	*lásd 1. intézkedés*	
	5. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok lakhatási körülményeinek javítása	*lásd 3. intézkedés*	
	6. intézkedés: Célzott oktatási intézkedések hátrányos helyzetű csoportok számára	– nők munkába állása – hosszabb távon a szakképzett munkaerő növekedése	– speciális oktatási formák bevezetése
	7. intézkedés: A hátrányos helyzetű csoportok, közösségek egészségi állapotának javítása	– a gazdasági teljesítmény fokozódása a lakosság egészségügyi állapotának javulása által	– szűrő programok megvalósítása
	8. intézkedés: Közösségfejlesztés	*lásd 2. intézkedés*	

3.10.2 *Hatások értékelése, amennyiben a tervezett prioritás nem valósul meg*

A tervezett prioritás keretében megvalósuló beavatkozások elmaradása esetében tovább növekszik az életszínvonalbeli különbség a megyén belül. A térségek önellátását szolgáló munkahelyek létrehozása nélkül a munkanélküliek aránya fokozatosan növekszik, a lakosok többség nem tudja megkeresni a megélhetéshez szükséges alapvető jövedelmi szintet. A problémák társadalmi konfliktusokhoz vezethetnek, a lakosság biztonságérzete folyamatosan csökkeni fog. A területekről az alapvető életszínvonal biztosításának hiányában fokozódó elvándorlás indul a megye, valamint az ország fejlettebb régiói felé.

4 Horizontális javaslatok, a területfejlesztési program környezeti, társadalmi és gazdasági hatásait optimalizáló alapelvek

Környezeti hatásokat optimalizáló alapelvek

- Környezetbarát, környezetkímélő technológiák, szállítási módok, termelési eljárások, innovációk alkalmazásának preferálása a gazdaságfejlesztési tevékenységek esetében
- Környezetszennyezés mérséklésének támogatása
- Természeti erőforrások védelme és hatékony felhasználása, értékük tudatosítása
- Az újrahasznosítás szerepének növelése, környezeti hatékonyság preferálása az ingatlanfejlesztéseknél
- Környezettudatosság erősítése a gazdaságfejlesztésben, közösségfejlesztésben és településfejlesztésben
- Barnamezős, területek, funkcióvesztett ingatlanállomány hasznosításának ösztönzése a zöldmezős beruházások helyett
- Kulturális, épített, természeti örökség revitalizációjának ösztönzése

Társadalmi hatásokat optimalizáló alapelvek

- Technológiai fejlesztés és foglalkoztatás növelés egyensúlyának megteremtése, a technológia fejlesztések, termelés korszerűsödés hatására ne csökkenjen a munkahelyek száma
- A helyi társadalom foglalkoztathatóságának javítása
- A társadalmi elvándorlás mérséklését célzó fejlesztések ösztönzése, a fiatalok, magas képzettségű szakemberek visszavonzásának, letelepedésének segítése. A
- A helyi társadalom biztonságérzetének, életminőségének növelése, versenyképességének javítása, a helyi közösségek környezeti (kiemelten a klímatudatosság, energiatudatosság, közlekedéstudatosság területén) és közösségi szemléletformálásának erősítése
- Hátrányos helyzetű térségekben és csoportok körében a szociális, társadalmi feszültségek csökkentése, a társadalmi szolidaritás erősítése, életfeltételeik javítása
- Társadalmi párbeszéd létrejöttének támogatása a települések fejlesztése során
- Civil szféra társadalmi szerepvállalásának és szolgáltató szerepének erősítése

Gazdasági hatásokat optimalizáló alapelvek

- A hozzáadott érték növelése a gazdaságfejlesztésben, komparatív előnyök kiaknázásának segítése
- Magas hozzáadott értéket teremtő munkahelyek létrehozása, amellyel növelhető az átlagkereset szintje.
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye önellátó képességének növelése, importfüggőségének csökkentése, helyi termelés és fogyasztás ösztönzése.
- A gazdaság hálózatosodásának, a gazdasági szereplők együttműködésnek, a gazdaságfejlesztési tevékenységek összehangolásának ösztönzése
- A helyi gazdaságfejlesztés szerepének erősítése és feltételeinek javítása a településfejlesztés során
- A hátrányos helyzetű térségekben élőmunka igényes ágazatok fejlesztésének támogatása
- Külső perifériák, hátrányos helyzetű térségek felzárkóztatása, gazdasági és társadalmi integrációjának segítése, versenyképességük javítása a helyi természeti, kulturális és társadalmi adottságokra alapozva